BIBLIOT... NALE VITT. EMANUELE
68
6 A
3
M
Google

B

P. *Ouidij Naſonis uita per* ALDVM *ex ipſius libris excerpta.*

HEROIDVM EPISTOLAE.

AMORVM	LIBRI	III.
DE ARTE AMANDI	LIBRI	III.
DE REMEDIO AMORIS	LIBRI	II.

DE MEDICAMINE FACIEI.

NVX.

SOMNIVM.

Pulex & Philomela quamuis Ouidij eſſe dicantur, non magis tamen ipſius ſunt, quàm Sabini tres illæ, quæ illi aſcribũtur, epiſtolæ. Nequid tamen deſyderari à nobis poſſet: hæc etiã adiunximus.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AL DVS

M. A. G.

8.6_A.3

REVERENDISSIMO D. D. BERNAR- DO DIVITIO S. MARIAE IN PORTICV DIACONO CAR= DINALI ANDREAS ASVLANVS S.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

MVLTAS ob cauſas magnum mihi dolorem attu=
lit Aldi generi mei mors. Primo, non ſolum gene-
rum (quod ipſum tamen per ſe graue ſolet accidere)
ſed eum generum, qui & doctiſſimus & optimus
omnium uir eſſet: amittebam. Deinde, cum is ui-
duam mihi filiã, quatuor orbos nepotes relinqueret:
neq; ego illos maxime ope mea indigentes deſerere
ullo pacto aut deberem, aut uellem: magno id mi-
hi oneri futurum eſſe uidebam. Accedebat ad hæc:
atq; id maxime dolorem meum augebat: quod ma-
gnam mihi & latinæ et græcæ literæ huius mor=
te iacturam facere uidebantur. omnes enim eò il-
le cogitationes ſuas direxerat: omnes neruos eò con
tenderat: uti ueterum ſcriptorum libros fœda qua=
dam proximorum ſeculorum barbarie pollutos
caſtigaret: ac bonas literas propè iam collabentes re
ſtitueret. in quo cum multum ſtudio ac diligentia
quadã ſingulari profeciſſet: neq; tamen quod opta-
bat alieniſſimo tempore ereptus perficere potuiſſet:
id quaſi in me onus eo defuncto, recidere uideba-
tur. hoc uero eò mihi erat cæteris moleſtius: quod
cariſſimi mihi generi iacturam in me erat ut mo=
deſte ferrem: priuatis opibus & filiam, & nepo-

tes tueri poteram: hoc neq; quo pacto ferre poſſem, neq; quo pacto recuſarem, uidebam. Si id, cui ſe ille ipſe omnium doctiſſimus uix parem arbitrabatur, ego, qui uix hæc ſcribo, qui literis paululum ad modum inſtitutus ſum: ſubirem: non ſolum, ne opprimerer, timebam: ſed multo magis ne impudentiſſimus iudicarer. quicquam uero oneris, quod ab illo mihi impoſitum ac relictum eſſet, recuſare: neq; amori, quo illum ſemper proſecutus ſum: neq; fidei, quam ille de me ſemper maximam habuit: conuenire exiſtimabam. Suſcepi igitur præſenti animo: & impudens potius haberi, q̃ officio deeſſe uolui: ne mihi tamen aliquando aut qđ ſemel ſuſcepiſſem, abijcere, aut ſuccumbere neceſſe eſſet, recte mihi conſulturus uiſus ſum, ſi quod meis uiribus non poſſem, alienis ſuſtinerem. Itaq; Aldum ipſum qua in re potui imitatus ſum: & quod ipſe, quamuis omnium bonarum artiũ peritiſſimus ſibi agendum tamen ducebat, id egi. Nunquã ille ſuo tantum iudicio credendum cenſuit, ut aliorum repudiaret. quoties libros aliquos editurus erat, ſiquos nouerat, qui in illis elaboraſſent, eos adhibebat: atq; eorum opera in his caſtigandis maxime utebatur. Idem mihi ego, & eò etiam magis faciendum exiſtimaui, quo minus per me quicquam in hoc ſine aliorum auxilio præſtare poſſum. Atque id à me cum in alijs multis tum latinis tum græcis libris, quos poſt illius mortem edidi, tum nuper in Ouidio factum eſt: qui nunc ex officina noſtra is prodit,

ut qui prius multis in locis corruptiſſimus circumferebatur, in eo pauca admodum deſyderari poſſe uideantur. Id adeo Andreæ Naugerio referre acceptum debemus: qui, cum illum ex ueteribus permultis exemplaribus diligentiſſime caſtigaſſet: labores ſuos impertiri omnibus uoluit: ac mihi imprimendum dedit. Tibi uero hos Ouidij libros non ob id ſolum dedicamus, quod cum literarum omnium & peritiſſimus ſis, & fautor maximus, omnia, quæ ad literas attinent, quaſi tui iuris eſſe uideantur: ſed ob id præcipue, quod ita his libris delectaris, ut nihil legas libentius: & quod maximi poëta ingenij, tibi, qui maximo es ingenio, potiſſimum uidetur conuenire. Quod eò tamen in te præſtantius exiſtimari debet: quo longe eſt maius, atq; uniuerſo humano generi conducibilius, ad orbem moderandum, quod tu feciſti, quàm, quod ille, ad carmina nihil aliud quàm uoluptatem quandam auribus afferentia, id conferre. Qua in re non id ſolum in te præcipue elucet: ſed uirtutes animi tui ſingulares, quæ in nullo unquam plures fuerunt: ita homines admirantur: ut, cum omnes in te ſummas eſſe facillimum ſit cognoſcere: difficillimũ tamen ſit, in qua maxime excellas, iudicare. non immerito igitur te Leo Pontifex Maximus tanti facit: ut omne cœli onus, quod illi incumbit, in te nonnunquam transferat: ac tanquam Atlas ſuppoſito Hercule cõquieſcat. Sed neque loci huius eſt, neque mearum uirium te laudare. Scribentur ab alijs fortaſſe laudes

tuæ, duorum ſcripta & diuturniora eſſe poſſint, & tibi gratiora. Mibi ſatis ſit tibi offerre, quæ poſſum. Ac tibi nos quidem nunc Ouidium mittimus. Tu non illum ſolum ea fronte, qua illos, quos amas, ſoles, excipe: ſed & me, & ea omnia, quæ aut edita à me hactenus ſunt, aut poſthac edentur, in patrocinium tuum recipe: & qui non minus literis, quàm uirtutibus omnibus es ornatiſſimus, literas ad te confugientes tuo præſidio tueare. Sic demum & ego tuo auxilio fretus in eas iuuandas totus incumbam: & alij fortaſſe ita multi ad idem agendũ excitabuntur: ut quæ iam propè exareſcere incipiebant, plurium diligentia excultæ refloreſcere, atq; antiquum nitorem reſtitui poſſe uideantur.

P. Ouidij Naſonis uita ex eius ipſius libris ab
Aldo M.R. collecta.

OVIDII Naſonis uitam huic operi præponere placuit, quod & ad eruditionem facere, & ſtudioſis gratiſſimum fore uidebatur. Fuit igitur Ouidius Sulmonenſis: quod ipſe ſic teſtatur in Triſtibus.

Sulmo mihi patria eſt claris uberrimus undis:
Millia qui nouies diſtat ab urbe decem. Et in faſtis, ubi etiam à Solemo Sulmonẽ denominatũ dicit.
Huius erat Solemus phrygia comes unus ab Ida:
A quo Sulmonis mœnia nomen habent:
Sulmonis gelidi patriæ Germanice noſtræ
Me miſerum ſcythico q̃ procul illa ſolo eſt.

Eſt autem Sulmo in Pelignis: quod ipſe ſic in ſecundo elegiarum.

Hæc quoq; compoſui Pelignis natus aquoſis,
Ille ego nequitiæ Naſo poëta meæ. & in tertio.
Mantua Virgilio gaudet, Verona Catullo.
Pelignæ dicar gloria gentis ego.

Fuit ex equeſtri natus familia, ipſo dicente in quarto de Triſtibus.

Siquid id eſt, uſq; à proauis uetus ordinis hæres,
Non modo fortunæ munere factus eques.

Et faſtorum ſexto.

Sancte pater patriæ, tibi plebs, tibi curia nomen
Hoc dedit: hoc dedimus nos tibi nomen eques.

Idem ait & in Ponto.

Si genus excutias, equites ab origine prima

Vſq; per innumeros inueniemur auos.
Patrimonium ſatis amplum habuiſſe conſtat. quod ab eodem in ponto ſic oſtenditur.
Non meus amiſſos animus deſyderat agros,
Ruraq; peligno conſpicienda ſolo:
Nec quos pomiferis poſitos in collibus hortos
Spectat flaminiæ claudia iuncta uiæ.
Item domum non longe à Capitolio. ait enim in primo de Triſtibus.
Hanc ego ſuſpiciens, & ab hac Capitolia cernens,
Quæ noſtro fruſtra iuncta fuere lari.
Fratrem præterea habuit natu maiorem duodecim menſibus, &, quod mirum eſt, eodem, quo ipſe, natum die. uterque enim quartodecimo calendas Aprilis Mineruæ quinquatrijs natus eſt. quod ſic ipſe in quarto de Triſtibus.
Nec ſtirps prima fui: genito ſum fratre creatus:
Qui tribus ante quater menſibus ortus erat.
Lucifer amborum natalibus adfuit idem:
Vna celebrata eſt per duo liba dies.
Hæc eſt armiferæ feſtis de quinq; Mineruæ,
Quæ fieri pugna prima cruenta ſolet.
Natus eſt autem Hircio & Panſa COSS. qui bello Antoniano apud Mutinam perempti ſunt: ut ipſe in Triſtibus.
Editus hinc ego ſum: nec non, ut tempora noris:
Cum cecidit fato conſul uterque pari.
Cum autem Romæ unà cum fratre ſub clariſſimis & grammaticis, et oratoribus plurimũ profeciſſet:

legibus cogente patre, qui humanitatis ſtudia inutilia eſſe contendebat: cœpit incumbere, et profecit legibus, & honoribus functus eſt. Sed cum forum diſpliceret: quod eſſet maius onus eius uiribus, relicta curia, & lati claui ſeruitute, ad manſuetiores muſas rediit: poëtasq; omnes illius temporis natu maiores aſſidue coluit: atq; à minoribus æque cultus ipſe eſt. Quæ omnia in quarto de Triſtibus ipſe elegantiſſime ſic ſcribit.

Protinus excolimur teneri: curaq; parentis
Imus ad inſignes urbis ab arte uiros.
Frater ad eloquium uiridi tendebat ab æuo
Fortia uerboſi natus ad arma fori.
At mihi iam puero cœleſtia ſacra placebant:
Inq; ſuum furtim muſa trahebat opus.
Sæpe pater dixit, ſtudium quid inutile tentas?
Mæonides nullas ipſe reliquit opes.
Motus eram dictis: totoq; helicone relicto,
Scribere conabar uerba ſoluta modis.
Sponte ſua carmen numeros ueniebat ad aptos:
Quidquid conabar dicere, uerſus erat.
Interea tacito paſſu labentibus annis,
Liberior fratri ſumpta mihiq; toga eſt:
Induiturq; humeris cum lato purpura clauo:
Et ſtudium nobis, quod fuit ante, manet.
Iamq; decem uitæ frater geminauerat annos:
Cum perit: & cœpi parte carere mei.
Cepimus & teneræ primos ætatis honores:
Deq; uiris quondam pars tribus una fui.

Curia reſtabat: claui menſura coacta eſt.
Maius erat noſtris uiribus illud onus.
Nec patiens corpus, nec mens erat apta labori:
Sollicitæq; fugax ambitionis eram.
Et petere aoniæ ſuadebant tuta ſorores
Ocia iudicio ſemper amata meo.
Temporis illius colui, fouiq; poëtas:
Quot'q; aderant uates, rebar adeſſe deos.
Sæpe ſuas uolucres legit mihi grandior æuo,
Quæ'q; nocet ſerpens, quæ iuuat herba Macer.
Sæpe ſuos ſolitus recitare Propertius ignes:
Iure ſodalitij qui mihi iunctus erat.
Ponticus heroo, Battus quoq; clarus iambis
Dulcia conuictus membra fuere mei.
Et tenuit noſtras numeroſus Horatius aures:
Dum ferit auſonia carmina culta lyra.
Virgilium uidi tantum: nec auara Tibullo
Tempus amicitiæ fata dedere meæ.
Succeſſor fuit hic tibi Galle, Propertius illi:
Quartus ab his ſerie temporis ipſe fui.
Vt'q; ego maiores, ſic me coluere minores:
Notaq; non tarde facta thaleia mea eſt.
In ſecundo de Triſtibus ſe et cauſidicum fuiſſe ſcribit, & in priuatis cauſis arbitrum, his uerſibus.
Nec male commiſſa eſt nobis fortuna reorum
Vſq; decem decies inſpicienda uiris.
Res quoq; priuatas ſtatui ſine crimine iudex:
De'q; mea faſſa eſt pars quoq; uicta fide.
Benignus etiam adeo fuit: ut nullus unquam opus,

quod ipſe compoſuerat: carpſerit. Quod teſtatur ipſe in quarto de Triſtibus ſic.

Nec, qui detrectat præſentia liuor, iniquo
Vllum de noſtris dente momordit opus.

Fuit et moribus ornatiſſimus: nā & uinū multa aqua dilutum bibebat: & a deteſtando puerorum concubitu abhorrebat: erat'q; purus omnis ſceleris. Sic enim ipſe primo de Ponto

Paruus in exiles ſuccus mihi peruenit artus:
Membraq; ſunt cera pallidiora noua.
Non hæc immodico contraxi damna lyæo:
Scis mihi quàm ſolæ penè bibantur aquæ.
Non epulis oneror: quarum ſi tangar amore,
Eſt tamen in geticis copia nulla locis.
Nec uires adimit Veneris damnoſa uoluptas:
Non ſolet in mœſtos illa uenire toros.

Item in ſecundo de Arte amandi ait.

Odi concubitus, qui non utrinq; reſoluunt:
Hoc eſt, cur pueri tangor amore minus.

In ſecundo autem de Ponto ſic ſcribit.

Vita prior uitio caret: & ſine labe peracta eſt:
Auxilij miſero nil tulit illa mihi.

Habuit uxores tres. quarum duas repudiauit: cum tertia uero coniunctiſſime, & amantiſſime uixit. item filiam, & alios liberos, ſed ex filia & auus factus eſt. Quare in quarto de Triſtibus ait.

Pene mihi puero nec digna, nec utilis uxor
Eſt data: quæ tempus perbreue nupta fuit.
Illi ſucceſſit, quamuis ſine crimine coniux,

Non tamen in noſtro firma futura toro.
Vltima, quæ mecum ſeros permanſit in annos:
Suſtinuit coniux exulis eſſe uiri.
Filia me mea bis prima fœcunda iuuenta
Sed non ex uno coniuge fecit auum.
In primo autem libro ſic.
Sæpe eadem mandata dedi, meq; ipſe feſelli,
Reſpiciens oculis pignora cara meis.
Et in tertio ſic.
Vtq; ſit exiguum pœnæ, quod coniuge cara,
Quod patria careo, pignoribusq; meis.

Cum autem Auguſtum Cæſarem imprudenter & inſcius (ut ipſe ait) offendiſſet: ad Euxinos ab eo relegatus eſt, annos natus quinquaginta. quare ait in quarto de Triſtibus.

Poſtq; meos ortus piſæa uinctus oliua
Abſtulerat decies præmia uictor eques:
Cum maris Euxini poſitos ad læua Tomitas
Quærere me læſi principis ira iubet.

Deſcribit aūt diſceſſum ſuum ex urbe, et uxoris, & cæterorum ſuorum lachrymas, duramq; & periculoſam nauigationem ſuam primo de Triſtibus longa epiſtola, quæ incipit. Cum ſubit illius triſtiſſima noctis imago. Præterea primo de Ponto in epiſtola ad Rufinum, eo in loco ſe exulare, ubi ſemper maxima forent frigora, ſummaq; inopia bonorum omnium, his queritur uerſibus.

Orbis in extremi iaceo deſertus arenis:
Fert ubi perpetuas obruta terra niues.

H

Non ager hic pomum, non dulces educat uuas:
Non ſalices ripa, robora monte uirent.
Néue fretum laudes terra magis: æquora ſemper
Ventorum rabie ſolibus orba tument.
Quocunq; aſpicias, campi cultore carentes,
Vaſtaq;, quæ nemo uendicat, arua iacent.
Hoſtis adeſt dextra, læuáq; à parte timendus:
Vicinóq; metu terret utrunque latus.
Altera biſtonias pars eſt ſenſura ſagittas:
Altera ſarmatica ſpicula miſſa manu.

Sui autem exilij duas fuiſſe ait cauſas. quarum alteram ubiq; fatetur: alteram ſemper ſupprimit. ait enim ſecundo de Triſtibus.

Perdiderint cum me duo crimina, carmen, et error:
Alterius facti culpa ſilenda mihi eſt.

Perſæpe igitur et libros de arte amandi compoſuiſſe dolet: quod propterea Auguſto odio eſſe cœperit: & aliquid uidiſſe per errorem: ut ob id in Scythiam relegatus fuerit offenſo Cæſare. Ait enim in ſecundo de Ponto.

Néue roges quæ ſit: ſtultam, quã ſcripſimus artem:
Innocuas nobis hæc uetat eſſe manus.
Ecquid præterea peccarim, quærere noli.
Vt pateat ſola culpa ſub arte mea.

Et paulo inferius.

Naſo parum prudens artem dum ſcribit amandi:
Doctrinæ pretium triſte magiſter habet.

Et in tertio ad Amorem.

Nec ſatis hoc fuerat: ſtultus quoq; carmina feci:

Artibus ut poſſes non rudis eſſe meis.
Pro quibus exilium miſero mihi reddita merces:
Id quoq; in extremis, & ſine pace locis.
In eodem ſic amorem ſibi reſpondentem induăt in ſomnis.
Vt'q; hoc, ſic utinam defendere cætera poſſes:
Scis aliud, quod te læſerit, eſſe magis.
Et in quarto ad Carum.
Ille quidem dixit, ſed me iam Care niuali
Sexta relegatum bruma ſub axe uidet.
Carmina nil proſunt: nocuerunt carmina quondă:
Primaq; tam miſeræ cauſa fuere fugæ.
Secundo item de Triſtibus ait.
Cur aliquid uidi? cur noxia lumina feci?
Cur imprudenti cognita culpa mihi eſt?
Inſcius Actæon uidit ſine ueſte Dianam:
Præda fuit canibus non minus ille ſuis.
Et in eodem.
Carminaq; edideram: cum te delicta notantem
Præterij toties irrequietus eques.
Ergo, quæ iuueni mihi non nocitura putaui
Scripta parum prudens, nunc nocuere ſeni.
Sera redundauit ueteris uindicta libelli:
Diſtat & à meriti tempore pœna ſui.
Et in tertio.
Inſcia quod crimen uiderunt lumina, plector:
Peccatum'q; oculos eſt habuiſſe meum.
Non equidem totam poſſum defendere culpam:
Sed partem noſtri criminis error habet.

Vbiq; igitur exilij cauſam tum libros de arte, tum errorem fuiſſe commemorat. Quis uero ille error fuerit, nunquã aperuit: ne magis Auguſtus ſibi iraſceretur. Verum quia (ut ipſe ait) Nitimur in uetitum ſemper: cupimusq; negata: quid nam id fuerit, plurimi ſcire conati ſunt, et conatur ſemper aliquis. Quapropter ſuſpicati ſunt quidam, turpe aliquod Auguſti ſecretum caſu uidiſſe Ouidium. quod non placet: quia toties obijciendo ſcelus, immitiorem reddidiſſet Cæſarem: quem lenire, & placare ſtudebat. Alij uero, quod Auguſti filiam falſo Corynnæ nomine amauerit. quæ, ut Plinius, & Tranquillus ſcribunt: flagrauit adulteriorum infamia: & damnata eſt. Qua de re ſic Sidonius Poeta.

Et te carmina per libidinoſa
Notum Naſo tener, Tomosq; miſſum,
Quondam cæſareæ nimis puellæ
Falſo nomine ſubditum Corynnæ.

Quod non uidetur: quia, ſi ita eſſet: grauiter, & ſcienter in Auguſti maieſtatem deliquiſſet Ouidius: non, ut ipſe ubiq; ſcribit, per errorem, & inſcienter. Præterea, quam ficto nomine Corynnam appellauit, potitum ſe teſtatur in Amoribus libro primo dicens.

Singula quid referam? nil non laudabile uidi:
  Et nudam preſſi corpus ad uſque meum.
Cætera quis neſcit? laſſi requieuimus ambo:
  Proueniant medij ſic mihi ſæpe dies.

quare ſi ea uel filia, uel neptis, uel ancilla Cæſa-

ris,uel quæcunq; alia fuerit ſic illi cara,ut propte-pterea Ouidium relegauerit: non error, ſed ſcelus fuiſſet: non inſcius uidiſſet crimen: ſed ſciens feciſſet. Adde quod in eum errorem incidit iam ſenex: Corynnam uero iuuenis amauit. ſic enim de ſe ipſe quarto de Triſtibus.

Carmina cum primum populo iuuenilia legi:
Barba reſecta mihi bis'ue, ſemel'ue fuit.
Mouerat ingenium totam cantata per urbem
Nomine non uero dicta Corynna mihi.

nec puto hic eam quaſi gaudens nominaſſet: ſi eius miſeriæ, & exilij fuiſſet cauſa. Credendum certe eſt, aliquid ab Ouidio per errorem uiſum, cognitumq;, ut propterea ab offenſo Auguſto ſub artis amatoriæ culpa Tomos relegatus ſit. Sed quidnam illud fuerit: cum ſciri ipſe noluerit: nequicquam quærimus: præſertim cum, ne quæratur, ſic ipſe iubeat.

Ecquid præterea peccarim, quærere noli:
Vt pateat ſola culpa ſub arte mea.

Exulans autem in locis aſperrimis, & perinhumanis, ſæpe, ut ſaltem in mitiorem locum relegaretur, petijt. quanquam uel ueniam impetraturum ſe ab Imperatore ſperabat. quapropter eo mortuo in quarto de Ponto ſic dolet.

Cœperat Auguſtus deceptæ ignoſcere culpæ:
Spem noſtram, terras deſeruitq; ſimul.
Quale tamen potui de cœlite Brute recenti
Veſtra procul poſitus carmen in ora dedi.

Quæ

Quæ proſit pietas utinam mihi: ſitq́; malorum
Iam modus, & ſacræ mitior ira domus.
& in eodem numen Auguſti rogat, ut ſibi ignoſcatur, & præſertim cum de illo nouo Deo facto libellum ſcripſerit. ait enim.
Tu certe ſcis hæc ſuperis aſcite, uidesq́;
Cæſar: ut eſt oculis ſubdita terra tuis.
Tu noſtras audis inter conuexa locatus
Sydera, ſollicito quas damus ore, preces.
Perueniant iſtuc & carmina forſitan illa,
Quæ de te ſcripſi cœlite facta nouo.
Auguror his igitur flecti tua numina: nec tu
Immerito nomen mite parentis habes
Scripſit ante exilium Heroidum epiſtolas plurimas, de Amoribus ad Corynnam libros quinq;: quos poſtea diligentius recognitos in tres redegit. Quod ſic ipſe in primo eorundem.
Qui modo Naſonis fueramus quinq; libelli,
Tres ſumus: hoc illi prætulit author opus.
de arte amandi libros tres. de remedio Amoris libros duos. Tranſmutationũ libros quindecim. quos, quia non emendauerat, tum iratus, ut ipſe ait, ſtudio, carminibusq́; ſuis, cum Tomos relegaretur: ſua manu combuſſit cum alijs quibuſdam placituris. ſed quia exſcripti fuerant ante, plurimis exemplis, propterea ſic ipſe primo de Triſtibus.
Grata tuo eſt pietas: ſed carmina maior imago
Sunt mea: quæ mando qualiacunq; legas:
Carmina mutatas hominum dicentia formas:

Infelix domini quod fuga rupit opus.
Hæc ego diſcedens, ſicut bona multa meorum,
Ipſe mea poſui mæſtus in igne manu.
Vtq́; cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum
Theſtias: & melior matre fuiſſe ſoror:
Sic ego non meritos mecum peritura libellos
Impoſui rapidis uiſcera noſtra rogis.
Vel quod eram muſas, ut crimina noſtra, peroſus:
Vel quod adhuc creſcens, & rude carmen erat.
Quæ, quoniã non ſunt penitus ſublata: ſed extant:
Pluribus exemplis ſcripta fuiſſe reor.
Nunc precor, ut uiuant: & non ignaua legentem
Otia delectent, admoneantq́; mei.
Non tamen illa legi poterunt patienter ab ullo,
Neſciat his ſummam ſiquis abeſſe manum.
Ablatum medijs opus eſt incudibus illud:
Defuit & ſcriptis ultima lima meis.
Et ueniam pro laude peto: laudatus abunde,
Non faſtiditus ſi tibi lector ero.
Hos quoq; ſex uerſus in prima fronte libelli
Si præponendos eſſe putabis, habe.
Orba parente ſuo quicunq; uolumina tangis,
His ſaltem ueſtra detur in urbe locus.
Quoq́; magis faueas, non hæc ſunt edita ab ipſo:
Sed quaſi de domini funere rapta ſui.
Quidquid in his igitur uitij rude carmen habebit:
Emendaturus, ſi licuiſſet, erat.

Item in tertio.

Sunt quoq; mutatæ ter quinq; uolumina formæ:

Carmina de domini funere rapta ſui.
Illud opus potuit, ſi non prius ipſe periſſem:
Certius à ſumma nomen habere manu.
Nunc incorrectum populi peruenit in ora:
In populi quidq̃ ſi tamen ore meum eſt.

Scripſit & Medeã tragœdiã: de qua maxime et à Quintiliano, & à Cornelio Tacito laudatus eſt. Ait enim Fabius. Ouidij Medea oſtendit, quantum uir ille præſtare potuerit: ſi ingenio ſuo temperare q̃ indulgere maluiſſet. Summo etiam eum fuiſſe iudicio oſtendit Seneca in ſecundo declamationum ſic inquiens. Rogatus aliquando ab amicis ſuis, ut tolleret tres uerſus, petiuit inuicem, ut tres exciperet, in quos illis nihil liceret. Conſcripſerant illi, quos tolli uellent ſecreto, hic quos tutos eſſe uellet. In utriſque codicillis ijdem uerſus erant. Ex quibus primum fuiſſe narrabat Albinouanus pedo, qui inter arbitros fuit. Semibouemq́; uirum, ſemiuirumq́; bouem. * Gelidum Boream Gelidum nomen *. ex quo apparet ſummi ingenij uiro non iudicium defuiſſe ad compeſcendum licentiam carminum ſuorum: ſed animum. Aiebat item deteriorem eſſe faciem, in qua non aliquis neuus ineſſet. De Medea Tragœdia ipſe ſic meminit tertio de Tribus.

Et dedimus tragicis ſcriptum regale cothurnis:
Quæq́; grauis debet uerba cothurnus habet.

Compoſuit et librum malos poëtas, qui non extat. Item in exilio epiſtolam conſolatoriam ad Li-

niam Auguſti de morte Druſi. De Triſtibus etiam libros quinq;. De Ponto libros quatuor. In Ibin. Faſtorum libros duodecim. ex quibus ſex tantum ad noſtra tempora peruenerunt: de quibus ſic ipſe tertio de Triſtibus.

Sex ego faſtorum ſcripſi, totidem'q; libellos:
Cum'q; ſuo finem menſe libellus habet.

Scripſit & Triumphum Cæſaris: de quo tertio de Ponto ſic meminit.

Vt'q; ſuo faueas mandat Rufine triumpho:
In ueſtras uenit ſi tamen ille manus.
Eſt opus exiguum, ueſtris'q; paratibus impar:
Quale tamen cunq; eſt, ut tueare, rogo.

Et lingua getica libellum de laudibus Cæſaris: quē etiam recitauit. Cuius meminit quarto de ponto ad Carum ſic ſcribens.

Ah pudet, & ſcripſi getico ſermone libellum:
Structa'q; ſunt noſtris barbara uerba modis.
Et placui: gratare mihi, cœpi'q; poëtæ
Inter inhumanos nomen habere Getas.
Materiam quæris? laudes de Cæſare dixi.
Adiuta eſt nouitas numine noſtra dei.
Nam patris Auguſti docui mortale fuiſſe
Corpus: ad ætherias numen abiſſe domos.
Eſſe parem uirtute patri, qui frena rogatus
Sæpe recuſati ceperit imperij.
Eſſe pudicarum ueſtam te Liuia matrum:
Ambiguum nato dignior, an ne uiro.
Eſſe duos iuuenes firma adiumenta parentis.

N

Qui dederint animi pignora certa ſui.
Hæc ubi non patria perlegi ſcripta camœna:
 Venit & ad digitos ultima charta meos:
Et caput, & plenas omnes mouere pharetras:
 Et longum getico murmur in ore fuit.
Atque aliquis, ſcribas hæc cum de Cæſare, dixit.
 Cæſaris imperio reſtituendus eras.

De piſcibus opus non perfecit. de quibus poſtea Oppianus Ouidiũ imitatus græce ſcripſit ad Antonium imperatorem. Sed Oppiani ἁλιευτικῶν καὶ κυνηγετικῶν καὶ ἰξευτικῶν libros aliquando D.O.M. uolente impreſſos dabimus.

Extant præterea multa opuſcula ſub huius poëtæ nomine, ut de nuce, de medicamine faciei, ac aurium. De Pulice. De Somno. De Cuculo. De Aurora. De Philomela. De Lymace. De Vetula. De quatuor humoribus. de ludo latrũculorum. Quæ omnia, præterquam de nuce & medicamine faciei, quæ fortaſſe puer compoſuit: ridicula ſunt: nec digna, ut diuino Naſonis ingenio non iuuenis modo, uiri'ue, ſed ne pueri quidem adtribuantur. Deſperans tandem ad urbem reditum impetrare à Cæſare, ſic ad uxorem tertio libro de Triſtibus ſcripſit.

Oſſa tamen facito parua referantur ut urna.
 Sic ego non etiam mortuus exul ero.
Non uetat hoc quiſquam: fratrem thebana peremptũ
 Suppoſuit tumulo rege uetante ſoror.
Atq; ea cum folijs, & amomi puluere miſce.

Atque ſuburbano condita pone loco.
Quoſq; legit uerſus oculo properante uiator,
Grandibus in tumuli marmore cæde notis.
Hic ego qui iaceo tenerorum luſor amorum
Ingenio perij Naſo poëta meo.
At tibi qui tranſis ne ſit graue quiſquis amaſti,
Dicere: Naſonis molliter oſſa cubent.

Miſſus autem fuit in exiliũ anno imperij Augusti ſecundo et quinquageſimo, uel circiter. Quinto autem Tiberij Tomis apud Getas diem obijt. Ex quo colligitur exulaſſe annos octo, & menſes aliquot. Sepultum etiam iuxta oppidum Tomos tradit Euſebius.

P. OVI. NASONIS SVLMONENSIS HEROIDVM LIBER.

PENELOPE VLYSSI. EPISTOLA PRIMA.

HANC, TVA PENELOPE lento tibi mittit Vlyſſe:
Nil mihi reſcribas : attamen ipſe ueni.
Troia iacet certe danais inuiſa puellis:
Vix Priamus tanti,totaq; Troia fuit.
O utinam tunc,cum Lacedæmona claſſe petebat:
Obrutus inſanus eſſet adulter aquis.
Non ego deſerto iacuiſſem frigida lecto:
Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi quærenti ſpatioſam fallere noctem,
Laſſaret uiduas pendula tela manus.
Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
Res eſt ſolliciti plena timoris amor.
In te fingebam uiolentos Troas ituros:
Nomine in hectoreo pallida ſemper eram.
Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore uictum:
Antilochus noſtri cauſa timoris erat:
Siue Menœtiaden falſis cecidiſſe ſub armis:
Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos.
Sanguine Tlepolemus lyciam tepefecerat haſtam:
Tlepolemi leto cura nouata mea eſt.

D eniq; quiſquis erat caſtris iugulatus achiuis:
Frigidius glacie pectus amantis erat.
S ed bene conſuluit caſto deus æquus amori:
Verſa eſt in cineres ſoſpite Troia uiro.
A rgolici rediere duces: altaria fumant:
Ponitur ad patrios barbara præda deos.
G rata ferunt Nymphæ pro ſaluis dona maritis:
Illi uicta ſuis troica fata canunt.
M irantur iuſtiq; ſenes, trepidæq; puellæ:
Narrantis coniux pendet ab ore uiri.
A tq; aliquis poſita monſtrat fera prælia menſa:
Pingit & exiguo pergama tota mero.
H ac ibat Simois: hic eſt ſigeïa tellus:
Hic ſteterat Priami regia celſa ſenis.
I llic Aeacides, illic tendebat Vlyſſes:
Hic lacer admiſſos terruit Hector equos.
O mnia nanq; tuo ſenior, te quærere miſſo
Rettulerat nato Neſtor, at ille mihi.
R ettulit & ferro Rheſumq;, Dolonaq; cæſos:
Vtq; ſit hic ſomno proditus, ille dolo.
A uſus es o nimium, nimiumq; oblite tuorum,
Thracia nocturno tangere caſtra dolo:
T otq; ſimul mactare uiros adiutus ab uno.
At bene cautus eras, & memor ante mei.
V ſq; metu micuere ſinus: dum uictor amicum
Dictus es iſmariis iſſe per agmen equis.
S ed mihi quid prodeſt ueſtris diſiecta lacertis
Ilios? &, murus quod fuit ante, ſolum?
S i maneo qualis Troia durante manebam:
Virq; mihi dempto fine carendus abeſt.

Diruta ſunt alijs:uni mihi pergama reſtant:
Incola captiuo quæ boue uictor arat.
I am ſeges eſt,ubi Troia fuit:reſecandaq; falce
Luxuriat phrygio ſanguine pinguis humus.
S emiſepulta uirûm curuis feriuntur aratris
Oſſa:ruinoſas occulit herba domos.
V ictor abes:nec ſcire mihi,quæ cauſa morandi,
Aut in quo lateas ferreus orbe,licet.
Quiſquis ad hæc uertit peregrinam littora puppim:
Ille mihi de te multa rogatus,abit.
Quamq; tibi reddat,ſi te modo uiderit uſquam:
Traditur huic digitis charta notata meis.
N os Pylon,antiqui neleïa Neſtoris arua,
Miſimus:incerta eſt fama remiſſa Pylo.
M iſimus & Sparten:Sparte quoq; neſcia ueri.
Quas habitas terras?aut ubi lentus abes?
V tilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi:
Iraſcor uotis heu leuis ipſa meis.
S cirem ubi pugnares:& tantum bella timerem:
Et mea cum multis iuncta querela foret.
Quid timeam,ignoro:timeo tamen omnia demens:
Et patet in curas area lata meas.
Quæcunq; æquor habet,quæcunq; pericula tellus:
Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe moræ.
H æc ego dum ſtulte meditor:quæ ueſtra libido eſt,
Eſſe peregrino captus amore potes.
F orſitan & narres quàm ſit tibi ruſtica coniux:
Quæ tantum lanas non ſinat eſſe rudes.
F allar:& hoc crimen tenues uaneſcat in auras:
Ne'ue reuertendi liber,abeſſe uelis.

Me pater Icarius uiduo diſcedere lecto
Cogit: & immenſas increpat uſq; moras.
Increpet uſq; licet: tua ſim, tua dicar oportet:
Penelope coniux ſemper Vlyſſis ero.
Ille tamen pietate mea, precibusq́; pudicis
Frangitur: & uires temperat ipſe ſuas.
Dulichij, Samijq́;, &, quos tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxurioſa proci:
Inq́; tua regnant, nullis prohibentibus, aula:
Viſcera noſtra, tuæ dilaniantur opes.
Quid tibi Piſandrum, Polybumq́;, Medontaq; dirum,
Eurymachiq́; auidas, Antinoiq; manus,
Atq; alios referam? quos omnes turpiter abſens
Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis.
Irus egens, pecorisq́; Melanthius author edendi,
Vltimus accedunt in tua damna pudor.
Tres ſumus imbelles numero: ſine uiribus uxor,
Laërtesq́; ſenex, Telemachusq́; puer.
Ille per inſidias penè eſt mihi nuper ademptus:
Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.
Di precor hoc iubeant, ut, euntibus ordine fatis,
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
Hoc faciunt cuſtosq́; boum longæuaq; nutrix:
Tertius, immundæ cura fidelis haræ.
Sed neq; Laërtes, ut qui ſit inutilis annis,
Hoſtibus in medijs regna tenere poteſt.
Telemacho ueniet, uiuat modo, fortior ætas:
Nunc erat auxilijs illa tuenda patris:
Nec mihi ſunt uires inimicos pellere tectis:
Tu citius uenias portus, & aura tuis.

E ſt tibi, ſitq; precor, natus: qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat.
R eſpice Laërten: ut iam ſua lumina condas,
Extremum fati ſuſtinet ille diem.
C erte ego, quæ fueram te diſcedente puella:
Protinus, ut redeas, facta uidebor anus.

PHYLLIS DEMOPHOONTI. EPI. II.

h Oſpita Demophoon tua te Rhodopeia Phyllis
Vltra promiſſum tempus abeſſe queror.
Cornua cum lunæ pleno ſemel orbe coiſſent:
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.
L una quater latuit: toto quater orbe recreuit:
Nec uehit Actæas Sithonis unda rates.
T empora ſi numeres, bene quæ numeramus amantes:
Non uenit ante ſuam noſtra querela diem.
S pes quoq; lenta fuit: tarde, quæ credita lædunt,
Credimus: inuita nunc & amante nocent.
S æpe fui mendax pro te mihi: ſæpe putaui
Alba procelloſos uela referre notos.
T heſea deuoui: quia te dimittere nollet:
Nec tenuit curſus forſitan ille tuos.
I nterdum timui, ne, dum uada tendis ad Hebri,
Merſa foret cana naufraga puppis aqua.
S æpe deos ſupplex, ut tu ſcelerate ualeres,
Sum prece thuricremis deuenerata focis.
S æpe uidens uentos cœlo, pelagóq; fauentes,
Ipſa mihi dixi, ſi ualet, ille uenit.

M *e pater Icarius uiduo diſcedere lecto*
Cogit: & immenſas increpat uſq; moras.
I *ncrepet uſq; licet: tua ſim, tua dicar oportet;*
Penelope coniux ſemper Vlyſſis ero.
I *lle tamen pietate mea, precibusq́; pudicis*
Frangitur: & uires temperat ipſe ſuas.
D *ulichij, Samijq́;, &, quos tulit alta Zacynthos,*
Turba ruunt in me luxurioſa proci:
I *nq́; tua regnant, nullis prohibentibus, aula:*
Viſcera noſtra, tuæ dilaniantur opes.
Q *uid tibi Piſandrum, Polybumq́;, Medontaq; dirum,*
Eurymachiq́; auidas, Antinoiq; manus,
A *tq; alios referam? quos omnes turpiter abſens*
Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis.
I *rus egens, pecorisq́; Melanthius author edendi,*
Vltimus accedunt in tua damna pudor.
T *res ſumus imbelles numero: ſine uiribus uxor,*
Laërtesq́; ſenex, Telemachusq́; puer.
I *lle per inſidias penè eſt mihi nuper ademptus:*
Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.
D *i precor hoc iubeant, ut, euntibus ordine fatis,*
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
H *oc faciunt cuſtosq́; boum longæuaq; nutrix:*
Tertius, immundæ cura fidelis haræ.
S *ed neq; Laërtes, ut qui ſit inutilis annis,*
Hoſtibus in medijs regna tenere poteſt.
T *elemacho ueniet, uiuat modo, fortior ætas:*
Nunc erat auxilijs illa tuenda patris:
N *ec mihi ſunt uires inimicos pellere tectis:*
Tu citius uenias portus, & aura tuis.

E ſt tibi,ſitq́; precor,natus:qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat.
R eſpice Laërten:ut iam ſua lumina condas,
Extremum fati ſuſtinet ille diem.
C erte ego,quæ fueram te diſcedente puella:
Protinus,ut redeas,facta uidebor anus.

PHYLLIS DEMOPHOONTI. EPI. II.

H oſpita Demophoon tua te Rhodopeia Phyllis
Vltra promiſſum tempus abeſſe queror.
Cornua cum lunæ pleno ſemel orbe coiſſent:
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.
L una quater latuit:toto quater orbe recreuit:
Nec uehit Actæas Sithonis unda rates.
T empora ſi numeres,bene quæ numeramus amantes:
Non uenit ante ſuam noſtra querela diem.
S pes quoq; lenta fuit:tarde,quæ credita lædunt,
Credimus:inuita nunc & amante nocent.
S æpe fui mendax pro te mihi: ſæpe putaui
Alba procelloſos uela referre notos.
T heſea deuoui:quia te dimittere nollet:
Nec tenuit curſus forſitan ille tuos.
I nterdum timui,ne,dum uada tendis ad Hebri,
Merſa foret cana naufraga puppis aqua.
S æpe deos ſupplex,ut tu ſcelerate ualeres,
Sum prece thuricremis deueneratæ focis.
S æpe uidens uentos cœlo,pelagóq; fauentes,
Ipſa mihi dixi,ſi ualet,ille uenit.

Deniq; fidus amor, quicquid properantibus obſtat,
Finxit: & ad cauſas ingenioſa fui.
At tu lentus abes: nec te iurata reducunt
Numina: nec noſtro motus amore redis.
Demophoon uentis & uerba, & uela dediſti:
Vela queror reditu, uerba carere fide.
Dic mihi quid feci, niſi non ſapienter amaui?
Crimine te potui demeruiſſe meo.
Vnum in me ſcelus eſt. quod te ſcelerate recepi:
Sed ſcelus hoc meriti pondus, & inſtar habet.
Iura, fides ubi nunc? commiſſaq; dextera dextræ?
Quiq; erat in falſo plurimus ore Deus?
Promiſſus ſocios ubi nunc Hymenæus in annos?
Qui mihi coniugij ſponſor, & obſes erat?
Per mare, quod totum uentis agitatur, & undis:
Per quod ſæpe ieras: per quod iturus eras:
Perq; tuum mihi iuraſti (niſi fictus & ille eſt)
Concita qui uentis, æquora mulcet, auum:
Per Venerem, nimiumq; mihi facientia tela:
Altera tela arcus, altera tela faces:
Iunonemq;, toris quæ præſidet alma maritis:
Et per tædiferæ myſtica ſacra deæ.
Si de tot læſis ſua numina quiſq; deorum
Vindicet: in pœnas non ſatis unus eris.
Ah laceras etiam puppes furioſa refeci:
Vt, qua desererer, firma carina foret:
Remigiumq; dedi: quo me fugiturus abires.
Heu patior telis uulnera facta meis.
Credidimus blandis, quorum tibi copia, uerbis:
Credidimus generi, numinibusq; tuis:

Credidimus lachrymis: an et hæ ſimulare docentur?
Hæ quoq; habent artes: quáq; iubentur eunt.
Dis quoq; credidimus: quid iam tot pignora nobis?
Parte ſatis potui qualibet inde capi.
Nec moueor, quod te iuui portúq;, locóq;:
Debuit hæc meriti ſumma fuiſſe mei.
Turpiter hoſpitium lecto cumulaſſe iugali
Pœnitet: & lateri conſeruiſſe latus.
Quæ fuit ante illam: mallem ſuprema fuiſſet
Nox mihi: dum potui Phyllis honeſta mori.
Speraui melius: quia te meruiſſe putaui:
Quæcunq; ex merito ſpes uenit, æqua uenit.
Fallere credentem non eſt operoſa puellam
Gloria: ſimplicitas digna fauore fuit.
Sum decepta tuis & amans, & fœmina, uerbis:
Di faciant, laudis ſumma ſit iſta tuæ.
Inter & Aegidas media ſtatuaris in urbe:
Magnificus titulis ſtet pater ante ſuis:
Cum fuerit lectus Scyron, toruúsq; Procruſtes,
Et Scinis, & Tauri, miſtaq; forma uiri,
Et domitæ bello Thebæ fuſíq; Bimembres,
Et pulſata nigri regia cæca dei:
Hoc tua poſt illos titulo ſignetur imago:
Hic eſt: cuius amans hoſpita capta dolo eſt.
De tanta rerum turba, factísq; parentis,
Sedit in ingenio Creſſa relicta tuo.
Quod ſolum excuſat: ſolum miraris in illo:
Hæredem patriæ perfide fraudis agis.
Illa (nec inuideo) fruitur meliore marito:
Inq; capiſtratis tigribus alta ſedet.

At mea deſpecti fugiunt connubia Thraces:
Quod feror externum præpoſuiſſe meis.
Atq; aliquis, iam nunc doctas eat, inquit, Athenas:
Armiferam Thracen qui regat, alter erit.
Exitus acta probat: careat ſucceſſibus opto,
Quiſquis ab euentu facta notanda putat.
At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo:
Iam mihi, iam dicar conſuluiſſe meis.
Sed neq; conſului: nec te mea regia tangit:
Feſſaq; biſtonia membra lauabis aqua.
Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhæret:
Cum premeret portus claſſis itura meos.
Auſus es amplecti: colloq́; infuſus amantis,
Oſcula per longas iungere preſſa moras:
Cũq; tuis lachrymis lachrymas confundere noſtras:
Quodq́; foret uelis aura ſecunda, queri:
Et mihi diſcedens ſuprema dicere uoce:
Phylli face expectes Demophoonta tuum.
Expectem, qui me nunquam uiſurus abiſti?
Expectem pelago uela negata meo?
Et tamen expecto: redeas modo ſerus amanti:
Vt tua ſit ſolo tempore lapſa fides.
Quid precor infelix? iam te tenet altera coniux
Forſitan, & nobis qui male fauit, amor.
Vtq́; tibi excidimus: nullam, puto, Phyllida noſti.
Hei mihi, ſi, quæ ſim Phyllis & unde, rogas:
Quæ tibi Demophoon longis erroribus acto
Threicios portus, hoſpitiumq́; dedi:
Cuius opes auxere meæ: cui diues egenti
Munera multa dedi: multa datura fui:

Quæ tibi ſubieci latiſſima regna Lycurgi,
Nomine fœmineo uix ſatis apta regi:
Quà patet umbroſum Rhodope glacialis ad Aemum:
Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.
Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris:
Caſtaq; fallaci zona recincta manu.
Pronuba Tiſiphone thalamus ululauit in illis:
Et cecinit mœſtum deuia carmen auis.
Affuit Alecto breuibus torquata colubris:
Suntq; ſepulchrali lumina mota face.
Mœſta tamen ſcopulos, fruticoſaq; littora calco:
Quaq; patent oculis æquora lata meis.
Siue die laxatur humus: ſeu frigida lucent
Sydera: proſpicio quis freta uentus agat.
Et quæcunq; procul uenientia lintea uidi:
Protinus illa meos auguror eſſe deos.
In freta procurro, uix me retinentibus undis:
Mobile qua primas porrigit æquor aquas.
Quo magis accedunt: minus, & minus utilis aſto:
Linquor: & ancillis excipienda cado.
Eſt ſinus adductos modice falcatus in arcus:
Vltima prærupta cornua mole rigent:
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
Mens fuit: &, quoniam fallere pergis: erit.
Ad tua me fluctus proiectam littora portent:
Occurramq; oculis intumulata tuis.
Duritia ferrum ut ſuperes, adamantaq;, teq;:
Non tibi ſic, dices, Phylli ſequendus eram.
Sæpe uenenorum ſitis eſt mihi: ſæpe cruenta
Traiectam gladio morte perire iuuat.

Colla quoq;,inſidis quæ ſe nectenda lacertis
Præbuerant:laqueis implicuiſſe iuuat.
Stat nece matura tenerum penſare pudorem:
In necis electu parua futura mora eſt.
Inſcribere meo cauſa inuidioſa ſepulchro:
Aut hoc,aut ſimili carmine notus eris.
Phyllida Demophoon leto dedit,hoſpes amantem:
Ille necis cauſam præbuit,ipſa manum.

BRISEIS ACHILLI. EPI. III.

Qvam legis,à rapta Briſeide littera uenit,
Vix bene barbarica græca notata manu.
Quaſcunq; aſpicies, lachrymæ fecere lituras:
Sed tamen hæ lachrymæ pondera uocis habent.
Si mihi pauca queri de te domnoq;,uiroq;
Fas eſt:de domino pauca,uiroq; querar.
Non,ego poſcenti quod ſum cito tradita regi,
Culpa tua eſt:quamuis hæc quoq; culpa tua eſt.
Nam ſimul Eurybates me,Talthybiusq; uocarunt:
Eurybati data ſum,Talthybioq; comes.
Alter in alterius iactantes lumina uultum,
Quærebant taciti,noſter ubi eſſet amor.
Differri potui:pœnæ mora grata fuiſſet:
Hei mihi,diſcedens oſcula nulla dedi.
At lachrymas ſine fine dedi:rupiq; capillos:
Infelix,iterum ſum mihi uiſa rapi.
Sæpe ego decepto uolui cuſtode reuerti:
Sed,me qui timidam prenderet,hoſtis erat.
Si progreſſa forem,caperer ne nocte timebam,

Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data ſum, quia danda fui: tot noctibus abſum:
Nec repetor: ceſſas: iraq; lenta tua eſt.
Ipſe Menœtiades tunc, cum tradebar, in aurem,
Quid fles? hic paruo tempore, dixit, eris.
Non repetiſſe, parum eſt: pugnas, ne reddar Achille:
I nunc: & cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Telamone, & Amyntore nati,
Ille gradu propior ſanguinis, ille comes:
Laërteq; ſatus: per quos comitata redirem:
Auxerunt blanda grandia dona prece:
Viginti fuluos operoſo ex ære lebetas,
Et tripodas ſeptem, pondere, & arte pares.
Addita ſunt illis auri bis quinq; talenta:
Bis ſex aſſueti uincere ſemper equi.
Quodq; ſuperuacuum eſt, forma præſtante puellæ
Leſbides, euerſa corpora capta domo.
Cumq; tot his, ſed non opus eſt tibi coniuge: coniux
Ex Agamemnonijs una puella tribus.
Si tibi ab Atrida pretio redimenda fuiſſem,
Quæ dare debueras, accipere illa negas.
Qua merui culpa fieri tibi uilis Achille?
Quo leuis a nobis tam cito fugit amor?
An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget?
Nec uenit inceptis mollior aura meis?
Diruta marte tuo Lirneſia mœnia uidi,
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
Vidi conſortes pariter generisq;, necisq;.
Tres cecidiſſe: tribus, quæ mihi, mater erat.
Vidi, quantus erat, fuſum tellure cruenta,

Pectora iactantem ſanguinolenta uirum.
Tot tamen amiſſis, te compenſauimus unum:
Tu dominus, tu uir, tu mihi frater eras.
Tu mihi iuratus per numina matris aquoſæ,
Vtile dicebas ipſe fuiſſe capi.
Scilicet, ut quamuis ueniam dotata, repellar:
Et mecum, fugias, quæ tibi dantur opes.
Quin etiam fama eſt: cum craſtina fulſerit Eos:
Te dare nubiferis linea uela notis.
Quod ſcelus ut pauidas miſeræ mihi contigit aures:
Sanguinis, atq; animi pectus inane fuit.
Ibis: & o cui me miſeram uiolente relinques?
Quis mihi deſertæ mite leuamen erit?
Deuorer ante precor ſubito telluris hiatu:
Aut rutilo miſſi fulminis igne cremer:
Quàm ſine me phthijs caneſcant æquora remis:
Et uideam puppes ire relicta tuas.
Si tibi iam reditusq; placent, patrijq; penates:
Non ego ſum claſſi ſarcina magna tuæ.
Victorem captiua ſequar, non nupta maritum:
Eſt mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
Inter achæiadas longe pulcherrima matres
In thalamos coniux ibit, eatq; tuos.
Digna nurus ſocero, Iouis, Aeginæq; nepote,
Cuiq; ſenex Nereus proſocer eſſe uelit.
Nos humiles, famulæq; tuæ, data penſa trahemus:
Et minuent plenas ſtamina noſtra colos.
Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor:
Quæ mihi neſcio quo non erit æqua modo.
Néue meos coràm ſcindi patiare capillos:

Et leuiter dicas,hæc quoq; noſtra fuit.
Vel patiare licet:dum ne contempta relinquar:
Hic mihi uæ miſeræ concutit oſſa metus.
Quid tamen expectas? Agamemnona pœnitet iræ:
Et iacet ante tuos Græcia mœſta pedes.
Vince animos,iramq́; tuam,qui cætera uincis.
Quid lacerat danaas impiger Hector opes?
Arma cape Aeacide,ſed me tamen ante recepta:
Et preme turbatos marte fauente uiros.
Propter me mota eſt,propter me deſinat ira:
Simq́; ego triſtitiæ cauſa,modusq́; tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus ſuccumbere noſtris:
Coniugis Oenides uerſus in arma prece eſt.
Res audita mihi,nota eſt tibi:fratribus orba
Deuouit nati ſpemq́;,caputq́; parens.
Bello erat ille ferox:poſitis ſeceſſit ab armis:
Et patriæ rigida mente negauit opem.
Sola uirum flexit coniux:felicior illa:
At mea pro nullo pondere uerba cadunt.
Nec tamen indignor:nec me pro coniuge geſſi,
Sæpius in domini ſerua uocata torum.
Me quædam(memini)dominam captiua uocabat:
Seruitio,dixi,nominis addis onus.
Per tamen oſſa uiri ſubito male tecta ſepulchro,
Semper iudicijs oſſa uerenda meis,
Perq́; trium fortes animas,mea numina,fratrum,
Qui bene pro patria,cum patriaq́; iacent:
Perq́; tuum,noſtrumq́; caput, quod iunximus unà:
Perq́; tuos enſes,cognita tela meis,
Nulla mycenæum ſociaſſe cubilia mecum

Iuro: fallentem deſeruiſſe uelis.

S *i tibi nunc dicam: fortiſſime tu quoq; iura,*
Nulla tibi ſine me gaudia facta: neges.

A *t Danai mœrere putant: tibi plectra mouentur:*
Te tenet in tepido mollis amica ſinu.

E *t ſiquis quærat, quare pugnare recuſes:*
Pugna nocet: cithara, noxq́; Venusq́; iuuant.

T *utius eſt iacuiſſe toro: tenuiſſe puellam:*
Threiciam digitis increpuiſſe lyram:

Q *uàm manibus clypeos, & acutæ cuſpidis haſtam,*
Et galeam preſſa ſuſtinuiſſe coma.

S *ed tibi pro tutis inſignia facta, placebant:*
Partaq; bellando gloria dulcis erat.

A *n tantum, dum me caperes, fera bella probabas?*
Cumq́; mea patria laus tua uicta iacet?

D *i melius: ualidoq́; precor uibrata lacerto*
Tranſeat hectoreum pelias haſta latus.

M *ittite me Danai: dominum legata rogabo:*
Miſſaq; mandatis oſcula multa feram.

P *lus ego, q̃ Phœnix, plus, quàm facundus Vlyſſes,*
Plus ego, quàm Teucri (credite) frater, agam.

E *ſt aliquid ſolitis collum tetigiſſe lacertis:*
Præſentisq́; oculos admonuiſſe ſinu.

S *is licet immitis, matrisq́; ferocior undis:*
Vt taceam: lachrymis comminue're meis.

N *unc quoq; (ſic omnes Peleus pater impleat annos:*
Sic eat auſpicijs Pyrrhus ad arma tuis)

R *eſpice ſollicitam Briſeida fortis Achille:*
Nec miſeram lenta ferreus ure mora.

A *t ſi uerſus amor tuus eſt in tædia noſtri:*

Quam ſine te cogis uiuere: coge mori.
Vtq; facis, coges: abijt corpuſq;, colorq;:
Suſtinet hoc animæ, ſpes tamen una tui.
Qua ſi deſtituar, repetam fratreſq;, uirumq;:
Nec tibi magnificum, fœmina iuſſa mori.
Cur autem iubeas? ſtricto pete corpora ferro:
Eſt mihi qui foſſo pectore ſanguis eat.
Me petat ille tuus, qui, ſi dea paſſa fuiſſet:
Enſis in Atridæ pectus iturus erat.
At potius ſerues noſtram, tua munera, uitam:
Quod dederas hoſti uictor, amica rogo.
Perdere quos melius poſſis, neptunia præbent
Pergama: materiam cædis ab hoſte pete.
Me modo, ſiue paras impellere remige claſſem:
Siue manes: domini more uenire iube.

PHAEDRA HIPPOLYTO. EPI. IIII.

*Q*Va, niſi tu dederis, caritura eſt ipſa, ſalutem
Mittit amazonio creſſa puella uiro.
Perlege quodcunq; eſt: quid epiſtola lecta nocebit?
Te quoq;, in hac aliquid, quod iuuet, eſſe poteſt.
His arcana notis terra, pelagoq; feruntur:
Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas.
Ter tecum conata loqui: ter inutilis hæſit
Lingua: ter in primo deſtitit ore ſonus.
Qua licet, & ſequitur, pudor eſt miſcendus amori.
Dicere quæ puduit, ſcribere iuſſit amor.
Quicquid amor iuſſit, non eſt contemnere tutum:
Regnat: & in dominos ius habet ille deos.

I lle mihi primo dubitanti ſcribere,dixit,
Scribe:dabit uictas ferreus ille manus.
A dſit:&,ut noſtras auido fouet igne medullas,
Figat ſic animos in mea uota tuos.
N on ego nequitia ſocialia fœdera rumpam:
Fama(uelim quæras)crimine noſtra uacat.
V enit amor grauius,quo ſerius:urimur intus:
Vrimur:& cæcum pectora uulnus habent.
S cilicet,ut teneros lædunt iuga prima iuuencos:
Frenaq; uix patitur de grege captus equus:
S ic male,uixq́; ſubit primos rude pectus amores:
Sarcinaq; hæc animo non ſedet apta meo.
A rs fit,ubi à teneris crimen condiſcitur annis.
Quæ uenit exacto tempore:peius amat.
T u noua ſeruatæ carpes libamina famæ:
Et pariter noſtrum fiet uterq; nocens.
E ſt aliquid plenis pomaria carpere ramis:
Et tenui primam deligere ungue roſam.
S ed tamen ille prior,quo me ſine crimine geſſi,
Candor ab inſolita labe notandus erat.
A t bene ſucceſſit:digno quod adurimur igne:
Peius adulterio turpis adulter obeſt.
S i mihi concedat Iuno fratremq́;,uirumq́;:
Hippolytum uideor præpoſitura Ioui.
I am quoq;(uix credes)ignotas mittor in artes:
Eſt mihi per ſæuas impetus ire feras.
I am mihi prima dea eſt arcu præſignis adunco
Delia:iudicium ſubſequar ipſa tuum.
I n nemus ire libet:preſſisq́; in retia ceruis,
Hortari celeres per iuga ſumma canes:

Aut tremulum

A ut tremulum excuſſo iaculum uibrare lacerto:
Aut in graminea ponere corpus humo.
S æpe iuuat uerſare leues in puluere currus,
Torquentem frenis ora fugacis equi.
N unc feror, ut Bacchi furijs eleides actæ,
Quæq; ſub idæo tympana colle mouent.
A ut quas ſemideæ Dryades, fauniq; bicornes
Numine contactas attonuere ſuo.
N anq; mihi referunt, cum ſe furor ille remiſit:
Omnia: me tacitam conſcius urit amor.
F orſitan hunc fato generis reddamus amorem:
Et Venus ex tota gente tributa petit.
I uppiter Europam (prima eſt ea gentis origo)
Dilexit, tauro diſſimulante deum.
P aſiphae mater decepto ſubdita tauro
Enixa eſt utero crimen, onusq; ſuum.
P erfidus Aegides ducentia fila ſecutus
Curua meæ fugit tecta ſororis ope.
E n ego nunc, ne forte parum minoia credar:
In ſocias leges ultima gentis eo.
H oc quoq; fatale eſt: placuit domus una duabus:
Me tua forma capit: capta parente ſoror.
T heſides, Theſeusq; duas rapuere ſorores:
Ponite de noſtra bina trophæa domo.
T empore, quo nobis inita eſt cerealis Eleuſis:
Gnoſia me uellem detinuiſſet humus.
T unc mihi præcipue, nec non tamen ante placebas:
Acer in extremis oſſibus hæſit amor.
C andida ueſtis erat: præcincti flore capilli:
Flaua uerecundus tinxerat ora rubor.

Quem'q; uocant aliæ uultum rigidum'q; trucem'q;,
Pro rigido, Phædra iudice, fortis erat.
Sint procul à nobis iuuenes, ut fœmina compti:
Fine coli modico forma uirilis amat.
Te tuus iſte rigor, poſiti'q; ſine arte capilli,
Et leuis egregio puluis in ore decet.
Siue ferocis equi luctantia colla retorques:
Exiguo flexos miror in orbe pedes.
Seu lentum ualido torques haſtile lacerto:
Ora ferox in ſe uerſa lacertus habet.
Siue tenes lato uenabula cornea ferro:
Deniq; noſtra iuuat lumina quicquid agas.
Tu modo duritiem ſyluis depone iugoſis:
Non ſum materia digna perire tua.
Quid iuuat incinctæ ſtudia exercere Dianæ?
Et Veneri numeros eripuiſſe ſuos?
Quod caret alterna requie, durabile non eſt:
Hæc reparat uires: feſſaq; membra leuat.
Arcus, & arma tuæ tibi ſint imitanda Dianæ:
Si nunquam ceſſes tendere: mollis erit.
Clarus erat Cephalus ſyluis: multæq; per herbas
Conciderant illo percutiente feræ.
Nec tamen Auroræ male ſe præbebat amandum:
Ibat ad hunc ſapiens à ſene diua uiro.
Sæpe ſub ilicibus Venerem, Cinyraq; creatum
Suſtinuit poſitos quælibet herba duos.
Arſit & Oenides in mænalia Atalanta:
Illa feræ ſpolium pignus amoris habet.
Nos quoq; iam primum turba numeremur in iſta.
Si Venerem tollas: ruſtica ſylua tua eſt.

I pſa comes ueniam: nec me latebroſa mouebũt
Saxa: nec obliquo dente timendus aper.
A equora bina ſuis oppugnant fluctibus Iſthmon:
Et tenuis tellus audit utrunq; mare.
H ic tecum Træzena colam, pittheïa regna:
Iam nunc & patria charior illa mea eſt.
T empore abeſt: aberitq; diu neptunius heros:
Illum Pirithoi detinet ora ſui.
P ræpoſuit Theſeus (niſi nos manifeſta negemus)
Pirithoum Phædræ, Pirithoumq; tibi:
N ec ſola hæc ad nos iniuria uenit ab illo:
In magnis læſi rebus uterq; ſumus.
O ſſa mei fratris claua perfracta trinodi
Sparſit humi: ſoror eſt præda relicta feris.
P rima ſecurigeras inter uirtute puellas,
Te peperit, nati digna fauore parens.
S i quæras, ubi ſit: Theſeus latus enſe peregit:
Nec mater tanto pignore tuta fuit.
A t nec nupta quidem, tedáq; accepta iugali:
Cur: niſi ne caperes regna paterna nothus?
A ddidit & fratres ex me tibi: quos tamen omnes
Non ego tollendi cauſa, ſed ille fuit.
O utinam nocitura tibi pulcherrime rerum
In medio nixu uiſcera rupta forent.
I nunc: & meriti lectum reuerere parentis:
Quem fugit: & factis abdicat ille ſuis.
N ec, quia priuigno uidear coitura nouercæ:
Terruerint animos nomina uana tuos.
I ſta uetus pietas, æuo moritura futuro,
Ruſtica Saturno regna tenente, fuit.

I uppiter eſſe pium ſtatuit, quodcunq; iuuaret:
Et fas omne facit fratre marita ſoror.
I llá coit firma generis iunctura cathena:
Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.
N ec labor eſt cælare: licet: pete munus ab illa:
Cognato poterit nomine culpa tegi.
V iderit amplexus aliquis: laudabimur ambo:
Dicar priuigno fida nouerca meo.
N on tibi per tenebras duri reſeranda mariti
Ianua: nec cuſtos decipiendus erit:
V t tenuit domus una duos: domus una tenebit:
Oſcula aperta dabas: oſcula aperta dabis.
T utus eris mecum: laudemq; merebere culpa:
Tu licet in lecto conſpiciare meo:
T olle moras tantum: properataq; fœdera iunge:
Qui mihi nunc ſæuit, ſic tibi parcat amor.
N on ego dedignor ſupplex, humiliſq; precari.
Heu, ubi nunc faſtus, altaq; uerba iacent?
E t pugnare diu, nec me ſummittere culpæ
Certa fui: certi ſiquid haberet amor.
V icta precor: genibuſq; tuis regalia tendo
Brachia: Quid deceat, non uidet ullus amans.
D epuduit: profuguſq; pudor ſua ſigna reliquit:
Da ueniam faſſæ: duraq; corda doma.
Quod mihi ſit genitor, qui poſſidet æquora, Minos:
Quod ueniant proaui fulmina torta manu:
Quod ſit auus radijs frontem uallatus acutis:
Purpureo tepidum qui mouet axe diem:
N obilitas ſub amore iacet: miſerere priorum:
Et, mihi ſi non uis parcere: parce meis.

E ſt mihi dotalis tellus Iouis inſula Crete:
Seruiat Hippolyto regia tota meo.
F lecte feros animos: potuit corrumpere taurum
Mater: eris tauro ſæuior ipſe truci?
P er Venerem parcas oro: quæ plurima mecum eſt:
Sic nunquam, quæ te ſpernere poſſit, ames.
S ic tibi ſecretis agilis dea ſaltibus adſit:
Syluaq; perdendas præbeat alta feras:
S ic faueant Satyri, montanaq; numina Panes:
Sic cadat aduerſa cuſpide foſſus aper.
S ic tibi dent Nymphæ, quamuis odiſſe puellas
Diceris: arentem quæ leuet unda ſitim.
A ddimus his precibus lachrymas quoq;: uerba pre-
Perlegis: & lachrymas finge uidere meas. (cãtis

OENONE PARIDI. EPI. V.

Erlegis? an cõiux prohibet noua? plege: non eſt
p Iſta mycenæa littera facta manu.
Pegaſis Oenone phrygijs celeberrima ſyluis
Læſa queror de te, ſi ſinis ipſe, meo.
Quis deus oppoſuit noſtris ſua numina uotis?
Ne tua permaneam, quod mihi crimen obeſt?
L eniter, ex merito quicquid patiare, ferendum eſt
Quæ uenit indigne pœna, dolenda uenit.
N on dum tantus eras: cum te contenta marito
Edita de magno flumine nympha fui.
Qui nunc Priamides (abſit reuerentia uero)
Seruus eras: ſeruo nubere nympha tuli.
S æpe greges inter requieuimus arbore tecti;

Miſtaq; cum folijs præbuit herba torum:
S æpe ſuper ſtramen, fœnoq́; iacentibus alto,
Depreſſa eſt humili cana pruina caſa.
Q uis tibi monſtrabat ſaltus uenatibus aptos?
Et, tegeret catulos qua fera rupe ſuos?
R etia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi:
Sæpe citos egi per iuga ſumma canes.
I nciſæ ſeruant à te mea nomina fagi:
Et legor Oenone falce notata tua.
E t quantum trunci, tantum mea nomina creſcunt:
Creſcite: & in titulos ſurgite rite meos.
P opulus eſt (memini) fluuiali conſita ripa:
Eſt in qua noſtri littera ſcripta memor.
P opule uiue precor: quæ conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes:
C um Paris Oenone poterit ſpirare relicta:
Ad fontem Xanthi uerſa recurret aqua.
X anthe retro propera: uerſæq́; recurrite lymphæ:
Suſtinet Oenonen deſeruiſſe Paris.
I lla dies fatum miſeræ mihi dixit: ab illa
Peſſima mutati cœpit amoris hyems:
Q ua Venus, & Iuno, ſumptisq́; decentior armis
Venit in arbitrium nuda Minerua tuum.
A ttoniti micuere ſinus: gelidusq́; cucurrit,
Vt mihi narraſti, dura per oſſa tremor.
C onſului (neq; enim modice terrebar) anusq́;,
Longæuosq́; ſenes: conſtitit eſſe nefas.
C æſa abies: ſectæq́; trabes: & claſſe parata,
Cœrula ceratas accipit unda rates.
F leſti diſcedens: hoc ſaltem parce negare:

Præterito magis eſt iſte pudendus amor.
E t fleſti:& noſtros uidiſti flentis ocellos:
Miſcuimus lachrymas mœſtus uterq; ſuas.
N on ſic appoſitis uincitur uitibus ulmus:
Vt tua ſunt collo brachia uincta meo.
A h quoties,cum te uento quererere teneri:
Riſerunt comites:ille ſecundus erat.
O ſcula dimiſſæ quoties repetita dediſti:
Quàm uix ſuſtinuit dicere lingua,uale.
A ura leuis rigido pendentia lintea malo
Suſcitat:& remis eruta canet aqua.
P roſequor infelix oculis abeuntia uela:
Quà licet:& lachrymis humet arena meis.
V tq; celer uenias,uirides Nereidas oro,
Scilicet ut uenias in mea damna celer.
V otis ergo meis alij rediture rediſti:
Hei mihi pro dira pellice blanda fui.
A ſpicit immenſum moles natiua profundum:
Mons fuit:æquoreis illa reſiſtit aquis.
H inc ego prima tuæ proſpexi uela carinæ:
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
D um moror:in ſumma fulſit mihi purpura prora:
Pertimui:cultus non erat ille tuus.
F it propior:terráſq; cita ratis attigit aura:
Fœmineas uidi corde tremente genas.
N on ſatis id fuerat(quid enim furioſa morabar?)
Hærebat gremio turpis amica tuo.
T unc uero rupiq; ſinus:& pectora planxi:
Et ſe cui madidas ungue rigente genas:
I mpleuiq; ſacram querulis ululatibus Idam:

Illuc has lachrymas in mea ſaxa tuli.

S *ic Helene doleat: deſertaq; coniuge ploret:*
Quæq; prior nobis intulit, illa ferat.
N *unc tecum ueniunt, quæ te per aperta ſequuntur*
Aequora: legitimos deſtituuntq; uiros.
A *t cum pauper eras: armentaq; paſtor agebas:*
Nulla, niſi Oenone, pauperis uxor erat.
N *on ego miror opes: nec me tua regia tangit:*
Nec de tot Priami dicar ut una nurus.
N *on tamen ut Priamus nymphæ ſocer eſſe recuſet:*
Aut Hecubæ fuerim diſſimulanda nurus.
D *ignaq; ſum: & cupio fieri matrona potentis:*
Sunt mihi, quas poſſint ſceptra decere, manus.
N *ec me, faginea quod tecum fronde iacebam,*
Deſpice: purpureo ſum magis apta toro.
D *eniq; tutus amor meus eſt: tibi nulla parantur*
Bella: nec ultrices aduehit unda rates.
T *yndaris infeſtis fugitiua repoſcitur armis:*
Hac uenit in thalamos dote ſuperba tuos.
Quæ ſi ſit Danais reddenda: uel Hectora fratrem,
Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.
Quid grauis Antenor, Priamus quid ſuadeat ipſe,
Conſule: queis ætas longa magiſtra fuit.
T *urpe rudimentum, patriæ præponere raptam:*
Cauſa pudenda tua eſt: iuſta uir arma mouet.
N *ec tibi, ſi cupias, fidam promitte Lacænam:*
Quæ ſit in amplexus tam cito uerſa tuos.
V *t minor Atrides temerati fœdera lecti*
Clamat: & externo læſus amore dolet:
T *u quoq; clamabis: nulla reparabilis arte*

Læſa pudicitia eſt:deperit illa ſemel.
Ardet amore tui:ſic & Menelaon amauit:
Nunc iacet in uiduo credulus ille toro.
Felix Andromache certo bene nupta marito:
Vxor ad exemplum fratris habenda fui.
Tu leuior folijs,tunc cum ſine pondere ſucci
Nobilibus uentis arida facta cadunt.
Et minus eſt in te,quàm ſumma pondus ariſta:
Quæ leuis aſſiduis ſolibus uſta riget.
Hoc tua(nam recolo)quondam germana canebat,
Sic mihi diffuſis uaticinata comis.
Quid facis Oenone?quid arenæ ſemina mandas?
Non profecturis littora bobus aras.
Graia iuuenca uenit:quæ te,patriamq;,domumq;
Perdat:io prohibe,graia iuuenca uenit.
Dum licet,obſcœnam ponto demergite puppim:
Heu quantum phrygij ſanguinis illa uehit.
Dixerat:in curſu famulæ rapuere furentem:
At mihi flauentes diriguere comæ.
Ah nimium miſeræ uates mihi uera fuiſti:
Poſſidet en ſaltus illa iuuenca meos.
Sit facie quamuis inſignis:adultera certe eſt:
Deſeruit patrios hoſpite capta deos.
Illam de patria Theſeus(niſi nomine fallor)
Neſcio quis Theſeus abſtulit ante ſua.
À iuuene,& cupido credatur reddita uirgo?
Vnde hæc compererim tam bene,quæris?amo.
Vim licet appelles:& culpam nomine ueles:
Quæ toties rapta eſt:præbuit ipſa rapi.
At manet Oenone fallenti caſta marito:

Et poteras falli legibus ipſe tuis.
M *e ſatyri celeres(ſyluis ego tecta latebam)*
Quæſierant rapido,turba proterua, pede.
C *ornigerumq́; caput pinu præcinctus acuta*
Faunus in immenſis,qua tumet Ida,iugis.
M *e fide conſpicuus Troiæ munitor amauit:*
Ille meæ ſpolium uirginitatis habet.
I *d quoq; luctando:rupi tamen ante capillos:*
Oraq; ſunt digitis aſpera facta meis.
N *ec pretium ſtupri gemmas,aurumq́; popoſci:*
Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
I *pſe ratus dignam,medicas mihi tradidi tartes:*
Admiſitq́; meas ad ſua dona manus.
Q*uæcunq; herba potens ad opem,radixq́; medendi*
Vtilis in toto naſcitur orbe:mea eſt.
M *e miſeram,ꝙ amor non eſt medicabilis herbis:*
Deſtituor prudens artis ab arte mea.
I *pſe repertor opis uaccas pauiſſe pheræas*
Dicitur:& noſtro ſaucius igne fuit.
Q*uod neq; graminibus tellus fœcunda creatis,*
Nec deus auxilium,tu mihi ferre potes.
E *t potes:& merui:dignæ miſerere puellæ.*
Non ego cum Danais arma cruenta fero:
S *ed tua ſum:tecumq́; fui puerilibus annis:*
Et tua,quod ſupereſt temporis,eſſe precor.

HYPSIPYLE IASONI. EPI. VI.

l *Ittora Theſſaliæ reduci tetigiſſe carina*
Diceris auratæ uellere diues ouis.

Gratulor incolumi, quantum ſinis: hoc tamen, ipſo
Debueram ſcripto certior eſſe tuo.
Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cum cuperes: uentos non habuiſſe potes:
Quamlibet aduerſo ſignetur epiſtola uento:
Hypſipyle miſſa digna ſalute fui.
Cur mihi fama prior, quàm nuntia littera uenit?
Iſſe ſacros Martis ſub iuga panda boues:
Seminibus iactis ſegetes adoleſſe uirorum:
Inq; necem dextra non eguiſſe tua:
Peruigilem ſpolium pecudis ſeruaſſe draconem:
Rapta tamen forti uellera fulua manu.
Hæc, ego, ſi poſſem timide credentibus iſta,
Ipſe mihi ſcripſit, dicere: quanta forem?
Quid queror officium lenti ceſſaſſe mariti?
Obſequium, maneo ſi tua, grande tuli.
Barbara narratur ueniſſe uenefica tecum,
In mihi promiſſi parte recepta tori?
Credula res amor eſt: utinam temeraria dicar
Criminibus falſis inſimulaſſe uirum.
Nuper ab hæmonijs hoſpes mihi Theſſalus oris
Venerat: & tactum uix bene limen erat:
Aeſonides, dixi, quid agit meus? ille pudore
Hæſit in oppoſita lumina fixus humo.
Protinus exilui: tunicáſq; a pectore ruptis,
Viuit an exclamo? me quoq; fata trahunt.
Viuit, ait: timidumq; mihi iurare coegi:
Vix mihi, teſte deo, credita uita tua eſt.
Vtq; animus rediit: tua facta requirere cœpi:
Rettulit, æripedes Martis araſſe boues:

Vipereos dentes in humum pro ſemine iactos:
Et ſubito natos arma tuliſſe uiros:
Terrigenas populos ciuili marte peremptos,
Impleſſe ætatis fata diurna ſuæ.
Deuicto ſerpente,iterum,ſi uiuat Iaſon,
Quærimus:alternant ſpesq́;,timorq́; fidem.
Singula dum narrat:curſu,ſtudioq́; loquendi
Detegit ingenio uulnera facta ſuo.
Heu ubi pacta fides?ubi connubialia iura?
Faxq́; ſub arſuros dignior ire rogos?
Non ego ſum furtim tibi cognita:pronuba Iuno
Adfuit:& ſertis tempora uinctus Hymen.
At mihi nec Iuno,nec Hymen,ſed triſtis Erinnys
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum Minyis?quid cum tritonide pinu?
Quid tibi cum patria nauita Tiphi mea?
Non erat hic aries uillo ſpectabilis aureo:
Non ſenis Aeetæ regia Lemnos erat.
Certa fui primo(ſed me mea fata trahebant)
Hoſpita fœminea pellere caſtra manu.
Lemniadesq́; uiros nimium quoq; uincere norunt:
Milite tam forti uita tuenda fuit.
Vrbe uirum uidi:tectoq́;,animoq́; recepi:
Hic tibi bisq́; æſtas,bisq́; cucurrit hyems.
Tertia meſſis erat:cum tu dare uela coactus
Impleſti lachrymis talia uerba tuis.
Abſtrahor Hypſipyle:ſi dent modo fata recurſum:
Vir tuus hinc abeo:uir tibi ſemper ero.
Quod tamen ē nobis grauida celatur in aluo
Viuat:& eiuſdem ſimus uterq; parens.

H actenus: & lachrymis in falſa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuiſſe loqui.
V ltimus è ſocijs ſacram conſcendis in Argo:
Illa uolat: uentus concaua uela tenet.
C ærula propulſæ ſubducitur unda carinæ:
Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.
I n latus omne patens turris circunſpicit undas:
Huc feror: & lachrymis ora, ſinusq; madent.
P er lachrymas ſpecto: cupidæq; fauentia menti
Longius aſſueto lumina noſtra uident.
A dde preces caſtas, immiſtaq; uota timori,
Nunc quoq; te ſaluo perſoluenda mihi.
V ota ego perſoluam? uotis Medea fruetur?
Cor dolet: atq; ira mistus abundat amor.
D ona feram templis, uiuum quod Iaſona perdam?
Hoſtia pro damnis concidet icta meis?
N on equidem ſecura fui: ſemperq; uerebar:
Ne pater argolica ſumeret urbe nurum.
A rgolicas timui: nocuit mihi barbara pellex:
Non expectato uulnus ab hoſte tuli.
N ec facie, meritisq; placet: ſed carmine mouit:
Diraq; cantata pabula falce metit.
I lla reluctantem curſu deducere Lunam
Nititur: & tenebris abdere ſolis equos.
I lla refrenat aquas: obliquaq; flumina ſiſtit:
Illa loco ſyluas, uiuaq; ſaxa mouet.
P er tumulos errat paſſis diſcincta capillis:
Certaq; de tepidis colligit oſſa rogis.
D euouet abſentes: ſimulachraq; cerea fingit:
Et miſerum tenues in iecur urget acus.

Et quæ neſcierim melius:Male quæritur herbis,
Moribus,& forma conciliandus amor.
Hanc potes amplecti,thalamoq́;relictus in uno
Impauidus ſomno nocte ſilente frui?
Scilicet ut tauros,ita te iuga ferre coëgit:
Quaq́; feros angues,te quoq; mulcet ope.
Adde:quod adſcribi factis procerumq́;,tuiſq́;
Se facit:& titulo coniugis uxor obeſt.
Atq; aliquis Peliæ de partibus acta uenenis
Imputat:& populum,qui ſibi credat,habet.
Non hæc Aeſonides,ſed filia Phaſias Aetæ
Aurea phrixeæ terga reuellit ouis.
Non probat Alcimede mater tua:conſule matrem:
Non pater:à gelido cui uenit axe nurus.
Illa ſibi à Tanais,ſcythicæq́; paludibus undæ
Quærat,& à patria Phaſidis uſq; uirum.
Mobilis Aeſonide,uernaq́; incertior aura,
Cur tua polliciti pondere uerba carent?
Vir meus hinc ieras:cur non meus inde rediſti?
Sim reducis coniux:ſicut euntis eram.
Si te nobilitas,generoſaq́; nomina tangunt:
En ego minoo nata Thoante feror.
Bacchus auus,Bacchi coniux redimita corona,
Præradiat ſtellis ſigna minora ſuis.
Dos tibi Lemnos erit,terra ingenioſa colenti:
Me quoq; iam tales inter habere potes.
Nunc etiam peperi.gratare ambobus Iaſon:
Dulce mihi grauidæ fecerat author onus.
Felix in numero quoq; ſum:prolemq́; gemellam
Pignora Lucina bina fauente dedi.

S i quæras,cui ſint ſimiles:cognoſceris illis:
Fallere non norunt: cætera patris habent.
L egatos quos pene dedi pro matre ferendos:
Sed tenuit cœptas ſæua nouerca uias.
M edeam timui:plus eſt Medea nouerca:
Medeæ faciunt ad ſcelus omne manus.
S pargere quæ fratris potuit lacerata per agros
Corpora:pignoribus parceret illa meis?
H anc tamen o demens,colchisq; ablate uenenis,
Diceris Hypſipyles præpoſuiſſe toro.
T urpiter illa uirum cognouit adultera uirgo:
Me tibi,teq; mihi teda pudica dedit.
P rodidit illa patrem:rapui de cæde Thoanta:
Deſeruit Colchos:me mea Lemnos habet.
Quid refert?ſcelerata piam ſi uincit:& ipſo
Crimine dotata eſt:emeruitq; uirum.
L emniadum facinus culpo,non miror Iaſon:
Quælibet iratis ipſe dat arma dolor.
D ic age,ſi uentis,ut oportuit,actus iniquis
Intraſſes portus tuq;,comesq; meos:
O buiaq; exiſſem fœtu comitata gemello:
Hiſcere non'ne tibi terra roganda foret?
Quo uultu natos,quo me ſcelerate uideres?
Perfide quo pretio,qua nece dignus eras?
I pſe quidem per me tutus,ſoſpesq; fuiſſes:
Non quia tu dignus:ſed quia mitis ego.
P ellicis ipſa meos impleſſem ſanguine uultus,
Quosq; ueneficijs abſtulit illa ſuis.
M edeæ Medea forem.quod ſiquis ab alto
Iuſtus adeſt uotis Iuppiter ipſe meis:

Quod gemit Hypſipyle: lecti quoq; ſuccuba noſtri
Mœreat: & leges ſentiat ipſa ſuas.
Vtq; ego deſtituor coniux, materq; duorum:
A totidem natis orba ſit illa uiro:
Nec male parta diu teneat: peiusq; relinquat:
Exulet: & toto quærat in orbe fugam.
Quàm fratri germana fuit, miſeroq; parenti
Filia: tam natis, tam ſit acerba uiro.
Cum mare, cum terras conſumpſerit: aëra tentet:
Erret inops, expes, cæde cruenta ſua.
Hæc ego coniugio fraudata Thoantias oro:
Viuite deuoto nuptaq; uirq; toro.

DIDO AENEAE. EPI. VII.

Sic, ubi fata uocant, udis abiectus in herbis
Ad uada Mæandri concinit albus olor:
Nec, quia te noſtra ſperem prece poſſe moueri,
Alloquor: aduerſo mouimus iſta deo.
Sed meriti famam, corpusq;, animumq; pudicum
Cum male perdiderim: perdere uerba leue eſt.
Certus es ire tamen: miſeramq; relinquere Dido:
Atq; ijdem uenti uela, fidemq; ferent:
Certus es Aenea cum fœdere ſoluere naues:
Quæq; ubi ſint neſcis, itala regna ſequi.
Nec noua Carthago: nec te creſcentia tangunt
Mœnia: nec ſceptro tradita ſumma tuo.
Facta fugis: facienda petis: quærenda per orbem
Altera: quæſita eſt altera terra tibi.
Vt terram inuenias: quis eã tibi tradet habendam?

Quis ſua non notis arua tenenda dabit?
Alter amor tibi reſtat habendus,& altera Dido:
Quamq́; iterum fallas,altera danda fides.
Quando erit,ut condas inſtar Carthaginis urbem?
Et uideas populos altus ab arce tuos?
Omnia ſi ueniant: nec te tua uota morentur:
Vnde tibi,quæ te ſic amet,uxor erit?
Vror,ut inducto ceratæ ſulfure tedæ:
Aeneamq́; animo noxq́;,diesq́; refert.
Ille quidem male gratus,& ad mea munera ſurdus:
Et quo,ſi non ſim ſtulta,carere uelim.
Non tamen Aeneam,quamuis male cogitet,odi:
Sed queror infidum:queſtaq́;,peius amo.
Parce Venus nurui:durumq́; amplectere fratrem
Frater amor:caſtris militet ille tuis.
Aut, ego quē cœpi(neq; enim dedignor)amare:
Materiam curæ præbeat ille meæ.
Fallor:& ipſa mihi falsò iactatur imago:
Matris ab ingenio diſſidet ille ſuæ.
Te lapis,& montes, innataq; rupibus altis
Robora,te ſæuæ progenuere feræ:
Aut mare,quale uides agitari nunc quoq; uentis:
Quò tamen aduerſis fluctibus ire paras.
Quò fugis?obſtat hyems:hyemis mihi gratia proſit:
Aſpice,ut euerſas concitet Eurus aquas.
Quod tibi malueram,ſine me debere procellis:
Iuſtior eſt animo uentus,& unda tuo.
Non ego ſum tanti:quod non mediteris inique:
Vt pereas:dum me per freta longa fugis.
Exerces pretioſa odia,& conſtantia magno:

Si, dum me fugias, eſt tibi uile mori:

I am uenti ponent: ſtrataq; æqualiter unda,
Cæruleis Triton per mare curret equis.
T u quoq; cum uentis utinam mutabilis eſſes:
Et, niſi duritia robora uincis, eris.
Q uid, ſi neſcires inſana quid æquora poſſent?
Expertæ toties tam male credis aquæ?
V t pelago ſuadente etiam retinacula ſoluas:
Multa tamen latus triſtia pontus habet.
N ec uiolaſſe fidem tentantibus æquora prodeſt:
Perfidiæ pœnas exigit ille locus,
P ræcipue cum læſus amor: quia mater amorum
Nuda cytheriacis edita fertur aquis.
P erdita ne perdam, timeo: noceamq; nocenti:
Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas.
V iue precor: ſic te melius, quàm funere, perdam:
Tu potius leti cauſa ferere mei.
F inge age te rapido (nullum ſit in omine pondus)
Turbine deprendi: quid tibi mentis erit?
P rotinus occurrent falſæ periuria linguæ:
Et phrygia Dido fraude coacta mori.
C oniugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
Triſtis, & effuſis ſanguinolenta comis.
Q uicquid id eſt, totum merui, concedite dices:
Quæq; cadent, in te fulmina miſſa putes.
D a breue ſæuitiæ ſpatium pelagiq;, tuæq;:
Grande moræ pretium, tuta futura uia eſt.
N ec mihi tu curæ: puero parcatur Iulo:
Te ſatis eſt titulum mortis habere meæ.
Quid puer Aſcanius? quid di meruere penates?

Ignibus ereptos obruet unda deos.
S ed neq; fers tecum: nec, quæ mihi perfide iactas:
Preſſerunt humeros ſacra, paterq; tuos.
O mnia mentiris: neq; enim tua fallere lingua
Incipit à nobis, primaq; plector ego.
S i quæras, ubi ſit formoſi mater Iuli:
Occidit, à duro ſola relicta uiro.
H æc mihi narrabas. at me mouere merentem.
Illa minor culpa pœna futura mea eſt.
N ec mihi mens dubia eſt, q̄n te tua numina dānent:
Per mare, per terras ſeptima iactat hyems.
F luctibus eiectum tuta ſtatione recepi.
Vixq; bene audito nomine, regna dedi.
H is tamen officijs utinam contenta fuiſſem:
Et mihi concubitus fama ſepulta foret.
I lla dies nocuit: qua nos decliue ſub antrum
Cæruleus ſubitis compulit imber aquis.
A udieram uoces: nymphas ululaſſe putaui:
Eumenides fatis ſigna dedere meis.
E xige læſe pudor pœnas uiolate Sicheo:
Ad quem (me miſeram) plena pudoris eo.
E ſt mihi marmorea ſacratus in æde Sicheus:
Oppoſitæ frondes, uelleraq; alba tegunt.
H inc ego me ſenſi noto quater ore citari:
Ipſe ſono tenui dixit, Eliſa ueni.
N ulla mora eſt: uenio: uenio tibi debita coniux:
Sum tamen admiſſi tarda pudore mei.
D a ueniam culpæ: decepit idoneus author:
Inuidiam noxæ detrahit ille meæ.
D iua parens, ſeniorq; pater pia ſarcina nati,

Spem mihi manſuri rite dedere uiri.
S i fuit errandum, cauſas habet error honeſtas:
Adde fidem: nulla parte pigendus erit.
D urat in extremum, uitæq; nouiſſima noſtræ
Proſequitur fati, qui fuit ante, tenor.
O ccidit in terras coniux mactatus ad aras:
Et ſceleris tanti præmia frater habet.
E xul agor: cineresq; uiri, patriamq; relinquo:
Et feror in duras hoſte ſequente uias.
A pplicor ignotis: fratriq; elapſa, fretoq;,
Q uod tibi donaui perfide, littus emo.
V rbem conſtitui: lateq; patentia fixi
Mœnia finitimis inuidioſa locis.
B ella tument: bellis peregrina, et fœmina tentor:
Vixq; rudes portas urbis, & arma paro.
M ille procis placui: qui me coiere querentes
Neſcio quem thalamis præpoſuiſſe ſuis.
Q uid dubitas uinctam getulo tradere Iarbæ?
Præbuerim ſceleri brachia noſtra tuo.
E ſt etiam frater: cuius manus impia poſcit
Reſpergi noſtro, ſparſa cruore uiri.
P one deos, & quæ tangendo ſacra profanas:
Non bene cœleſtes impia dextra colit.
S i tu cultor eras elapſis igne futurus:
Pœnitet elapſos ignibus eſſe deos.
F orſitan & grauidam Dido ſcelerate relinquas:
Parsq; tui lateat corpore clauſa meo.
A ccedet fatis matris miſerabilis infans:
Et non dum nati funeris author eris.
C umq; parente ſua frater morietur Iuli:

Pœnaq; connexos auferet una duos.
Sed iubet ire deus: uellem uetuiſſet adire:
Punica nec Teucris preſſa fuiſſet humus.
Hoc duce nempe deo uentis agitaris iniquis:
Et teris in rapido tempora longa freto.
Pergama uix tanto tibi erant repetenda labore:
Hectore ſi uiuo quanta fuere, forent.
Non patrium Simoënta petis, ſed Tybridis undas.
Nempe, ut peruenias quo cupis: hoſpes eris.
Vtq; latet, refugitq; tuas obſtruſa carinas,
Vix tibi continget terra petita ſeni.
Hos populos potius in dotem ambage remota
Accipe, & aduectas Pigmalionis opes.
Ilion in tyriam transfer felicius urbem:
Inq; loco regis, ſceptra ſacrata tene.
Si tibi mens auida eſt belli, ſi quærit Iulus
Vnde ſuo partus marte triumphus eat:
Quem ſuperet, nequid deſit, præbebimus hoſtem.
Hic pacis leges, hic locus arma capit.
Tu modo, per patrem, fraternaq; tela ſagittas:
Perq; fugæ comites, dardana ſacra, deos:
Sic ſuperent quoſcunq; tua de gente reportas:
Mars ferus & damni ſit modus ille tui:
Aſcaniusq; ſuos feliciter impleat annos:
Et ſenis Anchiſæ molliter oſſa cubent:
Parce precor domui: quæ ſe tibi tradit habendam.
Quod crimen dicis, præter amaſſe, meum?
Non ego ſum Phthia, magniſq; oriunda Mycenis:
Nec ſteterant in te uirq;, paterq; meus.
Si pudet uxoris: non nupta, ſed hoſpita dicar.

Dum tua ſit Dido, quidlibet eſſe feret.
N ec mihi freta ſunt afrum frangentia littus:
Temporibus certis dantq; negantq; uiam.
C um dabit aura uiam: præbebis carbaſa uentis:
Nunc leuis eiectam continet alga ratem.
T empus ut obſeruem: manda mihi: certius ibis:
Nec te, ſi cupias, ipſa manere ſinam.
E t ſocij requiem poſcunt: laniataq; claſſis
Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.
P ro meritis, & ſiqua tibi debebimus ultra:
Pro ſpe coniugij, tempora parua peto.
D um freta miteſcunt: et amor dum tēperat uſum:
Fortiter ediſcam triſtia poſſe pati.
S in minus: eſt animus nobis effundere uitam:
In me crudelis non potes eſſe diu.
A ſpicias utinam quæ ſit ſcribentis imago:
Scribimus: & gremio troicus enſis adeſt:
P erq; genas lachrymæ ſtrictum labuntur in enſem:
Q ui iam pro lachrymis ſanguine tinctus erit.
Q uàm bene conueniunt fato tua munera noſtro:
Inſtruis impenſa noſtra ſepulchra breui.
N ec mea nunc primum feriuntur pectora telo:
Ille locus ſæui uulnus amoris habet.
A nna ſoror, ſoror Anna meæ male conſcia culpæ,
Iam dabis in cineres ultima dona meos.
N ec conſumpta rogis inſcribar, Eliſſa Sichei:
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit.
P ræbuit Aeneas & cauſam mortis, & enſem:
Ipſa ſua Dido concidit uſa manu.

Lloquor Hermione nuper fratremq́;, uirumq́;,
Nunc fratrem: nomen coniugis alter habet.
Pyrrhus Achilleides animoſus imagine patris
Incluſam contra iusq́;, piumq́; tenet.
Quod potui, renui, ne non inuita tenerer:
Cætera fœmineæ non ualuere manus.
Quid facis Aeacide? non ſum ſine uindice: dixi:
Hæc tibi ſub domino Pyrrhe puella ſuo eſt.
Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtis
Traxit inornatis in ſua tecta comis.
Quid grauius capta Lacedæmone ſerua tuliſſem:
Si raperet graias barbara turba nurus?
Parcius Andromachen uexauit Achaia uictrix:
Cum Danaus phrygias ureret ignis opes.
At tu; cura mei ſi te nunc tangit, Oreſte
Inijce non timidas in tua iura manus.
An, ſiquis rapiat ſtabulis armenta recluſis,
Arma feras? rapta coniuge lentus eris?
Sit ſocer exemplo nuptæ repetitor ademptæ:
Cui pia militiæ cauſa puella fuit.
Si ſocer ignauus uacua ſtertiſſet in aula:
Nupta foret Paridi mater, ut ante fuit.
Non tu mille rates, ſinuoſaq; uela parabis,
Nec numerum danai militis: ipſe ueni.
Sic quoq; eram repetenda tamen: nec turpe marito eſt
Aſpera pro charo bella tuliſſe toro.
Quid? quod auus nobis idem pelopeius Atreus?
Et, ſi non eſſes uir mihi, frater eras.

Vir precor uxori, frater ſuccurre ſorori:
  Inſtant officio nomina bina tuo.
Me tibi Tyndareus uita grauis author, & annis
  Tradidit: arbitrium neptis habebat auus.
At pater Aeacidæ promiſerat inſcius actis:
  Plus quoq;, qui prior eſt ordine, poſſit auus:
Cum tibi nubebam: nulli mea teda nocebat:
  Si iungar Pyrrho: tu mihi læſus eris.
Et pater ignoſcet noſtro Menelaus amori:
  Succubuit telis præpetis ipſe dei.
Quem ſibi permiſit, genero permittet amorem:
  Proderit exemplo mater amata ſuo.
Tu mihi, quod matri pater, es: quas geſſerat olim
  Dardanus partes aduena, Pyrrhus agit.
Ille licet patris ſine fine ſuperbiat actis:
  Et tu, quæ referas, facta parentis habes.
Tantalides, omnes, ipſumq́; regebat Achillem:
  Hic pars militiæ, dux erat ille ducum.
Tu quoq; habes proauū Pelopem, Pelopiſq́; parentem:
  Si melius numeres, à Ioue quintus eris.
Nec uirtute cares: arma inuidioſa tuliſti:
  Sed tu quid faceres? induit illa patrem.
Materia uellem fortis meliore fuiſſes:
  Non lecta eſt operi, ſed data cauſa tuo.
Hanc tamen impleſti: iuguloq́; Aegiſtus aperto
  Tecta cruentauit, quæ pater ante tuus.
Increpat Aeacides: laudemq́; in crimina uertit:
  Et tamen aſpectus ſuſtinet ille meos.
Rumpor: & ora mihi pariter cum mente tumeſcunt:
  Pectoraq; incluſis ignibus uſta dolent.

Hermione coràm quiſquam'ne obiecit Oreſti?
Nec mihi ſunt uires;nec ferus enſis adeſt.
Flere licet:flendo certe diffundimus iram:
Perq́; ſinus lachrymæ fluminis inſtar eunt.
Has ſemper ſolas habeo:ſemperq́; profundo:
Hument incultæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fatum:quod noſtros errat in annos:
Tantalides omnes apta rapina ſumus.
Non ego fluminei referam mendacia cycni:
Nec querar in plumis delituiſſe Iouem:
Qua duo porrectus longe freta diſtinet Iſthmos:
Vecta peregrinis Hippodameia rotis.
Caſtori amyclæo,& amyclæo Polluci
Reddita mopſopia Tyndaris urbe ſoror.
Tyndaris idæo trans æquora ab hoſpite rapta,
Argolicas pro ſe uertit in arma manus.
Vix equidem memini:memini tamen: omnia luctus,
Omnia ſolliciti plena timoris erant.
Flebat auus:flebatq́; ſoror,fratresq́; gemelli:
Orabat ſuperos Leda,ſuumq́; Iouem.
Ipſa ego non longos etiam nunc ſciſſa capillos
Clamabam:ſine me,me ſine mater abis?
Nam coniux aberat.ne non Pelopeïa credar:
Ecce Neoptolemo præda parata fui.
Pelides utinam uitaſſet Apollinis arcus:
Damnaret nati facta proterua pater.
Nec quondam placuit: nec nunc placuiſſet Achilli:
Abducta uiduum coniuge flere uirum.
Quæ mea cœleſtes iniuria fecit iniquos?
Quod'ue mihi miſeræ ſydus obeſſe querar?

P arua mea ſine matre fui: pater arma ferebat:
Et, duo cum uiuant: orba duobus eram.
N on tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
N on ego captaui breuibus tua colla lacertis:
Nec gremio ſedi ſarcina grata tuo.
N on cultus tibi cura mei: nec pacta marito
Intraui thalamos matre parante nouos.
O buia prodieram reduci tibi (uera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.
E t tamen eſſe Helenen, quod eras pulcherrima, ſenſi:
Ipſa requirebas, quæ tua nata foret.
P ars hæc una mihi coniux bene ceſſit Oreſtes:
Is quoq;, ni pro ſe pugnet, ademptus erit.
P yrrhus habet captam reduce, & uictore parente:
Et munus à nobis diruta Troia fuit.
C um tamen altus equis titan radiantibus inſtat:
Perfruor infelix liberiore malo.
N ox ubi me thalamis ululantem, et acerba gementem
Condidit: in mœſto procubuiq; toro:
P ro ſomno lachrymis oculi funguntur obortis:
Quaq; licet, fugio, ſicut ab hoſte, uiro.
S æpe malis ſtupeo: rerumq; oblita, lociq;,
Ignara tetigi ſcyria membra manu.
V tq; nefas ſenſi: male corpora tacta relinquo:
Et mihi pollutas credor habere manus.
S æpe Neoptolemi pro nomine, nomen Oreſtis
Exit: & errorem uocis, ut omen, amo.
P er genus infelix iuro, generiſq; parentem,
Qui freta, qui terras, & ſua regna quatit:

Per patris oſſa tui, patrui mihi: quæ tibi debent:
Quod ſe ſub tumulo fortiter ulta iacent:
Aut ego præmoriar: primoq́; extinguar in æuo:
Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero.

DEIANIRA HERCVLI. EPI. IX.

Gratulor Oechaliam titulis accedere noſtris:
Victorem uictæ ſuccubuiſſe queror.
Fama Pelaſgiadas ſubito peruenit in urbes
Decolor, & factis inficianda tuis:
Quem nunq̃ Iuno, ſeriesq́; immenſa laborum
Fregerit: huic Iolen impoſuiſſe iugum.
Hoc uelit Euryſtheus: uelit hoc germana Tonantis:
Lætaq; ſit uitæ labe nouerca tuæ.
At non ille uenus: cui nox (ſi creditur) una
Non tanti, ut tantus conciperere: fuit.
Plus tibi, quàm Iuno, nocuit Venus: illa premendo
Suſtulit. hæc humili ſub pede colla tenet.
Reſpice uindicibus pacatum uiribus orbem:
Qua latam Nereus cœrulus ambit humum.
Se tibi pax terræ, tibi ſe tota æquora debent:
Impleſti meritis ſolis utranq; domum.
Quod te laturum eſt, cœlum prius ipſe tuliſti:
Hercule ſuppoſito ſydera fulſit Atlas.
Quid, niſi notitia eſt miſero quæſita pudori:
Si cumulas ſtupri facta priora nota?
Te'ne ferunt geminos preſſiſſe tenaciter angues?
Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras.
Cœpiſti melius, quàm deſinis: ultima primis

Cedunt: diſſimiles, hic uir, & ille puer.
Quem non mille feræ, quem non ſtheneleïus hoſtis,
Non potuit Iuno uincere: uincit Amor.
At bene nupta feror: quia nominor Herculis uxor:
Sit'q; ſocer, rapidis qui tonat altus equis.
Quàm male inæquales ueniunt ad aratra iuuenci:
Tam premitur magno coniuge nupta minor.
Non honor eſt, ſed onus, ſpecies læſura ferentes:
Siqua uoles apte nubere: nube pari.
Vir mihi ſemper abeſt, & coniuge notior hoſpes:
Monſtraq;, terribiles perſequitur'q; feras.
Ipſa domo uidua uotis operata pudicis
Torqueor: infeſto ne uir ab hoſte cadat.
Inter ſerpentes, apros'q;, auidos'q; Leones
Iactor: & hæſuros terno per oſſa canes.
Me pecudum fibræ, ſimulachraq; inania ſomni,
Omniaq; arcana nocte petita mouent.
Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
Spe'q; timor dubia, ſpes'q; timore cadit.
Mater abeſt: queritur'q; deo placuiſſe potenti:
Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adeſt.
Arbiter Euryſteus iræ Iunonis iniquæ
Sentitur nobis: iraq; longa deæ.
Hæc me ferre parum eſt: peregrinos addis amores:
Et mater de te quælibet eſſe poteſt.
Non ego parthenijs temeratam uallibus Augen:
Nec referam partus Ormeni nympha tuos.
Nec tibi crimen erunt teuthrantia turba ſorores:
Quarum de populo nulla relicta tibi eſt.
Vna recens crimen defertur adultera nobis:

Vnde ego ſum lydo facta nouerca Lamo.
M æander, toties qui terris errat in iſdem:
Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas:
V idit in herculeo ſuſpenſa monilia collo,
Illo, cui cœlum ſarcina parua fuit.
N on puduit fortes auro cohibere lacertos:
Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris.
N empe ſub his animam peſtis nemeæa lacertis
Edidit: unde humerus tegmina læuus habet.
A uſus es hirſutos mitra redimire capillos:
Aptior herculeæ populus alba comæ.
N ec te mæonia laſciuæ more puellæ
Incingi zona dedecuiſſe pudet.
N on tibi ſuccurrit crudi Diomedis imago:
Efferus humana qui dape pauit equos.
S i te uidiſſet cultu Buſiris in iſto:
Huic uictor uicto nempe pudendus eras.
D etrahat Antæus duro redimicula collo:
Ne pigeat molli ſuccubuiſſe uiro.
M æonias inter calathum tenuiſſe puellas
Diceris: & dominæ pertimuiſſe minas.
N on fugis Alcide uictricem mille laborum
Raſilibus calathis impoſuiſſe manum:
C raſſaq; robuſto deducis pollice fila:
Aequaq; formoſæ penſa rependis heræ.
A h quoties, digitis dum torques ſtamina duris:
Præualidæ fuſos comminuere manus.
C rederis infelix ſcuticæ tremefactus habenis
Ante pedes dominæ pertimuiſſe minas.
E ximijs pompis præconia ſumma triumphi,

Factaq; narrabas diſſimulanda tibi?
S *ciliet immanem eliſos faucibus hydros*
Infantem nuda dilaceraſſe manu.
V *t tegeæus Aper cupreſſifero Erymantho*
Incubat: & uaſto pondere lædit humum.
N *on tibi threicijs affixa penatibus ora,*
Non hominum pingues cæde tacentur equæ:
P *rodigiumq́; triplex armenti diues iberi*
Geryones: quamuis in tribus unus erat.
I *nq́; canes totidem trunco digeſtus ab uno*
Cerberus, implicitus angue minante comis.
Q *uæq́; redundabat fœcundo uulnere ſerpens*
Fertilis, & damnis ditior ipſa ſuis.
Q *uiq́; inter læuumq́; latus, læuumq́; lacertum,*
Prægraue compreſſa fauce pependit onus.
E *t, male confiſum pedibus, formaq́; bimembri,*
Pulſum theſſalicis agmen equeſtre iugis.
H *æc tu ſidonio potes inſignitus amictu*
Dicere? num cultu lingua retenta ſilet?
S *e quoq; nympha tuis onerauit Iardanis armis:*
Et tulit è capto nota trophæa uiro.
I *nunc: tolle animos: & fortia facta recenſe.*
Quod tu non eſſes iure: uir illa fuit.
Q *ua tanto minor es: quanto te maxime rerum,*
Quàm quos uiciſti, uincere maius erat.
I *lli procedit rerum menſura tuarum:*
Cede bonis: hæres laudis amica tuæ eſt.
O *pudor, hirſuti coſtis exuta Leonis*
Aſpera texerunt uellera molle latus.
F *alleris: & neſcis: non ſunt ſpolia iſta Leonis,*

Sed tua tuq; feræ uictor es: illa tui.
Fœmina tela tulit lernæis atra uenenis,
Ferre grauem lana uix ſatis apta colum:
Inſtruxitq; manum claua domitrice ferarum:
Vidit & in ſpeculo coniugis arma ſui.
Hæc tamen audieram: licuit non credere famæ:
En uenit ad ſenſus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur aduena pellex:
Nec mihi, quæ patior, diſſimulare licet.
Non ſinis auerti: mediam captiua per urbem
Inuitis oculis aſpicienda uenit.
Nec uenit incultis captarum more capillis
Fortunam uultus falſa tegendo ſuos.
Ingreditur late multo ſpectabilis auro:
Qualiter in Phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo ſublimis, ut Hercule uicto:
Oechaliam uiuo ſtare parente putes.
Forſitan expulſa ætolide Deianira
Nomine depoſito pellicis, uxor erit.
Eurytidos Ioles, atq; inſani Alcidæ
Turpia famoſus corpora iunget Hymen.
Mens fugit admonitu: frigusq; perambulat artus:
Et iacet in gremio languida facta manus.
Me quoq; cum multis, ſed me ſine crimine amaſti:
Ne pigeat, pugnæ bis tibi cauſa fui.
Cornua flens legit rapidis Achelous in undis:
Truncaq; limoſa tempora merſit aqua.
Semiuir occubuit ui, lerniferóq; ueneno
Neſſus: & inficit ſanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero? ſcribenti nuntia uenit

Fama, uirum tunicæ labe perire meæ.
H eu mihi quid feci? quò me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deianeira mori?
A n tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
Tu ſceleris tanti cauſa ſuperſtes eris?
E t quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
Credar? coniugij mors mea pignus erit.
T u quoq; cognoſces in me Meleagre ſororem:
Impia quid dubitas Deianeira mori?
H eu deuota domus: ſolio ſedet acrior alto:
Oenea deſertum longa ſenecta premit.
E xulat ignotis Tydeus germanus in oris:
Alter fatali uiuus in igne fuit:
E xegit ferrum ſua per præcordia mater:
Impia quid dubitas Deianeira mori?
D eprecor hoc unum per iura ſacerrima lecti:
Ne uidear thalamis inſidiata tuis.
N eſſus, ut eſt auidum percuſſus arundine pectus:
Hic, dixit, uires ſanguis amoris habet.
I llita neſſeo miſi tibi texta ueneno:
Impia quid dubitas Deianeira mori?
I amq; uale ſeniorq; pater, germanaq; Gorge,
Et patria, & patriæ frater adempte meæ.
T u quoq; lux oculis hodierna nouiſſima noſtris,
Virq; (ſed ò poſſis) & puer Hylle uale.

ARIADNE THESEO. EPI. X.

m Itius inueni, quàm te, genus omne ferarum:
Credita non ulli, quàm tibi, peius eram.

Quæ legis:ex illo Theſeu tibi littore mitto:
Vnde tuam ſine me uela tulere ratem:
In quo me ſomnuſq; meus male prodidit,& tu,
Prò facinus,ſomnis inſidiate meis.
Tempus erat:uitrea quo primum terra pruina
Spargitur:& tectæ fronde queruntur aues.
Incertum uigilans an ſomno languida,moui
Theſea prenſuras ſemiſopita manus.
Nullus erat:referoq; manus:iterumq; retento:
Perq; torum moueo brachia:nullus erat.
Excuſſere metus ſomnum:conterrita ſurgo:
Membraq; ſunt uiduo præcipitata toro.
Protinus adductis ſonuerunt pectora palmis:
Vtq; erat è ſomno turbida,rapta coma eſt.
Luna fuit:ſpecto,ſiquid,niſi littora,cernam:
Quod uideant,oculi nil,niſi littus,habent:
Nunc huc,nunc illuc,& utroq;,ſine ordine curro:
Alta puellares tardat arena pedes.
Interea toto clamanti littore Theſeu,
Reddebant nomen concaua ſaxa tuum.
Et quoties ego te,toties locus ipſe uocabat:
Ipſe locus miſeræ ferre uolebat opem.
Mons fuit:apparent frutices in uertice rari:
Nunc ſcopulus raucis pendet adeſus aquis.
Aſcendo:uires animus dabat:atq; ita late
Aequora proſpectu metior alta meo.
Inde ego(nam uentis quoq; ſum crudelibus uſa)
Vidi præcipiti carbaſa tenſa noto.
Aut uidi:aut certe quia me uidiſſe putaui,
Frigidior glacie,ſemianimiſq; fui.

Nec languere diu patitur dolor: excitor illo:
Excitor: & ſumma Theſea uoce uoco.
Quo fugis? exclamo: ſcelerate reuertere Theſeu:
Flecte ratem: numerum non habet illa ſuum.
Hoc ego, quod uoci deerat, plangore replebam:
Verbera cum uerbis mixta fuere meis.
Si non audires, ut ſaltem cernere poſſes:
Iactatæ late ſigna dedere manus.
Candidaq; impoſui longæ uelamina uirgæ,
Scilicet oblitos admonitura mei.
Iamq; oculis ereptus eras: tunc deniq; fleui:
Torpuerant molles ante dolore genæ.
Quid potius facerent, quàm me mea lumina flerent:
Poſtquam deſierant uela uidere tua?
Aut ego diffuſis erraui ſola capillis:
Qualis ab ogygio concita baccha deo:
Aut mare proſpiciens, in ſaxo frigida ſedi:
Quamq; lapis ſedes, tam lapis ipſa fui.
Sæpe torum repeto: qui nos acceperat ambos:
Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua, quæ poſſum, pro te ueſtigia tango,
Strataq;: quæ membris intepuere tuis.
Incumbo: lachrymisq; toro manante profuſis,
Preſſimus, exclamo, te duo: redde duos.
Venimus huc ambo: cur non diſcedimus ambo?
Perfide pars noſtri lectule maior ubi eſt?
Quid faciam? quà ſola ferar? uacat inſula cultu:
Non hominum uideo, non ego facta boum.
Omne latus terræ cingit mare: nauita nuſquam eſt:
Nulla per ambiguas puppis itura uias.

F inge dari comitesq́; mihi, uentosq́; ratemq́;:
Quid ſequar? acceſſus terra paterna negat.
V t rate felici pacata per æquora labar:
Temperet ut uentos Aeolus: exul ero.
N on ego te Crete centum digeſta per urbes
Aſpiciam, puero cognita terra Ioui.
N am pater, & tellus iuſto regnata parente,
Prodita ſunt facto nomina chara meo:
C um tibi, ne uictor tecto morerere recuruo:
Quæ regerent paſſus, pro duce fila dedi.
T u mihi dicebas: per ego ipſa pericula iuro,
Te fore, dum noſtrum uiuet uterq́;, meam.
V iuimus: & non ſum Theſeu tua: ſi modo uiuit
Fœmina periuri fraude ſepulta uiri.
M e quoq́;, qua fratrem, mactaſſes improbe claua:
Eſſet, quam dederas, morte ſoluta fides.
N unc ego non tantum, quæ ſum paſſura, recordor:
Sed quæcunq́; poteſt ulla relicta pati.
O ccurrunt animo pereundi mille figuræ:
Morsq́; minus pœnæ, quàm mora mortis, habet.
I am iam uenturos aut hac, aut ſuſpicor illac,
Qui lanient auidos uiſcera dente, lupos.
F orſitan & fuluos tellus alit iſta leones:
Quis ſcit, an hæc ſæuas inſula tigres habet?
E t freta dicuntur magnas expellere phocas:
Quis uetat & gladios per latus ire meum?
T antum ne religer dura captiua cathena:
Ne'ue traham ſerua grandia penſa manu:
C ui pater eſt Minos: cui mater filia Phœbi:
Quodq́; magis memini, quæ tibi pacta fui.

S i mare, ſi terras, porrectaq; littora uidi:
Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
C œlum reſtabat: timeo ſimulachra deorum.
Deſtituor rapidis præda, cibusq; feris.
S iue colunt, habitantq; uiri, diffidimus illis:
Externos didici læſa timere uiros.
V iueret Androgeos utinam: nec facti luiſſes
Impia funeribus Cecropi terra tuis:
N ec tua mactaſſet nodoſo ſtipite Theſeu
Ardua parte uirum dextera, parte bouem.
N ec tibi, quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem,
Fila per adductas ſæpe recepta manus.
N on equidem miror, ſi ſtat uictoria tecum:
Strataq; cretæam bellua ſtrauit humum.
N on poterant figi præcordia ferrea cornu:
Vt te non tegeres: pectore tutus eras.
I lluc tu ſilices, illuc adamanta tuliſti:
Illic qui ſilices Theſea uincat habes.
C rudeles ſomni, qui me tenuiſtis inertem.
At ſemel æterna nocte premenda fui:
V os quoq; crudeles uenti, nimiumq; parati,
Flamnaq; in lachrymas officioſa meas.
D extera crudelis, quæ me, fratremq; necauit:
Et data poſcenti nomen inane fides.
I n me iurarunt ſomnus, uentusq;, fidesq;:
Prodita ſum cauſis una puella tribus.
E rgo ego nec matris lachrymas moritura uidebo:
Nec, mea qui digitis lumina condat, erit.
S piritus infelix peregrinas ibit in auras:
Nec poſitos artus unget amica manus.

Oſſa ſuperſtabunt uolucres inhumata marinæ.
Hæc ſunt officijs digna ſepulchra meis.
Ibis cecropios portus: patriaq́; receptus,
Cum ſteteris turbæ celſus honore tuæ:
Et bene narraris letum tauriq́;, uiriq́;:
Sectaq; per dubias ſaxea tecta uias:
Me quoq; narrato ſolam tellure relictam:
Non ego ſum titulis ſurripienda tuis.
Nec pater eſt Aegeus: nec tu Pittheidos Aethræ
Filius: authores ſaxa, fretumq́; tui.
Di facerent, ut me ſumma de puppe uideres:
Mouiſſet uultus mœſta figura tuos.
Nunc quoq; non oculis, ſed, qua potes, aſpice mente
Hærentem ſcopulo: quem uaga pulſat aqua.
Aſpice demiſſos lugentis more capillos:
Et tunicas lachrymis, ſicut ab imbre, graues.
Corpus, ut impulſæ ſegetes aquilonibus, horret:
Litteraq; articulo preſſa tremente labat.
Non te per meritum, quoniam male ceſſit, adoro.
Debita ſit facto gratia nulla meo,
Sed nec pœna quidem. ſi non ego cauſa ſalutis:
Non tamen eſt, cur tu ſis mihi cauſa necis.
Has tibi plangendo lugubria pectora laſſas
Infelix tendo trans freta longa manus.
Hos tibi, qui ſuperant, oſtendo mœſta capillos:
Per lachrymas oro: quas tua facta mouent:
Flecte ratem Theſeu: uerſoq́; relabere uento:
Si prius occidero: tu tamen oſſa feres.

ſ I qua tamen cæcis errabunt ſcripta lituris:
Oblitus à dominæ cæde libellus erit.
D extra tenet calamum: ſtrictum tenet altera ferrũ:
Et iacet in gremio charta ſoluta meo.
H ac eſt Aeolidos fratri ſcribentis imago:
Sic uideor duro poſſe placere patri.
I pſe necis cuperem noſtræ ſpectator adeſſet:
Authoriſq; oculis exigeretur opus.
V t ferus eſt, multoq; ſuis truculentior euris:
Spectaret ſiccis uulnera noſtra genis.
S alicet eſt aliquid cum ſæuis uiuere uentis:
Ingenio populi conuenit ille ſui.
I lle noto, zephyroq;, & ſcythonio aquiloni
Imperat, & pennis eure proterue tuis.
I mperat heu uentis: tumidæ non imperat iræ:
Poſſidet & uitijs regna minora ſuis.
Quid iuuat admotam per auorum nomina cœlo,
Inter cognatos poſſe referre Iouem?
N um minus infeſtum funebria munera, ferrum
Fœminea teneo non mea tela manu?
O utinam Macareu, quæ nos commiſit in unum,
Veniſſet leto ſerior hora meo.
C ur unquam plus me frater, quàm frater, amaſti?
Et tibi, non debet quod ſoror eſſe, fui?
I pſa quoq; incalui: qualemq; audire ſolebam,
Neſcio quem ſenſi corde tepente deum.
F ugerat ore color: macies adduxerat artus:
Sumebant minimos ora coacta cibos.

Nec ſomni faciles: & nox erat annua nobis:
Et gemitum nullo læſa dolore dabam.
Nec, cur hoc facerem, poteram mihi reddere cauſam:
Nec noram, quid amans eſſet: at illud eram.
Prima malum nutrix animo præſenſit anili:
Prima mihi nutrix, Aeoli, dixit, amas.
Erubui: gremioq́; pudor deiecit ocellos:
Hæc ſatis in tacita ſigna fatentis erant.
Iamq́; tumeſcebant uitiati pondera uentris:
Aegraq; furtiuum membra grauabat onus.
Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
Attulit? audaci ſuppoſuitq́; manu?
Vt penitus noſtris (hoc te celauimus unum)
Viſceribus creſcens excuteretur onus.
Ah nimium uiuax admotis reſtitit infans
Artibus: & tectus tutus ab hoſte fuit.
Iam nouies erat orta ſoror pulcherrima Phœbi:
Denaq; luciferos luna premebat equos:
Neſcia quæ faceret ſubitos mihi cauſa dolores,
Et rudis ad partus, & noua miles eram.
Nec tenui uocem: quid, ait, tua crimina prodis?
Oraq; clamantis conſcia preſſit anus.
Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit:
Sed timor, & nutrix, & pudor ipſe uetant.
Continuo gemitus, elapſaq; uerba reprendo:
Et cogor lachrymas combibere ipſa meas.
Mors erat ante oculos: & opem Lucina negabat:
Et graue, ſi morerer, mors quoq; crimen erat.
Cum ſuper incumbens, ſciſſa tunicaq́;, comaq́;,
Preſſa refouiſti pectora noſtra tuis.

Et mihi, uiue ſoror, ſoror ò chariſſima, dixti:
Viue: nec unius corpore perde duos.
Spes bona det uires: fratri nam nupta futura es:
Illius, de quo mater es, uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua uerba reuixi:
Et poſitum eſt uteri crimen, onuſq; mei.
Quid tibi grataris? media ſedet Aeolus aula:
Crimina ſunt oculis ſurripienda patris.
Frondibus infantem, ramiſq; albentis oliuæ,
Et leuibus uittis ſedula cælat anus:
Fictaq; ſacra facit: dicitq; precantia uerba:
Dat populus ſacris, dat pater ipſe uiam.
Iam propè limen erat: patrias uagitus ad aures
Venit: & indicio proditur illè ſuo.
Eripit infantem, mentitaq; ſacra reuelat
Aeolus: inſana regia uoce ſonat.
Vt mare fit tremulum, tenui cum ſtringitur aura:
Vt quatitur tepido fraxina uirga noto:
Sic mea uibrari pallentia membra uideres:
Quaſſus ab impoſito corpore lectus erat.
Irruit: et noſtrum uulgat clamore pudorem:
Et uix à miſero continet ore manus.
Ipſa nihil, præter lachrymas, pudibunda profudi:
Torpuerat gelido lingua retenta metu:
Iamq; dari paruum canibuſq;, auibuſq; nepotem
Iuſſerat: in ſolis deſtituiq; locis.
Vagitus dedit ille miſer: ſenſiſſe putares:
Quaq; ſuum poterat uoce rogabat auum.
Quid mihi tunc animi credis germane fuiſſe?
Nam potes ex animo colligere ipſe tuo:

C um mea me coràm ſyluas inimicus in altas
Viſcera montanis ferret edenda lupis.
E xierat thalamo: tunc demum pectora planxi:
Contigit inq; meas unguibus ire genas.
I nterea patrius uultu mœrente ſatelles
Venit: & indignos edidit ore ſonos.
A eolus hunc enſem mittit tibi: tradidit enſem:
Et iubet ex merito ſcire quid iſte uelit.
S cimus: & utemur uiolento fortiter enſe:
Pectoribus condam dona paterna meis.
H is mea muneribus genitor connubia donas?
Hac tua dote pater filia diues erit?
T olle procul decepte faces Hymenææ maritas:
Et fuge turbato tecta nefanda pede.
F erte faces in me, quas fertis, Erinnydes atræ:
Vt meus ex iſto luceat igne rogus.
N ubite felices parca meliore ſorores:
Admiſſi memores ſed tamen eſte mei.
Q uid puer admiſit tam paucis editus horis?
Q uo læſit facto uix bene natus auum?
S i potuit meruiſſe necem, meruiſſe putetur:
Ah miſer admiſſo plectitur ille meo.
N ate dolor matris, rapidarum præda ferarum,
Hei mihi natali dilacerate tuo,
N ate parum fauſti miſerabile pignus amoris,
Hæc tibi prima dies, hæc tibi ſumma fuit.
N on mihi te licuit lachrymis perfundere iuſtis:
In tua nec tonſas ferre ſepulchra comas.
N on ſuper incubui: non oſcula frigida carpſi:
Diripiunt auidæ uiſcera noſtra feræ.

I pſa quoq; infantis cũ uulnere perſequar umbras:
Nec mater fuero dicta nec orba diu.
T u tamen ò fruſtra miſeræ ſperate ſorori,
Sparſa precor nati collige membra tui.
E t refer ad matrem:ſoctóq; impone ſepulchro:
Vrnaq; nos habeat quanlibet arcta duos.
V iue memor noſtri:lachrymas'q; in funere funde:
Ne'ue reformida corpus amantis amans.
T u(rogo)proiectæ nimium mandata ſororis
Perfer:mandatis perfruar ipſa patris.

MEDEA IASONI. EPI. XII.

u T tibi Colchorum memini regina uacaui:
Ars mea cum peteres,ut tibi ferret opem:
T unc,quæ diſpenſant mortalia fata,ſorores
Debuerant fuſos euoluiſſe meos.
T unc potui Medea mori bene:quidquid ab illo
Produxi uitæ tempore:pœna fuit.
H ei mihi cur unquam iuuenilibus acta lacertis
Phrixeam petijt pelias arbor ouem?
C ur unquam Colchi magnetida uidimus Argo?
Turbaq; phaſiacam graia bibiſtis aquam?
C ur mihi plus æquo flaui placuere capilli?
Et decor,& linguæ gratia ficta tuæ?
A t(ſemel in noſtras quoniam noua puppis arenas
Venerat:audaces attulerat'q; uiros)
I ſſet anhelatos non præmedicatus in ignes
Immemor Aeſonides,oraq; adunca boum.
S emina ieciſſet:totidem ſumpſiſſet & hoſtes:
Vt caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.

Quantum perfidiæ tecum ſcelerate periſſet:
Dempta forent capiti quàm mala multa meo.
Eſt aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas:
Hac fruar: hæc de te gaudia ſola feram.
Iuſſus inexpertam Colchos aduertere puppim,
Intraſti patriæ regna beata meæ.
Hoc illic Medea fui: noua nupta quòd hic eſt.
Quàm pater eſt illi, tam mihi diues erat.
Hic Ephyren bimarem, Scythia tenus ille niuoſa
Omne tenet: ponti qua plaga læua iacet.
Accipit hoſpitio iuuenes pater Aeta pelaſgos:
Et premitis pictos corpora graia toros.
Tunc ego te uidi: tunc cœpi ſcire, quis eſſes:
Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Et uidi: & perij: nec notis ignibus arſi,
Ardet ut ad magnos pinea tæda deos.
Et formoſus eras: & me mea fata trahebant:
Abſtulerant oculi lumina noſtra tui.
Perfide ſenſiſti: quis enim bene cælat amorem?
Eminet indicio prodita flamma ſuo.
Dixerat interea tibi rex: ut dura ferorum
Inſolito premeres uomere colla boum.
Martis erant tauri plus, quàm per cornua, ſæui:
Quorum terribilis ſpiritus ignis erat.
Aere pedes ſolidi: prætentaq; naribus æra:
Nigra per afflatus hæc quoq; facta ſuos.
Semina præterea populos genitura iuberis
Spargere deuota lata per arua manu:
Qui peterent natis ſecum tua corpora telis:
Illa erat agricolæ meſſis iniqua ſuo.

L umina custodis succumbere neſcia ſomno,
 Vltimus eſt aliqua decipere arte labor.
D ixerat Aeetes: mœſti conſurgitis omnes:
 Menſaq; purpureos deſerit alta toros.
Q uàm tibi tunc longe regnum dotale Creuſæ,
 Et ſocer, & magni nata Creontis erat.
T riſtis abis: oculis abeuntem proſequor udis:
 Et dixit tenui murmure lingua, uale.
V t poſitum thalamo tetigi male ſaucia lectum:
 Acta eſt per lachrymas nox mihi, quanta fuit.
A nte oculos tauriq; meos, ſegetesq; nefandæ,
 Ante meos oculos peruigil anguis erat.
H inc amor: hinc timor eſt: ipſum timor auget amorē.
 Mane erat: & thalamo chara recepta ſoror,
D iſiectamq; comas, auerſaq; in ora iacentem
 Inuenit, & lachrymis omnia plena meis.
O rat opem Minyis: petit altera: & altera habebit:
 Aeſonio iuueni, quod rogat illa, damus.
E ſt nemus & piceis, & frondibus ilicis atrum:
 Vix illuc radijs ſolis adire licet.
S unt in eo (fuerant certe) delubra Dianæ:
 Aurea barbarica ſtat dea facta manu.
N eſcio an exciderint mecum loca: uenimus ambo:
 Orſus es infido ſic prior ore loqui.
I us tibi, & arbitrium noſtræ fortuna ſalutis
 Tradidit: inq; tua eſt uitaq;, morsq; manu.
P erdere poſſe ſat eſt, ſiquem iuuat iſta poteſtas:
 Sed tibi ſeruatus gloria maior ero.
P er mala noſtra precor, quorum potes eſſe leuamen:
 Per genus, & numen cuncta uidentis aui:

Per triplices uultus, arcanaq; ſacra Dianæ,
Et ſi forte aliquos gens habet iſta deos:
O uirgo miſerere mei: miſerere meorum:
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quod ſi forte uirum non dedignare pelaſgum:
(Sed mihi tam faciles unde deoſq; meos?)
Spiritus ante meus tenues uaneſcat in auras:
Quàm thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo.
Conſcia ſit Iuno ſacris præfecta maritis:
Et dea, marmorea cuius in æde ſumus.
Hæc animum, & quota pars horum mouere puellæ
Simplicis: & dextræ dextera iuncta meæ.
Vidi etiam lachrymas; an & eſt pars fraudis in illis?
Sic cito ſum uerbis capta puella tuis.
Iungis & æripedes inaduſto corpore tauros:
Et ſolidam iuſſo uomere findis humum.
Arua uenenatis pro ſemine dentibus imples:
Naſcitur & gladios, ſcutaq; miles habens.
Ipſa ego, quæ dederam medicamina, pallida ſedi:
Cum uidi ſubitos arma tenere uiros:
Donec terrigenæ (facinus miſerabile) fratres
In ſe conſtrictas conſeruere manus.
Peruigil ecce draco ſquamis crepitantibus horrens
Sibilat: & torto pectore uerrit humum.
Dotis opes ubi erant? ubi erat tunc regia coniux?
Quiq; maris gemini diſtinet Iſthmos aquas?
Illa ego, quæ tibi ſum nunc deniq; barbara facta,
Nunc tibi ſum pauper, nunc tibi uiſa nocens:
Flammea ſubduxi medicato lumina ſomno:
Et tibi, quæ raperes, uellera tuta dedi.

P roditus eſt genitor: regnum, patriamq; reliqui:
Munus; in exilio quod licet eſſe, tuli.
V irginitas facta eſt peregrini præda latronis:
Optima cum chara matre relicta ſoror.
A t non te fugiens ſine me germane reliqui:
Deficit hoc uno littera noſtra loco.
Q uod facere auſa mea eſt, non audet ſcribere dextra:
Sic ego, ſed tecum, dilaceranda fui.
N ec tamen extimui (quid enim poſt illa timerem?)
Credere me pelago fœmina, iamq; nocens.
N umen ubi eſt? ubi di? meritas ſubeamus in alto,
Tu fraudis pœnas, credulitatis ego.
C ompreſſos utinam ſymplegades eliſiſſent:
Noſtraq; adhærerent oſſibus oſſa tuis.
A ut nos Scylla rapax canibus miſiſſet edendos:
Debuit ingratis Scylla nocere uiris.
Q uæq; uomit totidem fluctus, totidemq; reſorbet:
Nos quoq; trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.
S oſpes ad hæmonias, uictorq; reuerteris urbes:
Ponitur ad patrios aurea lana deos.
Q uid referam Peliæ natas pietate nocentes?
Cæſaq; uirginea membra paterna manu?
V t culpent alij, tibi me laudare neceſſe eſt:
Pro quo ſum toties eſſe coacta nocens.
A uſus es o (iuſto deſunt ſua uerba dolori)
Auſus es æſonia dicere cede domo.
I uſſa, domo ceſſi natis comitata duobus,
Et, qui me ſequitur ſemper, amore tui.
V t ſubito noſtras hymen cantatus ad aures
Venit: & accenſo lampades igne micant:

T ibia effudit ſocialia carmina nobis;
At mihi,funeſta flebiliora tuba:
P ertimui:nec adhuc tantum ſcelus eſſe putabam:
Sed tamen in toto pectore frigus erat.
T urba ruunt:et hymen clamãt: hymenæe frequẽtant.
Quo propior uox eſt:hoc mihi peius erat.
D iuerſi flebant ſerui:lachrymasq́;tegebant.
Quis uellet tanti nuntius eſſe mali?
M e quoq;,quidquid erat,potius neſcire iuuabat:
Sed,tanquam ſcirem,mens mea triſtis erat.
C um minor e pueris iuſſus,ſtudioq́; uidendi
Conſtitit ad geminæ limina prima foris.
H inc,mihi,mater abi,pompam pater,inquit,Iaſon
Ducit:& adiunctos aureus urget equos.
P rotinus abſciſſa planxi mea pectora ueſte:
Tuta nec à digitis ora fuere meis.
I re animus mediæ ſuadebat in agmina turbæ:
Raptaq; compoſitis demere ſerta comis.
V ix me continui,quin ſic laniata capillos
Clamarem,meus eſt:inijceremq́; manus.
L æſe pater gaude:Colchi gaudete relicti:
Inferias umbræ fratris habete mei.
D eſeror,amiſſis,regno,patriaq́;,domoq́;,
Coniuge:qui nobis omnia ſolus erat.
S erpentes igitur potui,taurosq́; furentes,
Vnum non potui perdomuiſſe uirum.
Quæq́; feros repuli doctis medicatibus ignes:
Non ualeo flammas effugere ipſa meas.
I pſi me cantus,herbæq́;,artesq́;,relinquunt:
Nil dea,nil Hecates ſacra potentis agunt.

Non mihi grata dies: noctes uigilantur amaræ:
  Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt.
Quæ me non poſſum, potui ſopire draconem:
  Vtilior cuiuis, quam mihi, cura mea eſt.
Quos ego ſeruaui, pellex amplectitur artus:
  Et noſtri fructus illa laboris habet.
Forſitan &, ſtultæ dum te iactare maritæ
  Quæris: & iniuſtis auribus apta loqui:
In faciem, moreſq́; meos noua crimina fingis.
  Rideat: & uitijs læta ſit illa meis:
Rideat: & tyrio iaceat ſublimis in oſtro:
  Flebit: & ardores uincet aduſta meos.
Dum ferrum, flammæq́; aderunt, ſuccuſq́; ueneni:
  Hoſtis Medeæ nullus inultus erit.
Quod ſi forte preces præcordia ferrea tangunt:
  Nunc animis audi uerba minora meis.
Nam tibi ſum ſupplex: quod tu mihi ſæpe fuiſti:
  Nec moror ante tuos procubuiſſe pedes.
Si tibi ſum uilis: communes reſpice natos:
  Sæuiet in partus dira nouerca meos.
Et nimium ſimiles tibi ſunt: & imagine tangor:
  Et, quoties uideo, lumina noſtra madent.
Per ſuperos oro, per auitæ lumina flammæ,
  Per meritum, & natos pignora noſtra duos:
Redde torum: pro quo tot res inſana reliqui:
  Adde fidem dictis: auxiliumq́; refer.
Non ego te imploro contra tauroſq́;, uiroſq́;:
  Vtq́; tua ſerpens uicta quieſcat ope.
Te peto: quem merui: quem nobis ipſe dediſti:
  Cum quo ſum pariter facta parente parens.

Dos ubi

D os ubi ſit,quæris:campo numerauimus illo:
Qui tibi laturo uellus,arandus erat.
A ureus ille aries uillo ſpectabilis aureo,
Dos mea:quam,dicam ſi tibi,redde,neges.
D os mea,tu ſoſpes:dos eſt mea,graia iuuentus:
I nunc,ſiſyphias improbe confer opes.
Quod uiuis:quod habes nuptam,ſocerumq; potentē:
Hoc ipſum,ingratus quod potes eſſe:meum eſt.
Quos equidem actutum.ſed quid prædicere pœnam
Attinet?ingentes parturit ira minas.
Quò feret ira,ſequar:facti fortaſſe pigebit:
Et piget infido conſuluiſſe uiro.
V iderit iſta Deus:qui nunc mea pectora uerſat:
Neſcio quid certe mens mea maius agit.

LAODAMIA PROTESILAO. EPI. XIII.

M Ittit,& optat amans quò mittitur ire,ſalutem
Aemonis æmonio Laodameia uiro.
A ulide te fama eſt uento retinente morari:
Ah,me cum fugeres,hic ubi uentus erat?
T unc freta debuerant ueſtris obſiſtere remis.
Illud erat ſæuis utile tempus aquis.
O ſcula plura uiro,mandataq; plura dediſſem:
Et ſunt quæ uolui dicere multa tibi.
R aptus es hinc præceps:&,qui tua uela uocaret:
Quem cuperent nautæ,non ego,uentus erat.
V entus erat nautis aptus,non aptus amanti:
Soluor ab amplexu Proteſilae tuo.

L *inguaq; mandatis uerba imperfecta reliquit:*
Vix illud potui dicere triſte, uale.
I *ncubuit boreas: arreptaq; uela tetendit:*
Iamq; meus longe Proteſilaus erat.
D *um potui ſpectare uirum, ſpectare iuuabat:*
Sumq; tuos oculos uſq; ſecuta meis.
V *t te non poteram, poteram tua uela uidere:*
Vela diu uultus detinuere meos.
A *t poſtquam nec te, nec uela fugacia uidi:*
Et, quod ſpectarem, nil, niſi pontus, erat:
L *ux quoq; tecum abijt: tenebriſq; exanguis obortis*
Succiduo dicor procubuiſſe genu.
V *ix ſocer Iphiclus, uix me grandæuus Acaſtus,*
Vix mater gelida mœſta refecit aqua.
O *fficium fecere pium, ſed inutile nobis:*
Indignor miſeræ non licuiſſe mori.
V *tq; animus rediit: pariter rediere dolores:*
Pectora legitimus caſta momordit amor.
N *ec mihi pectendos cura eſt præbere capillos:*
Nec libet aurata corpora ueſte tegi.
V *t quas pampinea tetigiſſe Bicorniger haſta*
Creditur: huc illuc, qua furor egit, eo.
C *onueniunt matres Phylaceides: & mihi clamant:*
Indue regales Laodameia ſinus.
S *cilicet ipſa geram ſaturatas murice ueſtes:*
Bella ſub Iliacis mœnibus ille gerat?
I *pſa comas pectam: galea caput ille prematur?*
Ipſa nouas ueſtes, dura uir arma ferat?
Q *ua poſſum, ſqualore tuos imitata labores*
Dicar: & hæc belli tempora triſtis agam.

Dux Pari Priamide damno formoſe tuorum,
Tam ſis hoſtis iners: quàm malus hoſpes eras.
Aut te tænariæ faciem culpaſſe maritæ:
Aut illi uellem diſplicuiſſe tuam.
Tu, qui pro rapta nimium Menelae laboras:
Hei mihi quàm multis flebilis ultor eris.
Di precor à nobis omen remouete ſiniſtrum:
Et ſua det reduci uir meus arma Ioui.
Sed timeo; quotiesq; ſubit miſerabile bellum:
More niuis lachrymæ ſole madentis eunt.
Ilion, & Tenedos, Simoisq; & Xanthus, & Ide,
Nomina ſunt ipſo penè timenda ſono.
Nec rapere auſurus, niſi ſe defendere poſſet,
Hoſpes erat: uires nouerat ille ſuas.
Venerat, ut fama eſt, multo ſpectabilis auro:
Quiq; ſuo phrygias corpore ferret opes:
Claſſe, uiriſq; potens: per quæ fera bella geruntur:
Et ſequitur regni pars quota quenq; ſui.
His ego te uictam conſors ledæa gemellis
Suſpicor: hæc Danais poſſe nocere puto.
Hectora neſcio quem timeo: Paris Hectora dixit
Ferrea ſanguinea bella mouere manu.
Hectora, quiſquis is eſt, ſi ſum tibi chara, caueto:
Signatum memori pectore nomen habe.
Hunc ubi uitaris: alios uitare memento:
Et multos illic Hectoras eſſe puta.
Et facito, ut dicas, quoties pugnare parabis:
Parcere me iuſſit Laodameia ſibi.
Si cadere argolico fas eſt ſub milite Troiam:
Te quoq; non ullum uulnus habente cadat.

Pugnet: & aduerſos tendat Menelaus in hoſtes:
Vt rapiat Paridi, quam Paris ante ſibi,
Irruat: & cauſa quem uincit, uincat & armis.
Hoſtibus è medijs nupta petenda uiro eſt.
Cauſa tua eſt diſpar: tu tantum uiuere pugna:
Inq; pios dominæ poſſe redire ſinus.
Parcite Dardanidæ de tot (precor) hoſtibus uni:
Ne meus ex illo corpore ſanguis eat.
Non eſt, quem deceat nudo concurrere ferro:
Sæuaq; in oppoſitos pectora ferre uiros.
Fortius ille poteſt, multo qui pugnat amore:
Bella gerant alij: Proteſilaus amat.
Hunc, fateor, uolui reuocare: animuſq; ferebat:
Subſtitit auſpicij lingua timore mali.
Cum foribus uelles ad Troiam exire paternis:
Pes tuus offenſo limine ſigna dedit.
Vt uidi, ingemui: tacitoq; in pectore dixi:
Signa reuerſuri ſint precor iſta uiri.
Hæc tibi nunc refero, ne ſis animoſus in armis:
Irritus in uentos hic timor omnis eat.
Sors quoq; neſcio quem fato deſignat inique:
Qui primus Danaûm troada tanget humum.
Infelix, quæ prima uirum lugebit ademptum:
Di faciant, ne tu ſtrenuus eſſe uelis.
Inter mille rates tua ſit milleſima puppis:
Iamq; fatigatas ultima uerſet aquas.
Hoc quoq; præmoneo: de naue nouiſſimus exi:
Non eſt, quo properes, terra paterna tibi.
Cum uenies: ueloq; moue, remoq; carinam:
Inq; tuo celerem littore ſiſte gradum.

S iue latet Phœbus: ſeu terris altior extat:
Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte uenis,
N octe tamen, quā luce, magis. nox grata puellis:
Quarum ſuppoſitus colla lacertus habet.
A ucupor in lecto mendaces cœlibe ſomnos:
Dum careo ueris, gaudia falſa iuuant.
S ed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Cur uenit à uerbis multa querela tuis?
E xcutior ſomnio: ſimulachraq; noctis adoro:
Nulla caret fumo theſſalis ara meo.
T hura damus, lachrymasq́; ſuper: quæ ſparſa relu-
Vt ſolet affuſo ſurgere flamma mero. (cent:
Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis,
Languida lætitia ſoluar ab ipſa mea?
Quando erit, ut lecto mecum bene iunctus in uno
Militiæ referas ſplendida facta tuæ?
Quæ mihi dum referes: quamuis audire iuuabit:
Multa tamen rapies oſcula, multa dabis.
S emper in his apte narrantis uerba reſiſtunt:
Promptior eſt dulci lingua referre mora.
S ed cum Troia ſubit, ſubeunt uentiq́;, fretumq́;:
Spes bona ſollicito uicta timore cadit.
H oc quoq;, quod uenti prohibent exire carinas,
Me mouet: inuitis ire paratis aquis.
Quis uelit in patriam uento prohibente reuerti?
A patria pelago uela uetante datis.
I pſe ſuam non præbet iter Neptunus ad urbem.
Quo ruitis? ueſtras quiſq; redite domos.
Quo ruitis Danai? uentos audite uetantes:
Non ſubiti caſus, numinis iſta mora eſt.

Quid petitur tanto, niſi turpis adultera, bello?
Dum licet, inachiæ uertite uela rates.
Sed quid ego reuoco hæc? omen reuocantis abeſto:
Blandaq; compoſitas aura ſecundet aquas.
Troadas inuideo: quæ ſic lachrymoſa ſuorum
Funera conſpicient: nec procul hoſtis erit.
Ipſa ſuis manibus forti noua nupta marito
Imponet galeam: barbaraq; arma dabit.
Arma dabit: dumq; arma dabit, ſimul oſcula ſumet:
Hoc genus officij dulce duobus erit.
Producetq; uirum: dabit & mandata reuerti:
Et dicet, referas iſta face arma Ioui.
Ille ferens dominæ mandata recentia ſecum,
Pugnabit caute: reſpicietq; domum.
Exuet & reduci clypeum: galeamq; reſoluet:
Excipietq; ſuo corpora laſſa ſinu.
Nos ſumus incertæ: nos anxius omnia cogit,
Quæ poſſunt fieri, facta putare timor.
Dum tamen arma geris diuerſo miles in orbe:
Quæ referat uultus, eſt mihi cera, tuos.
Illi blanditias, illi tibi debita uerba
Dicimus: amplexus accipit illa meos.
Crede mihi plus eſt, quàm quod uideatur, imago:
Adde ſonum ceræ: Proteſilaus erit.
Hanc ſpecto: teneoq; ſinu pro coniuge uero:
Et tanquam poſſit uerba referre, queror.
Per reditus, corpusq; tuum, mea numina, iuro:
Perq; pares animi, coniugijq; faces:
Perq;, quod ut uideam canis albere capillis:
Quod tecum poſſis ipſe referre caput:

Me tibi uenturam comitem, quocunq; uocaris:
Siue quod heu timeo, ſiue ſuperſtes eris.
Vltima mandato claudetur epiſtola paruo:
Sit tibi cura mei: ſit tibi cura tui.

HYPERMNESTRA LYNCEO.

EPI. XIIII.

Mittit Hypermneſtra de tot modo fratribus uni:
Cætera nuptarum crimine turba iacet.
Clauſa domo teneor, grauibus onerata uinclis:
Eſt mihi ſupplicij cauſa, fuiſſe piam.
Quod manus extimuit iugulo demittere ferrum:
Sum rea: laudarer, ſi ſcelus auſa forem.
Eſſe ream præſtat, quàm ſic placuiſſe parenti:
Non piget immunes cædis habere manus.
Me pater igne licet, quem non uiolauimus, urat:
Quæq; aderant ſacris, tendat in ora faces:
Aut illo iugulet, quem non bene tradidit, enſe:
Vt qua non cecidit uir nece, nupta cadat:
Non tamen, ut dicant morientia, pœnitet, ora,
Efficiet: non eſt, quam piget eſſe piam.
Pœniteat ſceleris Danaum, ſæuasq; ſorores:
Hic ſolet euentus facta nefanda ſequi.
Cor pauet admonitu temeratæ ſanguine noctis:
Et ſubitus dextræ præpedit orſa tremor.
Quam tu cæde putes fungi potuiſſe mariti:
Scribere de facta non ſibi cæde timet.
Sed tamen experiar. modo facta crepuſcula terris:
Vltima pars lucis, primaq; noctis erat.

Ducuntur Inachides magni ſub tecta Pelaſgi:
　Et ſocer armatas accipit ipſe nurus.
Vndiq; collucent præcinctæ lampades auro:
　Dantur in inuitos impia thura focos.
Vulgus hymen hymenææ uocant: fugit ille uocantes:
　Ipſa Iouis coniux ceſſit ab urbe ſua.
Ecce mero dubij comitum clamore frequentes,
　Flore nouo madidas impediente comas,
In thalamos læti, thalamos ſua buſta, feruntur:
　Strataq; corporibus funere digna premunt.
Iamq; cibo, uinoq; graues, ſomnoq; iacebant:
　Securumq; quies alta per Argos erat.
Circum me gemitus morientum audire uidebar:
　Et tamen audieram: quodq; uerebar, erat.
Sanguis abit: mentemq; calor, corpuſq; reliquit:
　Inq; nouo iacui frigida facta toro.
Vtq; leui zephyro graciles uibrantur ariſtæ:
　Frigida populeas ut quatit aura comas:
Aut ſic, aut etiam tremui magis. ipſe iacebas:
　Quæq; tibi dederam uina, ſoporis erant.
Excuſſere metum uiolenti iuſſa parentis:
　Erigor: & capio tela tremente manu.
Non ego falſa loquor: ter acutum ſuſtulit enſem,
　Ter male ſublato decidit enſe manus.
At rurſus monitis, iuſſúq; coacta parentis
　Admoui iugulo tela paterna tuo.
Sed timor, & pietas crudelibus obſtitit auſis:
　Caſtaq; mandatum dextra refugit opus.
Purpureos laniata ſinus, laniata capillos,
　Exiguo dixi talia uerba ſono.

S æuus Hypermneſtra pater eſt tibi: iuſſa parentis
Efficæ: germanis ſit comes iſte ſuis.
F œmina ſum,& uirgo,natura mitis,& annis:
Non faciunt molles ad fera tela manus.
Quin age:dumq; iacet, fortes imitare ſorores:
Credibile eſt cæſos omnibus eſſe uiros.
S i manus hæc aliquam poſſet committere cædem:
Morte foret dominæ ſanguinolenta ſuæ.
Quid meruere necem patruelia regna tenendo?
Quæ tamen externis danda forent generis.
F inge uiros meruiſſe mori: quid fecimus ipſæ?
Quo mihi commiſſo non licet eſſe piam?
Quid mihi cum ferro?quid bellica tela puellæ?
Aptior eſt digitis lana,colusq; meis.
H æc ego:dumq; queror, lachrymæ ſua uerba ſe-
Deq; meis oculis in tua mēbra cadunt. (quūtur:
D um petis amplexus:ſopitaq; brachia iactas:
Pene manus telo ſaucia facta tua eſt.
I amq; patrem,famulosq; patris,lucemq; timebam:
Expulerant ſomnos hæc mea dicta tuos.
S urge age Belide de tot modo fratribus unus:
Nox tibi,ni properes,iſta perennis erit.
T erritus exurgis:fugit omnis inertia ſomni:
Aſpicis in timida fortia tela manu.
Quærenti cauſam,dum nox ſinit,effuge,dixi.
Dum nox atra ſinit,tu fugis:ipſa moror.
M ane erat:& Danaus generos in cæde iacentes
Dinumerat: ſummæ criminis unus abes.
F ert male cognatæ iacturam mortis in uno:
Et queritur factum ſanguinis eſſe parum.

Abſtrahor à patrijs manibus:raptamq; capillis
(Hæc meruit pietas præmia)carcer habet.
Scilicet ex illo Iunonia permanet ira:
Quo bos ex homine eſt,ex boue facta dea.
Ah ſatis eſt pœnæ,teneram mugiſſe puellam:
Nec modo formoſam poſſe placere Ioui.
Aſtitit in ripa liquidi noua uacca parentis:
Cornuaq; in patrijs non ſua uidit aquis.
Et conata queri,mugitus edidit ore:
Territaq; eſt forma,territa uoce ſua.
Quid fugis infelix?quid te miraris in unda?
Quid numeras factos ad noua membra pedes?
Iſa Iouis magni pellex metuenda ſorori
Fronde leuas nimiam,cæſpitibusq; famem.
Fonte bibis:ſpectasq; tuam ſtupefacta figuram:
Et te ne feriant,quæ geris,arma times.
Quæq; modo,ut poſſes etiam Ioue digna uideri,
Diues eras:nuda nuda recumbis humo.
Per mare,per terras,cognataq; flumina curris:
Dat mare,dant amnes,dat tibi terra uiam.
Quæ tibi cauſa fugæ?quid Io freta longa pererras?
Non poteris uultus effugere ipſa tuos.
Inachi quò properas?eadem ſequerisq;,fugisq;:
Tu tibi dux comiti,tu comes ipſa duci.
Per ſeptem Nilus portus emiſſus in æquor
Exuit inſanæ pellicis ora bouis.
Vltima quid referam,quorum mihi cana ſenectus
Author?dant anni,quod querar,ecce mei.
Bella pater,patruusq; gerunt:regnoq;,domoq;
Pellimur:eiectus ultimus orbis habet.

I lle ferox ſolus ſolio,ſceptriſq; potitur:
Cum ſene nos inopi turba uagamur inops.
D e fratrum populo pars exiguiſſima reſtat:
Quiq; dati leto,quæq; dedere,fleo.
N am mihi quot fratres,totidem periere ſorores:
Accipiat lachrymas utraq; turba meas.
E n ego,quod uiuis,pœnæ crucianda reſeruor:
Quid fiet ſonti,cum rea laudis agar?
E t conſanguineæ quondam centeſima turbæ
Infelix uno fratre manente cadam.
A t tu,ſiqua piæ Lynceu tibi cura ſororis:
Quæq; tibi tribui munera,dignus habes:
V el fer opem:uel dede neci:defunctaq; uita
Corpora furtiuis inſuper adde rogis:
E t ſepeli lachrymis perfuſa fidelibus oſſa:
Scriptaq; ſint titulo noſtra ſepulchra breui.
E xul Hypermneſtra,pretium pietatis iniquum,
Quam mortem fratri depulit,ipſa tulit.
S cribere plura libet:ſed pondere laſſa cathenæ
Eſt manus:& uires ſubtrahit ipſe timor.

PARIS HELENAE. EPI. XV.

h Anc tibi Priamides mitto Ledæa ſalutem:
Quæ tribui ſola te mihi dante poteſt.
E loquar?an flammæ non eſt opus indice notæ?
Et plus,quàm uellem,iam meus extat amor.
I lle quidem lateat malim:dum tempora dentur
Lætitiæ,mæſtos non habitura metus.
S ed male diſſimulo.quis enim celauerit ignem,

Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo?
Si tamen expectas, uocem quoq; rebus ut addam:
Vror: habes animi nuntia uerba mei.
Parce precor faſſo: nec duro cætera uultu
Perlege, ſed formæ conueniente tuæ.
Iandudum gratum eſt, quod epiſtola noſtra recepta eſt:
Spem facit, hoc recipi me quoq; poſſe modo.
Quæ rata ſit: nec te fruſtra promiſerit opto,
Hoc mihi quæ ſuaſit mater Amoris iter.
Nanq; ego diuino monitu, ne neſcia pecces,
Aduehor: & cœpto non leue numen adeſt.
Præmia magna quidem, ſed non indebita poſco:
Pollicita eſt thalamo te Cytherea meo.
Hac duce, ſigeo dubias à littore feci
Longa phereclea per freta puppe uias.
Illa dedit faciles auras, uentoſq; ſecundos:
In mare nimirum ius habet orta mari.
Perſtet: & ut pelagi, ſic pectoris adiuuet æſtus:
Deferat in portus & mea uota ſuos.
Attulimus flammas: non hic inuenimus illas:
Hæ mihi tam longæ cauſa fuere uiæ.
Nam nec triſtis hyems, nec nos huc appulit error:
Tænaris eſt claſſi terra petita meæ.
Nec me crede fretum merces portante carina
Findere: quas habeo, Di tueantur opes.
Nec ueni graias ueluti ſpectator ad urbes:
Oppida ſunt regni diuitiora mei.
Te peto: quã pepigit lecto Venus aurea noſtro:
Te prius optaui, quàm mihi nota fores.
Ante tuos animo uidi, quàm lumine, uultus:

Prima fuit uultus nuntia fama tui.
Nec tamen eſt mirum, ſi, ſicut oportet, arcu
Miſſilibus telis eminus ictus amo.
Sic placuit fatis: quæ ne conuellere tentes:
Accipe cum uera dicta relata fide.
Matris adhuc utero partu remorante tenebar:
Iam grauidus iuſto pondere uenter erat.
Illa ſibi ingentem uiſa eſt ſub imagine ſomni
Flammiferam pleno reddere uentre facem.
Territa conſurgit: metuendaq; noctis opacæ
Viſa ſeni Priamo, uatibus ille refert.
Arſurum Paridis uates canit Ilion igni.
Pectoris, ut nunc eſt, fax fuit illa mei.
Forma, uigor'q; animi, quamuis de plebe uidebar,
Indicium tectæ nobilitatis erat.
Eſt locus in mediæ nemoroſis uallibus Idæ,
Deuius, & piceis, ilicibus'q; frequens.
Qui nec ouis placidæ, nec amantis ſaxa capellæ,
Nec patulo tardæ carpitur ore bouis.
Hinc ego Dardaniæ muros, excelſaq; tecta,
Et freta proſpiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulſu uiſa eſt mihi terra moueri:
Vera loquar, uero uix habitura fidem.
Conſtitit ante oculos actus uelocibus alis
Atlantis magni, Pleïones'q; nepos.
Fas uidiſſe fuit: fas ſit mihi uiſa referre:
Inq; Dei digitis aurea uirga fuit.
Tres'q; ſimul diuæ, Venus, & cum Pallade Iuno,
Graminibus teneros impoſuere pedes.
Obſtupui: gelidus'q; comas erexerat horror:

Cum mihi, pone metum, nuntius ales ait:
A *rbiter es formæ: certamina ſiſte dearum:*
Vincere quæ forma digna ſit una duas.
N *e ue recuſarem, uerbis Iouis imperat: & ſe*
Protinus ætheria tollit in aſtra uia.
M *ens mea conualuit: ſubitoq; audacia uenit:*
Nec timui uultu quamq; notare meo.
V *incere erant omnes dignæ: iudexq; uerebar*
Non omnes cauſam uincere poſſe ſuam.
S *ed tamen ex illis iam tunc magis una placebat:*
Hanc eſſe ut ſcires, unde mouetur amor.
T *antaq; uincendi cura eſt: ingentibus ardent*
Iudicium donis ſollicitare meum.
R *egna Iouis coniux, uirtutem filia iactat:*
Ipſe potens dubito, fortis an eſſe uelim.
D *ulce Venus riſit; nec te Pari munera tangant*
Vtraq; ſuſpenſi plena timoris, ait.
N *os dabimus quod ames: & pulchræ filia Ledæ*
Ibit in amplexus pulchrior ipſa tuos.
D *ixit: & ex æquo donis, formaq; probata*
Victorem cælo rettulit illa pedem.
I *nterea (credo uerſis ad proſpera fatis)*
Regius agnoſcor per rata ſigna puer.
L *æta domus nato per tempora longa recepto:*
Addit & ad feſtos hunc quoq; Troia diem.
V *tq; ego te cupio, ſic me cupiere puellæ:*
Multarum uotum ſola tenere potes.
N *ec tantum regum natæ petiere, ducumq;:*
Sed nymphis etiam curaq;, amorq; fui.
A *t mihi cunctarum ſubeunt faſtidia: poſtquam*

Coniugij ſpes eſt Tyndari facta tui.
Te uigilans oculis, animo te nocte uidebam:
Lumina cum placido uicta ſopore iacent.
Quid facies præſens, quæ non dum uiſa placebas?
Ardebam: quamuis hic procul ignis erat.
Nec potui debere mihi ſpem longius iſtam:
Cærulea peterem quin mea uota uia.
Troïa cæduntur phrygia pineta ſecuri,
Quæq; erat æquoreis utilis arbor aquis.
Ardua proceris ſpoliantur Gargara ſyluis:
Innumerasq; mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naues:
Texitur & coſtis panda carina ſuis.
Addimus antemnas, & uela ſequentia malos:
Accipit & pictos puppis adunca deos.
Qua tamen ipſe uehor, comitata Cupidine paruo,
Sponſor coniugij ſtat dea picta ſui.
Impoſita eſt factæ poſtquam manus ultima claſſi:
Protinus ægæis ire iubebar aquis.
Et pater, & genitrix inhibent mea uota rogando:
Propoſitumq; uiæ uoce morantur iter.
Et ſoror effuſis, ut erat, Caſſandra capillis,
Cum uellent noſtræ iam dare uela rates:
Quo ruis? exclamat: referes incendia tecum:
Quanta per has, neſcis, flamma petatur aquas.
Vera fuit uates: dictos inuenimus ignes:
Et ferus in molli pectore flagrat amor.
Portubus egredior: uentiſq; ferentibus uſus,
Applicor in terras Oebali nympha tuas.
Excipit hoſpitio uir me tuus: hoc quoq; factum

Non ſine conſilio, numinibuſq; deûm.
Ille quidem oſtendit, quidquid Lacedæmone toto
Oſtendi dignum, conſpicuumq; fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
Lumina, nil aliud, quo caperentur, erat.
Vt uidi, obſtupui: præcordiaq; intima ſenſi
Attonitus curis intumuiſſe nouis.
His ſimiles uultus, quantum reminiſcor, habebat,
Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
Si tu ueniſſes pariter certamen in illud:
In dubium Veneris palma futura fuit.
Magna quidem de te rumor præconia fecit:
Nullaq; de facie neſcia terra tua eſt.
Nec tibi par uſquam Phrygiæ, nec ſolis ab ortu
Inter formoſas altera nomen habet.
Credis & hoc nobis? minor eſt tua gloria uero:
Famaq; de forma penè maligna tua eſt.
Plus hic inuenio, quàm quod promiſerat illa:
Et tua materia gloria uicta ſua eſt.
Ergo arſit merito, qui nouerat omnia Theſeus:
Et uiſa es tanto digna rapina uiro:
More tuæ gentis nitida dum nuda palæſtra
Ludis: & es nudis fœmina mixta uiris.
Quod rapuit, laudo: miror, quod reddidit unquam:
Tam bona conſtanter præda tenenda fuit.
Ante receſſiſſet caput hoc ceruice cruenta:
Quàm tu de thalamis abſtraherere meis.
Te'ne manus unquam noſtræ dimittere uellent?
Te'ne meo paterer uiuus abire ſinu?
Si reddenda fores: aliquid tamen ante tuliſſem:

Nec

Nec Venus ex toto noſtra fuiſſet iners.
Vel tua uirginitas eſſet libata: uel illud,
Quod poterat ſalua uirginitate rapi.
Da modo te: quæ ſit Paridis conſtantia, noſces:
Flamma rogi flammas finiet una meas.
Præpoſui regnis ego te: quæ maxima quondam
Pollicita eſt nobis nupta, ſororq; Iouis.
Dumq; tuo poſſem circundare brachia collo:
Contempta eſt Virtus, Pallade dante, mihi:
Cum Venus, & Iuno, Pallasq; in uallibus Idæ
Corpora iudicio ſuppoſuere meo.
Nec piget: aut unquam ſtulte elegiſſe uidebor:
Permanet in uoto mens mea firma ſuo.
Spem modo ne noſtram fieri patiare caducam
Deprecor, ò tanto digna labore peti.
Non ego coniugium generoſæ degener opto:
Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.
Pleiada, ſi quæras, in noſtra gente, Iouemq;
Inuenies: medios ut taceamus auos.
Sceptra parens Aſiæ, qua nulla beatior ora eſt:
Finibus immenſis uix obeunda tenet.
Innumeras urbes, atq; aurea tecta uidebis:
Quæq; ſuos dicas templa decere deos.
Ilion aſpicies, firmataq; turribus altis
Mœnia phœbeæ ſtructa canore lyræ.
Quid tibi de turba narrem, numeroq; uirorum?
Vix populum tellus ſuſtinet illa ſuum.
Occurrent denſo tibi troades agmine matres:
Nec capient phrygias atria noſtra nurus.
O quoties dices: quàm pauper Achaia noſtra eſt.

Vna domus quæuis urbis habebit opes.
N ec mihi fas fuerit Sparten contemnere ueſtram:
In qua tu nata es, terra beata mihi eſt.
P arca ſed eſt Sparte: tu cultu diuite digna:
Ad talem formam non facit iſte locus.
H anc faciem largis ſine fine paratibus uti,
Delicijsq; decet luxuriare nouis.
C um uideas cultus noſtra de gente uirorum:
Quales dardanias credis habere nurus?
D a modo te facilem: nec dedignare maritum
Rure therapnæo nata puella phrygem.
P hryx erat, & noſtro genitus de ſanguine: qui nunc
Cum Dis potando nectare miſcet aquas.
P hryx erat Auroræ coniux: tamen abſtulit illum
Extremum noctis quæ dea finit iter.
P hryx etiã Anchiſes: uolucrum cui mater amorum
Gaudet in idæis concubuiſſe iugis.
N ec puto collatis forma Menelaus, & armis,
Iudice te, nobis anteferendus erit.
N on dabimus certe ſocerum tibi clara fugantem
Numina: qui trepidos à dape uertat equos.
N ec Priamo pater eſt ſoceri de cæde cruentus:
Et qui myrtoas crimine ſignet aquas.
N ec proauo ſtygia noſtro captantur in unda
Poma: nec in medijs quæritur humor aquis.
Quid tamen hoc refert? ſi te tenet ortus ab illis:
Cogitur huic domui Iuppiter eſſe ſocer.
H eu facinus, totis indignus noctibus ille
Te tenet: amplexu perfruiturq; tuo.
A t mihi conſpiceris poſita uix deniq; menſa:

Multaq́; quæ lædant, hoc quoq; tempus habet.
H oſtibus eueniant conuiuia talia noſtris:
Experior poſito qualia ſæpe mero.
P œnitet hoſpitij: cum me ſpectante lacertos
Imponit collo ruſticus ille tuo.
R umpor: & inuideo (quid nũc tamen oĩa narrem?)
Membra ſuperiecta cum tua ueſte fouet.
O ſcula cum uero coràm non dura daretis:
Ante oculos poſui pocula ſumpta meos.
L umina demitto, cùm te tenet arctius ille:
Creſcit & inuito lentus in ore cibus.
S æpe dedi gemitus: & te laſciua notaui,
In gemitu riſum non tenuiſſe meo.
S æpe mero uolui flammam compeſcere: at illa
Creuit: & ebrietas ignis in igne fuit.
M ultaq́; ne uideam, uerſa ceruice recumbo:
Sed reuocas oculos protinus ipſa meos.
Q uid faciam, dubito: dolor eſt meus illa uidere:
Sed dolor à facie maior abeſſe tua eſt.
Q ua licet, & poſſum, luctor celare furorem:
Sed tamen apparet diſſimulatus amor.
N ec tibi uerba damus: ſentis mea uulnera, ſentis:
Atq; utinam ſoli ſint ea nota tibi.
A h quoties lachrymis uenientibus ora reflexi:
Ne cauſam fletus quæreret ille mei.
A h quoties aliquem narraui potus amorem,
Ad uultus referens ſingula uerba tuos.
I ndiciumq́; mei ficto ſub nomine feci:
Ille ego, ſi neſcis, uerus amator eram.
Q uin etiam, ut poſſem uerbis petulantibus uti:

Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.
P rodita ſunt(memini)tunica tua pectora laxa:
Atq; oculis aditum nuda dedere meis:
P ectora uel puris niuibus,uel lacte,tuámq;
Complexo matrem candidiora Ioue.
D um ſtupeo uiſis(nam pocula forte tenebam)
Tortilis à digitis excidit anſa meis.
O ſcula ſi natæ dederas:ego protinus illa
Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
E t modo cantabam ueteres reſupinus amores:
Et modo per nutum ſigna tegenda dabam.
E t comitum primas Clymenen'q;, Aethrámq; tuarum
Auſus ſum blandis nuper adire ſonis.
Q uæ mihi nil aliud,quàm formidare locutæ,
Orantis medias deſeruere preces.
D i facerent,pretium magni certaminis eſſes:
Teq; ſuo poſſet uictor habere toro.
V t tulit Hippomenes Schœneida præmia curſus:
Venit ut in phrygios Hippodamia ſinus:
V t ferus Alcides acheloïa cornua fregit:
Dum petit amplexus Deianeira tuos:
N oſtra per has leges audacia fortiter iſſet:
Teq; mei ſcires eſſe laboris opus.
N unc mihi nil ſupereſt:niſi te formoſa precari
Amplectiq; tuos,ſi patiare,pedes.
O decus,ò præſens geminorum gloria fratrum,
O Ioue digna uiro,ni Ioue nata fores.
A ut ego Sigros repetam te coniuge portus:
Aut hic tænaria contegar exul humo.
N on mea ſunt ſumma leuiter diſtricta ſagitta

Pectora: deſcendit uulnus ad oſſa meum.
Hoc mihi (nam repeto) fore ut à cœleſte ſagitta
Figar, erat uerax uaticinata ſoror.
Parce datum fatis Helene contemnere amorem:
Sic habeas faciles in tua uota deos.
Multa quidem ſubeunt: ſed corā ut plura loquamur,
Excipe me lecto nocte ſilente tuo.
An pudet? an metuis uenerem temerare maritam?
Caſtaq; legitimi fallere iura tori?
Ah nimium ſimplex Helene, ne ruſtica dicam,
Hanc faciem culpa poſſe carere putas?
Aut faciem mutes, aut ſis non dura, neceſſe eſt:
Lis eſt cum forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis:
Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem.
Vix fieri, ſi ſint uires in ſemine amorum:
Et Iouis & Ledæ filia, caſta potes.
Caſta tamen tum ſis: cum te mea Troia tenebit:
Et tua ſim quæſo crimina ſolus ego.
Nunc ea peccemus, quæ corriget hora iugalis:
Si modo promiſit non mihi uana Venus.
Sed tibi & hoc ſuadet, rebus, non uoce, maritus:
Né ue ſui furtis hoſpitis obſtet, abeſt.
Non habuit tempus, quo Creſſia regna uideret
Aptius: ò mira calliditate uirum.
Exit: & Idæi mando tibi, dixit iturus,
Curam pro nobis hoſpitis uxor agas.
Negligis abſentis (teſtor) mandata mariti:
Cura tibi non eſt hoſpitis ulla tui.
Huncine tu ſperas hominem ſine pectore, dotes

Poſſe ſatis formæ Tyndari noſſe tuæ?
Falleris: ignorat: nam ſi bona magna putaret,
Quæ tenet: externo crederet illa uiro?
Vt te nec mea uox, nec te meus incitet ardor:
Cogimur ipſius commoditate frui:
Aut erimus ſtulti, ſic, ut ſuperemus & ipſum:
Si tam ſecurum tempus abibit iners.
Penè ſuis manibus ad te deduxit amantem:
Vtere mandantis ſimplicitate uiri.
Sola iaces uiduo tam longa nocte cubili:
In uiduo iaceo ſolus & ipſe toro.
Te mihi, meq; tibi communia gaudia iungant.
Candidior medio nox erit illa die.
Tunc ego iurabo quæuis tibi numina: meq;
Aſtringam uerbis in ſacra iura meis.
Tunc ego, ſi non eſt fallax fiducia noſtri:
Efficiam, præſens ut mea regna petas.
Si pudet: aut metuis, ne me uideare ſecuta:
Ipſe reus ſine te criminis huius ero.
Nam ſequar Aegidæ factum, fratrumq; tuorum:
Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theſeus: geminas Leucippidas illi:
Quartus in exemplis annumerabor ego.
Troica claſſis adeſt armis inſtructa, uiriſq;:
Iam facient celeres remus, & aura uias.
Ibis dardanias ingens regina per urbes:
Teq; nouam credet uulgus adeſſe deam.
Quaq; feres greſſus, adolebunt cinnama flammæ:
Cæſaq; ſanguineam uictima planget humum.
Dona pater, fratreſq;, & cum genitrice ſorores,

Iliadesq́; omnes,totaq; Troia dabit.
Hei mihi uix à me pars dicitur ulla futuri:
Plura feres,quàm quæ littera noſtra refert.
Nec tu rapta time,ne nos fera bella ſequantur:
Concitet & uires Græcia magna ſuas.
Tot prius abductis, ecquæ eſt repetita per arma?
Crede mihi,uanos res habet iſta metus.
Nomine ceperunt Aquilonis Erechthida Thraces:
Et tuta à bello Biſtonis ora fuit.
Phaſida puppe noua uexit pagaſæus Iaſon:
Læſa nec eſt colcha theſſala terra manu.
Te quoq; qui rapuit,rapuit Minoida Theſeus:
Nulla tamen Minos Cretas ad arma uocat.
Terror in his ipſo maior ſolet eſſe periclo:
Quæq́; timere libet,pertimuiſſe pudet.
Finge tamen,ſi uis,ingens conſurgere bellum:
Et mihi ſunt uires:& mea tela nocent.
Nec minor eſt Aſiæ,quàm ueſtræ copia terræ:
Illa uiris diues,diues abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quàm Paris:aut armis anteferendus erit.
Pene puer cæſis abducta armenta recepi
Hoſtibus:& cauſam nominis inde tuli.
Pene puer iuuenes uario certamine uici:
In quibus Ilioneus,Deiphobusq́;fuit.
Ne'ue putes,non me niſi comminus eſſe timendum:
Figitur in iuſſo noſtra ſagitta loco.
Non potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ:
Inſtruere Atridem non potes arte mea.
Omnia ſi dederis:nunquam dabis Hectora fratrem:

Vnus is innumeri militis inſtar erit.
Quid ualeam, neſcis: & te mea robora fallunt:
Ignoras, cui ſis nupta futura uiro.
Aut igitur nullo belli repetere tumultu:
Aut cædent marti dorica caſtra meo.
Nec tamen indigner pro tanta ſumere bellum
Coniuge: certamen præmia magna mouent.
Tu quoq; ſi totus de te contenderit orbis:
Nomen ab æterna poſteritate feres.
Spe modo non timida, dis hinc egreſſa ſecundis,
Exige cum plena munera pacta fide.

HELENA PARIDI. EPI. XVI.

Nunc oculos tua cum uiolarit epiſtola noſtros:
Non reſcribendi gloria uiſa leuis.
Auſus es hoſpitij temeratis aduena ſacris
Legitimam nuptæ ſollicitare fidem?
Scilicet idcirco uentoſa per æquora uectum
Excepit portu tænaris ora ſuo?
Nec tibi, diuerſa quamuis à gente uenires:
Oppoſitas habuit regia noſtra fores?
Eſſet ut officij merces iniuria tanti?
Qui ſic intrabas, hoſpes, an hoſtis eras?
Nec dubito, quin hæc, cum ſit tam iuſta: uocetur
Ruſtica iudicio noſtra querela tuo.
Ruſtica ſim ſanè: dum non oblita pudoris:
Dumq; tenor uitæ ſit ſine labe meæ.
Si non eſt ficto triſtis mihi uultus in ore:
Nec ſedeo duris torua ſuperalijs:

F ama tamen clara eſt: et adhuc ſine crimine luſi:
Et laudem de me nullus adulter habet.
Quo magis admiror: quæ ſit fiducia cœpto:
Spem'q; tori dederit quæ tibi cauſa mei.
A n, quia uim nobis neptunius intulit heros:
Rapta ſemel, uideor bis quoq; digna rapi?
C rimen erat noſtrum, ſi delinita fuiſſem:
Cum ſim rapta, meum quid niſi nolle fuit?
N on tamen è facto fructum tulit ille petitum:
Excepto redij paſſa timore nihil.
O ſcula luctanti tantummodo pauca proteruus
Abſtulit: ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia eſt, non his contenta fuiſſet.
Di melius: ſimilis non fuit ille tui.
R eddidit intactam: minuit'q; modeſtia crimen:
Et iuuenem facti pœnituiſſe patet.
T heſea pœnituit: Paris ut ſuccederet illi:
Ne quando nomen non ſit in ore meum.
N ec tamen iraſcor: quis enim ſuccenſet amanti?
Si modo, quem præfers, non ſimulatur amor.
H oc quoq; enim dubito: non quod fiducia deſit:
Aut mea ſit facies non bene nota mihi:
S ed quia credulitas damno ſolet eſſe puellis:
Verbaq; dicuntur ueſtra carere fide.
A t peccant aliæ: matronaq; rara pudica eſt:
Quis prohibet raris nomen ineſſe meum?
N am mea quod uiſa eſt tibi mater idonea: cuius
Exemplo flecti me quoq; poſſe putes:
M atris in admiſſo falſa ſub imagine luſæ
Error ineſt: pluma tectus adulter erat.

T u modo me ſpectas oculis laſciue proteruis:
Quos uix inſtantes lumina noſtra ferunt.
E t modo ſuſpiras:modo pocula proxima nobis
Sumis:quaq; bibi,tu quoq; parte bibis.
A h quoties digitis,quoties ego tecta notaui
Signa ſupercilio pene` loquente dari.
E t ſæpe extimui,ne uir meus illa uideret:
Non ſatis occultis erubuiq; notis.
S æpe uel exiguo,uel longo murmure dixi:
Nil pudet hunc:nec uox hæc mea falſa fuit.
O rbe quoq; in menſæ legi ſub nomine noſtro,
Quod deducta mero littera fecit:amo.
C redere me tamen hoc oculo renuente negaui:
Hei mihi,iam didici,ſic quoq; poſſe loqui.
H is ego blanditijs,ſi peccatura fuiſſem,
Flecterer:his poterant pectora noſtra capi.
E ſt quoq;(confiteor)facies tibi rara:poteſt'q;
Velle ſub amplexus ire puella tuos.
A ltera ſed potius felix ſine crimine fiat:
Quàm cadat externo noſter amore pudor.
D iſce meo exemplo,formoſis poſſe carere:
Eſt uirtus placitis abſtinuiſſe bonis.
Quàm multos credis iuuenes optaſſe quod optas?
Qui ſapiant,oculos an Paris unus habes?
N on tu plus cernis:ſed plus temerarius audes:
Nec tibi plus cordis,ſed minus oris adeſt.
T unc ego te uellem celeri ueniſſe carina:
Cum mea uirginitas mille petita procis.
S i te uidiſſem,primus de mille fuiſſes:
Iudicio ueniam uir dabit ipſe meo.

Nil ego, ſi peccem, poſſum neſciſſe: nec ullus
Error, qui facti crimen obumbret, erit.
Illa bene errauit: uitiumq́; authore redemit.
Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
Et genus, & proauos, & regia nomina iactas.
Clara domus ſatis hæc nobilitate ſua eſt.
Iuppiter ut ſoceri proauus taceatur, & omne
Tantalidæ Pelopis, Tyndareiq́; genus:
Dat mihi Leda Iouem cycno decepta parentem:
Quæ falſam gremio credula fouit auem.
I nunc: & phrygiæ late primordia gentis,
Cumq́; ſuo Priamo Laomedonta refer.
Quos ego ſuſpicio, ſed, qui tibi gloria magna eſt
Quintus: is à noſtro ſanguine primus erit.
Sceptra tuæ quamuis rear eſſe potentia Troiæ:
Non tamen hæc illis eſſe minora puto.
Si iam diuitijs locus hic, numeroq́; uirorum
Vincitur: at certe barbara terra tua eſt.
Munera tanta quidem promittit epiſtola diues:
Vt poſſint ipſas illa mouere deas.
Sed ſi iam uellem fines tranſire pudoris:
Tu maior culpæ cauſa futurus eras.
Aut ego perpetuo famam ſine labe tenebo:
Aut ego te potius quàm tua dona ſequar.
Vtq́; ea non ſperno: ſic acceptiſſima ſemper
Munera ſunt, author quæ pretioſa facit.
Plus multo eſt, ꝙ amas: ꝙ ſum tibi cauſa laboris:
Quod tam per longas ſpes tua uenit aquas.
Illa quoq;, appoſita quæ nunc facis improbe menſa:
Quamuis experiar diſſimulare, noto.

Tu modo me ſpectas oculis laſciue proteruis:
  Quos uix inſtantes lumina noſtra ferunt.
Et modo ſuſpiras: modo pocula proxima nobis
  Sumis: quáq; bibi, tu quoq; parte bibis.
Ah quoties digitis, quoties ego tecta notaui
  Signa ſupercilio penè loquente dari.
Et ſæpe extimui, ne uir meus illa uideret:
  Non ſatis occultis erubuiq; notis.
Sæpe uel exiguo, uel longo murmure dixi:
  Nil pudet hunc: nec uox hæc mea falſa fuit.
Orbe quoq; in menſæ legi ſub nomine noſtro,
  Quod deducta mero littera fecit: amo.
Credere me tamen hoc oculo renuente negaui:
  Hei mihi, iam didici, ſic quoq; poſſe loqui.
His ego blanditijs, ſi peccatura fuiſſem,
  Flecterer: his poterant pectora noſtra capi.
Eſt quoq; (confiteor) facies tibi rara: poteſtq;
  Velle ſub amplexus ire puella tuos.
Altera ſed potius felix ſine crimine fiat:
  Quàm cadat externo noſter amore pudor.
Diſce meo exemplo, formoſis poſſe carere:
  Eſt uirtus placitis abſtinuiſſe bonis.
Quàm multos credis iuuenes optaſſe quod optas?
  Qui ſapiant, oculos an Paris unus habes?
Non tu plus cernis: ſed plus temerarius audes:
  Nec tibi plus cordis, ſed minus oris adeſt.
Tunc ego te uellem celeri ueniſſe carina:
  Cum mea uirginitas mille petita procis.
Si te uidiſſem, primus de mille fuiſſes:
  Iudicio ueniam uir dabit ipſe meo.

Ad poſſeſſa uenis,præreptaq; gaudia ſerus:
Spes tua lenta fuit:quod petis,alter habet.
Vt tamen optarem fieri tua troica coniux:
Inuitam ſic me non Menelaus habet.
Deſine molle precor uerbis conuellere pectus:
Ne'ue mihi,quam te dicis amare,noce.
Sed ſine,quam tribuit ſortem fortuna,tueri:
Nec ſpolium noſtri turpe pudoris habe.
At Venus hoc pacta eſt:& in altæ uallibus Idæ
Tres tibi ſe nudas exhibuere deæ:
Vnaq; cum regnum,belli daret altera laudem:
Tyndaridis coniux tertia dixit eris.
Credere uix equidem cæleſtia numina poſſum
Arbitrio formam ſuppoſuiſſe tuo.
Vtq; ſit hoc uerum:certe pars altera ficta eſt:
Iudicij pretium qua data dicar ego.
Non eſt tanta mei fiducia corporis: ut me
Maxima teſte dea dona fuiſſe putem.
Contenta eſt oculis hominum mea forma probari:
Laudatrix Venus eſt inuidioſa mihi.
Sed nihil infirmo:faueo quoq; laudibus iſtis:
Nam mea uox quare,quod cupit,eſſe neget?
Nec tu ſuccenſe nimium mihi,creditus ægre:
Tarda ſolet magnis rebus ineſſe fides.
Prima mea eſt igitur,Veneri placuiſſe,uoluptas:
Proxima,me uiſam præmia ſumma tibi:
Nec te Palladios,nec te Iunonis honores
Auditis Helenes præpoſuiſſe bonis.
Ergo ego ſum Virtus:ego ſum tibi nobile regnum:
Ferrea ſum:ſi non hoc ego pectus amem.

Ferrea crede mihi non ſum: ſed amare recuſo
Illum: quem fieri uix puto poſſe meum.
Quid bibulum curuo proſcindere littus aratro,
Spem'q; ſequi coner, quam locus ipſe negat?
Sum rudis ad ueneris furtum: nulla'q; fidelem
(Di mihi ſunt teſtes) luſimus arte uirum.
Nunc quoq;, quod tacito mando mea uerba libello:
Fungitur officio littera noſtra nouo.
Felices, quibus uſus adeſt: ego neſcia rerum,
Difficilem culpæ ſuſpicor eſſe uiam.
Ipſe malo metus eſt: iam nunc confundor: & omnes
In noſtris oculos uultibus eſſe reor.
Nec reor hoc falſo: ſenſi mala murmura uulgi:
Et quaſdam uoces rettulit Aethra mihi.
At tu diſſimula: niſi ſi deſiſtere mauis:
Sed cur deſiſtas? diſſimulare potes.
Lude: ſed occulte: maior, non maxima nobis
Eſt data libertas, quod Menelaus abeſt.
Ille quidem procul eſt ita re cogente profectus:
Magna fuit ſubitæ, iuſtaq; cauſa uiæ.
At mihi ſic iuſſum eſt. ego, cum dubitaret, an iret:
Quam primum dixi ſic rediturus eas.
Omine lætatus dedit oſcula; res'q;, domus'q;,
Et tibi ſit curæ troicus hoſpes, ait.
Vix tenui riſum: quem dum compeſcere luctor:
Nil illi potui dicere, præter, erit.
Vela quidem Creten uentis dedit ille ſecundis:
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc uir abeſt: ut me cuſtodiat abſens:
An neſcis longas regibus eſſe manus?

Fama quoq; eſt oneri: nam quo conſtantius ore
Laudamur ueſtro: iuſtius ille timet.
Quæ iuuat, ut nũc eſt, eadem mihi gloria damno eſt:
Et melius famæ uerba dediſſe fuit.
Nec quod abeſt hic me tecum mirare relictam:
Moribus, & uitæ credidit ille meæ.
De facie metuit: uitæ confidit: & illum
Securum probitas, forma timere facit.
Tempora ne pereant ultro data, præcipis: utq;
Simplicis utamur commoditate uiri.
Et libet: & timeo: nec adhuc exacta uoluntas
Eſt ſatis: in dubio pectora noſtra labant.
Et uir abeſt nobis: & tu ſine coniuge dormis:
Inq; uicem tua me, te mea forma capit.
Et longæ noctes: & iam ſermone coimus:
Et tu (me miſeram) blandus: & una domus.
Et peream; ſi non inuitent omnia culpam:
Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Quod male perſuades, utinam bene cogere poſſes:
Sic mea ruſticitas excutienda foret.
Vtilis interdum eſt ipſis iniuria paſſis:
Sic certe felix ipſa coacta forem.
Dum nouus eſt, cœpto potius pugnemus amori:
Flamma recens parua ſparſa reſedit aqua.
Certus in hoſpitibus non eſt amor: errat, ut ipſi:
Cumq; nihil ſperes firmius eſſe, fugit.
Hypſipyle teſtis, teſtis Minoia uirgo eſt,
In non exhibitis utraq; iuncta toris.
Tu quoq; dilectam multos in fide per annos
Diceris Oenonen deſeruiſſe tuam.

Nec tamen ipſe negas: & nobis omnia de te
Quærere, ſi neſcis, maxima cura fuit.
Adde: quod ut cupias conſtans in amore manere:
Non potes: expedient iam tua uela Phryges.
Dum loqueris mecum: dum nox ſperata paratur:
Qui ferat in patriam, iam tibi uentus erit.
Curſibus in medijs nouitatis plena relinques
Gaudia: cum uentis noſter abibit amor.
An ſequar, ut ſuades, laudataq; Pergama uiſam?
Pronurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno uolucris præconia famæ:
Vt probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes Aſiæ? quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me? Priami quid ſentiet uxor?
Totq; tui fratres, dardaniæq; nurus?
Tu quoq; qui poteris fore me ſperare fidelem?
Et non exemplis anxius eſſe tuis?
Quicunq; Iliacos intrauerit aduena portus:
Is tibi ſolliciti cauſa timoris erit.
Ipſe mihi quoties iratus, adultera, dices,
Oblitus noſtro crimen ineſſe tuum?
Delicti fies idem reprenſor, & author:
Terra precor uultus obruat ante meos.
At fruar Iliacis opibus, cultuq; beato:
Donaq; promiſſis uberiora feram.
Purpura nempe mihi, pretioſaq; texta dabuntur:
Congeſtoq; auri pondere diues ero.
Da ueniam faſſæ: non ſunt tua munera tanti:
Neſcio quo tellus me tenet iſta modo.

Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.
Prodita ſunt (memini) tunica tua pectora laxa:
Atq; oculis aditum nuda dedere meis:
Pectora uel puris niuibus, uel lacte, tuamq;
Complexo matrem candidiora Ioue.
Dum ſtupeo uiſis (nam pocula forte tenebam)
Tortilis à digitis excidit anſa meis.
Oſcula ſi natæ dederas: ego protinus illa
Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et modo cantabam ueteres reſupinus amores:
Et modo per nutum ſigna tegenda dabam.
Et comitum primas Clymenenq;, Aethramq; tuarum
Auſus ſum blandis nuper adire ſonis.
Quæ mihi nil aliud, quàm formidare locutæ,
Orantis medias deſeruere preces.
Di facerent, pretium magni certaminis eſſes:
Teq; ſuo poſſet uictor habere toro.
Vt tulit Hippomenes Schœneida præmia curſus:
Venit ut in phrygios Hippodamia ſinus.
Vt ferus Alcides acheloïa cornua fregit:
Dum petit amplexus Deianeira tuos.
Noſtra per has leges audacia fortiter iſſet:
Teq; mei ſcires eſſe laboris opus.
Nunc mihi nil ſupereſt: niſi te formoſa precari,
Amplectiq; tuos, ſi patiare, pedes.
O decus, ò præſens geminorum gloria fratrum,
O Ioue digna uiro, ni Ioue nata fores.
Aut ego Sigeos repetam te coniuge portus:
Aut hic tænaria contegar exul humo.
Non mea ſunt ſumma leuiter diſtricta ſagitta

Pectora: deſcendit uulnus ad oſſa meum.
Hoc mihi (nam repeto) fore ut à cœleſte ſagitta
Figar, erat uerax uaticinata ſoror.
Parce datum fatis Helene contemnere amorem:
Sic habeas faciles in tua uota deos.
Multa quidem ſubeunt: ſed corā ut plura loquamur,
Excipe me lecto nocte ſilente tuo.
An pudet? an metuis uenerem temerare maritam?
Caſtaq; legitimi fallere iura tori?
Ah nimium ſimplex Helene, ne ruſtica dicam,
Hanc faciem culpa poſſe carere putas?
Aut faciem mutes, aut ſis non dura, neceſſe eſt:
Lis eſt cum forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis:
Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem.
Vix fieri, ſi ſint uires in ſemine amorum:
Et Iouis & Ledæ filia, caſta potes.
Caſta tamen tum ſis: cum te mea Troia tenebit:
Et tua ſim quæſo crimina ſolus ego.
Nunc ea peccemus, quæ corriget hora iugalis:
Si modo promiſit non mihi uana Venus.
Sed tibi & hoc ſuadet, rebus, non uoce, maritus:
Ne ue ſui furtis hoſpitis obſtet, abeſt.
Non habuit tempus, quo creſſia regna uideret
Aptius: ò mira calliditate uirum.
Exit: & Idæi mando tibi, dixit iturus,
Curam pro nobis hoſpitis uxor agas.
Negligis abſentis (teſtor) mandata mariti:
Cura tibi non eſt hoſpitis ulla tui.
Hunccine tu ſperas hominem ſine pectore, dotes

Poſſe ſatis formæ Tyndari noſſe tuæ?
Falleris:ignorat:nam ſi bona magna putaret,
Quæ tenet:externo crederet illa uiro?
Vt te nec mea uox,nec te meus incitet ardor:
Cogimur ipſius commoditate frui:
Aut erimus ſtulti,ſic,ut ſuperemus & ipſum:
Si tam ſecurum tempus abibit iners:
Penè ſuis manibus ad te deduxit amantem:
Vtere mandantis ſimplicitate uiri.
Sola iaces uiduo tam longa nocte cubili:
In uiduo iaceo ſolus & ipſe toro.
Te mihi,meq́; tibi communia gaudia iungant.
Candidior medio nox erit illa die.
Tunc ego iurabo quæuis tibi numina:meq́;
Aſtringam uerbis in ſacra iura meis.
Tunc ego,ſi non eſt fallax fiducia noſtri:
Efficiam,præſens ut mea regna petas.
Si pudet:aut metuis,ne me uideare ſecuta:
Ipſe reus ſine te criminis huius ero.
Nam ſequar Aegidæ factum,fratrumq́; tuorum:
Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theſeus:geminas Leucippidas illi:
Quartus in exemplis annumerabor ego.
Troica claſſis adeſt armis inſtructa,uiriſq́;:
Iam facient celeres remus,& aura uias.
Ibis dardanias ingens regina per urbes:
Teq́; nouam credet uulgus adeſſe deam.
Quaq́; feres greſſus,adolebunt cinnama flammæ:
Cæſaq; ſanguineam uictima planget humum.
Dona pater,fratresq́;,& cum genitrice ſorores,

Iliadeſq́; omnes, totaq; Troia dabit.
Hei mihi uix à me pars dicitur ulla futuri:
Plura feres, quàm quæ littera noſtra refert.
Nec tu raptæ time, ne nos fera bella ſequantur:
Concitet & uires Græcia magna ſuas.
Tot prius abductis, ecqua eſt repetita per arma?
Crede mihi, uanos res habet iſta metus.
Nomine ceperunt Aquilonis Erechthida Thraces:
Et tuta à bello Biſtonis ora fuit.
Phaſida puppe noua uexit pagaſæus Iaſon:
Læſa nec eſt colcha theſſala terra manu.
Te quoq; qui rapuit, rapuit Minoida Theſeus:
Nulla tamen Minos Cretas ad arma uocat.
Terror in his ipſo maior ſolet eſſe periclo:
Quæq́; timere libet, pertimuiſſe pudet.
Finge tamen, ſi uis, ingens conſurgere bellum:
Et mihi ſunt uires: & mea tela nocent.
Nec minor eſt Aſiæ, quàm ueſtræ copia terræ:
Illa uiris diues, diues abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quàm Paris: aut armis anteferendus erit.
Penè puer cæſis abducta armenta recepi
Hoſtibus: & cauſam nominis inde tuli.
Penè puer iuuenes uario certamine uici:
In quibus Ilioneus, Deiphobuſq́; fuit.
Ne'ue putes, non me niſi cominus eſſe timendum:
Figitur in iuſſo noſtra ſagitta loco.
Non potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ:
Inſtruere Atridem non potes arte mea.
Omnia ſi dederis: nunquam dabis Hectora fratrem:

Vnus is innumeri militis instar erit.
Quid ualeam, neſcis: & te mea robora fallunt:
Ignoras, cui ſis nupta futura uiro.
Aut igitur nullo belli repetêre tumultu:
Aut cedent marti dorica caſtra meo.
Nec tamen indigner pro tanta ſumere bellum
Coniuge: certamen præmia magna mouent.
Tu quoq;, ſi totus de te contenderit orbis:
Nomen ab æterna poſteritate feres.
Spe modo non timida, dis hinc egreſſa ſecundis,
Exige cum plena munera pacta fide.

HELENA PARIDI. EPI. XVI.

Nunc oculos tua cum uiolarit epiſtola noſtros:
Non reſcribendi gloria uiſa leuis.
Auſus es hoſpitij temeratis aduena ſacris
Legitimam nuptæ ſollicitare fidem?
Scilicet idcirco uentoſa per æquora uectum
Excepit portu tænaris ora ſuo?
Nec tibi, diuerſa quamuis à gente uenires:
Oppoſitas habuit regia noſtra fores?
Eſſet ut officij merces iniuria tanti?
Qui ſic intrabas, hoſpes, an hoſtis eras?
Nec dubito, quin hæc, cum ſit tam iuſta: uocetur
Ruſtica iudicio noſtra querela tuo.
Ruſtica ſim ſane: dum non oblita pudoris:
Dumq; tenor uitæ ſit ſine labe meæ.
Si non eſt ficto triſtis mihi uultus in ore:
Nec ſedeo duris torua ſupercilijs:

F ama tamen clara eſt: et adhuc ſine crimine luſi?
Et laudem de me nullus adulter habet.
Quo magis admiror: quæ ſit fiducia cœpto:
Spemq; tori dederit quæ tibi cauſa mei.
A n, quia uim nobis neptunius intulit heros:
Rapta ſemel, uideor bis quoq; digna rapi?
C rimen erat noſtrum, ſi delinita fuiſſem:
Cum ſim rapta, meum quid niſi nolle fuit?
N on tamen e facto fructum tulit ille petitum:
Excepto redij paſſa timore nihil.
O ſcula luctanti tantummodo pauca proteruus
Abſtulit: ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia eſt, non his contenta fuiſſet.
Di melius: ſimilis non fuit ille tui.
R eddidit intactam: minuitq; modeſtia crimen:
Et iuuenem facti pœnituiſſe patet.
T heſea pœnituit: Paris ut ſuccederet illi:
Nequando nomen non ſit in ore meum.
N ec tamen iraſcor: quis enim ſuccenſet amanti?
Si modo, quem præfers, non ſimulatur amor.
H oc quoq; enim dubito: non quod fiducia deſit:
Aut mea ſit facies non bene nota mihi:
S ed quia credulitas damnoſolet eſſe puellis:
Verbaq; dicuntur ueſtra carere fide.
A t peccant aliæ: matronaq; rara pudica eſt:
Quis prohibet raris nomen ineſſe meum?
N am mea quod uiſa eſt tibi mater idonea: cuius
Exemplo flecti me quoq; poſſe putes:
M atris in admiſſo falſa ſub imagine luſæ
Error ineſt: pluma tectus adulter erat.

N il ego,ſi peccem,poſſim neſciſſe:nec ullus
  Error,qui facti crimen obumbret,erit.
I lla bene errauit:uitiumq; authore redemit.
  Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
E t genus,& proauos,& regia nomina iactas.
  Clara domus ſatis hæc nobilitate ſua eſt.
I uppiter ut ſoceri proauus taceatur,& omne
  Tantalidæ Pelopis,Tyndareiq; genus:
D at mihi Leda Iouem cycno decepta parentem:
  Quæ falſam gremio credula fouit auem.
I nunc:& phrygiæ late primordia gentis,
  Cumq; ſuo Priamo Laomedonta refer.
Q uos ego ſuſpicio,ſed,qui tibi gloria magna eſt
  Q uintus:is à noſtro ſanguine primus erit.
S ceptra tuæ quamuis rear eſſe potentia Troiæ:
  Non tamen hæc illis eſſe minora puto.
S i iam diuitijs locus hic,numeroq; uirorum
  Vincitur:at certe barbara terra tua eſt.
M unera tanta quidem promittit epiſtola diues:
  Vt poſſint ipſas illa mouere deas.
S ed ſi iam uellem fines tranſire pudoris:
  Tu maior culpæ cauſa futurus eras.
A ut ego perpetuo famam ſine labe tenebo:
  Aut ego te potius quàm tua dona ſequar.
V tq; ea non ſperno:ſic acceptiſſima ſemper
  Munera ſunt,author quæ pretioſa facit.
P lus multo eſt,ꝙ amas:ꝙ ſum tibi cauſa laboris:
  Q uod tam per longas ſpes tua uenit aquas.
I lla quoq;,appoſita quæ nunc facis improbe menſa:
  Q uamuis experiar diſſimulare,noto.

Tu modo me ſpectas oculis laſciue proteruis:
Quos uix inſtantes lumina noſtra ferunt.
Et modo ſuſpiras: modo pocula proxima nobis
Sumis: quáq; bibi, tu quoq; parte bibis.
Ah quoties digitis, quoties ego tecta notaui
Signa ſupercilio penè loquente dari.
Et ſæpe extimui, ne uir meus illa uideret:
Non ſatis occultis erubuíq; notis.
Sæpe uel exiguo, uel longo murmure dixi:
Nil pudet hunc: nec uox hæc mea falſa fuit.
Orbe quoq; in menſæ legi ſub nomine noſtro,
Quod deducta mero littera fecit: amo.
Credere me tamen hoc oculo renuente negaui:
Hei mihi, iam didici, ſic quoq; poſſe loqui.
His ego blanditijs, ſi peccatura fuiſſem,
Flecterer: his poterant pectora noſtra capi.
Eſt quoq; (confiteor) facies tibi rara: poteſtq;
Velle ſub amplexus ire puella tuos.
Altera ſed potius felix ſine crimine fiat:
Quàm cadat externo noſter amore pudor.
Diſce meo exemplo, formoſis poſſe carere:
Eſt uirtus placitis abſtinuiſſe bonis.
Quàm multos credis iuuenes optaſſe quod optas?
Qui ſapiant, oculos an Paris unus habes?
Non tu plùs cernis: ſed plus temerarius audes:
Nec tibi plus cordis, ſed minus oris adeſt.
Tunc ego te uellem celeri ueniſſe carina:
Cum mea uirginitas mille petita procis.
Si te uidiſſem, primus de mille fuiſſes:
Iudicio ueniam uir dabit ipſe meo.

A d poſſeſſa uenis, præreptaq; gaudia ſerus:
Spes tua lenta fuit: quod petis, alter habet.
V t tamen optarem fieri tua troica coniux:
Inuitam ſic me non Menelaus habet.
D eſine molle precor uerbis conuellere pectus:
Ne'ue mihi, quam te dicis amare, noce.
S ed ſine, quam tribuit ſortem fortuna, tueri:
Nec ſpolium noſtri turpe pudoris habe.
A t Venus hoc pacta eſt: & in altæ uallibus Idæ
Tres tibi ſe nudas exhibuere deæ:
V naq; cum regnum, belli daret altera laudem:
Tyndaridis coniux tertia dixit eris.
C redere uix equidem cœleſtia numina poſſum
Arbitrio formam ſuppoſuiſſe tuo.
V t'q; ſit hoc uerum: certe pars altera ficta eſt:
Iudicij pretium qua data dicar ego.
N on eſt tanta mei fiducia corporis: ut me
Maxima teſte dea dona fuiſſe putem.
C ontenta eſt oculis hominum mea forma probari:
Laudatrix Venus eſt inuidioſa mihi.
S ed nihil infirmo: faueo quoq; laudibus iſtis:
Nam mea uox quare, quod cupit, eſſe neget?
N ec tu ſuccenſe nimium mihi, creditus ægre:
Tarda ſolet magnis rebus ineſſe fides.
P rima mea eſt igitur, Veneri placuiſſe, uoluptas:
Proxima, me uiſam præmia ſumma tibi:
N ec te Palladios, nec te Iunonis honores
Auditis Helenes præpoſuiſſe bonis.
E rgo ego ſum Virtus: ego ſum tibi nobile regnum:
Ferrea ſum: ſi non hoc ego pectus amem.

Ferrea crede mihi non ſum:ſed amare recuſo
Illum:quem fieri uix puto poſſe meum.
Quid bibulum curuo proſcindere littus aratro,
Spem'q; ſequi coner,quam locus ipſe negat?
Sum rudis ad ueneris furtum:nulla'q; fidelem
(Di mihi ſunt teſtes) luſimus arte uirum.
Nunc quoq;,quod tacito mando mea uerba libello:
Fungitur officio littera noſtra nouo.
Felices,quibus uſus adeſt:ego neſcia rerum
Difficilem culpæ ſuſpicor eſſe uiam.
Ipſe malo metus eſt:iam nunc confundor:& omnes
In noſtris oculos uultibus eſſe reor:
Nec reor hoc falſo:ſenſi mala murmura uulgi:
Et quaſdam uoces rettulit Aethra mihi.
At tu diſſimula:niſi ſi deſiſtere mauis:
Sed cur deſiſtas?diſſimulare potes.
Lude:ſed occulte:maior,non maxima nobis
Eſt data libertas, quod Menelaus abeſt.
Ille quidem procul eſt ita re cogente profectus:
Magna fuit ſubitæ,iuſta'q; cauſa uiæ.
At mihi ſic iuſſum eſt.ego,cum dubitaret,an iret:
Quam primum dixi ſic rediturus eas.
Omine lætatus dedit oſcula;res'q;,domus'q;,
Et tibi ſit curæ troicus hoſpes, ait.
Vix tenui riſum:quem dum compeſcere luctor:
Nil illi potui dicere,præter,erit.
Vela quidem Creten uentis dedit ille ſecundis:
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc uir abeſt:ut me cuſtodiat abſens:
An neſcis longas regibus eſſe manus?

F ama quoq; eſt oneri: nam quo conſtantius ore
Laudamur ueſtro: iuſtius ille timet.
Q uæ iuuat, ut nũc eſt, eadem mihi gloria damno eſt:
Et melius famæ uerba dediſſe fuit.
N ec quod abeſt hic me tecum mirare relictã:
Moribus, & uitæ credidit ille meæ.
D e facie metuit: uitæ confidit: & illum
Securum probitas, forma timere facit.
T empora ne pereant ultro data, præcipis: utq;
Simplicis utamur commoditate uiri.
E t libet: & timeo: nec adhuc exacta uoluntas
Eſt ſatis: in dubio pectora noſtra labant.
E t uir abeſt nobis: & tu ſine coniuge dormis:
Inq; uicem tua me, te mea forma capit.
E t longæ noctes: & iam ſermone coimus:
Et tu (me miſeram) blandus: & una domus.
E t peream, ſi non inuitent omnia culpam:
Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Q uod male perſuades, utinam bene cogere poſſes:
Sic mea ruſticitas excutienda foret.
V tilis interdum eſt ipſis iniuria paſſis:
Sic certe felix ipſa coacta forem.
D um nouus eſt, cœpto potius pugnemus amori:
Flamma recens parua ſparſa reſedit aqua.
C ertus in hoſpitibus non eſt amor: errat, ut ipſi:
Cumq; nihil ſperes firmius eſſe, fugit.
H ypſipyle teſtis, teſtis Minoia uirgo eſt,
In non exhibitis utraq; iuncta toris.
T u quoq; dilectam multos in fide per annos
Diceris Oenonen deſeruiſſe tuam.

N ec tamen ipſe negas: & nobis omnia de te
Quærere, ſi neſcis, maxima cura fuit.
A dde: quod ut cupias conſtans in amore manere:
Non potes: expedient iam tua uela Phryges.
D um loqueris mecum: dum nox ſperata paratur:
Qui ferat in patriam, iam tibi uentus erit.
C urſibus in medijs nouitatis plena relinques
Gaudia: cum uentis noſter abibit amor.
A n ſequar, ut ſuades, laudataq; Pergama uiſam?
Pronurus & magni Laomedontis ero?
N on ita contemno uolucris præconia famæ:
Vt probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes Aſiæ? quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me? Priami quid ſentiet uxor?
Totq; tui fratres, dardaniæq; nurus?
T u quoq; qui poteris fore me ſperare fidelem?
Et non exemplis anxius eſſe tuis?
Quicunq; Iliacos intrauerit aduena portus:
Is tibi ſolliciti cauſa timoris erit.
I pſe mihi quoties iratus, adultera, dices,
Oblitus noſtro crimen ineſſe tuum?
D elicti fies idem reprenſor, & author:
Terra precor uultus obruat ante meos.
A t fruar Iliacis opibus, cultuq; beato:
Donaq; promiſſis uberiora feram.
P urpura nempe mihi, pretioſaq; texta dabuntur:
Congeſtoq; auri pondere diues ero.
D a ueniam faſſæ: non ſunt tua munera tanti:
Neſcio quo tellus me tenet iſta modo.

Quis mihi,ſi lædar,phrygijs ſuccurret in oris?
Vnde petam fratris,unde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promiſit Iaſon:
Pulſa eſt æſonia non minus illa domo.
Non erat Aeetes,ad quem deſpecta rediret:
Non Ipſea parens,Chalciopéq; ſoror.
Tale nihil timeo:ſed nec Medea timebat:
Fallitur augurio ſpes bona ſæpe ſuo.
Omnibus inuenies,quæ nunc iactantur in alto:
Nauibus in portu lene fuiſſe fretum.
Fax quoq; me terret:quam ſe peperiſſe cruentam
Ante diem partus eſt tua uiſa parens.
Et uatum timeo monitus:quos igne pelaſgo
Ilion arſurum præmonuiſſe ferunt.
Vtq; fauet Cytherea tibi,quia uicit:habetq;
Parta per arbitrium bina trophæa tuum:
Sic illas timeo:quæ,ſi tua gloria uera eſt:
Iudice te cauſam non tenuere duæ.
Nec dubito,quin,te ſi perſequar,arma parentur.
Ibit per gladios(hei mihi)noſter amor.
An fera centauris indicere bella coëgit
Athracis æmonios Hippodameia uiros:
Tu fore tam lentum iuſta Menelaon in ira,
Et geminos fratres,Tyndareumq; putas?
Quod bene te iactes:& fortia facta loquaris:
A uerbis facies diſſidet iſta tuis.
Apta magis ueneri,quàm ſunt tua corpora marti:
Bella gerant fortes:tu Pari ſemper ama.
Hectora,quem laudas,pro te pugnare iubeto:
Militia eſt operis altera digna tuis.

His ego,ſi ſaperem,pauloq́; audacior eſſem:
Vterer:utetur,ſiqua puella ſapit.
Aut ego depoſito faciam fortaſſe pudore:
Et dabo conuictas tempore uicta manus.
Quod petis,ut furtim præſentes iſta loquamur:
Scimus quid captes:colloquiumq́; uoces.
Sed nimiũ properas:et adhuc tua meſſis in herba eſt:
Hæc mora ſit uoto forſan amica tuo.
Hactenus arcanum furtiuæ conſcia mentis
Littera iam laſſo pollice ſiſtat opus.
Cætera per ſocias Clymenen, Aethramq́; loquamur:
Quæ mihi ſunt comites,conſiliumq́; duæ.

LEANDER HERONI. EPI. XVII.

Mittit Abydenus,quam mallet ferre,ſalutem,
Si cadat ira maris,ſeſta puella tibi.
Si mihi Di faciles,& ſunt in amore ſecundi:
Inuitis oculis hæc mea uerba leges.
Sed non ſunt faciles:nam cur mea uota morantur?
Currere me nota non patiuntur aqua.
Ipſa uides cœlum pice nigrius:& freta uentis
Turbida,perq́; cauas uix adeunda rates.
Vnus,et hic audax,à quo tibi littera noſtra
Redditur:à portu nauita fecit iter.
Aſcenſurus eram:niſi q,dum uincula proræ
Solueret:in ſpeculis omnis Abydos erat.
Non poteram celare meos,uelut ante,parentes:
Quemq́; tegi uolumus,non latuiſſet amor.
Protinus hæc ſcribens,felix i littera,dixi:
Iam tibi formoſam porriget illa manum.

F orſitan admotis etiam tangere labellis:
Rumpere dum niueo uincula dente uolet.
T alibus exiguo dictis mihi murmure uerbis,
Cætera cum charta dextra locuta mea eſt.
A h quanto mallem, quàm ſcriberet, illa nataret:
Meq́; per aſſuetas ſedula ferret aquas.
A ptior illa quidem placido dare uerbera ponto:
Eſt tamen & ſenſus apta miniſtra mei.
S eptima nox agitur, ſpatium mihi longius anno,
Sollicitum raucis ut mare feruet aquis.
H is ego ſi uidi mulcentem pectora ſomnum
Noctibus: inſani ſit mora longa freti.
R upe ſedens aliqua, ſpecto tua littora triſtis:
Et quò non poſſum corpore, mente feror.
L umina quin etiam ſumma uigilantia turre,
Aut uidet, aut acies noſtra uidere putat.
T er mihi depoſita eſt in ſicca ueſtis arena:
Ter graue tentaui carpere nudus iter.
O bſtitit inceptis tumidum iuuenilibus æquor:
Merſit & aduerſis ora natantis aquis.
A t tu de rapidis immanſuetiſſime uentis
Quid mecum certa prælia mente geris?
I n me, ſi neſcis Borea, non æquora, ſæuis:
Quid faceres, eſſet ni tibi notus amor?
T am gelidus cum ſis, non te tamen improbe quondã
Ignibus actæis incaluiſſe neges.
G audia rapturo ſiquis tibi claudere uellet
Aërios aditus: quo paterere modo?
P arce precor: facilemq́; moue moderantius auram:
Imperet Hippotades ſic tibi triſte nihil.

Vana peto: precibuſq; meis obmurmurat ipſe:
Quaſq; quatit, nulla parte coërcet aquas.
Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas:
Icarium quamuis hic propè littus adeſt.
Quidquid erit, patiar: liceat modo corpus in auras
Tollere: quod dubia ſæpe pependit aqua.
Interea, dum cuncta negant uentiq;, fretumq;:
Mente agito furti tempora prima mei.
Nox erat incipiens (nanq; eſt meminiſſe uoluptas)
Cum foribus patrijs egrediebar amans.
Nec mora: depoſito pariter cum ueſte timore,
Iactabam liquido brachia lenta mari.
Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti,
Vt comes in noſtras officioſa uias.
Hanc ego ſuſpiciens, faueas ò candida, dixi:
Et ſubeant animo latmia ſaxa tuo.
Non ſinit Endymion te pectoris eſſe ſeueri:
Flecte precor uultus ad mea furta tuos.
Tu dea mortalem cœlo delapſa petebas:
(Vera loqui liceat) quam ſequor, ipſa dea eſt.
Neu referam mores cœleſti pectore dignos:
Forma niſi in ueras non cadit illa deas.
A Veneris facie non eſt prior ulla, tuáq;:
Ne'ue meis credas uocibus, ipſa uide.
Quantum, cum radijs fulges argentea puris:
Concedunt flammis ſydera cuncta tuis:
Tanto formoſis formoſior omnibus illa eſt.
Si dubitas, cæcum Cynthia lumen habes.
Hæc ego, uel certe non his diuerſa locutus,
Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.

V nda repercuſſæ radiabat imagine Lunæ:
Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
N ullaq; uox unquam noſtras ueniebat ad aures,
Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
H alcyones ſolæ memores Ceycis amati,
Neſcio quid uiſæ ſunt mihi dulce queri.
I amq; fatigatis humero ſub utroq; lacertis,
Fortiter in ſummas erigor altus aquas.
V t procul aſpexi lumen: meus ignis in illo eſt:
Illa meum, dixi, littora lumen habent.
E t ſubito laſſis uires rediere lacertis:
Viſaq;, quàm fuerat, mollior unda mihi.
F rigora ne poſſim gelidi ſentire profundi:
Qui calet in cupido pectore, præſtat amor.
Quo magis accedo: propioraq; littora fiunt:
Quoq; minus reſtat: plus libet ire mihi.
C um uero poſſum cerni quoq;: protinus addis
Spectatrix animos: ut ualeamq;, facis.
T unc etiam nando dominæ placuiſſe laboro:
Atq; oculis iacto brachia noſtra tuis.
T e tua uix prohibet nutrix deſcendere in altum:
Hoc quoq; enim uidi: nec mihi uerba dabas.
N ec tamen effecit, quamuis retinebat euntem:
Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
E xcipis amplexu, feliciaq; oſcula iungis,
Oſcula Dis magnis trans mare digna peti.
D eq; tuis demptos humeris mihi tradis amictus:
Et madidam ſiccas æquoris imbre comam.
C ætera nox, & nos, & turris conſcia nouit,
Quodq; mihi monſtrat per uada lumen iter.

Non magis illius numerari gaudia noctis,
Helleſpontiaci quàm maris alga poteſt.
Quo breuius ſpatium nobis ad furta dabatur:
Hoc magis eſt cautum, ne foret illud iners.
Iamq; fugatura Tithoni coniuge noctem,
Præuius auroræ lucifer ortus erat.
Oſcula congerimus properata ſine ordine raptim:
Et querimur paruas noctibus eſſe moras.
Atq; ita contactus monitu nutricis amaro,
Frigida deſerta littora turre peto.
Digredimur flentes: repetoq; ego uirginis æquor,
Reſpiciens dominam, dum licet, uſq; meam.
Si qua fides uero eſt: ueniens huc, eſſe natator:
Cum redeo, uideor naufragus eſſe mihi.
Hoc quoq; ſi credis: ad te uia prona uidetur:
A te cum redeo, cliuus inertis aquæ.
Inuitus patriam repeto: quis credere poſſet?
Inuitus certe nunc moror urbe mea.
Hei mihi, cur animus iuncti ſecernimur undis?
Vnaq; mens, tellus non habet una duos?
Vel tua me Seſtos, uel te mea ſumat Abydos:
Tam tua terra mihi, quàm tibi noſtra placet.
Cur ego confundor, quoties confunditur æquor?
Cur mihi cauſa leuis, uentus obeſſe poteſt?
Iam noſtros curui norunt delphines amores:
Ignotum nec me piſcibus eſſe reor.
Iam patet attritus ſolitarum limes aquarum,
Non aliter, multa quàm uia preſſa rota.
Quod mihi non eſſet niſi ſic iterare, querebar:
At nunc, per uentos id quoq; deſſe, queror.

F *luctibus immodicis Athamantidos æquora canent:*
Vix'q; manet portu tuta carina ſuo.
H *oc mare, cum primum de uirgine nomina merſa,*
Quæ tenet, eſt nactum: tale fuiſſe puto.
E *ſt ſatis amiſſa locus hic infamis ab Helle:*
Vt'q; mihi parcat, nomine crimen habet.
I *nuideo Phrixo: quem per freta triſtia tutum*
Aurea lanigero uellere uexit ouis.
N *ec tamen officium pecoris, nauis'q; requiro:*
Dummodo, quas findam corpore, dentur aquæ.
A *rte egeo nulla: fiat modo copia nandi:*
Idem, nauigium, nauita, uector ero.
N *ec ſequar aut helicen, aut, qua Tyrus utitur, arctó:*
Publica non curat ſydera noſter amor.
A *ndromeden alius ſpectet, claram'q; Coronam:*
Quæ'q; micat gelido parrhaſis urſa polo.
A *t mihi quod Perſeus, & cum Ioue Liber amarunt,*
Indicium dubiæ non placet eſſe uiæ.
E *ſt alium lumen multo mihi certius iſtis:*
Non erit in tenebris quo duce noſter amor.
H *oc ego dum ſpectem: Colchos, atq; ultima ponti,*
Qua'q; uiam fecit theſſala puppis: eam.
E *t iuuenem poſſim ſuperare Palæmona nando:*
Mira'q; quem ſubito reddidit herba deum.
S *æpe per aſſiduos languent mea brachia motus:*
Vix'q; per immenſas feſſa trahuntur aquas.
H *is ego cum dixi: pretium non uile laboris,*
Iam dominæ uobis colla tenenda dabo:
P *rotinus illa ualent: atq; ad ſua præmia tendunt,*
Vt celer Eleo carcere miſſus equus.

I pſe meos igitur ſeruo, quibus uror, amores:
Teq́; magis cœlo digna puella ſequor.
D igna quidem cœlo, ſed adhuc tellure morare:
Aut dic, ad ſuperos hinc mihi qua ſit iter.
H ic es: & exiguum miſero contingis amanti:
Cumq́; mea fiunt turbida mente freta.
Quid mihi, ꝙ lato non ſeparor æquore, prodeſt?
Non minus hæc nobis tam breuis obſtat aqua.
N um malim, dubito, toto procul orbe remotus
Cum domina longe ſpem quoq; habere meam.
Quo propius nunc eſt, flamma propiore caleſco:
Et res non ſemper, ſpes mihi ſemper adeſt.
P ene manu, quod amo, tanta eſt uicinia, tango:
Sæpe ſed (heu) lachrymas hoc mihi pene mouet.
V elle quid eſt aliud fugientia prendere poma?
Spemq́; ſuo refugi fluminis ore ſequi?
E rgo ego te nunq̃, niſi cum uolet unda, tenebo?
Et me felicem nulla uidebit hyems?
C umq́; minus firmum nil ſit, quàm uentus, et unda:
In uentis, & aqua ſpes mea ſemper erit?
A eſtus adhuc tamen eſt: quid, cũ mihi læſerit æquor,
Pleias, & Arctophylax, oleniumq́; pecus?
A ut ego non noui, quàm ſim temerarius: aut me
In freta non cautus tunc quoq; mittet amor.
N e'ue putes id me, quod abeſt, promittere tempus:
Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
S it tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor:
Ire per inuitas experiemur aquas.
A ut mihi continget felix audacia ſaluo:
Aut mors ſolliciti finis amoris erit.

O ptabo tamen, ut partes expellar in illas:
Et teneant portus naufraga membra tuos.
F lebis enim: tactúq; meum dignabere corpus:
Et mortis dices huic ego cauſa fui.
S cilicet interitus offenderis omine noſtri:
Litteraq; inuiſa eſt hac mea parte tibi.
D eſine parte queri: ſed ut & mare finiat iram.
Accedant quæſo fac tua uota meis.
P ace breui nobis opus eſt: dum transferor iſtuc:
Cum tua contigero littora: perſtet hyems.
I llic eſt aptum noſtræ nauale carinæ:
Et melius nulla ſtat mea puppis aqua.
I llic me claudat Boreas, ubi dulce morari eſt:
Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
N ec faciam ſurdis conuitia fluctibus ulla:
Triſte nataturo nec querar eſſe fretum.
M e pariter uenti teneant, teneriq; lacerti:
Per cauſas iſthic impediar'q; duas.
C um patietur hyems: remus ego corporis utar:
Lumen in aſpectu tu modo ſemper habe.
I nterea pro me pernoctet epiſtola tecum:
Quam precor ut minima perſequar ipſe mora.

HERO LEANDRO. EPI. XVIII.

Q Vam mihi miſiſti uerbis Leandre ſalutem,
Vt poſſim miſſam rebus habere: ueni.
L onga mora eſt nobis omnis, quæ gaudia differt:
Da ueniam faſſæ: non patienter amo.
V rimur igne pari: ſed ſum tibi uiribus impar:

Fortius ingenium ſuſpicor eſſe uiris.
Vt corpus teneris, ſic mens infirma, puellis:
Deficiam, parui temporis adde moram.
Vos modo uenando, mode rus geniale colendo,
Ponitis in uaria tempora longa mora.
Aut fora uos retinent, aut unctæ dona palæſtræ:
Flectitis aut freno colla fugacis equi.
Nunc uolucrem laqueo, nunc piſcem ducitis hamo:
Diluitur poſito ſerior hora mero.
His mihi ſubmotis, uel ſi minus acriter urar:
Quod faciam, ſupereſt, præter amare, nihil.
Quod ſupereſt, facio: teq; o mea ſola uoluptas
Plus quoq;, quàm credi quod mihi poſſit, amo.
Aut ego cum chara de te nutrice ſuſurro:
Quæq; tuum miror cauſa moretur iter.
Aut mare proſpiciens, odioſo concita uento
Corripio uerbis æquora pene tuis.
Aut, ubi ſæuitiæ paulum grauis unda remiſit:
Poſſe quidem, ſed te nolle uenire, queror.
Dumq; queror: lachrymæ per amantia lumina manant:
Pollice quas tremulo conſcia ſiccat anus.
Sæpe tui ſpecto ſi ſint in littore paſſus:
Impoſitas tanquam ſeruet arena notas.
Vtq; rogem de te, & ſcribam tibi: ſiquis Abydo
Venerit: aut, quæro, ſiquis Abydon eat.
Quid referam, quoties do ueſtibus oſcula? quas tu
Helleſpontiaca ponis iturus aqua?
Sic ubi lux acta eſt: & noctis amicior hora
Exhibuit pulſa ſydera clara die:
Protinus in ſumma uigilantia lumina turre

Ponimus, aſſuetæ ſigna, notamq́; uiæ:
Tortaq; uerſato ducentes ſtamina fuſo,
Fœminea tardas fallimus arte moras.
Quid loquar interea tam longo tempore, quæris:
Nil, niſi Leandri nomen, in ore meo eſt.
Iam'ne putas exiſſe domo mea gaudia nutrix?
An uigilant omnes? & timet ille ſuos?
Iam'ne ſuas humeris illum deponere ueſtes?
Tingere iam pingui pallade membra putas?
Annuit illa fore: non noſtra quod oſcula curet:
Sed mouet obrepens ſomnus anile caput.
Poſtq́; moræ minimum, iam certe nauigat, inquam:
Lentaq; dimotis brachia iactat aquis.
Paucaq; cum tacta perfeci ſtamina terra:
An medio poſſis quærimus eſſe freto.
Et modo proſpicimus: timida modo uoce precamur:
Vt tibi det faciles utilis aura uias.
Auribus interdum uoces captamus: & omnem
Aduentus ſtrepitum credimus eſſe tui.
Sic ubi deceptæ pars eſt mihi maxima noctis
Acta: ſubit furtim lumina feſſa ſopor.
Forſitan inuitus, mecum tamen improbe dormis:
Et, quamuis non uis ipſe uenire: uenis.
Nam modo te uideor propè iam ſpectare natantem:
Brachia nunc humeris humida ferre meis:
Nunc dare quæ ſoleo madidis uelamina membris:
Pectora nunc iuncto noſtra fouere ſinu:
Multaq; præterea lingua reticenda modeſta,
Quæ feciſſe iuuat: facta referre pudet.
Me miſeram, breuis eſt hæc, & non uera uoluptas:

Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
F irmus o cupidi tandem coëamus amantes:
Ne careant uera gaudia noſtra fide.
C ur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
Cur toties à me lente natator abes?
E ſt mare(confiteor)non dum tractabile nanti:
Nocte ſed heſterna lenior aura fuit.
C ur ea præterita eſt?cur non uentura timebas?
Tam bona cur periit?nec tibi capta uia eſt.
P rotinus ut ſimilis detur tibi copia curſus:
Hoc melior certe,quo prior,illa fuit.
A t cito mutata eſt iactati forma profundi:
Tempore,cum properas,ſæpe minore uenis.
H ic puto deprenſus,nil,quod querereris,haberes:
Meq; tibi amplexo nulla noceret hyems.
C erte ego tunc uentos audirem læta ſonantes:
Et nunquam placidas eſſe precarer aquas.
Q uid tamen euenit:cur ſis metuentior undæ?
Contemptumq; prius,nunc uereare fretum?
N am memini,cum te ſæuum ueniente,minaxq;
Non minus,aut multo non minus,æquor erat.
C um tibi clamabam:ſic tu temerarius eſto,
Ne miſeræ uirtus ſit tua flenda mihi.
V nde nouus timor hic?quoq; illa audacia fugit?
Magnus ubi eſt ſpretis ille natator aquis?
S is tamen hoc potius:quàm quod prius eſſe ſolebas:
Et facias placidum per mare tutus iter:
D um modo ſis idem:dum ſic,ut ſcribis,amemur:
Flammaq; non fiat frigidus illa cinis.
N on ego tam uentos timeo mea uota morantes:

Quàm ſimilis uento ne tuus erret amor:
Ne non ſim tanti: ſuperentq́; pericula cauſam:
Et uidear merces eſſe labore minor.
Interdum metuo, patria ne lædar: & impar
Dicar abydeno ſeſta puella uiro.
Ferre tamen poſſum patientius omnia: quàm ſi
Otia neſcio qua pellice captus agas.
In tua ſi ueniant alieni colla lacerti:
Sitq́; nouus noſtri finis amoris amor.
Ah potius peream: quàm crimine uulnerer iſto:
Fataq́; ſint culpa noſtra priora tua.
Nec, quia uenturi dederis mihi ſigna doloris:
Hæc loquor: aut fama ſollicitata noua.
Omnia ſed uereor (quis enim ſecurus amauit?)
Cogit & abſentes plura timere locus.
Felices illas, ſua quas præſentia noſſe
Crimina uera iuuat: falſa timere uetat.
Nos tam uana mouet, quàm facta iniuria fallit:
Incitat & morſus error uterq; pares.
O utinam uenias: aut hic uentus'ue, pater'ue,
Cauſaq; ſit tantæ fœmina nulla moræ.
Quod ſi quam ſciero: moriar (mihi crede) dolendo:
Iandudum peccas, ſi mea fata petis.
Sed neq; peccabis: fruſtráq; ego terreor iſtis:
Quóq; minus uenias, inuida pugnat hyems.
Me miſeram, quanto plangunturlittora fluctu:
Et latet obſcura condita nube dies.
Forſitan ad pontum mater pia uenerit Helles:
Merſaq; roratis nata fleatur aquis.
Aut mare ab inuiſo priuignæ nomine dictum

Vexat in æquoream uerſa nouerca deam.
Non ſauet,ut nunc eſt,teneris locus iſte puellis:
Hac Helle periijt:hac ego lædor aqua.
At tibi flammarum memori Neptune tuarum
Nullus erat uentis impediendus amor:
Si neq; Amymone,nec laudatiſſima forma
Criminis eſt Tyro fabula uana tui,
Lucidaq; Halcyone,Cæyceq;,& Antone natæ,
Et non dum nexis angue Meduſa comis,
Flauaq; Laodice,cœloq; recepta Celæno,
Et quarum memini nomina lecta mihi.
Has certe,pluresq; canunt Neptune poetæ,
Molle latus lateri conſeruiſſe tuo.
Cur igitur toties uires expertus amoris,
Aſſuetum nobis turbine claudis iter?
Parce ferox:latoq; mari tua prælia miſce:
Seducit terras hæc breuis unda duas.
Te decet aut magnas magnum iactare carinas:
Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.
Turpe deo pelagi,iuuenem terrere natantem;
Gloriaq; eſt ſtagno quolibet iſta minor.
Nobilis ille quidem eſt,& clarus origine:ſed non
A tibi ſuſpecto duxit Vlyſſe genus.
Da ueniam:ſeruaq; duos:natat ille:ſed hiſdem
Corpus Leandri,ſpes mea,pendet aquis.
Interea lumen(poſito nam ſcribimus illo)
Sternuit:& nobis proſpera ſigna dedit.
Ecce merum nutrix fauſtos inſtillat in ignes:
Cras erimus plures,inquit:& ipſa bibit.
Effice nos plures euicta per æquora lapſus,

Ò penitus toto corde recepte mihi.
I n tua caſtra redi ſocij deſertor amoris:
Ponuntur medio cur mea membra toro?
Quod timeas, non eſt: auſo Venus ipſa fauebit:
Sternet & æquoreas æquore nata uias.
I re libet medias ipſi mihi ſæpe per undas:
Sed ſolet hoc maribus tutius eſſe fretum:
N am cur, huc uectis Phrixo Phrixiq; ſorore,
Sola dedit uaſtis fœmina nomen aquis?
F orſitan ad reditum metuis ne robora deſint:
Ac nequeas gemini ferre laboris onus.
A t nos diuerſi medium coëamus in æquor:
Obuiaq; in ſummis oſcula demus aquis:
A tq; ita quiſq; ſuas iterum redeamus ad urbes:
Exiguum, ſed plus, quàm nihil, illud erit.
V el pudor hic utinam, qui nos clàm cogit amare:
Vel timidus famæ cedere uellet amor.
N unc, male res iunctæ, calor, et reuerentia pugnant:
Quid ſequar, in dubio eſt: hæc decet: ille iuuat.
V t ſemel intrauit Colchos pagaſæus Iaſon:
Impoſitam celeri Phaſida puppe tulit.
V t ſemel Idæus Lacedæmona uenit adulter,
Cum præda redijt protinus ille ſua.
T u quàm ſæpe petis, quod amas: tam ſæpe relinquis:
Et, quoties graue ſit puppibus ire: natas.
S ic tamen ò iuuenis tumidarum uictor aquarum,
Sic facito ſpernas, ut uereare, fretum.
A rte laboratæ uincuntur ab æquore puppes:
Tu tua plus remis brachia poſſe putas?
Quod cupis, hoc nautæ metuunt Leandre, natare:

Exitus hic fractis puppibus eſſe ſolet.
Me miſeram cupio non perſuadere, quod hortor:
Siſq; precor monitis fortior ipſe meis:
Dum modo peruenias: excuſſaq; ſæpe per undas
Inijcias humeris brachia laſſa meis.
Sed mihi, cæruleas quoties obuertor ad undas:
Neſcio quid pauidum frigore pectus habet.
Nec minus heſternæ confundor imagine noctis:
Quamuis eſt ſacris illa piata meis.
Namq; ſub Aurora, iam dormitante lucerna:
Tempore quo cerni ſomnia uera ſolent:
Stamina de digitis cecidere ſopore remiſſis,
Collaq; puluino noſtra ferenda dedi.
Hic ego uentoſas nantem delphina per undas
Cernere non dubia ſum mihi uiſa fide.
Quem poſtquam bibulis illiſit fluctus arenis;
Vnda ſimul miſerum, uitaq; deſeruit.
Quidquid id eſt, timeo: nec tu mea ſomnia ride:
Nec niſi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis: dilectæ parce puellæ:
Quæ nunquam, niſi te ſoſpite, ſoſpes erit.
Spes tamen eſt fractis uicinæ pacis in undis:
Tu placidas toto pectore finde uias.
Interea, quoniam nanti freta peruia non ſunt:
Leniat inuiſas littera miſſa moras.

ACONTIVS CYDIPPE, EPI. XIX.

Pone metum, nihil hic iterum iurabis amanti:
Promiſſam ſatis eſt te ſemel eſſe mihi.

P erlege:diſcedat ſic corpore langor ab iſto:
Qui meus eſt, ulla parte dolere,dolor.
Quid pudor ora ſubit?nam,ſicut in æde Dianæ,
Suſpicor ingenuas erubuiſſe genas.
C oniugium,pactamq; fidem,non crimina poſco:
Debitus ut coniux,non ut adulter,amo.
V erba licet repetas, quæ demptus ab arbore fœtus
Pertulit ad caſtas me iaciente manus:
I nuenies illic id te ſpondere,quod opto,
Te potius uirgo,quàm meminiſſe deam.
N unc quoq; idem timeo:ſed idem tamen acrius illud
Aſſumpſit uires:auctaq; flamma mora eſt.
Quiq; fuit nunquam paruus uel tempore longo,
Ex ſpe,quam dederas tu mihi,creſcit amor.
S pem mihi tu dederas: meus hic tibi credidit ardor:
Non potes hoc factum teſte negare dea.
A dfuit:&,præſens ut erat,tua uerba notauit:
Et uiſa eſt mota dicta tuliſſe coma.
D eceptam.dicas noſtra te fraude licebit:
Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.
F raus mea quid petijt,niſi ut tibi iungerer uni?
Id me,quod quereris,conciliare poteſt.
N on ego natura,non ſum tam callidus uſu:
Solertem tu me,crede,puella facis.
T e mihi compoſitis,ſiquid tamen egimus arte:
Aſtrinxit uerbis ingenioſus amor.
D ictatis ab eo feci ſponſalia uerbis:
Conſultoq; fui iuris amore uafer.
S it fraus huic facto nomen:dicarq; doloſus:
Si tamen eſt,quod ames,uelle tenere,dolus.

En iterum

E n iterum ſcribo: mittoq; rogantia uerba:
Altera fraus hæc eſt: quodq; queraris, habes.
S i noceo, quod amo: fateor, ſine fine nocebo:
Teq; petam: caueas tu licet, ipſe petam.
P er gladios alij placitas rapuere puellas:
Scripta mihi caute littera crimen erit?
D i faciant poſſim plures imponere nodos:
Vt tua ſit nulla libera parte fides.
M ille modi reſtant: cliuo ſudamus in uno:
Ardor inexpertum nil ſinet eſſe meus.
S it dubium poſſis'ne capi, captabere certe:
Exitus in dijs eſt: ſed capiere tamen.
V t partem effugias, non omnia retia falles:
Quæ tibi, quàm credis, plura tetendit amor.
S i non proficient artes: ueniemus ad arma:
Inq; mei cupido rapta ferere ſinu.
N on ſum, qui ſoleam Paridis reprendere factum:
Nec quenquam, qui uir, poſſet ut eſſe, fuit.
N os quoq;: ſed taceo. mors huius pœna rapinæ.
Vt ſit: erit, quàm te non habuiſſe, minor.
A ut eſſes formoſa minus: peterere modeſte:
Audaces facie cogimur eſſe tua.
T u facis hoc, oculiq; tui: quibus ignea cedunt
Sydera: qui flammæ cauſa fuere meæ.
H oc faciunt flaui crines, & eburnea ceruix,
Quæq; precor ueniant in mea colla manus:
E t decor, & uultus ſine ruſticitate pudentes,
Et Thetidis quales uix reor eſſe pedes.
C ætera ſi poſſem laudare, beatior eſſem:

Nec dubito, totum quin tua pars ſit opus.
H *ac ego compulſus, non eſt mirabile, forma,*
Si pignus uolui uocis habere tuæ.
D *eniq; dum captam tu te cogare fateri:*
Inſidijs eſto capta puella meis
I *nuidiam patiar: paſſo ſua præmia dentur:*
Cur ſuus à tanto crimine fructus abeſt?
H *eſionen Telamon, Briſeida cepit Achilles:*
Vtraq; uictorem nempe ſecuta uirum.
Q *uamlibet accuſes, & ſis irata, licebit:*
Irata liceat dum mihi poſſe frui.
I *idem qui facimus, factam tenuabimus iram:*
Sit modo placandæ copia parua tui.
A *nte tuos flentem liceat conſiſtere uultus:*
Et liceat lachrymis addere uerba meis:
V *t'q; ſolent famuli, cum uerbera ſæua uerentur:*
Tendere ſubmiſſas in tua crura manus.
I *gnoras tua iura: uoca: cur arguor abſens?*
Iandudum dominæ more uenire iube.
I *pſa meos ſcindas licet imperioſa capillos:*
Oraq; ſint digitis liuida noſtra tuis:
O *mnia perpetiar: tantum fortaſſe timebo:*
Corpore lædatur ne manus iſta meo.
S *ed neq; compedibus, nec me compeſce cathenis:*
Seruabor firmo uinctus amore tui.
C *um bene ſe, quantum'q; uolet ſatiauerit ira:*
Ipſa tibi dices, quàm patienter amat.
I *pſa tibi dices: ubi uideris omnia ferre:*
Tam bene qui ſeruit, ſeruiat iſte mihi.

N unc reus infelix abſens agor:& mea,cum ſit
Optima,non ullo cauſa tuente perit.
H oc,quod amor iuſſit ſcriptum: eſt iniuria noſtra.
Quod de me ſolum nempe querâris,habes.
N on meruit falli mecum quoq; Delia.ſi non
Vis mihi promiſſum reddere:redde deæ.
A ffuit:& uidit,cum tu decepta rubebas:
Et uocem memori condidit aure tuam.
O mina re careant:nihil eſt uiolentius illa:
Cum ſua,quæ non uult,numina læſa uidet.
T eſtis erit Chalydonis aper.nam ſcimus ut illo
Sit magis in natum ſæua reperta parens.
T eſtis & Actæon quondam fera creditus illis,
Ipſe dedit leto cum quibus ante feras.
Quæq; ſuperba parens ſaxo per corpus oborto
Nunc quoq; mygdonia flebilis aſtat humo.
H ei mihi Cydippe,timeo tibi dicere uerum:
Ne uidear cauſa falſa monere mea:
D icendum tamen eſt:hoc eſt(mihi crede)quod ægra
Ipſo nubendi tempore ſæpe iaces.
C onſulit ipſa tibi:neu ſis periura laborat:
Et ſaluam ſalua te cupit eſſe fide.
I nde fit,ut quoties exiſtere perfida tentas:
Peccatum toties corrigat illa tuum.
P arce mouere feros animoſæ uirginis arcus:
Mitis adhuc fieri,ſi patiare,poteſt.
P arce precor teneros corrumpere febribus artus:
Seruetur facies iſta fruenda mihi:
S eruentur uultus ad noſtra incendia nati,

Quiq; ſubeſt niueo lenis in ore rubor.
Hoſtibus &, ſiquis ne fias noſtra repugnat:
Sic ſit: ut inualida te ſolet eſſe mihi.
Torqueor ex æquo uel te nubente, uel ægra:
Dicere nec poſſum, quod minus eſſe uelim.
Maceror interdum, quod ſim tibi cauſa doloris:
Teq; mea lædi calliditate puto.
Inq; caput noſtrum dominæ periuria quæſo
Eueniant: pœna tuta ſit illa mea.
Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebro
Anxius huc illuc diſſimulanter eo.
Subſequor ancillam furtim, famulumq;, requirens
Profuerint ſomni quid tibi, quidue cibi.
Me miſerum, quod non medicorum iuſſa miniſtro:
Aſtringoq; manus, inſideoq; toro.
Et rurſus miſerum, quod me procul inde remoui:
Quem minime uellem, forſitan alter adeſt.
Ille manus iſtas aſtringit: & aſſidet ægræ
Inuiſus ſuperis, cum ſuperisq;, mihi.
Dumq; ſuo tentat ſalientem pollice uenam:
Candida per cauſam brachia ſæpe tenet.
Contrectatq; ſinus: & forſitan oſcula iungit:
Officio merces plenior illa ſuo eſt.
Quis tibi permiſit noſtras decerpere meſſes?
Ad ſpes alterius quis tibi fecit iter?
Iſte ſinus meus eſt: mea turpiter oſcula ſumis:
À mihi promiſſo corpore tolle manus.
Improbe tolle manus: quã tangis, noſtra futura eſt:
Poſtmodo, ſi facies iſtud, adulter eris.

E lige de uacuis, quam non ſibi uendicet alter:
Si neſcis, dominum res habet iſta ſuum.
N ec mihi credideris: recitetur formula pacti:
Neu falſam dicas eſſe: fac illa legat.
A lterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi:
Quid facis hic? exi: non uacat iſte torus.
N am quod habes & tu humani uerba altera pacti:
Non erit idcirco par tua cauſa meæ.
H æc mihi ſe pepigit: pater hanc tibi primus ab illa:
Sed propior certe, quàm pater, ipſa ſibi eſt.
P romiſit pater hanc: hæc & iurauit amanti:
Ille homines, hæc eſt teſtificata deam.
H ic metuit mendax, hæc & periura uocari:
Num dubitas, hic ſit maior, an ille metus?
D eniq;, ut amborum conferre pericula poſſis:
Reſpice ad euentus: hæc cubat: ille ualet.
N os quoq; diſſimili certamina mente ſubimus:
Nec ſpes par nobis, nec timor æquus adeſt.
T u petis ex tuto: grauior mihi morte repulſa eſt:
Idq; ego iam, quod tu forſan amabis, amo.
S i tibi iuſtitiæ, ſi recti cura fuiſſet:
Cedere debueras ignibus ipſe meis.
N unc quoniam ferus hic pro cauſa pugnat iniqua:
Ad quid Cydippe littera noſtra redit?
H ic facit, ut iaceas: & ſis ſuſpecta Dianæ:
Hunc tu, ſi ſapias, limen adire uetes.
H oc faciente ſubis tam ſæua pericula uitæ:
Atq; utinam pro te, qui mouet illa, cadat.
Quem ſi reppuleris: nec quem dea damnat, amaris:

Et tu, continuo certe ego ſaluus ero.
S iſte metum uirgo: ſtabili potiere ſalute:
Fac modo polliciti conſcia templa colas.
N on boue mactato cœleſtia numina gaudent,
Sed, quæ præſtanda eſt & ſine teſte, fide.
V t ualeant, aliæ ferrum patiuntur, & ignes:
Fert alijs triſtem ſuccus amarus opem.
N il opus eſt iſtis: tantum periuria uita:
Téq; ſimul ſerua, méq;, datámq; fidem.
P ræteritæ ueniam dabit ignorantia culpæ:
Exciderant animo fœdera noſtra tuo.
A dmonita es modo uoce mea, modo caſibus iſtis:
Quos quoties tentas fallere, ferre ſoles.
H is quoq; uitatis in partu nempe uocabis,
Vt tibi luciferas afferat illa manus.
A udiet hæc: repetens quæ ſunt audita, requiret
Ipſa, tibi de quo coniuge partus eat.
P romittes uotum: ſcit te promittere falſo:
Iurabis: ſcit te fallere poſſe deos.
N on agitur de me: cura maiore laboro.
Anxia ſunt uitæ pectora noſtra tuæ.
C ur modo te dubiam pauidi fleuere parentes?
Ignaros culpæ quos facis eſſe tuæ.
E t cur ignorant? matri licet omnia narres:
Nil tua Cydippe facta pudoris habent.
O rdine fac referas: ut ſis mihi cognita primum:
Sacra pharetratæ dum facis ipſa deæ:
V t te conſpecta, ſubito, ſi forte notaſti,
Reſtiterim fixis in tua membra genis:

E t,te dum nimium miror,nota certa furoris,
Deciderint humero pallia lapſa meo:
P oſt modo neſcio qua ueniſſe uolubile malum
Verba ferens doctis inſidioſa notis:
Quod quia ſit lectum ſancta præſente Diana:
Eſſe tuam uinctam numine teſte fidem.
N e tamen ignoret ſcripti ſententia quæ ſit:
Lecta tibi quondam nunc quoq; uerba refer.
N ube precor,dicet,cui te bona numina iungunt:
Quem fore iuraſti,ſit gener ille mihi.
Quiſquis is eſt,placeat: quoniam placet ante Dianæ.
Talis erit mater:ſi modo mater erit.
S i tamen & quærat,quis ſim,qualiſq;,uideto:
Inueniet uobis conſuluiſſe deam.
I nſula corycijs quondam celeberrima nymphis
Cingitur ægæo nomine Cæa mari.
I lla mihi patria eſt:nec,ſi generoſa probatis
Nomina:deſpectis arguor ortus auis.
S unt & opes nobis:ſunt & ſine crimine mores:
Amplius utq; nihil,me tibi iungit amor.
A ppeteres talem,uel non iurata,maritum:
Iuratæ,uel non talis,habendus erat.
H æc tibi me in ſomnis iaculatrix ſcribere Phœbe:
Hæc tibi me uigilans ſcribere iuſſit Amor.
E quibus alterius mihi iam nocuere ſagittæ:
Alterius noceant ne tibi tela,caue.
I uncta ſalus noſtra eſt: miſerere meiq;,tuiq;:
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod ſi contigerit:cum iam data ſigna ſonabunt:

Tinctaq; uotiuo ſanguine Delos erit:
A urea ponetur mali felicis imago:
Cauſaq; uerſiculis ſcripta duobus erit.
E ffigie pomi teſtatur Acontius huius:
Quæ fuerint in eo ſcripta, fuiſſe rata.
L ongior infirmum ne laſſet epiſtola corpus:
Clauſaq; conſueto ſit tibi fine: uale.

CYDIPPE ACONTIO. EPI. XX.

P Ertimui: ſcriptumq; tuum ſine murmure legi:
Iuraret ne quos inſcia lingua deos.
E t puto captaſſes iterum: niſi, ut ipſe fateris,
Promiſſam ſcires me ſatis eſſe ſemel.
N ec lectura fui: ſed, ſi tibi dura fuiſſem:
Aucta foret ſæuæ forſitan ira deæ.
O mnia cum faciam: cum dem pia thura Dianæ:
Illa tamen iuſta plus tibi parte fauet.
V tq; cupis credi, memori te uindicat ira:
Talis in Hippolyto uix fuit illa ſuo.
A t melius uirgo fauiſſet uirginis annis:
Quos uereor paucos ne uelit eſſe mihi.
L angor enim cauſis non apparentibus hæret:
Adiuuor & nulla feſſa medentis ope.
Quàm tibi nunc gracilem uix hæc reſcribere: quàq;
Pallida uix cubito membra leuare putas?
N unc timor accedit, ne quis, niſi conſcia nutrix,
Colloquij nobis ſentiat eſſe uices.
A nte fores ſedet hæc: quid agamq; rogantibus inter,

Vt poſſim tutò ſcribere:dormit,ait.
M ox,ubi ſecreti longe cauſa optima ſomnus
Credibilis tarda deſinit eſſe mora:
I amq; uenire uidet,quos non admittere durum eſt:
Excreat: & ficta dat mihi ſigna notæ.
S icut eram,properans uerba imperfecta relinquo:
Et tegitur trepido littera cauta ſinu.
I nde meos digitos iterum repetita fatigat.
Quantus ſis nobis,aſpicis ipſe,labor.
Quæ peream,ſi dignus eras,ut uera loquamur:
Sed melior iuſto,quamq; mereris,ero.
E rgo te propter toties incerta ſalutis
Commentis pœnas doq;,dediq; tuis.
H æc nobis formæ te laudatore ſuperbæ
Contingit merces:& placuiſſe nocet.
S i tibi deformis,quod mallem,uiſa fuiſſem:
Culpatum nulla corpus egeret ope.
N unc laudata gemo:nunc me certamine ueſtro
Proditis:& proprio uulneror ipſa bono.
D um neq; tu cedis:nec ſe putat ille ſecundum:
Tu uotis optas illius:ille tuis:
I pſa uelut nauis iactor:quam certus in altum
Propellit boreas:æſtus & unda refert.
C umq; dies charis optata parentibus inſtat:
Immodicus pariter corporis ardor ineſt.
E t mihi coniugij tempus crudelis ad ipſum
Perſephone noſtras pulſat acerba fores.
I am pudet:et timeo,quāuis mihi conſcia non ſim:
Offenſos uidear ne meruiſſe deos.

A cidere hoc aliquis caſu contendit: & alter
Acceptum ſuperis hunc negat eſſe uirum.
N e ue mihi credas in te quoq; dicere famam:
Facta ueneficiis pars putat iſta meis.
C auſa latet: mala noſtra patent. uos pace mouens
Aſpera ſummota prælia: plector ego.
D icam nunc, ſolitoq; tibi ne deſpice more:
Quid facies odio? ſic ubi amore noces.
S i lædis, quod amas: hoſtem ſapienter amabis.
Me precor, ut ſerues, perdere uelle uelis.
A ut tibi iam nulla eſt ſperatæ cura puellæ.
Quam ferus indigna labe perire ſinis.
A ut, dea ſi fruſtra pro me tibi ſæua rogatur:
Quid mihi te iactas? gratia nulla tua eſt.
E lige quid fingas: non uis placare Dianam:
Immemor es noſtri: non potes: illa tui eſt.
V el nunquam mallem, uel non mihi tempore in illo
Eſſet in ægæis cognita Delos aquis.
T unc mea difficili deducta eſt æquore nauis:
Et fuit ad ceptas hora ſiniſtra uias.
Quo pede proceſſi? quo me pede limine moui?
Picta meæ tetigi quo pede texta ratis?
B is tamen aduerſo redierunt carbaſa uento:
Mentior ah demens, ille ſecundus erat.
I lle ſecundus erat, qui me referebat euntem:
Quiq; parum felix impediebat iter.
A tq; utinam conſtans contra mea uela fuiſſet:
Sed ſtultum eſt uenti de leuitate queri.
M ota loci fama properabam uiſere Delon:

Et facere ignaua puppe uidebar iter.
Quàm ſæpe,ut tardis,feci conuitia remis:
Queſtaq; ſum uento lintea parca dare.
Et iam tranſierã Myconen,iam Tenon,& Andron:
Inq; meis oculis candida Delos erat.
Quam procul ut uidi:quid me fugis inſula dixi?
Laberis in magno nunquid,ut ante,mari?
Inſtiteram terræ:cum iam propè luce peracta
Demere purpureis ſol iuga uellet equis.
Quos idem ſolitos poſtquam reuocauit ad ortus:
Comuntur noſtræ matre iubente comæ.
Ipſa dedit gemmas digitis,& crinibus aurum:
Et ueſtes humeris induit ipſa meis.
Protinus egreſſæ,ſuperis,quibus inſula ſacra eſt:
Flaua ſalutatis thura,merumq; damus.
Dumq; parens aras uotiuo ſanguine tingit:
Feſtaq; fumoſis ingerit exta focis:
Sedula me nutrix alias quoq; ducit in ædes:
Erramusq; uago per loca ſacra pede.
Et modo porticibus ſpatior:modo munera regum
Miror:& in cunctis ſtantia ſigna locis.
Miror & innumeris ſtructam de cornibus aram:
Et de qua pariens arbore nixa dea eſt:
Et quæ præterea(neq; enim meminiue, libetue,
Quidquid ibi uidi, dicere)Delos habet.
Forſitan hæc ſpectans,à te ſpectabar Aconti:
Viſaq; ſimplicitas eſt mea poſſe capi.
In templum redeo gradibus ſublime Dianæ.
Tutior hoc ecquis debuit eſſe locus?

M ittitur ante pedes malum cum carmine tali.
Hei mihi iuraui nunc quoq; pene tibi.
S uſtulit hoc nutrix: mirataq;, perlege dixit.
Inſidias legi magne poeta tuas.
N omine coniugÿ dicto, confuſa pudore
Senſi me totis erubuiſſe genis.
L uminaq; in gremio ueluti defixa tenebam:
Lumina propoſiti facta miniſtra tui.
I mprobe quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta eſt?
Q uid ue uir eluſa uirgine laudis habes?
N on ego conſtiteram ſumpta peltata ſecure:
Q ualis in Iliaco Pentheſilea ſolo.
N ullus amazonio cælatus balteus auro,
Sicut ab Hippolyta, præda relata tibi eſt.
V erba, quid exultas, tua ſi mihi uerba dederunt?
Sumq; parum prudens capta puella dolis?
C ydippen pomum, pomum Schœneida cepit:
Tu nunc Hippomenes ſcilicet alter eris.
A t fuerat melius, ſi te puer iſte tenebat:
Q uem tu neſcio quas dicis habere faces:
M ore bonis ſolito ſpem non corrumpere fraude.
Exoranda tibi, non capienda fui.
C ur, me cum peteres, ea non profitenda putabas:
Propter quæ nobis ipſe petendus eras?
C ogere cur potius, quàm perſuadere uolebas?
Si poteram audita conditione capi.
Q uid tibi nunc prodeſt iurandi formula iuris?
Linguaq; præſentem teſtificata deam?
Q uæ iurat, mens eſt: nil coniurauimus illa:

Illa fidem dictis addere ſola poteſt.
C onſilium prudensq́; animi ſententia iurat:
Et niſi iudicij uincula nulla ualent.
S i tibi coniugium uolui promittere noſtrum:
Exige pollicitæ debita iura tori.
S ed ſi nil dedimus, præter ſine pectore uocem:
Verba ſuis fruſtra uiribus orba tenes.
N on ego iuraui: legi iurantia uerba.
Vir mihi non iſto more legendus eras.
D ecipe ſic alios: ſuccedat epiſtola pomo:
Si ualet hoc, magnas diuitis aufer opes.
F ac iurent reges ſua ſe tibi regna daturos:
Sitq́; tuum, toto quidquid in orbe placet.
M aior es hac ipſa multo (mihi crede) Diana:
Si tua tam præſens littera numen habet.
C um tamen hæc dixi: cum me tibi firma negaui:
Cum bene promiſſi cauſa peracta mei eſt:
C onfiteor, timeo ſæuæ Latoidos iram:
Et corpus lædi ſuſpicor inde meum.
N am quare, quoties ſocialia ſacra parantur:
Nupturæ toties languida membra cadunt?
T er mihi iam ueniens poſitas Hymenæus ad aures
Fugit: & è thalami limine terga dedit.
V ixq́; manu pigra toties infuſa reſurgunt
Lumina: uix moto corripit igne faces.
S æpe coronatis ſtillant unguenta capillis:
Et trahitur multo ſplendida palla croco.
C um tetigit limen, lachrymas mortisq́; timorem
Cernit, & à cultu multa remota ſuo.

P roiicit ipſe ſuas deducta fronte coronas:
Spiſſaq; de nitidis tergit amoma comis.
E t pudet in triſti lætum conſurgere turba:
Quiq; erat in palla, tranſit in ora rubor.
A t mihi uæ miſeræ torrentur febribus artus:
Et grauius iuſto pallia pondus habent.
N oſtraq; plorantes uideo ſuper ora parentes:
Et face pro thalami, fax mihi mortis adeſt.
P arce laboranti picta dea læta pharetra:
Daq; ſalutiferam iam mihi fratris opem.
T urpe tibi eſt, illum cauſas depellere leti:
Te contra titulum mortis habere meæ.
N unquid, in umbroſo cum uelles fonte lauari;
Imprudens uultus ad tua labra tuli?
P ræteriĩ ne tuas de tot cœleſtibus aras?
Atq; tua eſt noſtra ſpreta parente parens?
N il ego peccaui, niſi quod periuria legi:
Inq; parum fauſto carmine docta fui.
T u quoq; pro nobis, ſi non mentiris amorem:
Thura feras: proſint, quæ nocuere, manus:
C ur, quæ ſuccenſet, quod adhuc tibi pacta puella
Non tua ſit: fieri ne tua poſſit, agit?
O mnia de uiua tibi ſunt ſperanda: quid aufert
Sæua mihi uitam, ſpem tibi diua mei?
N ec tu credideris illum, cui deſtinor uxor,
Aegra ſuperpoſita membra fouere manu.
A ſſidet ille quidem quantum permittitur ipſi:
Sed meminit noſtrum uirginis eſſe torum.
E t quoq; neſcio quid de me ſenſiſſe uidetur:

Nam lachrymæ cauſa ſæpe latente cadunt.
Et minus audacter blanditur:& oſcula rara
Accipit:& timido me uocat ore ſuam.
Nec miror ſenſiſſe:notis cum prodar apertis:
In dextrum uerſor,cum uenit ille,latus.
Nec loquor:& tecto ſimulatur lumine ſomnus:
Captantem tactus eijcioq; manum.
Ingemit:& tacito ſuſpirat pectore:meq;
Offenſam,quamuis non mereatur,habet.
Si mihi,quod gaudes,& te iuuat iſta uoluptas:
Si mihi,quod ſenſus ſum tibi faſſa meos:
Si mihi lingua foret: tu noſtra iuſtius ira,
Qui mihi tendebas retia,dignus eras.
Scribis,ut inualidum liceat tibi uiſere corpus.
Es procul à nobis:& tamen inde noces.
Mirabar quare tibi nomen Acontius eſſet?
Quod faciat longe uulnus,acumen habes.
Certe ego conualui non dum de uulnere tali,
Vt iaculo,ſcriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc uenias?ſanè miſerabile corpus,
Ingenij uideas bina trophæa tui.
Concidimus macie:color eſt ſine ſanguine:qualem
In pomo refero mente fuiſſe tuo.
Candida nec mixto ſublucent ora rubore.
Forma noui talis marmoris eſſe ſolet.
Argenti color eſt inter conuiuia talis:
Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
Si me nunc uideas:uiſam prius eſſe negabis:
Arte nec eſt dices iſta petenda mea.

P romiſſiq; fidem, ne ſim tibi uicta, remittes.
Et cupies illud non meminiſſe deam.
F orſitan & facies iurem ut contraria rurſus:
Quæq; legam, mittes altera uerba mihi.
S ed tamen aſpiceres uellem, prout ipſe rogabas:
Et diſcas ſponſæ languida membra tuæ.
D urius & ferro cum ſit tibi pectus Aconti:
Tu ueniam noſtris uocibus ipſe petas.
N e tamen ignores: ope qua reualeſcere poſſim,
Quæritur a Delphis fata canente deo.
E t quoq; neſcio quantum, nunc uaga fama ſuſurrat:
Neglectam queritur teſtis habere fidem.
H oc deus, & uates, hoc & mea carmina dicunt.
At deſunt uoto carmina nulla tuo.
V nde tibi fauor hic? niſi quod noua forte reperta eſt
Quæ capiat magnos littera lecta deos.
T eq; tenente deos, nomen ſequor ipſa deorum:
Doq; libens uictas in tua uota manus.
F aſſaq; ſum matri deceptæ fœdera linguæ:
Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
C ætera cura tua eſt: plus hoc quoq; uirgine factum:
Non timuit tecum quod mea charta loqui.
I am ſatis inualidos calamo laſſauimus artus:
Et manus officium longius ægra negat.
Quid, niſi quod cupio me iam coniungere tecum,
Reſtat ut aſcribat littera noſtra? uale.

SAPPHO

Cquid,ut aſpecta eſt ſtudioſæ littera
e dextræ:
Protinus eſt oculis cognita noſtra tuis?
A n,niſi legiſſes authoris nomina Sapphus:
Hoc breue,neſcires,unde moueatur opus?
F orſitan & quare mea ſint alterna requiris
Carmina:cum lyricis ſim magis apta modis:
F lendus amor meus eſt:elegi quoq; flebile carmen:
Non facit ad lachrymas barbitos illa meas.
V ror,ut,indomitis ignem exercentibus euris,
Fertilis accenſis meſſibus ardet ager.
A rua Phaon celebrat diuerſa Typhoidos Aetnæ:
Me calor ætnæo non minor igne tenet.
N ec mihi,diſpoſitis quæ iungam carmina neruis
Proueniunt,uacuæ carmina mentis opus:
N ec me Pyrrhiades,Methymniadeſ'ue puellæ,
Nec me Leſbiadum cætera turba iuuant.
V ilis Amythone,uilis mihi candida Cydno:
Non oculis grata eſt Atthis,ut ante,meis,
A tq; aliæ centum:quas non ſine crimine amaui:
Improbe,multarum quod fuit,unus habes.
E ſt in te facies,ſunt apti luſibus anni.
O facies oculis inſidioſa meis.
S ume fidem,& pharetram: fies manifeſtus Apollo:
Accedant capiti cornua:Bacchus eris.
E t Phœbus Daphnen, & Gnoſida Bacchus amauit;
Nec norat lyricos illa,uel illa modos.

Promiſſiq; fidem, ne ſim tibi uicta, remittes?
Et cupies illud non meminiſſe deam.
Forſitan & facies iurem ut contraria rurſus:
Quæq; legam, mittes altera uerba mihi.
Sed tamen aſpiceres uellem, prout ipſe rogabas:
Et diſcas ſponſæ languida membra tuæ.
Durius & ferro cum ſit tibi pectus Aconti:
Tu ueniam noſtris uocibus ipſe petas.
Ne tamen ignores: ope qua reualeſcere poſſim,
Quæritur à Delphis fata canente deo.
Et quoq; neſcio quantum nunc uaga fama ſuſurrat:
Neglectam queritur teſtis habere fidem.
Hoc deus, & uates, hoc & mea carmina dicunt.
At deſunt uoto carmina nulla tuo.
Vnde tibi fauor hic? niſi quod noua forte reperta eſt
Quæ capiat magnos littera lecta deos.
Teq; tenente deos, nomen ſequor ipſa deorum:
Doq; libens uictas in tua uota manus.
Faſſaq; ſum matri deceptæ fœdera linguæ:
Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
Cætera cura tua eſt: plus hoc quoq; uirgine factum:
Non timuit tecum quod mea charta loqui.
Iam ſatis inualidos calamo laſſauimus artus:
Et manus officium longius ægra negat.
Quid, niſi quod cupio me iam coniungere tecum,
Reſtat ut aſcribat littera noſtra? uale.

Ecquid,ut aſpecta eſt ſtudioſæ littera dextræ:
Protinus eſt oculis cognita noſtra tuis?
An,niſi legiſſes authoris nomina Sapphus:
Hoc breue,neſcires,unde moueatur opus?
Forſitan & quare mea ſint alterna requiris
Carmina:cum lyricis ſim magis apta modis:
Flendus amor meus eſt:elegi quoq; flebile carmen:
Non facit ad lachrymas barbitos illa meas.
Vror,ut,indomitis ignem exercentibus euris,
Fertilis accenſis meſſibus ardet ager.
Arua Phaon celebrat diuerſa Typhoidos Aetnæ:
Me calor ætnæo non minor igne tenet.
Nec mihi,diſpoſitis quæ iungam carmina neruis
Proueniunt,uacuæ carmina mentis opus:
Nec me Pyrrhiades,Methymniadesúe puellæ,
Nec me Leſbiadum cætera turba iuuant.
Vilis Amythone,uilis mihi candida Cydno:
Non oculis grata eſt Atthis,ut ante,meis,
Atq; aliæ centum:quas non ſine crimine amaui:
Improbe,multarum quod fuit,unus habes.
Eſt in te facies,ſunt apti luſibus anni.
O facies oculis inſidioſa meis.
Sume fidem,& pharetram:fies manifeſtus Apollo:
Accedant capiti cornua:Bacchus eris.
Et Phœbus Daphnen, & Gnoſida Bacchus amauit:
Nec norat lyricos illa,uel illa modos.

At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant:
Iam canitur toto nomen in orbe meum.
Nec plus Alcæus conſors patriæq;,lyræq;
Laudis habet: quamuis grandius ille ſonet.
Si mihi difficilis formam natura negauit:
Ingenio formæ damna rependo meæ.
Sum breuis:at nomen,quod terras impleat omnes:
Eſt mihi:menſuram nominis ipſa fero.
Candida ſi non ſum,placuit cepheïa Perſeo
Andromade,patriæ fuſca colore ſuæ.
Et uarijs albæ iunguntur ſæpe columbæ:
Et niger à uiridi turtur amatur aue.
Si,niſi quæ facie poterit te digna uideri,
Nulla futura tua eſt:nulla futura tua eſt.
At mea cum legeres,etiam formoſa uidebar:
Vnam iurabas uſq; decere loqui.
Cantabam memini(meminerunt omnia amantes)
Oſcula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hæc quoq; laudabas:omniq; à parte placebam,
Sed tunc præcipue,cum fit amoris opus.
Tunc te plus ſolito laſciuia noſtra iuuabat,
Crebraq; mobilitas,aptaq; uerba ioco:
Et,quod,ubi amborum fuerat confuſa uoluptas:
Plurimus in laſſo corpore langor erat.
Nunc tibi ſicelides ueniunt noua præda puellæ;
Quid mihi cum Leſbo?ſicelis eſſe uolo.
O uos erronem tellure remittite noſtrum
Niſiades matres,Niſiadeſq; nurus.
Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ:

Quæ dicit nobis, dixerat ante mihi.
Tu quoq;, quæ montes celebras Ericyna ſicanos,
Nam tua ſum: uati conſule diua tuæ.
An grauis inceptum peragit fortuna tenorem?
Et manet in curſu ſemper acerba ſuo?
Sex mihi natales ierant: cum lecta parentis
Ante diem lachrymas oſſa bibere meas.
Arſit inops frater uictus meretricis amore:
Miſtaq; cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops, agili peragit freta cærula remo:
Quasq; male amiſit, nunc male quærit opes.
Me quoq;, quod monui bene multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam deſint, quæ me ſine fine fatigent:
Accumulat curas filia parua meas.
Vltima tu noſtris accedis cauſa querelis:
Non agitur uento noſtra carina ſuo.
Ecce iacent collo ſparſi ſine lege capilli:
Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veſte tegor uili: nullum eſt in crinibus aurum:
Non Arabum noſter dona capillus olet.
Cui colar infelix? aut cui placuiſſe laborem?
Ille mei cultus unicus author abeſt.
Molle meum leuibus cor eſt uiolabile telis:
Et ſemper cauſa eſt, cur ego ſemper amem.
Siue ita naſcenti legem dixere ſorores:
Hæc data ſunt uitæ fila ſeuera meæ.
Siue abeunt ſtudia in mores, arteſq; magiſtras:
Ingenium nobis molle Thaleia facit.

Quid mirum, ſi me primæ lanuginis ætas
Abſtulit, atq; anni, quos uir amare poteſt?
Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora, timebam:
Et faceres: ſed te prima rapina tenet.
Hunc ſi conſpiciat, quæ conſpicit omnia, Phœbe:
Iuſſus erit ſomnos continuare Phaon.
Hunc Venus in cœlum curru uexiſſet eburno:
Sed uidet & Marti poſſe placere ſuo.
O nec adhuc iuuenis, nec iam puer, utilis ætas,
O decus, atq; æui gloria magna tui,
Huc ades, inq; ſinus formoſe relabere noſtros:
Non ut ames oro, uerum ut amare ſinas.
Scribimus: & lachrymis oculi rorantur obortis:
Aſpice quàm ſit in hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire, modeſtius iſſes,
Si mihi dixiſſes. Leſbi puella uale.
Non tecum lachrymas, non oſcula noſtra tuliſti:
Deniq; non timui, quod dolitura fui.
Nil de te mecum eſt, niſi tantum iniuria: nec te
Admoneat, quod tu munus amantis habes.
Non mandata dedi: neq; enim mandata dediſſem
Vlla: niſi, ut nolles immemor eſſe mei.
Per tibi, qui nunquam longe diſcedit, amorem:
Perq; nouem iuro, numina noſtra, deas:
Cum mihi neſcio quis, fugiunt tua gaudia, dixit:
Nec me flere diu, nec potuiſſe loqui.
Et lachrymæ deerant oculis, & uerba palato:
Aſtrictum gelido frigore pectus erat.
Poſtquam ſe dolor inuenit: nec pectora plangi,

Nec puduit ſciſſis exululare comis:
Non aliter, quàm ſi nati pia mater adempti
Portet ad extructos corpus inane rogos.
Gaudet, & e noſtro creſcit mœrore Charaxus
Frater: & ante oculos itq; reditq; meos.
Vtq; pudenda mei uideatur cauſa doloris:
Quid dolet hæc? certe filia uiuit, ait.
Non ueniũt in idẽ, pudor, atq; amor: omne uidebat
Vulgus: eram lacero pectus aperta ſinu.
Tu mihi cura Phaon: te ſomnia noſtra reducunt,
Somnia formoſo candidiora die.
Illic te inuenio: quanq̃ regionibus abſis:
Sed non longa ſatis gaudia ſomnus habet.
Sæpe tuos noſtra ceruice onerare lacertos:
Sæpe tuæ uideor ſuppoſuiſſe meos.
Oſcula cognoſco: quæ tu committere linguæ,
Aptaq; conſueras accipere, apta dare.
Blandior interdum, uerisq; ſimillima uerba
Eloquor: & uigilant ſenſibus ora meis.
Vlteriora pudet narrare: ſed omnia fiunt:
Et iuuat: & ſine te non licet eſſe mihi.
At cum ſe Titan oſtendit, & omnia ſecum:
Tam cito me ſomnos deſtituiſſe queror.
Antra, nemusq; peto: tanq̃ nemus, antraq; proſint:
Conſcia delicijs illa fuere meis.
Illuc mentis inops, ut quàm furialis Erichtho
Impulit: in collo crine iacente feror.
Antra uident oculi ſcabro pendentia tofo.
Quæ mihi mygdonij marmoris inſtar erant.

I nuenio ſyluam: quæ ſæpe cubilia nobis
Præbuit: & multa texit opaca coma.
S ed non inuenio dominum ſyluæq; meumq;.
Vile ſolum locus eſt: dos erat ille loci.
C ognoui preſſas noti mihi cæſpitis herbas:
De noſtro curuum pondere gramen erat.
I ncubui: tetigiq; locum, qua parte fuiſti:
Grata prius lachrymas combibit herba meas.
Q uin etiam rami poſitis lugere uidentur
Frondibus: & pullæ dulce queruntur aues.
S ola uirum non ulta pie mœſtiſſima mater
Concanit iſmarium Daulias ales Ityn.
A les Ityn, Sappho deſertos cantat amores:
Hactenus: ut media cætera nocte ſilent.
E ſt nitidus, uitroq; magis perlucidus amnis,
Fons ſacer: hunc multi numen habere putant.
Q uem ſupra ramos extendit aquatica lotos
Vna nemus: tenero cæſpite terra uiret.
H ic ego cum laſſos poſuiſſem flebilis artus:
Conſtitit ante oculos Nayas una meos:
C onſtitit: & dixit quoniam non ignibus æquis
Vreris: Ambracia eſt terra petenda tibi.
P hœbus ab excelſo, quantum patet, aſpicit æquor:
Actæum populi, Leucadiumq; uocant.
H inc ſe Deucalion Pyrrhæ ſuccenſus amore
Miſit: & illæſo corpore preſſit aquas.
N ec mora: uerſus amor fugit lentiſſima merſi
Pectora: Deucalion igne leuatus erat.
H anc legem locus ille tenet: pete protinus altam

Leucada: nec ſaxo deſiluiſſe time.
Vt monuit: cum uoce abiit. ego territa ſurgo:
Nec grauidæ lachrymas continuere genæ.
Ibimus o Nymphe: monſtrataq; ſaxa petemus:
Sit procul inſano uictus amore timor.
Quidquid erit, melius q̄ nunc erit: aura ſubito:
Et mea non magnum corpora pondus habent.
Tu quoq; mollis amor pennas ſuppone cadenti:
Ne ſim leucadiæ mortua crimen aquæ.
Inde chelyn Phœbo, communia munera, ponam:
Et ſub ea uerſus unus & alter erit.
Grata lyram poſuit tibi Phœbe poëtria Sappho:
Conuenit illa mihi: conuenit illa tibi.
Cur tamen actiacas miſeram me mittis ad oras?
Cum profugum poſſis inde referre pedem.
Tu mihi leucadia potes eſſe ſalubrior unda:
Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes o ſcopulis, undáq; ferocior illa,
Si moriar, titulum mortis habere meæ?
At quanto melius iungi mea pectora tecum,
Quàm poterant ſaxis præcipitanda dari.
Hæc ſunt illa Phaon: quæ tu laudare ſolebas:
Viſaq; ſunt toties ingenioſa tibi.
Nunc uellem facunda forem: dolor artibus obſtat:
Ingeniumq; meis ſubſtitit omne malis.
Non mihi reſpondent ueteres in carmina uires:
Plectra dolore tacent: muta dolore lyra eſt.
Leſbides æquoreæ, nupturaq; nuptaq; proles:
Leſbides æolia nomina dicta lyra:

L eſbides, infamem quæ me feciſtis amatæ:
Deſinite ad citharas turba uenire meas.
A bſtulit omne Phaon: quod uobis ante placebat:
Me miſeram, dixi quàm modo pene, meus.
E fficite ut redeat: uates quoq; ueſtra redibit.
Ingenio uires ille dat, ille rapit.
E cquid ago precibus? pectusq; agreſte mouetur?
An riget? & zephyri uerba caduca ferunt?
Q ui mea uerba ferunt, uellem tua uela referrent.
Hoc te, ſi ſaperes, lente decebat opus.
S iue redis: puppiq; tuæ uotiua parantur
Munera: quid laceras pectora noſtra mora?
S olue ratem: Venus orta mari, mare præſtat amanti:
Aura dabit curſum: tu modo ſolue ratem.
I pſe gubernabit reſidens in puppe Cupido:
Ipſe dabit tenera uela, legetq; manu.
S iue iuuat longe fugiſſe pelaſgida Sappho:
Non tamen inuenies, cur ego digna fugi.
H oc ſaltem miſeræ crudelis epiſtola dicat:
Vt mihi leucadiæ fata petantur aquæ.

P. OVIDII NASONIS AMORVM LIBER PRIMVS.

ELEGIA PRIMA.

Vi modo Naſonis fueramus quinq; libelli:
q Tres ſumus: hoc illi prætulit author opus.
Vt iam nulla tibi non ſit legiſſe uoluptas:
At leuior demptis pœna duobus erit.
Arma graui numero, uiolentaq; bella parabam
Edere, materia conueniente modis.
Par erat inferior uerſus: riſiſſe Cupido
Dicitur: atq; unum ſurripuiſſe pedem.
Quis tibi ſæue puer dedit hoc in carmine iuris?
Pieridum uates, non tua turba ſumus.
Quid, ſi præripiat flauæ Venus arma Mineruæ?
Ventilet accenſas flaua Minerua faces?
Quis probet in ſyluis Cererem regnare iugoſis?
Lege pharetratæ uirginis arua coli?
Crinibus inſignem, quis acutæ cuſpide Phœbum
Inſtruat, aoniam Marte mouente lyram?
Sunt tibi magna puer, nimiumq; potentia regna:
Cur opus affectas ambitioſe nouum?
An, quod ubiq;, tuum eſt? tua ſunt heliconia tempe?
Vix etiam Phœbo iam lyra tuta ſua eſt.
Cum bene ſurrexit uerſu noua pagina primo:
Attenuat neruos protinus ille meos.
Nec mihi materia eſt numeris leuioribus apta,
Aut puer, aut longas compta puella comas.
Queſtus eram: pharetra cum protinus ille ſoluta,

Legit in exitium ſpicula facta meum:
L unauitq́; genu ſinuoſum fortiter arcum:
Quodq́; canas uates accipe dixit opus:
M e miſerum, certas habuit puer ille ſagittas:
Vror: & in uacuo pectore regnat amor.
S ex mihi ſurgat opus numeris: in quinq́; reſidat:
Ferrea cum ueſtris bella ualete modis.
C ingere littorea flauentia tempora myrto
Muſa per undenos emodulanda pedes.

ELEGIA II.

e Sſe quid hoc dicam? ꝙ tam mihi dura uidentur
Strata? nec in lecto pallia noſtra ſedent?
E t uacuus ſomno noctem, q̃ longa, peregi:
Laſſaq́; uerſati corporis oſſa dolent.
N am puto ſentirem, ſiquo tentarer amore:
An ſubit? & tacita callidus arte nocet?
S ic erat. hæſerunt tenues in corde ſagittæ:
Et poſſeſſa ferus pectora uerſat Amor.
C edimus? an ſubitum luctando accendimus ignem?
Cedamus: leue fit, quod bene fertur, onus.
V idi ego iactatas mota face creſcere flammas:
Et uidi nullo concutiente mori.
V erbera plura ferunt, q̃ quos iuuat uſus aratri:
Detrectant preſſi dum iuga prima boues.
A ſper equus duris contunditur ora lupatis:
Frena minus ſentit quiſquis ad arma facit.
A crius inuitos, multoq́; ferocius urget,
Quàm qui ſeruitium ferre fatentur, amor.

En ego confiteor: tua ſum noua præda Cupido:
Porrigimus uictas ad tua uincla manus.
Nil opus eſt bello: ueniam, pacemq; rogamus:
Nec tibi laus, armis uictus inermis, ero.
Necte comam myrto: maternas iunge columbas:
Qui deceant, currus uitricus ipſe dabit:
Inq; dato curru, populo clamante triumphum,
Stabis: & adiunctas arte mouebis aues.
Ducentur capti iuuenes, captæq; puellæ:
Hæc tibi magnificus pompa triumphus erit.
Ipſe ego præda recens, factum modo uulnus habebo:
Et noua captiua uincula mente feram.
Mens bona ducetur manibus poſt terga reuinctis,
Et pudor, & caſtris quidquid amoris obeſt.
Omnia te metuent: ad te ſua brachia tendent:
Vulgus io magna uoce triumphe canet.
Blanditiæ comites tibi erunt, terrorq;, furorq;,
Aſſidue partes turba ſecuta tuas.
His tu militibus ſuperas homineſq;, deoſq;:
Hæc tibi ſi demas commoda, nudus eris.
Læta triumphanti de ſummo mater olympo
Plaudet: & appoſitas ſparget in ora roſas.
Tu, penna pulchros gemma uariante capillos,
Ibis in auratis aureus ipſe rotis.
Tum quoq; non paucos (ſi te bene nouimus) ures:
Tum quoq; præteriens uulnera multa dabis.
Non poſſunt (licet ipſe uelis) ceſſare ſagittæ:
Feruida uicino flamma uapore nocet.
Talis erat domita Bacchus gangetide terra:
Tu grauis alitibus: tigribus ille fuit.

Ergo, cum poſſim ſacri pars eſſe triumphi:
Parce tuas in me perdere uictor opes.
Aſpice cognati felicia Cæſaris arma:
Qua uicit, uictos protegit ille manu.

ELEGIA III.

Iuſta precor: quæ me nuper prædata puella eſt:
Aut amet: aut faciat, cur ego ſemper amem.
Ah nimium uolui: tantum patiatur amari:
Audierit noſtras tot Cytherea preces.
Accipe, per longos tibi qui deſeruiat annos:
Accipe, qui pura norit amare fide.
Si me non ueterum commendant magna parentum
Nomina: ſi noſtri ſanguinis author eques:
Nec meus innumeris renouatur campus aratris:
Temperat & ſumptus parcus uterq; parens:
At Phœbus, comitesq; nouem, uitisq; repertor,
Hoc faciunt: &, me qui tibi donat, amor:
Et non ceſſuri niſi dis ſine crimine mores,
Nudaq; ſimplicitas, purpureusq; pudor.
Non mihi mille placent: non ſum deſertor amoris:
Tu mihi (ſiqua fides) cura perennis eris.
Tecum, quos dederint annos mihi fila ſororum:
Viuere contingat: teq; dolente mori.
Te mihi materiam felicem in carmina præbe:
Prouenient cauſa carmina digna ſua.
Carmine nomen habet exterrita cornibus Io:
Et quam fluminea luſit adulter aue:
Quæq; ſuper pontum ſimulato uecta iuuenco,

Virginea tenuit cornua falſa manu.
Nos quoq; per totum pariter cantabimur orbem:
Iunctaq; ſemper erunt nomina noſtra tuis.

ELEGIA IIII.

Vir tuus eſt epulas nobiſcum aditurus eaſdem:
Vltima cœna tuo ſit, precor, illa uiro.
Ergo ego dilectam tantum conuiua puellam
Aſpiciam? tangi quem iuuet, alter erit?
Alteriusq; ſinus, apte ſubiecta fouebis?
Iniiciet collo, cum uolet, ille manum?
Deſine mirari: poſito quod candida uino
Atracis ambiguos traxit in arma uiros.
Nec mihi ſylua domus: nec equo mea mẽbra cohærẽt:
Vix à te uideor poſſe tenere manus.
Quæ tibi ſint facienda tamen, cognoſce: nec euris
Da mea, nec tepidis uerba ferenda notis.
Ante ueni, q̃ uir: nec quid, ſi ueneris ante,
Poſſit agi, uideo: ſed tamen ante ueni.
Cum premet ille torum: uultu comes ipſa modeſto
Ibis, ut accumbas: clàm mihi tange pedem.
Me ſpecta, nutusq; meos, uultumq; loquacem:
Excipe furtiuas, & refer ipſa, notas.
Verba ſupercilijs ſine uoce loquentia dicam:
Verba leges digitis, uerba notata mero.
Cum tibi ſuccurret ueneris laſciuia noſtræ:
Purpureas tenero pollice tange genas.
Siquid erit, de me tacita quod mente loqueris:
Pendeat extrema mollis ab aure manus.

C um tibi, quæ faciã mea lux, dicam'ue, placebunt:
Verſetur digitis annulus uſq; tuis.
T ange manu menſam, tangunt quo more precantes.
Optabis merito cum mala multa uiro.
Q uod tibi miſcuerit, ſapias, bibat ipſe iubeto:
Tu puerum leuiter poſce, quod ipſa uoles.
Q uæ tu reddideris, ego primus pocula ſumam:
Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.
S i tibi forte dabit, quos prægustauerit ipſe:
Reijce libatos illius ore cibos.
N ec premat indignis ſinito tua colla lacertis:
Mite nec in rigido pectore pone caput.
N ec ſinus admittat digitos, habiles'ue papillæ:
Oſcula præcipue nulla dediſſe uelis.
O ſcula ſi dederis: fiam manifeſtus amator:
Et dicam, mea ſunt: inijciam'q; manus.
H æc tamen aſpiciam: ſed quæ bene pallia cælant:
Illa mihi cæci cauſa timoris erunt.
N ec femori committe femur: nec crure cohære:
Nec tenerum duro cum pede iunge pedem.
M ulta miſer timeo: quia feci multa proterue:
Exempli'q; metu torqueor ipſe mei.
S æpe mihi, dominæ'q; meæ properata uoluptas
Veſte ſub iniecta dulce peregit opus.
H oc tu non facies: ſed, ne feciſſe puteris:
Conſcia de tergo pallia deme tuo.
V ir bibat uſq; roga: precibus tamen oſcula deſint:
Dum'q; bibet, furtim (ſi potes) adde merum.
S i bene compoſitus ſomno, uino'q; iacebit:
Conſilium nobis res'q;, locus'q; dabunt.

Cum ſurges abitura domum: ſurgemus & omnes:
 In medium turbæ fac memor agmen eas.
Agmine me inuenies, aut inuenieris in illo:
 Quicquid ibi poteris tangere, tange mei.
Me miſerum, monui, paucas quod proſit in horas:
 Separor à domina nocte iubente mea.
Nocte uir includet: lachrymis ego mœſtus obortis,
 Quà licet, ad ſæuas perſequar uſq; fores.
Oſcula iam ſumet: iam non tantum oſcula ſumet:
 Quod mihi das furtim, iure coacta dabis.
Verum inuita dato (potes hoc) ſimilisq; coactæ:
 Blanditiæ taceant: ſitq; maligna uenus.
Si mea uota ualent: illum quoq; nil iuuet opto:
 Sin minus: at certe te iuuet inde nihil.
Sed quæcunq; tamen noctem fortuna ſequatur:
 Cras mihi conſtanti uoce dediſſe nega.

ELEGIA V.

Æſtus erat: mediamq; dies exegerat horam:
 Appoſui medio membra leuanda toro.
Pars adaperta fuit, pars altera clauſa feneſtræ:
 Quale fere ſyluæ lumen habere ſolent.
Qualia ſublucent fugiente crepuſcula phœbo:
 Aut ubi nox abijt, nec tamen orta dies.
Illa uerecundis lux eſt præbenda puellis:
 Qua timidus latebras ſperet habere pudor.
Ecce Corinna uenit tunica uelata recincta,
 Candida diuidua colla tegente coma.
Qualiter in thalamum formoſa Semiramis iſſe

Dicitur, & multis Lais amata procis.
D eripui tunicam: nec multum rara nocebat:
Pugnabat tunica ſe tamen illa tegi.
Quæ cum ita pugnaret, tanq̃ quæ uincere nollet:
Victa eſt non ægre proditione ſua.
V t ſtetit ante oculos poſito uelamine noſtros:
In toto nuſquam corpore menda fuit.
Quos humeros, quales uidi, tetigiq́; lacertos?
Forma papillarum quàm fuit apta premi?
Quàm caſtigato planus ſub pectore uenter?
Quantum, & quale latus? q̃ iuuenile femur?
S ingula quid referam? nil non laudabile uidi:
Et nudam preſſi corpus ad uſq; meum.
C ætera quis neſcit? laſſi requieuimus ambo:
Proueniant medij ſic mihi ſæpe dies.

ELEGIA VI.

i Anitor indigne dura religate cathena,
Difficilem moto cardine pande forem.
Quod precor, exiguum eſt: aditu fac ianua paruo
Obliquum capiat ſemiadaperta latus.
L ongus amor tales corpus tenuauit in uſus:
Aptaq; ſubducto corpore membra dedit.
I lle per excubias cuſtodum leniter ire
Monſtrat: inoffenſos dirigit ille pedes.
A t quondam noctem, ſimulachraq; uana timebam:
Mirabar, tenebris ſiquis iturus erat.
R iſit, ut audirem, tenera cum matre Cupido:
Et leuiter, fiès tu quoq; fortis, ait.

N ec mora:uenit amor:non umbras noctis uolantes,
Non timeo ſtrictas in mea fata manus.
T e nimium timeo lentum:tibi blandior uni:
Tu,me quo poſſis perdere,fulmen habes.
A ſpice,ut inuideas,inmitiaq; clauſtra relaxa,
V da ſit ut lachrymis ianua facta meis
C erte ego,cum poſita ſtares ad uerbera ueſte:
Ad dominam pro te uerba tremente tuli.
E rgo quæ ualuit pro te quoq; gratia quondam:
(Heu facinus)pro me nunc ualet illa parum.
R edde uicem meritis:grato licet eſſe,quod optas.
Tempora noctis eunt:excute poſte ſeram.
E xcute:ſic nunquam dura religare cathena:
Nec tibi perpetuo ſerua bibatur aqua.
F erreus orantem nequicquam ianitor audis:
Roboribus duris ianua fulta riget.
V rbibus obſeſſis clauſæ munimina portæ
Proſunt:in media pace quid arma times?
Quid facies hoſti,qui ſic excludis amantem?
Tempora noctis eunt:excute poſte ſeram.
N on ego militibus uenio comitatus,& armis:
Solus eram:ſi non ſæuus adeſſet amor.
H unc ego,ſi cupiam,nunquam dimittere poſſem:
Ante uel à membris diuidar ipſe meis.
E rgo amor,& modicum circùm mea tempora uinū
Mecum eſt,& madidis lapſa corona comis.
A rma quis hæc timeat?quis non eat obuius illis?
Tempora noctis eunt:excute poſte ſeram.
L entus es?an ſomnus,qui te male præbet amanti:
Verba dat in uentos aure repulſa tua?

At (memini) primo, cum te celare uolebam:
Peruigil in mediæ ſydera noctis eras.
Forſitan & tecum tua nunc requieſcit amica.
Heu melior quanto ſors tua ſorte mea eſt.
Dum modo ſic: in me duræ tranſite cathenæ.
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
Fallimur? an uerſo ſonuerunt cardine poſtes?
Raucaq; concuſſæ ſigna dedere fores?
Fallimur: impulſa eſt animoſo ianua uento:
Hei mihi q̃ longe ſpem tulit aura meam.
Si ſatis es raptæ Borea memor Orithyiæ,
Huc ades: & ſurdas flamine tunde fores.
Vrbe ſilent tota, uitreoq; madentia rore
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
Aut ego iam ferroq;, igniq; paratior ipſe
Quam face ſuſtineo, tecta ſuperba petam.
Nox, & amor, uinumq;, nihil moderabile ſuadent:
Illa pudore uacat: Liber, Amorq; metu.
Omnia conſumpſi: nec te precibuſq;, minisq;
Mouimus ô foribus durior ipſe tuis.
Nec te formoſæ decuit ſeruare puellæ
Limina: ſollicito carcere dignus eras.
Iamq; pruinoſos molitur lucifer axes:
Inq; ſuum miſeros excitat ales opus.
At tu non lætis detracta corona capillis,
Dura ſuper tota limina nocte iace.
Tu dominæ, cum te proiectam mane uidebit:
Temporis abſumpti tam male, teſtis eris.
Qualiſcunq; uale, ſentiq; abeuntis amorem:
Lente, nec admiſſo turpis amante, uale.

Vos quoq; crudeles rigido cum limine poſtes,
Duraq; conſertæ ligna ualete fores.

ELEGIA VII.

Adde manus in uincla meas: meruere cathenas:
Dum furor omnis abeſt, ſiquis amicus ades.
Nam furor in dominam temeraria brachia mouit:
Flet mea ueſana læſa puella manu.
Tunc ego uel charos potui uiolare parentes:
Sæua uel in ſanctos uerbera ferre deos.
Quid? non & clypei dominus ſeptemplicis Aiax
Strauit deprenſos lato per arua greges?
Et uindex in matre, patris malus ultor Oreſtes
Auſus in arcanas poſcere tela deas?
Ergo ego digeſtos potui uiolare capillos?
Nec dominam motæ dedecuere comæ:
Sic formoſa fuit: talem Schœneida dicam
Mænalias arcu ſollicitaſſe feras.
Talis periuri promiſſaq; uelaq; Theſei
Fleuit præcipites creſſa tuliſſe notos.
Sic, niſi uittatis quod erat, Caſſandra, capillis:
Procubuit templo caſta Minerua tuo.
Quis mihi non demens, quis nó mihi barbare dixit?
Ipſa nihil: pauido lingua retenta metu.
Sed taciti fecere tamen conuitia uultus:
Egit me lachrymis ore ſilente reum.
Ante, meos humeris uellem cecidiſſe lacertos:
Vtilius potui parte carere mei.
In mea ueſanas habui diſpendia uires?
Et potui pœnam fortis inire meam?

Quid mihi uobiſcum,cædis,ſcelerumq́; miniſtræ?
Debita ſacrilegæ uincla ſubite manus.
A n,ſi pulſaſſem minimum de plebe quiritem:
Plecterer?in dominam ius mihi maius erit?
P eſſima Tydides ſcelerum monimenta reliquit:
Ille deam primus perculit:alter ego.
E t minus ille nocens:me quam profitebar amare,
Læſi:Tydides ſæuus in hoſte fuit.
I nunc,magnificos uictor molire triumphos:
Cinge comam lauro:uotaq; redde Ioui.
Quæq; tuos currus comitantum turba ſequetur:
Clamet,io forti uicta puella uiro eſt.
A nte eat effuſo triſtis captiua capillo,
Si ſinerent læſæ,candida tota,genæ,
A ptius impreſſis fuerat liuere labellis,
Et collum blandi dentis habere notam.
D eniq;,ſi tumidi ritu torrentis agebar:
Cæcaq; me prædam fecerat ira ſuam:
N on'ne ſatis fuerat timidæ inclamaſſe puellæ?
Nec nimium rigidas intonuiſſe minas?
A ut tunicam ſumma deducere turpiter ora?
Vt mediam mediæ zona tuliſſet opem?
A t nunc ſuſtinui raptis à fronte capillis
Ferreus ingenuas ungue notare genas.
A ſtitit illa amens albo ſine ſanguine uultu:
Cæduntur parijs qualia ſaxa iugis.
E xanimes artus,& membra trementia uidi:
Vt cum populeas uentilat aura comas.
V tq; leui zephyro graciles uibrantur ariſtæ:
Summa ue cum tepido ſtringitur unda noto.

S uſpenſæq; diu lachrymæ fluxere per ora:
Qualiter abiecta de niue manat aqua.
T unc ego me primum cœpi ſentire nocentem:
Sanguis erant lachrymæ, quas dabat illa, meus.
T er tamen ante pedes uolui procumbere ſupplex:
Ter formidatas reppulit illa manus.
A t tu ne dubita, minuet uindicta dolorem,
Protinus in uultus unguibus ire meos:
N ec noſtris oculis, nec noſtris parce capillis:
Quaslibet infirmas adiuuat ira manus.
N e'ue mei ſceleris tam triſtia ſigna ſuperſint:
Pone recompoſitas in ſtatione comas.

ELEGIA VIII.

E ſt quædam, quicunq; uolet cognoſcere lenam,
Audiat: eſt quædam nomine Dipſas anus.
E x re nomen habet: nigri non illa parentem
Memnonis in roſeis ſobria uidit equis.
I lla magas artes, ææaq; carmina nouit:
In'q; caput liquidas arte recuruat aquas.
S cit bene quid gramen, quid torto concita rhombo
Litia, quid ualeat uirus amantis equæ.
C um uoluit, toto glomerantur nubila cœlo:
Cum uoluit, puro fulget in orbe dies.
S anguine (ſiqua fides) ſtillantia ſydera uidi:
Purpureus lunæ ſanguine uultus erat.
H anc ego nocturnas uiuam uolitare per umbras
Suſpicor: & pluma corpus anile tegi.
S uſpicor: & fama eſt. oculis quoq; pupula duplex

Fulminat:& geminum lumen ab orbe uenit.
E uocat antiquis proauos,atauosq; ſepulchris:
Et ſolidam longo carmine findit humum.
H æc ſibi propoſuit thalamos uiolare pudicos:
Nec tamen eloquio lingua nocente caret.
F ors me ſermoni teſtem dedit:illa monebat
Talia:me duplices occuluere fores.
S cis here te mea lux iuueni placuiſſe beato:
Hæſit:& in uultu conſtitit uſq; tuo.
E t cur non placeas?nulli tua forma ſecunda eſt:
Me miſeram,dignus corpore cultus abeſt.
T am felix eſſes,q̃ formoſiſſima,uellem:
Non ego te facta diuite pauper ero.
S tella tibi oppoſiti nocuit contraria Martis:
Mars abijt:ſigno nunc Venus apta tuo.
P roſit ut adueniens,en aſpice:diues amator
Te cupit:& curæ,quid tibi deſit,habet.
E ſt etiam facies,quæ ſe tibi comparet,illi:
Si te non emptam uellet,emendus erat.
E rubuit:decet alba quidem pudor ora:ſed iſte,
Si ſimules,prodeſt:uerus obeſſe ſolet.
C um bene deiectis gremium ſpectabis ocellis:
Quantum quiſq; ferat,reſpiciendus erit.
F orſitan incultæ Tatio regnante Sabinæ
Noluerint habiles pluribus eſſe uiris.
N unc Mars externis animos exercet in armis:
Et Venus Aeneæ regnat in urbe ſui.
L udunt formoſæ:caſta eſt,quam nemo rogauit:
Aut,ſi ruſticitas non uetat,ipſa rogat.
H as quoq;,quas frontis rugas in uertice portas:

Excute:de rugis crimina multa cadent.
Penelope uires iuuenum tentabat in arcu:
Qui latus argueret,corneus arcus erat.
Labitur occulte:fallitq; uolatilis ætas:
Et celer admiſſis labitur annus equis.
Aera nitent uſu:ueſtis bona quærit haberi:
Caneſcunt turpi tecta relicta ſitu.
Forma,niſi admittas,nullo exercente ſeneſcit:
Nec ſatis effectus unus,& alter habent.
Certior è multis,nec tam inuidioſa rapina eſt:
Plena uenit canis de grege præda lupis.
Ecce,quid iſte tuus præter noua carmina uates
Donat?amatoris millia multa leges.
Ipſe deus uatum,palla ſpectabilis aurea,
Tractat inauratæ conſona fila lyræ:
Qui dabit,ille tibi magno ſit maior Homero:
(Crede mihi)res eſt ingenioſa dare.
Nec tu,ſiquis erit capitis mercede redemptus:
Deſpice gypſati crimen inane pedis.
Nec te decipiant ueteris quinquatria ceræ:
Tolle tuos tecum pauper amator auos.
Qui,quia pulcher erit,poſcet ſine munere noctem:
Quod det,amatorem flagitet ante ſuum.
Parcius exigito pretium,dum retia tendis:
Ne fugiant:captos,legibus ure tuis.
Nec nocuit ſimulatus amor:ſine,credat amari:
Et caue,ne gratis hic tibi conſtet amor.
Sæpe nega noctem:capitis modo finge dolorem:
Et modo,quæ cauſas præbeat,Iſis erit.
Mox recipe:ut nullum patiendi colligat uſum:

Ne ue relenteſcat ſæpe repulſus amor.
S urda ſit oranti tua ianua, laxa ferenti:
Audiat excluſi uerba receptus amans.
E t quaſi læſa prius, nonnunq̃ iraſcere læſo:
Vaneſcat culpa culpa repulſa tua.
S ed nunq̃ dederis ſpatioſum tempus in iram:
Sæpe ſimultates ira morata facit.
Quin etiam diſcant oculi lachrymare coacti:
Et faciant udas ille, uel ille genas.
N ec, ſi quem fallas, tu periurare timeto:
Commodat illuſis numina ſurda Venus.
S eruus, & ad partes ſolers ancilla parentur:
Qui doceant, apte quid tibi poſſit emi:
E t ſibi pauca rogent. multos ſi pauca rogabunt:
Poſt modo de ſtipula grandis aceruus erit.
E t ſoror, & mater, nutrix quoq; carpat amantem:
Fit cito per multas præda petita manus.
C um tibi deficient poſcendi munera cauſæ:
Natalem libo teſtificare tuum.
N e ſecurus amet nullo riuale, caueto:
Non bene, ſi tollas prælia, durat amor.
I lle uiri uideat toto ueſtigia lecto,
Factaq; laſciuis liuida colla notis.
M unera præcipue uideat, quæ miſerit alter:
Si tibi nil dederit, ſacra roganda uia eſt.
C um multa abſtuleris: ut non tamen omnia donet:
Quod nunquam reddas, commodet ille, roga.
L ingua iuuet: mentemq; tegat: blandire, noceq;:
Impia ſub dulci melle uenena latent.
H æc ſi præſtiteris uſu mihi cognita longo:

Nec

Nec tulerint uoces uentus, & aura meas:
Sæpe mihi dices, uiuas bene: ſæpe rogabis,
Vt mea defunctæ molliter oſſa cubent.
Vox erat in curſu: cum me mea prodidit umbra:
At noſtræ uix ſe continuere manus:
Quin albam, raramq; comam, lachrymoſaq; uino
Lumina, rugoſas diſtraheremq; genas.
Di tibi dent nullosq; lares, inopemq; ſenectam,
Et longas hyemes, perpetuamq; ſitim.

ELEGIA IX.

Militat omnis amãs: et habet ſua caſtra Cupido:
Attice (crede mihi) militat omnis amans.
Quæ bello eſt habilis, ueneri quoq; conuenit, ætas:
Turpe ſenex miles: turpe ſenilis amor.
Quos petiere duces annos in milite forti:
Hos petit in ſocio bella puella uiro.
Peruigilant ambo: terra requieſcit uterq;:
Ille fores dominæ ſeruat, at ille ducis.
Militis officium longa eſt uia: mitte puellam:
Strenuus exempto fine ſequetur amans.
Ibit in aduerſos montes, duplicataq; nimbo
Flumina: congeſtas conteret ille niues.
Nec freta preſſurus tumidos cauſabitur euros:
Aptaq; uertendis ſydera quæret aquis.
Quis, niſi uel miles, uel amans, & frigora noctis,
Et denſo mixtas perferet imbre niues?
Mittitur infeſtos alter ſpeculator in hoſtes:
In riuale oculos alter ut hoſte tenet.

I lle graues urbes, hic duræ limen amicæ
Obſidet: hic portas frangit: at ille fores.
S æpe ſoporatos inuadere profuit hoſtes:
Cædere & armata uulgus inerme manu.
S ic fera threicij ceciderunt agmina Rheſi:
Et dominum capti deſeruiſtis equi.
N empe maritorum ſomnis utuntur amantes:
Et ſua ſopitis hoſtibus arma mouent.
C uſtodum tranſire manus, uigilumq; cateruas,
Militis, & miſeri eſt ſemper amantis opus.
M ars dubius: nec certa Venus: uictiq; reſurgunt:
Quosq; neges unquam poſſe iacere, cadunt.
E rgo deſidiam quicunq; uocabit amorem,
Deſinat: ingenij eſt experientis amor.
A rdet in abducta Briſeide magnus Achilles.
Dum licet: argiuas frangite Troes opes.
H ector ab Andromaches complexibus ibat in arma:
Et, galeam capiti quæ daret, uxor erat.
S umma ducum Atrides uiſa priameide fertur
Mænadis effuſis obſtupuiſſe comis.
M ars quoq; deprenſus fabrilia uincula ſenſit:
Notior in cœlo fabula nulla fuit.
I pſe ego ſegnis eram, diſcinctaq; in otia natus:
Mollierant animos lectus, & umbra meos:
I mpulit ignauum formoſæ cura puellæ:
Iuſſit & in caſtris æra merere ſuis.
I nde uides uigilem, nocturnaq; bella gerentem.
Qui non uult fieri deſidioſus: amet.

ELEGIA X.

Valis ab Europa Phrygijs aduecta carinis
Coniugibus belli cauſa duobus erat.
Qualis erat Lede: quam plumis abditus albis
Callidus in falſa luſit adulter aue.
Qualis Amymone ſiccis errauit in agris:
Cum premeret ſummi uerticis urna comas.
Talis eras: aquilamq́; in te, taurumq́; timebam,
Et quidquid magno de Ioue fecit amor.
Nunc timor omnis abeſt: animiq́; euanuit ardor:
Nec facies oculos iam capit iſta meos.
Cur ſim mutatus, quæris? quia munera poſcis:
Hæc te non patitur cauſa placere mihi.
Donec eras ſimplex: animum cum corpore amaui:
Nunc mentis uitio læſa figura tua eſt.
Et puer eſt, & nudus amor: ſine ſordibus annos,
Et nullas ueſtes, ut ſit apertus, habet.
Quid puerum Veneris pretio proſtare iubetis?
Quo pretium condat, non habet ille ſinum.
Nec Venus apta feris, Veneris nec filius, armis:
Non decet imbelles æra merere deos.
Stat meretrix certo cuiuis mercabilis ære:
Et miſeras iuſſo corpore quærit opes.
Deuouet imperium tamen hæc lenonis auari:
Et quod uos facitis ſponte, coacta facit.
Sumite in exemplum pecudes ratione carentes:
Turpe erit, ingenium mitius eſſe feris.
Non equa munus equum, non taurum uacca popoſcit:
Non aries placitam munere captat ouem.

Sola uiro mulier ſpolijs exultat ademptis:
Sola locat noctes: ſola locanda uenit.
Et uendit quod utrunq; iuuat: quod uterq; petebat:
Et pretium, quanti gaudeat ipſa, facit.
Quæ uenus ex æquo uentura eſt grata duobus:
Altera cur illam uendit, & alter emit?
Cur mihi ſit damno, tibi ſit lucroſa uoluptas?
Quam ſocio motu fœmina, uir'q; ferunt?
Non bene conducti uendunt periuria teſtes:
Non bene ſelecti iudicis arca patet.
Turpe, reos empta miſeros defendere lingua:
Quod faciat magnas, turpe tribunal, opes.
Turpe, tori reditu cenſus augere paternos:
Et faciem lucro proſtituiſſe ſuam.
Gratia pro rebus merito debetur inemptis:
Pro male conducto gratia nulla toro.
Omnia conductor ſoluit: mercede ſoluta,
Non manet officio debitor ille tuo.
Parcite formoſæ pretium pro nocte paciſci:
Non habet euentus ſordida præda bonos.
Non fuit armillas tanti pepigiſſe ſabinas:
Vt premerent ſacræ uirginis arma caput.
Ex quibus exierat, traiecit uiſcera ferro
Filius: & pœnæ cauſa monile fuit.
Nec tamen indignum eſt à diuite munera poſci:
Munera poſcenti quæ dare poſſit, habet.
Carpite de plenis pendentes uitibus uuas:
Præbeat Alcinoi poma benignus ager.
Officium pauper numeret, ſtudium'q;, fidem'q;:
Quod quis habet, dominæ conferat omne ſuæ.

Eſt quoq;, carminibus meritas celebrare puellas,
Dos mea: quam uolui, nota ſit arte mea.
Scinduntur ueſtes: gemmæ franguntur, & aurum:
Carmina quam tribuent, fama perennis erit.
Nec dare, ſed pretium poſci dedignor, & odi.
Quod nego poſcenti: deſine uelle, dabo.

ELEGIA XI.

Colligere incertos, & in ordine ponere crines
Docta, nec ancillas inter habenda Nape,
Inq; miniſterijs furtiuæ cognita noctis
Vtilis, & dandis ingenioſa notis,
Sæpe uenire ad me dubitantem hortata Corinnam,
Fida laboranti ſæpe reperta mihi,
Accipe: & ad dominam peraratas mane tabellas
Perfer: & obſtantes ſedula pelle moras.
Nec ſilicum uenæ, nec durum in pectore ferrum,
Sed tibi ſimplicitas ordine maior ineſt.
Credibile eſt, & te ſenſiſſe Cupidinis arcus:
In me militiæ ſigna tuere tuæ.
Si quæret, quid agam: ſpe noctis uiuere dices:
Cætera fert blanda cera notata manu.
Dum loquor: hora fugit: uacuæ bene redde tabellas:
Verum continuo fac tamen ipſa legat.
Aſpicias oculos, mando, frontemq; legentis:
Ex tacito uultu ſcire futura licet.
Nec mora, perlectis reſcribat multa iubeto:
Odi, cum late ſplendida cera uacat.
Comprimat ordinibus uerſus: oculoſq; moretur

Margine in extremo littera raſa meos.
Quid digitos opus eſt graphium laſſare tenendo?
Hoc habeat ſcriptum tota tabella, ueni.
Non ego uictrices lauro redimire tabellas:
Nec Veneris media ponere in æde morer.
Subſcribam. Veneri fidas ſibi Naſo tabellas
Dedicat: at nuper uile fuiſtis acer.

ELEGIA XII.

Flete meos caſus: triſtes rediere tabellæ:
Infelix hodie littera poſſe negat.
Omina ſunt aliquid: modo cum diſcedere uellet,
Ad limen digitos reſtitit icta Nape.
Miſſa foras iterum, limen tranſire memento
Cautius: atq; alte ſobria ferre pedem.
Ite hinc difficiles, funebria ligna, tabellæ:
Tuq; negaturis cera referta notis.
Quam puto de longæ collectam flore cicutæ
Melle ſub infami Corſica miſit apis.
At tanquam minio penitus medicata rubebas:
Ille color uere ſanguinolentus erat.
Proiectæ in triuijs iaceatis, inutile lignum:
Vosq; rotæ frangat prætereuntis onus.
Illum etiam, qui uos ex arbore uertit in uſum:
Conuincam puras non habuiſſe manus.
Præbuit illa arbor miſero ſuſpendia collo:
Carnifici duras præbuit illa cruces.
Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras:
Vulturis in ramis & ſtrigis oua tulit.

H is ego commiſi noſtros inſanus amores?
Molliaq; ad dominam uerba ferenda dedi?
A ptius hæ capiant uadimonia garrula ceræ:
Quas aliquis duro cognitor ore legat.
I nter ephemeridas melius, tabulasq; iacerent:
In quibus abſumptas fleret auarus opes.
E rgo ego uos rebus duplices pro nomine ſenſi:
Auſpicij numerus non erat ipſe boni.
Quid precer iratus? niſi uos carioſa ſenectus
Rodat: & immundo cera ſit alba ſitu.

ELEGIA XIII.

i Am ſuper oceanum uenit à ſeniore marito
Flaua pruinoſo quæ uehit axe diem.
Quo properas Aurora? mane: ſic Memnonis umbras
Annua ſolenni cæde parentet auis.
N unc iuuat, in teneris dominæ iacuiſſe lacertis:
Siquando, lateri nunc bene iuncta meo eſt.
N unc etiam ſomni pingues, & frigidus aër:
Et liquidum tenui gutture cantat auis.
Quo properas ingrata uiris, ingrata puellis?
Roſcida purpurea ſupprime lora manu.
A nte tuos ortus melius ſua ſydera ſeruat
Nauita: nec media neſcit an erret aqua.
T e ſurgit, quamuis laſſus, ueniente uiator:
Miles & armiferas aptat ad arma manus.
P rima ſubire iubes oneratos arua colonos:
Prima uocas tardos ſub iuga panda boues.
T u pueros ſomno fraudas: tradiſq; magiſtris:
Vt ſubeant teneræ uerbera ſæua manus.

Atq; eadem ſponſum conſulti ante atria mittis:
Vnius ut uerbi grandia damna ferat.
Nec tu conſulto, nec tu iucunda diſerto es:
Cogitur ad lites ſurgere uterq; nouas.
Tu, ne fœminei poſſint ceſſare lacerti:
Lanificam reuocas ad ſua penſa manum.
Omnia perpeterer: ſed ſurgere mane puellas
Quis, niſi cui non eſt ulla puella, ferat?
Optaui quoties, ne nox tibi cedere uellet:
Nec fugerent uultus ſydera mota tuos.
Optaui quoties, aut uentus frangeret axem:
Aut caderet ſpiſſa nube retentus equus.
Inuida quò properas? quod erat tibi filius ater:
Materni fuerat pectoris ille color.
Quid ſi non Cephali quondam flagraſſet amore?
An putat ignotam nequitiam eſſe ſuam?
Tithono uellem de te narrare liceret:
Fœmina non cœlo turpior ulla foret.
Illum dum refugis, longo quod marcet ab æuo:
Surgis ad inuiſas à ſene mane rotas.
At ſi quem Cephalum manibus complexa teneres:
Clamares, lente currite noctis equi.
Cur ego plector amans: ſi uir tibi marcet ab annis?
Non me nupſiſti conſiliante ſeni.
Aſpice, quos ſomnos iuueni donarit amato
Luna: nec illius forma ſecunda tua eſt.
Ipſe deûm genitor (ne te tam ſæpe uideret)
Commiſit noctes in ſua uota duas.
Iurgia finieram: ſcires audiſſe: rubebat:
Nec tamen aſſueto tardius orta dies.

ELEGIA XIIII.

d Icebam,deſiſte tuos medicare capillos:
Tingere quam poſſis,iam tibi nulla coma eſt.
At,ſi paſſa fores,quid erat ſpecioſius illis?
Contigerant imum quà patet uſq; latus.
Quid,quod erant tenues,& quos ornare timeres?
Vela colorati qualia Seres habent:
Vel pede quod gracili deducit aranea filum:
Cum leue deſerta ſub trabe nectit opus.
Nec tamen ater erat,nec erat color aureus illis:
Sed quamuis neuter,miſtus uterq; color:
Qualem cliuoſæ madidis in uallibus Idæ
Ardua direpto cortice cedrus habet.
Adde,quod & dociles,& centum flexibus apti,
Et tibi nullius cauſa doloris erant.
Non acus abrupit,non uallum pectinis illos:
Ornatrix tuto corpore ſemper erat.
Ante meos oculos ſæpe eſt ornata:nec unquam
Brachia direpta ſaucia fecit acu.
Sæpe etiam non dum digeſtis mane capillis,
Purpureo iacuit ſemiſopita toro.
Tum quoq; erat neglecta decens: ut thracia Bacche
Cum temere in uiridi gramine laſſa iacet.
Cum graciles eſſent tamen,& lanuginis inſtar:
Heu mala uexatæ quanta tulerè comæ.
Quàm ſe præbuerant ferro patienter,& igni;
Vt fieret torto nexilis orbe ſinus.
Clamabam,ſcelus eſt,iſtos ſcelus urere crines:
Sponte decent:capiti ferrea parce tuo.

V im procul hinc remoue: non eſt qui debeat uri:
Erudit admotas ipſe capillus acus.
F ormoſæ periere comæ: quas uellet Apollo,
Quas uellet capiti Bacchus ineſſe ſuo.
I llis contulerim, quas quondam nuda Dione
Pingitur humenti ſuſtinuiſſe manu.
Quid male compoſitos quereris periſſe capillos?
Quid ſpeculum mœſta ponis inepta manu?
N on bene conſuetis à te ſpectaris ocellis:
Vt placeas, debes immemor eſſe tui.
N on te cantatæ læſerunt pellicis herbæ:
Non anus hæmonia perfida lauit aqua.
N on tibi uis morbi nocuit: procul omen abeſto:
Non minuit denſas inuida lingua comas.
F acta manu, culpaq; tua diſpendia ſentis:
Ipſa dabas capiti miſta uenena tuo.
N unc tibi captiuos mittet Germania crines:
Culta triumphatæ munere gentis eris.
O q̃ ſæpe, comas aliquo mirante, rubebis:
Et dices, empta nunc ego merce probor.
N eſcio quam pro me laudat nunc iſte Sicambram:
Fama tamen memini cum fuit iſta mea.
M e miſerum, lachrymas male continet: oraq; dextra
Protegit ingenuas picta rubore genas.
S uſtinet antiquos gremio, ſpectatq; capillos,
Hei mihi non illo munera digna loco.
C ollige cum uultu mentem: reparabile damnum eſt:
Poſtmodo natiua conſpiciere coma.

ELEGIA XV.

Quid mihi liuor edax ignauos obijcis annos?
Ingenijq; uocas carmen inertis opus?
Non me more patrum, dum ſtrenua ſuſtinet ætas:
Præmia militiæ puluerulenta ſequi:
Non me uerboſas leges ediſcere: non me
Ingrato uoces proſtituiſſe foro.
Mortale eſt, quod quæris opus: mihi fama perennis
Quæritur: ut toto ſemper in orbe canar.
Viuet Mæonides, Tenedos dum ſtabit, & Ide:
Dum rapidas Simois in mare uoluet aquas.
Viuet & Aſcræus, dum muſtis una tumebit:
Dum cadet incurua falce reſecta ceres.
Battiades toto ſemper cantabitur orbe:
Quamuis ingenio non ualet: arte ualet.
Nulla ſophocleo ueniet iactura cothurno.
Cum ſole, & luna ſemper Aratus erit.
Dum fallax ſeruus, durus pater, improba lena
Viuet, dum meretrix blanda: Menandrus erit.
Ennius arte carens, animoſiq; Accius oris,
Caſurum nullo tempore nomen habent.
Varronem, primamq; ratem quæ neſciet ætas?
Aureaq; æſonio terga petita duci?
Carmina ſublimis tunc ſunt peritura Lucreti:
Exitio terras cum dabit una dies.
Tityrus, & ſegetes, æneïaq; arma legentur:
Roma triumphati dum caput orbis erit.
Donec erunt ignes, arcusq; Cupidinis arma:
Diſcentur numeri culte Tibulle tui.

Gallus & heſperijs, & Gallus notus eois,
Et ſua cum Gallo nota Lycoris erit.
Ergo cum ſilices, cum dens patientis aratri
Depereant æuo: carmina morte carent.
Cedant carminibus reges, regumq́; triumphi:
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur uulgus: mihi flauus Apollo
Pocula caſtalia plena miniſtret aqua:
Suſtineamq́; coma metuentem frigora myrtum:
Atq; ita ſollicito multus amante legar.
Paſcitur in uiuis liuor: poſt fata quieſcit:
Tunc ſuus ex merito quenq; tuetur honor.
Ergo etiam, cum me ſupremus adufferit ignis:
Viuam: parsq́; mei magna ſuperſtes erit.

P. OVIDII NASONIS AMORVM LIBER SECVNDVS.

ELEGIA PRIMA.

hAec quoq; compoſui pelignis natus aquoſis
Ille ego nequitiæ Naſo poëta meæ:
Hoc quoq; iuſſit amor: procul hinc, procul eſte ſeueri:
Non eſtis teneris apta theatra modis.
Me legat in ſponſi facie non frigida uirgo,
Et rudis ignoto tactus amore puer.
Atq; aliquis iuuenum, quo nunc ego, ſaucius arcu
Agnoſcat flammæ conſcia ſigna ſuæ:
Miratusq́; diu, quo, dicat, ab indice doctus
Compoſuit caſus iſte poëta meos?

A uſus eram,memini,cœleſtia dicere bella,
Centimanumq́; Gygen:& ſatis oris erat.
C um male ſe tellus ulta eſt:ingeſtaq; olympo
Ardua deuexum Pelion oſſa tulit.
I n manibusq́; Iouem,& cum Ioue fulmen habebã:
Quod bene pro cœlo mitteret ille ſuo.
C lauſit amica fores:ego cum Ioue fulmen omiſi:
Excidit ingenio Iuppiter ipſe meo.
I uppiter ignoſcas:nil me tua tela iuuabant:
Clauſa tuo maius ianua fulmen habet.
B landitias,elegosq́; leues,mea tela,reſumpſi:
Mollierant duras lenia uerba fores.
C armina ſanguineæ deducunt cornua lunæ:
Et reuocant niueos ſolis euntis equos.
C armine diſſiliunt abruptis faucibus angues:
Inq́; ſuos fontes uerſa recurrit aqua.
C arminibus ceſſere fores:inſertaq; poſti,
Quamuis robur erat,carmine uicta ſera eſt.
Quid mihi profuerit uelox cantatus Achilles?
Quid pro me Aiaces alter,& alter agent?
Quiq́; tot errando,quot bello,perdidit annos?
Raptus & hæmonijs flebilis Hector equis?
A t facies teneræ ut laudata eſt ſæpe puellæ:
Ad uatem,pretium carminis,ipſa uenit.
M agna datur merces:heroum clara ualete
Nomina:non apta eſt gratia ueſtra mihi.
A d mea formoſos uultus adhibete puellæ
Carmina:purpureus quæ mihi dictat Amor.

ELEGIA II.

Q Vem penes eſt dominam ſeruandi cura Bagoë,
Dum perago tecum pauca, ſed apta, uaca.
H eſterna uidi ſpatiantem luce puellam,
Illa, quæ danai porticus agmen habet.
P rotinus, ut placuit, miſi: noctemq́; rogaui:
Reſcripſit trepida, non licet, illa manu.
E t cur non liceat, quærenti reddita cauſa eſt:
Quod nimium dominæ cura moleſta tua eſt.
S i ſapis o cuſtos, odium (mihi crede) mereri
Deſine: quem metuit, quiſq; perire cupit.
V ir quoq; non ſapiens: quid enim ſeruare labores,
Vnde nihil, quãuis non tueare, perit?
S ed gerat ille ſuo morem furioſus amori:
Et caſtam, multis quæ placet, eſſe putet.
H uic furtiua tuo libertas munere detur:
Quam dederis illi, reddat ut illa tibi.
C onſcius eſſe uelis: domina eſt obnoxia ſeruo.
Conſcius eſſe times: diſſimulare licet.
S cripta leget ſecum: matrem ſcripſiſſe putato.
Venerit ignotus: poſt modo notus eat.
I bit ut affectam, quæ non languebit, amicam
Viſat: iudicijs ægra ſit illa tuis.
S i faciet tarde: ne te mora longa fatiget,
Impoſita gremio ſtertere fronte potes.
N ec tu niligenam fieri quid poſſit ad Iſim,
Quæſieris: nec tu curua theatra time.
C onſcius aſſiduos commiſſi, tollet honores:
Quis minor eſt autem, quàm tacuiſſe, labor?

I lle placet:uerſat'q; domum:nec uerbera ſentit:
Ille placet dominæ:cætera turba iacet.
H uic,ueræ ut lateant cauſæ,finguntur inanes:
Atq; ambo domini,quod probat una,probant.
C um bene uir traxit uultum:rugas'q; coëgit:
Quod uoluit fieri blanda puella,facit.
S ed tamen interdum tecum quoq; iurgia nectat:
Et lachrymas ſimulet:carnificem'q; uocet.
T u contra obijcies,quæ tuto diluat illa:
In uero,falſo crimine,deme fidem.
S ic tibi ſemper honos,ſic alta pecunia creſcet:
Hæc fac,& exiguo tempore liber eris.
A ſpicis indicibus nexas per colla cathenas:
Squalidus orba fide pectora carcer habet.
Quærit aquas in aquis,& poma fugacia captat
Tantalus:hoc illi garrula lingua dedit.
D um nimium ſeruat custos Iunonius Io:
Ante ſuos annos occidit:illa dea eſt.
V idi ego compedibus liuentia crura gerentem:
Vnde uir inceſtum ſcire coactus erat.
P œna minor merito:nocuit mala lingua duobus:
Vir doluit:famæ damna puella tulit.
(Crede mihi)nulli ſunt crimina grata marito:
Nec quenquam,quamuis audiat illa,iuuant.
S eu tepet:indicium ſecuras prodis ad aures:
Siue amat:officio fit miſer ille tuo.
C ulpa nec ex facili,quamuis manifeſta,probatur:
Iudicis illa ſui tuta fauore uenit.
V iderit ipſe licet:credet tamen ille neganti:
Damnabit'q; oculos:& ſibi uerba dabit.

Aſpiciet dominæ lachrymas: plorabit & ipſe:
Et dicet, pœnas garrulus iſte dabit.
Quid diſpar certamen inis? tibi uerbera uicto
Adſunt: in gremio iudicis illa ſedet.
Non ſcelus aggredimur: non ad miſcenda coimus
Toxica: non ſtricto fulminat enſe manus.
Quærimus, ut tuto per te poſſimus amare:
Quid precibus noſtris mollius eſſe poteſt?

ELEGIA III.

h Ei mihi, q̃d dominã nec uir, nec fœmina ſeruas:
Mutua nec ueneris gaudia noſſe potes.
Qui primus pueris genitalia membra recidit:
Vulnera, quæ fecit, debuit ipſe pati.
Mollis in obſequium, facilis'q; rogantibus eſſes:
Si tuus in quauis prætepuiſſet amor.
Non tu natus equo, non fortibus utilis armis:
Bellica non dextræ conuenit haſta tuæ.
Iſta mares tractant. tu ſpes depone uiriles:
Sunt tibi cum domina ſigna ferenda tua.
Hanc imple meritis: huius tibi gratia proſit.
Si careas illa: quis tuus uſus erit?
Eſt etiam facies: ſunt apti luſibus anni:
Indigna eſt pigro forma perire ſitu.
Fallere te potuit, quãuis habeare moleſtus:
Non caret effectu, quod uoluere, duo.
Aptius ut fuerit precibus tentaſſe, rogamus:
Dum bene ponendi munera tempus habes.

ELEGIA

ELEGIA IIII.

Non ego mendoſos auſim defendere mores:
Falſaq; pro uitijs arma mouere meis.
Confiteor, ſiquid prodeſt delicta fateri:
In mea nunc demens crimina faſſus eo.
Odi: nec poſſum cupiens non eſſe, quod odi:
Heu q̃, quod ſtudeas ponere, ferre graue eſt.
Nam deſunt uires ad me mihi, iusq; regendum:
Auferor, ut rapida concita puppis aqua.
Non eſt certa meos quæ forma inuitet amores:
Centum ſunt cauſæ, cur ego ſemper amem.
Siue aliqua eſt oculos in me deiecta modeſtos:
Vror: & inſidiæ ſunt pudor ille meæ.
Siue procax aliqua eſt: capior, quia ruſtica non eſt:
Spemq; dat, in molli mobilis eſſe toro:
Aſpera ſi uiſa eſt, rigidasq; imitata ſabinas:
Velle, ſed ex alto diſſimulare puto.
Siue eſt docta: placet raras dotata per artes:
Siue rudis: placita eſt ſemplicitate ſua.
Eſt, quæ Callimachi præ noſtris ruſtica dicat
Carmina: cui placeo, protinus illa placet.
Eſt etiam, quæ me uatem, & mea carmina culpet:
Culpantis cupiam ſuſtinuiſſe femur.
Molliter incedit: motu capit: altera dura eſt:
At poterit tacto mollior eſſe uiro.
Hæc quia dulce canit: flectitq; facillima uocem:
Oſcula cantanti rapta dediſſe uelim.
Hæc querulas habili percurrit pollice chordas:
Tam doctas quis non poſſit amare manus?

I lla placet geſtu: numeroſaq; brachia ducit:
Et tenerum molli torquet ab arte latus:
V t taceam de me, qui cauſa tangor ab omni:
Illic Hippolytum pone: Priapus erit.
T u, quia tam longa es: ueteres heroidas æquas:
Et potes in toto multa iacere toro.
H æc habilis breuitate ſua eſt: corrumpor utraq;:
Conueniunt uoto longa, breuiſq; meo.
N on eſt culta: ſubit, quid cultæ accedere poſſit.
Ornata eſt: dotes exhibet ipſa ſuas.
C andida me capiet: capiet me flaua puella:
Eſt etiam in fuſco grata colore uenus.
S eu pendent niuea pulli ceruice capilli:
Leda fuit nigra conſpicienda coma.
S eu flauent: placuit croceis Aurora capillis.
Omnibus hiſtorijs ſe meus aptat amor.
M e noua ſollicitat: me tangit ſerior ætas:
Hæc melior ſpecie: moribus illa placet.
D eniq; quas tota quiſquam probat urbe puellas:
Noſter in has omnes ambitioſus amor.

ELEGIA V.

n VIlus amor tãti eſt: abeas pharetrate Cupido:
Vt mihi ſint toties maxima uota mori.
V ota mori mea ſunt: cum te peccaſſe recordor,
Hei mihi perpetuum nata puella malum.
N on mihi deceptæ nudant tua facta tabellæ:
Nec data furtiue munera crimen habent.
O utinam arguerem, ſic ut non uincere poſſem:

Me miſerum, quare tam bona cauſa mea eſt?
Felix qui, quod amat, defendere fortiter audet:
Cui ſua, non feci, dicere amica poteſt.
Ferreus eſt: nimiumq; ſuo fauet ille dolori:
Cui petitur uicta palma cruenta rea.
Ipſe miſer uidi, cum me dormire putares:
Sobrius appoſito crimina ueſtra mero.
Multa ſupercilio uidi uibrante loquentes:
Nutibus in ueſtris pars bona uocis erat.
Non oculi tacuere tui, conſcriptaq; uino
Menſa: nec in digitis littera nulla fuit.
Sermonem agnoui, (quid non uideatur amanti?)
Verbaq; pro certis iuſſa ualere notis.
Iamq; frequens ierat menſa conuiua relicta:
Compoſiti iuuenes unus & alter erant.
Improba tum uero iungentes oſcula uidi:
Illa mihi lingua nexa fuiſſe liquet:
Qualia non fratri tulerit germana ſeuero:
Sed tulerit cupido mollis amica uiro:
Qualia credibile eſt non Phœbum ferre Dianæ:
Sed Venerem Marti ſæpe tuliſſe ſuo.
Quid facis, exclamo, quo nunc mea gaudia differs?
Iniiciam dominas in mea iura manus.
Hæc tibi ſunt mecum, mihi ſunt communia tecum:
In bona cur quiſquam tertius iſta uenit?
Hæc ego, quæq; dolor linguæ dictauit: at illi
Conſcia purpureus uenit in ora pudor.
Quale coloratum tithoni coniuge cœlum
Subrubet: aut ſponſo uiſa puella nouo.
Quale roſæ fulgent inter ſua lilia miſtæ:

Aut ubi cantatis luna laborat equis.
A ut quod,ne longis flaueſcere poſſit ab annis:
Mæonis aſſyrium fœmina tinxit ebur.
H ic erat, aut alicui color ille ſimllimus horum:
Et nunquam caſu pulchrior illa fuit.
S pectabat terram:terram ſpectare decebat.
Mœſta erat in uultu:mœſta decenter erat.
S icut erant,& erant compti,lanıare capillos,
Et fuit in teneras impetus ire genas.
V t faciem uidi:fortes cecidere lacerti:
Defenſa eſt armis noſtra puella ſuis.
Q ui modo ſæuus eram,ſupplex,ultroq; rogaui:
Oſcula ne nobis deteriora daret.
R iſit:& ex animo dedit oſcula,qualia poſſent
Excutere irato tela triſulca Ioui.
T orqueor infelix,ne tam bona ſenſerit alter:
Et uolo non ex hac illa fuiſſe nota.
H æc quoq;,q̃ docui,multo meliora fuerunt:
Et quiddam uiſa eſt addidiciſſe noui.
Q uod nimium placuere,malum eſt: ꝙ tota labellis
Lingua tua eſt noſtris,noſtra recepta tuis.
N ec tamen hoc unum doleo:non oſcula tantum
Iuncta queror:q̃uis hæc quoq; iuncta queror.
I lla niſi, in lecto, nuſq̃ potuere doceri:
Neſcio quis pretium grande magiſter habet.

ELEGIA VI.

P ſittacus eois ales mihi miſſus ab indis
Occidit:exequias ferte frequenter aues.
I te piæ uolucres:& plangite pectora pennis:

Et rigido teneras ungue notate genas.
Horrida pro mœſtis lanietur pluma capillis:
Pro longa reſonent carmina ueſtra tuba.
Quid ſcelus Iſmarij quereris Philomela tyranni?
Expleta eſt annis iſta querela ſuis.
Alitis in raræ miſerum diuertite funus:
Magna, ſed antiqua eſt cauſa doloris, Itys.
Omnes, quæ liquido libratis in aëre pennas,
Tu tamen ante alias turtur amice dole.
Plena fuit uobis omni concordia uita:
Et ſtetit ad finem longa, tenaxq́; fides.
Quod fuit argolico iuuenis Phocéus Oreſti:
Hoc tibi, dum licuit, Pſittace turtur erat.
Quid tamen iſta fides? quid rari forma coloris?
Quid uox mutandis ingenioſa ſonis?
Quid iuuat, ut datus es, noſtræ placuiſſe puellæ?
Infelix, auium gloria, nempe iaces.
Tu poteras uirides pennis hebetare ſmaragdos,
Tincta gerens rubro punica roſtra croco.
Non fuit in terris uocum ſimulantior ales:
Reddebas blæſo tam bene uerba ſono.
Raptus es inuidia: non tu fera bella mouebas:
Garrulus, & placidæ pacis amator eras.
Ecce coturnices inter ſera prælia uiuunt:
Forſitan & fiunt inde frequenter anus.
Plenus eras minimo: nec præ ſermonis amore
In multos poterant ora uacare cibos.
Nux erat eſca tibi, cauſæq́; papauera ſomni:
Pellebatq́; ſitim ſimplicis humor aquæ.
Viuit edax uultur: ducitq́; per aëra gyros

Miluius: & pluuiæ Graculus author aquæ.
V iuit & armiferæ Cornix inuiſa Mineruæ,
Illa quidem ſæclis uix moritura nouem.
O ccidit illa loquax humanæ uocis imago
Pſittacus, extremo munus ab orbe datum.
O ptima prima fere` manibus rapiuntur auaris:
Implentur numeris deteriora ſuis.
T riſtia Phyllacidæ Therſites funera uidit:
Iamq; cinis, uiuis fratribus, Hector erat.
Q uid referam timidæ pro te pia uota puellæ?
Vota procelloſo per mare rapta noto?
S eptima lux uenit non exhibitura ſequentem:
Et ſtabat uacua iam tibi parca colo:
N ec tamen ignauo ſtupuerunt uerba palato:
Clamauit moriens lingua, Corinna uale.
C olle ſub elyſio nigra nemus ilice frondet:
Vdaq; perpetuo gramine terra uiret.
S i qua fides dubijs: uolucrum locus ille piarum
Dicitur, obſcœnæ quo prohibentur aues
I llic innocui late paſcuntur Olores:
Et uiuax Phœnix, unica ſemper auis.
E xplicat ipſa ſuas ales iunonia pennas:
Oſcula dat cupido blanda columba mari.
P ſittacus has inter nemorali ſede receptus
Conuertit uolucres in ſua uota pias.
O ſſa tegit tumulus, tumulus pro corpore magnus:
Quo lapis exiguus par ſibi carmen habet.
C olligor ex ipſo dominæ placuiſſe ſepulchro:
Ora fuere mihi plus aue docta loqui.

ELEGIA VII.

Ergo ego ſuſficiā reus in noua crimina ſemper?
Vt uincam:toties dimicuiſſe pudet.
Siue ego marmorei reſpexi ſumma theatri:
Eligis e' multis,unde dolere uelis.
Candida ſeu tacito uidit me fœmina uultu:
In uultu tacitas arguis eſſe notas.
Siquam laudaui:miſeros petis ungue capillos:
Si culpo:crimen diſſimulare putas.
Siue color bonus eſt:in te quoq; frigidus eſſe:
Seu malus:alterius dicor amore mori:
Atq; ego peccati uellem modo conſcius eſſe:
Aequo animo pœnam,qui meruere,ferunt.
Nunc temere inſimulas:credendóq; omnia fruſtra
Ipſa uetas iram pondus habere tuam.
Aſpice,ut auritus miſerandæ ſortis aſellus
Aſſiduo domitus uerbere tardus eat.
Ecce tuum ſolers caput exornare Cypaſſis
Obijcitur dominæ contemeraſſe torum.
Di melius,q̃ me,ſi ſit peccaſſe libido:
Sordida contemptæ ſortis amica iuuet.
Quis ueneris famulæ connubia liber inire,
Tergaq; complecti uerbere ſecta uelit?
Adde,q̃ ornandis operoſa eſt illa capillis,
Et tibi per doctas grata miniſtra manus.
Scilicet ancillam,quæ ſit tibi fida,rogarem?
Quid,niſi ut indicio iuncta repulſa foret?
Per Venerem iuro,puerīq; uolatilis arcus,
Me non admiſſi criminis eſſe reum.

ELEGIA VIII.

P Onendis in mille modis perfecta capillis,
Comere ſed ſolas digna Cypaſſi deas,
E t mihi iucundo non ruſtica cognita furto,
Apta quidem dominæ, ſed magis apta mihi,
Quis fuit inter nos ſociati corporis index?
Senſit concubitus unde Corinna tuos?
N on tamen erubui: nec uerbo lapſus in ullo
Furtiuæ ueneris conſcia ſigna dedi.
Quid, quod in ancillam ſiquis delinquere poſſit:
Illum ego contendi mente carere bona?
T heſſalus ancillæ facie Briſeidos arſit:
Serua mycenæo phœbas amata duci.
N ec ſum Tantalide, nec forti maior Achille:
Quod decuit reges, cur mihi turpe putem?
V t tamen iratos in te defixit ocellos:
Vidit te totis erubuiſſe genis.
A t quanto, ſi forte refert, præſentior ipſe
Per Veneris feci numina magna fidem.
T u dea, tu iubeas animi periuria noſtri
Carpathium tepidos per mare ferre notos.
P ro quibus officijs pretium mihi dulce repende,
Concubitus hodie fuſca Cypaſſi tuos.
Quid renuis? fingisq́; nouos ingrata timores?
Eſt, unum è dominis promeruiſſe, ſatis.
Quod ſi ſtulta negas: index ante acta fatebor:
Et ueniam culpæ proditor ipſe meæ.
Quoq́; loco fuerim tecum, quotiesq́; Cypaſſi,
Narrabo dominæ, quotq́;, quibusq́; modis.

ELEGIA IX.

O Nunq̃ pro me ſatis indignate Cupido,
O in corde meo deſidioſe puer,
Quid me, qui miles nunquam tua ſigna reliqui:
Lædis? & in caſtris uulneror ipſe tuis?
Cur tua fax urit, figit tuus arcus amicos?
Gloria pugnantes uincere maior erat.
Quid? non hæmonius, quem cuſpide perculit, heros:
Cum petijt, medica poſtmodo iuuit ope?
Venator ſequitur fugientia: capta relinquit:
Semper & inuentis ulteriora petit.
Nos tua ſentimus, populus tibi deditus, arma:
Pigra reluctanti ceſſat in hoſte manus.
Quid iuuat, in nudis hamata recondere tela
Oſſibus? oſſa mihi nuda reliquit amor.
Tot ſine amore uiri, tot ſunt ſine amore puellæ:
Hinc tibi cum magna laude triumphus eat.
Roma, niſi immenſum uires promoſſet in orbem:
Stramineis eſſet nunc quoq; denſa caſis.
Feſſus in acceptos miles deducitur agros:
Tutáq;, depoſito poſcitur enſe, rudis.
Longaq; ſubductam cælant naualia pinum:
Mittitur in ſaltus carcere liber equus.
Me quoq;, qui toties merui ſub amore puellæ:
Defunctum placide uiuere tempus erat.
Viue deus poſito ſiquis mihi dicat amore:
Deprecer: uſqueadeo dulce puella malum eſt.
Cum bene pertæſum eſt: animúq; reuanuit ardor:
Neſcio quo miſeræ turbine mentis agor.

Vt rapit in præceps dominum, ſpumantia fruſtra
Frena retentantem, durior oris equus:
Vt ſubitus propè iam prehenſa tellure carinam
Tangentem portus uentus in alta rapit:
Sic me ſæpe refert incerta Cupidinis aura:
Notaq; purpureus tela reſumit amor.
Fige puer: poſitus nudus tibi præbeor armis:
Hic tibi ſunt uires: hic tua dextra facit.
Huc tanquam iuſſæ ueniunt iam ſponte ſagittæ:
Vix ulli's præ me nota pharetra tua eſt.
Infelix, tota quicunq; quieſcere nocte
Suſtinet: & ſomnos præmia magna uocat.
Stulte, quid eſt ſomnus, gelidæ niſi mortis imago?
Longa quieſcendi tempora fata dabunt.
Me modo decipiant uoces fallacis amicæ:
Sperando certe gaudia magna feram.
Et modo blanditias dicat: modo iurgia nectat:
Sæpe fruar domina: ſæpe repulſus eam.
Quod dubius Mars eſt: per te priuigne Cupido eſt:
Et mouet exemplo uitricus arma tuo.
Tu leuis es: multóq; tuis uentoſior alis:
Gaudiaq; ambigua dasq;, negasq; fide.
Si tamen exaudis pulchra cum matre Cupido:
Indeſerta meo pectore regna gere.
Accedant regno nimium uaga turba puellæ:
Ambobus populus ſic uenerandus eris.

ELEGIA X.

Tv mihi, tu certe (memini) Græcine negabas,
Vno poſſe aliquem tempore amare duas:

Per te ego decipior: per te deprenſus inermis.
Ecce duas uno tempore ſolus amo.
Vtraq; formoſa eſt: operoſæ cultibus ambæ:
Artibus, in dubio eſt, hæc ſit, an illa prior.
Pulchrior hac illa eſt: hæc eſt quoq; pulchrior illa:
Et magis hæc nobis, & magis illa placet.
Errat, ut à uentis diſcordibus acta phaſelus:
Diuiduumq; tenent alter & alter amor.
Quid geminas Erycina meos ſine fine dolores?
Non erat in curas una puella ſatis?
Quid folia arboribus? quid pleno ſydera cælo?
In freta collectas alta quid addis aquas?
Sed tamen hoc melius: q̃ ſi ſine amore iacerem:
Hoſtibus eueniat uita ſeuera meis.
Hoſtibus eueniat uacuo dormire cubili:
Et medio late ponere membra toro.
At mihi ſæuus amor ſomnos abrumpat inertes:
Simq; mei lecti non ego ſolus onus.
Me mea diſperdat nullo prohibente puella:
Si ſatis una poteſt: ſi minus una, duæ.
Sufficiant, graciles non ſunt ſine uiribus artus:
Pondere non neruis corpora noſtra carent.
Et lateri dabit in uires alimenta uoluptas:
Decepta eſt opera nulla puella mea.
Sæpe ego laſciuæ conſumpſi tempora noctis:
Vtilis, & forti corpore mane fui.
Felix, quem ueneris certamina mutua perdunt:
Di faciant, leti cauſa ſit iſta mei.
Induat aduerſis contraria pectora telis
Miles: & æternum ſanguine nomen emat.

Quærat auarus opes:&,quæ laſſarit eundo
  Aequora,periuro naufragus ore bibat.
At mihi contingat ueneris langueſcære motu:
  Cum moriar:medium ſoluar & inter opus.
Atq; aliquis noſtro lachrymans in funere,dicat:
  Conueniens uitæ mors fuit iſta tuæ.

ELEGIA XI.

Prima malas docuit mirantibus æquoris undas
  Peliaco pinus uertice cæſa uias.
Quæ concurrentes inter temeraria cautes
  Conſpicuam fuluo uellere uexit ouem.
O utinam,nequis remo freta longa moueret:
  Argo funeſtas preſſa bibiſſet aquas.
Ecce fugit notumq; torum,patriosq; penates:
  Fallacesq; uias ire Corinna parat.
Quid tibi,me miſerum,zephyros,eurosq; timebo?
  Et gelidum boream,præcipitemq; notum?
Non illic urbes,non tu mirabere ſyluas:
  Vna eſt iniuſti cœrula forma maris.
Nec medius tenues conchas,pictosue lapillos
  Pontus habet:bibuli littoris illa mora eſt.
Littora marmoreis pedibus ſignate puellæ:
  Hactenus eſt tutum:cætera cæca uia eſt.
Et uobis alij uentorum prælia narrent:
  Quas Scylla infeſtet,quasue Charybdis aquas:
Et quibus emineant uiolenta Ceraunia ſaxis:
  Quo lateant Syrtes magna,minorq; ſinu.
Hæc alij referant:at uos,quod quiſq; loquetur,
  Credite:credenti nulla procella nocet.

S ero reſpicitur tellus:ubi fune ſoluto
Currit in immenſum panda carina ſalum.
N auita ſollicitus & uentos horret iniquos:
Et prope tam letum,q̃ prope cernit aquam.
Quod ſi concuſſas Triton exaſperat undas:
Quàm tibi ſit toto nullus in ore color.
T um generoſa uoces fœcundæ ſydera Ledæ:
Et,felix,dicas, quem ſua terra tenet.
T utius eſt fouiſſe torum:legiſſe libellos:
Threiciam digitis increpuiſſe lyram.
A t ſi uana ferunt uolucres mea uerba procellæ:
Aequa tamen puppi ſit Galatea tuæ.
V eſtrum crimen erit talis iactura puellæ,
Nereidesq; deæ, Nereidumq; pater.
V ade memor noſtri,uento reditura ſecundo:
Impleat illa tuos fortior aura ſinus.
T unc mare in hæc magnus proclinet littora Nereus:
Huc uenti ſpectent:huc agat æſtus aquas.
I pſa roges,zephyri ueniant in lintea pleni:
Ipſa tua moueas turgida uela manu.
P rimus ego aſpiciam notam de littore puppim:
Et dicam, noſtros aduehit illa deos:
E xcipiamq; humeris:& multa ſine ordine carpam
Oſcula:pro reditu uictima uota cadet.
I nq; tori formam molles ſternentur arenæ:
Pro menſa tumulus quilibet eſſe poteſt.
I llic appoſito narrabis multa lyæo:
Pene ſit ut medijs obruta nauis aquis:
D umq; ad me properas:nec iniquæ tempora noctis,
Nec te præcipites extimuiſſe notos.

Omnia pro ueris credam: ſint ficta licebit:
Cur ego non uotis blandiar ipſe meis?
Haec mihi q̃primum cœlo nitidiſſimus alto
Lucifer admiſſo tempora portet equo.

ELEGIA XII.

Ite triumphales circum mea tempora lauri:
Vicimus: in noſtro eſt ecce Corinna ſinu:
Quam uir, quã cuſtos, quam ianua firma, tot hoſtes
Seruabant: nequa poſſet ab arte capi.
Haec eſt praecipuo uictoria digna triumpho:
In qua, quaecunq; eſt, ſanguine praeda caret.
Non humiles muri, non paruis oppida foſſis
Cincta, ſed eſt ductu capta puella meo.
Pergama cum caderent bello ſuperata biluſtri:
Ex tot in Atridis pars quota laudis erat.
At mea ſepoſita eſt, & ab omni milite diſcors
Gloria: nec titulum muneris alter habet.
Me duce ad hunc uoti finem, me milite ueni:
Ipſe eques, ipſe pedes, ſignifer ipſe fui:
Nec caſum fortuna meis immiſcuit actis.
Huc ades o cura parte triumphe mea.
Nec belli noua cauſa mei, niſi rapta fuiſſet
Tyndaris: Europae pax, Aſiaeq; foret.
Faemina ſylueſtres Lapithas, populumq; biformem
Turpiter appoſito uertit in arma mero.
Faemina Troianos iterum noua bella mouere
Impulit in regno iuſte Latine tuo.
Faemina Romanis etiamnunc urbe recenti
Immiſit ſoceros: armaq; ſaeua dedit.

Vidi ego pro niuea pugnantes coniuge tauros:
Spectatrix animos ipſa iuuenca dabat.
Me quoq; qui multos, ſed me ſine cæde, Cupido
Iuſſit militiæ ſigna mouere ſuæ.

ELEGIA XIII.

Dum labefactat onus grauidi temeraria uetris:
In dubio uitæ laſſa Corinna iacet.
Illa quidem clàm me tantum molita pericli,
Ira digna mea eſt: ſed cadit ira metu.
Sed tamen aut ex me conceperat: aut ego credo:
Eſt mihi pro facto ſæpe, quod eſſe poteſt.
Iſi, paretonium, genialiaq; arua Canopi
Quæ colis, & Memphim, palmiferámq; Pharon:
Quáq; celer lato Nilus delapſus ab alueo
Per ſeptem portus in maris exit aquas:
Per tua ſiſtra precor, per Anubidis ora uerendi:
Sic tua ſacra pius ſemper Oſyris amet:
Pigraq; labatur circum donaria ſerpens:
Et comes in pompa corniger Apis eat:
Huc adhibe uultus: & in una parce duobus:
Nam uitam dominæ tu dabis: illa mihi.
Sæpe tibi meruit certis operata diebus:
Qua cingit lauros gallica turba tuas.
Tuq; laborantes utero miſerata puellas,
Quarum tarda latens corpora tendit onus:
Lenis ades, precibuſq; faue Lucina puellæ.
Digna eſt, quam iubeas muneris eſſe tui.
Ipſe ego thura dabo fumoſis candidus aris:

Ipſe feram ante tuos munera uota pedes.
Adjciam titulum, ſeruata Naſo Corinna.
Tu modo fac titulo, muneribus'q; locum.
Si tamen in tanto fas eſt monuiſſe timore:
Hac tibi ſit pugna dimicuiſſe ſatis.

ELEGIA XIIII.

Qvid iuuat, immunes belli ceſſare puellas?
Nec fera peltatas agmina uelle ſequi?
Si ſine marte ſuis patiuntur uulnera telis:
Et cæcas armant in ſua fata manus.
Quæ prima inſtituit teneros auellere fœtus:
Militia fuerat digna perire ſua.
Scilicet, ut careat rugarum crimine uenter:
Sternetur pugnæ triſtis arena tuæ?
Si mos antiquis placuiſſet matribus idem:
Gens hominum uitio deperitura fuit.
Qui'q; iterum iaceret generis primordia noſtri
In uacuo lapides orbe, parandus erat.
Quis Priami fregiſſet opes, ſi numen aquarum
Iuſta recuſaſſet pondera ferre Thetis?
Ilia ſi tumido geminos in uentre necaſſet:
Caſurus dominæ conditor urbis erat.
Si Venus Aeneam grauida temeraſſet in aluo:
Cæſaribus tellus orba futura fuit.
Tu quoq;, cum poſſes naſci formoſa: periſſes:
Tentaſſet, quod tu, ſi tua mater opus.
Ipſe ego, cum fuerim melius periturus amando:
Vidiſſem nullos matre negante dies.

Quid

Quid plenam fraudas uitem creſcentibus uuis?
Pomaq; crudeli uellis acerba manu?
Sponte ſua matura fluent: ſine creſcere nata:
Eſt pretium paruæ non leue uita moræ.
Veſtra quid effoditis ſubiectis uiſcera telis?
Et non dum natis dira uenena datis?
Colchida reſperſam puerorum ſanguine culpant:
Atq; ſua cæſum matre queruntur Itym.
Vtraq; ſæua parens: ſed triſtibus utraq; cauſis
Iactura ſocij ſanguinis ulta uirum eſt.
Dicite, quis Tereus, quis uos irritet Iaſon
Figere ſollicita corpora ueſtra manu?
Hæc neq; in armenijs tigres fecere latebris:
Perdere nec fœtus auſa leæna ſuos.
At teneræ faciunt, ſed non impune, puellæ:
Sæpe, ſuos utero quæ necat, ipſa perit.
Ipſa perit: ferturq; rogo reſoluta capillos:
Et merito clamant qui modo cunq; uident.
Iſta ſed ætherias uaneſcant dicta per auras:
Et ſint ominibus pondera nulla meis.
Dii faciles, peccaſſe ſemel concedite tuto:
Et ſatis eſt, pœnam culpa ſecunda ferat.

ELEGIA XV.

Annule formoſæ digitum uincture puellæ,
In quo cenſendum nil, niſi dantis amor:
Munus eas gratum: te læta mente receptum
Protinus articulis induat illa ſuis.
Tam bene conuenias: quàm mecum conuenit illi:

Et digitum iuſto commodus orbe teras.
Felix à domina tractaberis annule noſtra:
Inuideo donis iam miſer ipſe meis.
O utinam ſubito fieri mea munera poſſem
Artibus ææ, carpathÿq; ſenis.
Tunc ego te cupiam dominæ tetigiſſe papillas:
Et læuam tunicas inſerüiſſe manum.
Elabar digito, quamuis anguſtus, & hærens:
Inq; ſinum mira lapſus ab arte cadam.
Idem ego, ut arcanas poſſim ſignare tabellas:
Ne'ue tenax ceram, ſiccaq; gemma trahat:
Humida formoſæ tangam prius ora puellæ.
Tantum ne ſignem ſcripta dolenda mihi.
Si dabor, ut condar loculis: exire negabo
Aſtringens digitos orbe minore tuos.
Non ego dedecori tibi ſim mea uita futurus:
Quod'ue tener digitus ferre recuſet onus.
Me gere, cum calidis perfundes imbribus artus:
Damnaq; ſub gemma perfer euntis aquæ.
Sed puto te uiſa mea membra libidine ſurgent:
Et peraget partes annulus ipſe uiri.
Irrita quid uoueo? paruum proficiſcere munus:
Illa datam tecum ſentiat eſſe fidem.

ELEGIA XVI.

m E pars Sulmo tenet peligni tertia ruris,
Parua, ſed irriguis ora ſalubris aquis.
Sol licet admoto tellurem ſydere findat:
Et micet icarÿ ſtella proterua canis:

A rua pererrantur peligna liquentibus undis:
Et uiret in tenero fertilis herba ſolo.
T erra ferax cereris, multoq; feracior uuis:
Dat quoq; baciferam pallada rarus ager.
P erq; reſurgentes riuis labentibus herbas
Gramineus madidam ceſpes obumbrat humum.
A t meus ignis abeſt. uerbo peccauimus uno:
Quæ mouet ardores, eſt procul: ardor adeſt.
N on ego, ſi medius Polluce, & Caſtore ponar:
In cœli ſine te parte fuiſſe uelim.
S olliciti iaceant: terraq; premantur iniqua:
In longis orbem qui ſecuere uias.
A ut iuuenum comites iuſſiſſent ire puellas:
Si fuit in longas terra ſecanda uias.
T unc mihi, ſi premerem uentoſas horridus alpes:
Durum, cum domina molle fuiſſet, iter.
C um domina libycas auſim perrumpere ſyrtes:
Et dare non æquis uela ferenda notis.
N ec quæ uirgineo portenta ſub inguine latrant:
Nec timeam ueſtros curua malea ſinus:
N ec quas ſubmerſis ratibus ſaturata charybdis
Fundit, & effuſas ore receptat aquas.
Q uod ſi Neptuni uentoſa potentia uincat:
Et ſubuenturos auferat unda deos:
T u noſtris niueos humeris impone lacertos:
Corpore nos facili dulce feremus onus.
S æpe petens Hero iuuenis tranſnauerat undas:
Tunc quoq; tranſnaſſet: ſed uia cæca fuit.
A t ſine te, quamuis operoſi uitibus agri
Me teneant; quamuis amnibus arua natent:

Et uocet in riuos currentem ruſticus undam:
Frigidaq; arboreas mulceat aura comas:
Non ego pelignos uideor celebrare ſalubres,
Non ego natalem rura paterna locum:
Sed Scythiam, Cilicasq; feros, uirideſq; Britanos,
Quæq; prometheo ſaxa cruore rubent.
Vlmus amat uitem: uitis non deſerit ulmum:
Separor à domina cur ego ſæpe mea?
At mihi te comitem iurabas uſq; futuram,
Per me, perq; oculos ſydera noſtra tuos.
Verba puellarum folijs leuiora caducis,
Irritaq;, ut uiſum eſt, uentus, & unda ferunt.
Siqua mei tamen eſt in te pia cura relicta:
Incipe pollicitis addere facta tuis:
Paruaq; quàprimum rapientibus eſſeda mannis,
Ipſa per admiſſas concute lora iubas.
At uos, cum ueniet, tumidi ſubſidite montes:
Et faciles curuis uallibus eſte uiæ.

ELEGIA XVII.

Siquis erit, qui turpe putet ſeruire puellæ:
Illo conuincar iudice turpis ego.
Sim licet infamis: dum me moderantius urat,
Quæ Paphon, & fluctu pulſa Cithæra tenet.
Atq; utinam dominæ mitis quoq; præda fuiſſem:
Formoſæ quoniam præda futurus eram.
Dat facies animos: facie uiolenta Corinna eſt:
Me miſerum, cur eſt tam bene nota ſibi?
Scilicet à ſpeculi ſumuntur imagine faſtus:

Nec niſi compoſitam ſe prius illa uidet.
Non,tibi ſi facies nimium dat in omnia regnum:
(O facies oculos nata tenere meos)
Collatum idcirco tibi me contemnere debes.
Aptari magnis inferiora licet.
Creditur & nymphe mortalis amore Calypſo
Capta,recuſantem detinuiſſe uirum.
Credimus æquoream phthio nereida regi,
Egeriam noſtro concubuiſſe Numæ:
Vulcano Venerem:quamuis incude relicta,
Turpiter obliquo claudicet ille pede.
Carminis hoc ipſum genus impar:ſed tamen apte
Iungitur herous cum breuiore modo.
Tu quoq; me mea lux in quaslibet accipe leges:
Te decet in medio iura dediſſe toro.
Non tibi crimen ero:nec quo lætere remoto:
Non erit hic nobis inficiandus amor:
Sunt mihi pro magno felicia carmina cenſu:
Et multæ per me nomen habere uolunt.
Noui aliquam,quæ ſe circunferat eſſe Corinnam:
Vt fiat:quid non illa dediſſe uelit?
Sed neq; diuerſi ripa labuntur eadem
Frigidus Eurotas,populiferq́; Padus.
Nec,niſi tu,noſtris cantabitur ulla libellis.
Ingenio cauſas tu dabis una meo.

ELEGIA XVIII.

CArmen ad iratum dum tu perducis Achillem:
Primaq; iuratis induis arma uiris:

Nos Macer ignauæ Veneris ceſſamus in umbra:
Et tener auſuros grandia frangit amor.
Sæpe meæ dixi, tandem diſcede, puellæ:
In gremio ſedit protinus illa meo.
Sæpe, pudet, dixi: lachrymis uix illa retentis,
Me miſeram, cur te dixit amare pudet?
Implicuitq́; ſuos circùm mea colla lacertos:
Et, quæ me perdunt, oſcula mille dedit.
Vincor: & ingenium ſumptis reuocatur ab armis:
Resq́; domi geſtas, & mea bella cano.
Sceptra tamen ſumpſi: curaq́; tragœdia noſtra
Creuit: & huic operi quamlibet aptus eram.
Riſit amor pallamq́; meam, pictoſq́; cothurnos,
Sceptraq́; priuata tam cito ſumpta manu.
Hinc quoq; me dominæ numen deduxit iniquæ:
Deq́; cothurnato uate triumphat amor.
Quod licet, aut artes teneri profitemur amoris:
Hei mihi præceptis torqueor ipſe meis.
Aut, quod Penelopes uerbis reddatur Vlyſſi,
Scribimus, & lachrymas Phylli relicta tuas.
Quod Paris, & Macareus, & qđ male gratus Iaſon,
Hippolytiq́; parens, Hippolytusq́; legant:
Quodq́; tenens ſtrictum Dido miſerabilis enſem
Dictat, & aoniæ Leſbis amica lyræ.
Quàm cito de toto rediijt celer orbe Sabinus?
Scriptaq; diuerſis rettulit ille locis?
Candida Penelope ſignum cognouit Vlyſſis:
Legit ab Hippolyto ſcripta nouerca ſuo.
Iam pius Aeneas miſeræ reſcripſit Eliſæ:
Quodq́; legat Phyllis, ſi modo uiuit, habet:

Triſtis ad Hypſipylen ab Iaſone littera uenit.
Dat uotam Phœbo Leſbis amica lyram.
Nec tibi, qua tutum, uati Macer arma canenti
Aureus in medio marte tacetur amor.
Et Paris eſt illic, & adultera, nobile crimen:
Et comes extincto Laodameia uiro.
Si bene te noui: non bella libentius iſtis
Dicis: & à ueſtris in mea caſtra uenis.

ELEGIA XIX.

SI tibi non opus eſt ſeruata ſtulte puella:
At mihi fac ſerues: quo magis ipſe uelim.
Quod licet, ingratum eſt: quod non licet, acrius urit.
Ferreus eſt, ſiquis, quod ſinit alter, amat.
Speremus pariter, pariter metuamus amantes:
Et faciat uoto rara repulſa locum.
Quid mihi fortuna, quæ nunquam fallere poſſit?
Nil ego, quod nullo tempore lædat, amo.
Viderat hoc in me uitium uerſuta Corinna:
Quáq; capi poſſem, callida norat opem.
Ah quoties ſani capitis mentita dolorem,
Cunctantem tardo iuſſit abire pede.
Ah quoties finxit culpam: quantumq́; licebat,
Inſontis ſpeciem præbuit ipſa nocens.
Sic ubi uexarat: tepidosq́; refouerat ignes:
Rurſus erat uotis comis, & apta meis.
Quas mihi blanditias, q̃ dulcia uerba parabat?
Oſcula (di magni) qualia, quotq́; dabat?
Tu quoq;, quæ noſtros rapuiſti nuper ocellos:

Sæpe fac inſidias, ſæpe rogata nega.
Et ſine me ante tuos proiectum in limine poſtes
Longa pruinoſa frigora nocte pati.
Sic mihi durat amor: longosq; adoleſcit in annos:
Hoc iuuat: hæc animi ſunt alimenta mei.
Pinguis amor, nimiumq; potens, in tædia nobis
Vertitur: & ſtomacho, dulcis ut eſca, nocet.
Si nunquam Danaën habuiſſet ahenea turris:
Non eſſet Danaë de Ioue facta parens.
Dum ſeruat Iuno mutatam cornibus Io:
Facta eſt, quàm fuerat, gratior illa Ioui.
Quod licet, & facile eſt, quiſquis cupit, arbore frondes
Carpat: & è medio flumine potet aquam.
Si qua uolet regnare diu: deludat amantem.
Hei mihi ne monitis torquear ipſe meis.
Quodlibet eueniat: nocet indulgentia nobis:
Quod ſequitur, fugio: quod fugit, ipſe ſequor.
At tu formoſæ nimium ſecure puellæ
Incipe iam prima claudere nocte domum.
Incipe, quis furtim toties tua limina pulſet,
Quærere: quid latrent nocte ſilente canes:
Quas ferat, & referat ſolers ancilla tabellas:
Cur toties uacuo ſecubet illa toro.
Mordeat iſta tuas aliquando cura medullas:
Detq; locum noſtris, materiamq; dolis.
Ille poteſt uacuo furari in littore arenas:
Vxorem ſtulti ſiquis amare poteſt.
Iamq; ego præmoneo: niſi tu ſeruare puellam
Incipis: incipiet deſinere eſſe mea.
Multa, diuq; tuli: ſperaui ſæpe futurum,

Cum bene ſeruaſſes, ut bene uerba darem.

L entus es: & pateris nulli patienda marito:
At mihi conceſſi finis amoris erit.

S cilicet infelix nunquam prohibebor adire?
Nox mihi ſub nullo uindice ſemper erit?

N il metuam? per nulla traham ſuſpiria ſomnos?
Nil facies, cur te iure periſſe uelim?

Q uid mihi cum facili, quid cum lenone marito?
Corrumpis uitio gaudia noſtra tuo.

Q uin alium, quem tanta iuuet patientia, quære:
Me tibi riualem, ſi iuuat, eſſe ueta.

P. OVIDII NASONIS AMORVM LIBER TERTIVS.

ELEGIA PRIMA.

S Tat uetus, & multos incidua ſylua per annos:
Credibile eſt, illi numen ineſſe loco.
Fons ſacer in medio, ſpelũcaq; pumice pendẽs:
Et latere ex omni dulce queruntur aues.

H ic ego dum ſpatior tectus nemoralibus umbris:
Q uod mea, quærebam, muſa moueret opus.

V enit adoratos elegīa nexa capillos:
Et puto pes illi longior alter erat.

F orma decens, ueſtis tenuiſſima, uultus amantis,
In pedibus uitium cauſa decoris erat.

V enit & ingenti uiolenta tragœdia paſſu:
Fronte comæ torua: palla iacebat humi.

L æua manus ſceptrum late regale tenebat:

Lydius apta pedum uincla cothurnus erat.
Hæc prior, Ecquis erit, dixit, tibi finis amoris?
O argumenti lente poëta tui.
Nequitiam uinoſa tuam conuiuia narrant,
Narrant in multas compita ſecta uias.
Sæpe aliquis digito uatem deſignat euntem:
Atq; ait, hic hic eſt, quem ferus urit amor.
Fabula (nec ſentis) tota iactaris in urbe:
Dum tua præterito facta pudore refers.
Tempus erat, thyrſo pulſum grauiore moueri:
Ceſſatum ſatis eſt: incipe maius opus.
Materia premis ingenium: cane facta uirorum.
Hæc animo, dices, area digna meo eſt.
Quod teneræ cantent, luſit tua muſa, puellæ:
Primaq; per numeros acta iuuenta ſuos.
Nunc habeam per te romana tragœdia nomen:
Implebit leges ſpiritus iſte meas.
Hactenus: & mouit pictis innixa cothurnis
Denſum cæſarie terq;, quaterq; caput.
Altera (ſi memini) limis ſubriſit ocellis:
Fallor? an in dextra myrtea uirga fuit?
Quid grauibus uerbis animoſa tragœdia (dixit)
Me premis? an nunquam non grauis eſſe potes?
Imparibus tamen es numeris dignata moueri:
In me pugnaſti uerſibus uſa meis.
Non ego contulerim ſublimia carmina noſtris:
Obruit exiguas regia ueſtra fores.
Sum leuis: & mecum leuis eſt mea cura Cupido:
Non ſum materia fortior ipſa mea.
Ruſtica ſit ſine me laſciui mater amoris:

Huic ego proueni lena, comesq́; deæ.
Quam tu non poteras duro reſerare cothurno:
Hæc eſt blanditijs ianua laxa meis.
Et tamen emerui plus, quàm, tu poſſe, ferendo
Multa, ſupercilio non patienda tuo.
Per me decepto didicit cuſtode Corinna
Liminis obſtricti ſollicitare forem:
Delabiq́; toro tunica uelata ſoluta:
Atq; impercuſſos nocte mouere pedes.
Ah quoties foribus duris inciſa pependi,
Non uerita à populo prætereunte legi.
Quin ego me memini, dum cuſtos ſæuus abiret:
Ancillæ miſſam delituiſſe ſinu.
Quid, cum me munus natali miſit? at illa
Rupit, & appoſita barbara merſit aqua?
Prima tuæ moui felicia ſemina mentis:
Munus habes, quod te iam petit iſta, meum.
Deſierat: cœpi. Per uos utrasq; rogamus,
In uacuas auras uerba timentis eant.
Altera me ſceptro decoras, altoq́; cothurno:
Iam nunc contracto magnus in orbe ſonor.
Altera das noſtro uicturum nomen amori.
Ergo ades: & longis uerſibus adde breues.
Exiguum uati concede tragœdia tempus:
Tu labor æternus: quod petit illa, breue eſt.
Mota dedit ueniam: teneri properentur amores:
Dum uacat. à tergo grandius urget opus.

ELEGIA II.

n On ego nobilium ſedeo ſpectator equorum:
Cui tamen ipſa faues,uincat ut ille precor.
V t loquerer tecum,ueni,tecumq́; ſederem:
Ne tibi non notus,quem facis,eſſet amor.
T u curſum ſpectes,ego te:ſpectemus uterq;
Quod iuuat:atq; oculos paſcat uterq; ſuos.
O,cuicunq; faues,felix agitator equorum:
Ergo illi curæ contigit eſſe tuæ.
H oc mihi contingat:ſacro de carcere miſſis
Inſiſtam forti mente uehendus equis.
E t modo lora dabo:modo uerbere tergi notabo:
Nunc ſtringam metas interiore rota.
S i mihi currenti fueris conſpecta,morabor:
Deq́; meis manibus lora remiſſa fluent.
A h quàm penè Pelops piſæo concidit axe:
Dum ſpectat uultus Hippodameia tuos.
N empe fauore ſuæ uicit tamen ille puellæ:
Vincamus dominæ quiſq; fauore ſuæ.
Quid fruſtra refugis?cogit nos linea iungi:
Hæc in lege loci commoda circus habet.
T u tamen à dextra quicunq; es,parce puellæ:
Contactu lateris læditur iſta tui.
T u quoq;,qui ſpectas poſt nos,tua contrahe crura:
Si pudor eſt:rigido nec preme terga genu.
S ed nimium demiſſa iacent tua pallia terræ:
Collige:uel digitis en ego tollo meis.
I nuida ueſtis eras:quæ tam bona crura tegebas:
Quoq́; magis ſpectes,inuida ueſtis eras.

T alia Melanion Atalantæ crura fugacis
Optauit manibus ſuſtinuiſſe ſuis.
T alia pinguntur ſuccinctæ crura Dianæ:
Cum ſequitur fortes fortior ipſa feras.
H is ego non uiſis arſi: quid fiet ab iſtis?
In flammam flammas, in mare fundis aquas.
S uſpicor ex iſtis & cætera poſſe placere:
Quæ bene ſub tenui condita ueſte latent.
V is tamen interea tenues arceſſere uentos:
Quos faciant noſtra mota flabella manu?
A n magis hic animi meus eſt, non aëris æſtus?
Captaq; fœmineus pectora torret amor?
D um loquor, alba nigro ſparſa eſt tibi puluere ueſtis:
Sordide de niueo corpore puluis abi.
S ed iam pompa uenit: linguis, animisq; fauete:
Tempus adeſt plauſus: aurea pompa uenit.
P rima loco fertur ſparſis uictoria pennis:
Huc ades: atq; meus fac dea uincat amor.
P laudite Neptuno, nimium qui creditis undis:
Nil mihi cum pelago: me mea terra tenet.
P laude tuo Marti miles: nos odimus arma:
Pax iuuat, & media pace repertus amor.
A uguribus Phœbus, Phœbe uenantibus adſit:
Artifices in te uerte Minerua manus.
A gricolæ Cereri, teneroq; aſſurgite Baccho:
Pollucem pugiles: Caſtora placet eques.
N os tibi blanda Venus, pueriq; potentibus armis
Plaudimus: inceptis annue diua meis:
D aq; nouæ mentem dominæ, ut patiatur amari:
Annuit: & motu ſigna ſecunda dedit.

Quod dea promiſit, promittas ipſa rogamus:
(Pace loquor Veneris) tu dea maior eris.
Per ſuperos iuro teſtes, pompamq; deorum:
Te dominam nobis tempus in omne fore.
Sed pendent tibi crura: potes, ſi forte iuuabit,
Cancellis primos inſeruiſſe pedes.
Maxima iam uacuo prætor ſpectacula circo
Quadriiuges æquo carcere miſit equos.
Cui faueas, uideo: uincet cuicunq; fauebis:
Quod cupias, ipſi ſcire uidentur equi.
Me miſerum, metam ſpatioſo circuit orbe:
Quid facis? admoto proximus axe ſubit.
Quid facis infelix? perdis bona uota puellæ:
Tende precor ualida lora ſiniſtra manu.
Fauimus ignauo: ſed eum reuocate quirites:
Et date iactatis undiq; ſigna togis.
En reuocant: at ne turbet toga mota capillos:
In noſtros abdas te licet uſq; ſinus.
Iamq; patent iterum reſerato carcere poſtes:
Et uolat admiſſis diſcolor agmen equis.
Nunc ſaltem ſupera: ſpatioq; inſurge patenti:
Sint mea, ſint dominæ, fac, rata uota meæ.
Sunt dominæ rata uota meæ: mea uota ſuperſunt:
Ille tenet palmam: palma petenda mea eſt.
Riſit: & argutis quiddam promiſit ocellis:
Hoc ſatis hic: alio cætera redde loco.

ELEGIA III.

e ſſe deos credam ne? fidem iurata fefellit:
Et facies illi, quæ fuit ante, manet.

Quàm longos habuit non dum periura capillos:
  Tam longos, poſtquam numina læſit, habet.
Candida candorem roſeo ſuffuſa rubore
  Ante fuit: niueo lucet in ore rubor.
Pes erat exiguus: pedis eſt aptiſſima forma.
  Longa, decens'q; fuit: longa decens'q; manet.
Argutos habuit: radiant ut ſydus ocelli:
  Per quos mentita eſt perfida ſæpe mihi.
Scilicet æterni falſum iurare puellis
  Di quoq; concedunt: formaq; numen habet.
Per'q; ſuos illam nuper iuraſſe recordor,
  Per'q; meos oculos: & doluere mei.
Dicite di: ſi uos impune feſellerit illa:
  Alterius meriti cur ego damna tuli?
At non inuidiæ uobis Cepheïa uirgo eſt,
  Pro male formoſa iuſſa parente mori.
Non ſatis eſt: quod uos habuit ſine pondere teſtes:
  Et mecum luſos ridet inulta deos.
Vt ſua per noſtram redimat periuria pœnam:
  Victima deceptus decipientis ero.
Aut ſine re deus eſt nomen: fruſtra'q; timetur:
  Et ſtulta populos credulitate mouet.
Aut ſiquis deus eſt: teneras amat ille puellas:
  Et nimium ſolas omnia poſſe iubet.
Nobis fatifero Mauors accingitur enſe:
  Nos petit inuicta Palladis haſta manu.
Nobis flexibiles curuantur Apollinis arcus:
  In nos alta Iouis dextera fulmen habet.
Formoſas ſuperi metuunt offendere læſi:
  Atq; ultro, quæ ſe non timuere, timent.

E t quiſquam pia thura focis imponere curat?
Certe plus animi debet ineſſe uiris.
I uppiter igne ſuo lucos iaculatur, & arces:
Miſſaq; periuras tela ferire uetat.
T ot meruere pati: Semele miſerabilis arſit:
Officio eſt illi pœna reperta ſuo.
A t ſi uenturo ſe ſubduxiſſet amanti:
Non pater in Baccho matris haberet onus.
Q uid queror? & toto facio conuitia cœlo?
Di quoq; habent oculos: di quoq; pectus habent.
S i deus ipſe forem: numen ſine fraude liceret,
Fœmina mendaci falleret ore meum.
I pſe ego iurarem, uerum iuraſſe puellas:
Et non de tetricis dicerer eſſe deis.
T u tamen illorum moderatius utere dono:
Aut oculis certe parce puella meis.

ELEGIA IIII.

d Vre uir impoſito teneræ cuſtode puellæ
Nil agis: ingenio quæq; tuenda ſuo eſt.
S iqua metu dempto caſta eſt: ea deniq; caſta eſt.
Quæ, quia non liceat, non facit: illa facit.
V t iam ſeruaris bene corpus: adultera mens eſt:
Nec cuſtodiri, ni uelit, ulla poteſt.
N ec mentem ſeruare potes: licet omnia claudas:
Omnibus excluſis, intus adulter erit.
C ui peccare licet, peccat minus: ipſa poteſtas
Semina nequitiæ languidiora facit.
D eſine (crede mihi) uitia irritare uetando:

Obſequio

Obſequio uinces aptius ipſe tuo.
V idi ego nuper equum contra ſua frena tenacem,
Ore reluctanti fulminis ire modo.
C onſtitit:ut primum conceſſas ſenſit habenas:
Frenaq; in effuſas laxa iacere iubas.
N itimur in uetitum ſemper:cupimusq́; negata:
Sic interdictis imminet æger aquis.
C entum fronte oculos,centum ceruice gerebat
Argus:& hos unus ſæpe fefellit amor.
I n thalamo Danaë ſaxo,ferroq́;perenni,
Quæ fuerat uirgo credita:mater erat.
P enelope manſit,quãuis cuſtode careret:
Inter tam multos intemerata procos.
Quidquid ſeruatur,cupimus magis:ipſaq; furem
Cura uocat:pauci,quod ſinit alter,amant.
N ec facie placet illa ſua,ſed amore mariti:
Neſcio quid,quod te ceperit,eſſe putant.
N on proba ſit,quã uir ſeruat,ſed adultera:chara eſt.
Ipſe timor pretium corpore maius habet.
I ndignere licet,iuuat inconceſſa uoluptas.
Sola placet,timeo,dicere ſiqua poteſt.
N ec tamen ingenuam ius eſt ſeruare puellam:
Hic metus externæ corpora gentis agit.
S cilicet ut poſſit cuſtos ego dicere feci:
In laudem ſerui caſta ſit illa tui.
R uſticus eſt nimium, quem lædit adultera coniux:
Et notos mores non ſatis urbis habet.
I n qua martigenæ non ſunt ſine crimine nati
Romulus iliades,iliadesq́; Remus.
Quid tibi formoſa,ſi non niſi caſta placebat?

Non poſſunt ullis iſta coire modis.
S i ſapis, indulge dominæ: uultusq; ſeueros
Exue: nec rigidi iura tuere uiri.
E t cole, quos dederit (multos dabit) uxor amicos:
Gratia ſic minimo magna labore uenit.
S ic poteris iuuenum conuiuia ſemper inire:
Et quæ non tuleris, multa uidere domi.

ELEGIA V.

a Mnis arundinibus limoſas obſite ripas,
Ad dominam propero: ſiſte parumper aquas.
N ec tibi ſunt pontes, nec quæ ſine remigis ictu
Concaua traiecto cimba rudente uehat.
P aruus eras (memini) nec te tranſire refugi:
Summaq; uix talos contigit unda meos.
N unc ruis appoſito niuibus de monte ſolutis:
Et turpi craſſas gurgite uoluis aquas.
Q uid properaſſe iuuat? quid pauca dediſſe quieti
Tempora? quid nocti conſeruiſſe diem?
S i tamen hic ſtandum eſt? ſi non datur artibus ullis
V lterior noſtro ripa premenda pede?
N unc ego quas habuit pennas danaëius heros:
Terribili denſum cum tulit angue caput:
N unc opto currum: de quo cerealia primum
Semina uenerunt in rude miſſa ſolum.
P rodigioſa loquor ueterum mendacia uatum.
Nec tulit hæc unquam, nec feret ulla dies.
T u potius ripis effuſe capacibus amnis,
Sic æternus eas: labere fine tuo.

N on eris inuidiæ torrens(mihi crede)ferendæ:
Si dicar per te forte retentus amans:
F lumina deberent iuuenes in amore iuuare:
Flumina ſenſerunt ipſa quid eſſet amor.
I nachus in media Bithynide pallidus iſſe
Dicitur:& gelidis incaluiſſe uadis.
N on dum Troia fuit luſtris obſeſſa duobus:
Cum rapuit uultus Xanthe Neæra tuos.
Quid?non Alpheon diuerſis currere terris
Virginis arcadiæ certus adegit amor?
T e quoq; promiſſam Xantho Penee Creuſam
Phitiadum terris occuluiſſe ferunt.
Quid referam Aſopon?quem cepit martia Thebe,
Natarum Thebe quinq; futura parens.
C ornua,ſi,tua ſunt ubi nunc,Acheloë requiram:
Herculis iratæ fracta querêre manu.
N ec tanti Chalydon,nec tota Aetolia tanti:
Vna tamen tanti Deianeira fuit.
I lle fluens diues ſeptena per hoſtia Nilus,
Qui patriam tantæ tam bene celat aquæ:
F ertur in Euanne collectam aſopide flammam
Vincere gurgitibus non potuiſſe ſuis.
S iccus ut amplecti Salmonida poſſet Enipeus:
Cedere iuſſit aquam:iuſſa receſſit aqua.
N ec te prætereo:qui per caua ſaxa uolutus
Tiburis argæi ſpumifer arua rigas,
I lia cui placuit:quamuis erat horrida uultu,
Vngue notata comas,ungue notata genas.
I lla gemens patruiq; nefas,delictaq; Martis
Errabat nudo per loca ſola pede.

Hanc amnis rapidis animoſus uidit ab undis:
Raucaq; de medijs ſuſtulit ora uadis.
Atq; ita, Quid noſtras, inquit, teris anxia ripas
Ilia ab idæo Laomedonte genus?
Quò cultus abiere tui? quid ſola uagaris?
Vitta nec euinctas impedit alba comas?
Quid fles? & madidos lachrymis corrumpis ocellos?
Pectoraq; inſana tundis aperta manu?
Ille habet & ſilices, & durum in pectore ferrum:
Qui tenero lachrymas lætus in ore uidet.
Ilia pone metus: tibi regia noſtra patebit:
Teq; colent amnes: Ilia pone metus.
Tu centum, aut plures inter dominabere nymphas:
Nam centum, aut plures flumina noſtra tenent.
Ne me ſperne (precor) tantum romana propago:
Munera promiſſis uberiora feres.
Dixerat. illa oculos in humum deiecta modeſtos
Spargebat tepido flebilis imbre ſinus.
Ter molita fugam, ter ad altas reſtitit undas,
Currendi uires eripiente metu.
Sæua tamen ſcindens inimico pollice crinem,
Edidit indignos ore tremente ſonos.
O utinam mea tecta forent, patrioq; ſepulchro
Condita, dum poterant uirginis, oſſa, tegi.
Cur modo ueſtalis tedas inuitor ad ullas
Turpis, & iliacis inficianda focis?
Quid moror? en digitis deſignor adultera uulgi:
Deſit famoſus, qui notet ora, pudor.
Hactenus: & ueſtem timidis prætendit ocellis:
Atq; ita ſe in rapidas perdita miſit aquas.

Suppoſuiſſe manus ad pectora lubricus amnis
Dicitur: & ſocij iura dediſſe tori.
Te quoq; credibile eſt aliqua caluiſſe puella:
Sed nemora, & ſyluæ crimina ueſtra tegunt.
Dum loquor: increuit latis ſpatioſius in undis:
Nec capit admiſſas alueus altus aquas.
Quid mecum furioſe tibi? quid mutua differs
Gaudia? quid cœptum ruſtice rumpis iter?
Quid ſi legitimum flueres? ſi nobile flumen?
Si tibi per terras maxima fama foret?
Nomen habes nullum niuibus collecte caducis:
Nec tibi ſunt fontes: nec tibi certa domus.
Fontis habes inſtar pluuiaſq;, niueſq; ſolutas:
Quas tibi diuitias pigra miniſtrat hyems.
Aut lutulentus agis brumali tempore curſus:
Aut premis arentem puluerulentus humum.
Quis te unquam potuit ſitiens haurire uiator?
Quis grata dixit uoce, perennis eas?
Damnoſus pecori curris: damnoſior agris:
Forſitan hæc alios: me mea damna mouent.
Huic ego næ demens narrabam fluminum amores:
Iactaſſe indigno nomina tanta pudet.
Neſcio quem ſpectans, Acheloon, & Inachon amnes,
Et potui nomen Nile referre tuum.
At tibi pro meritis opto non candide torrens
Sint rapidi ſoles, ſiccaq; ſemper hyems.

ELEGIA VI.

A Vt non formoſa eſt: aut non bene culta puella:
Aut puto non uotis ſæpe petita meis.

Hanc tamen in nullos tenui male languidus uſus:
Sed iacui pigro crimen, onusq́; toro.
Nec potui cupiens pariter cupiente puella
Inguinis effœti parte iuuante frui.
Illa quidem noſtro ſubiecit eburnea collo
Brachia ſithonia candidiora niue:
Oſculaq; inſeruit cupida luctantia lingua:
Laſciuum femori ſuppoſuitq́; femur:
Et mihi blanditias dixit: dominumq́; uocauit:
Et quæ præterea publica uerba iuuant.
Tacta tamen gelida ueluti mea membra cicuta,
Segnia propoſitum deſtituere meum.
Truncus iners iacui, ſpecies, & inutile ſignum:
Nec ſatis exactum eſt, corpus, an umbra forem.
Quæ mihi uentura eſt, ſiquidem eſt uentura, ſenectus?
Cum deſit numeris ipſa iuuenta ſuis?
Ah pudet annorum: quod me iuuenemq́;, uirumq́;,
Nec iuuenem, nec me ſenſit amica uirum.
Sic flammas aditura pias æterna ſacerdos
Surgit, & à charo fratre uerenda ſoror.
At nuper bis flaua Chie, ter candida Pitho,
Ter Libas officio continuata meo eſt.
Exigere à nobis anguſta nocte Corinnam,
Et memini numeros ſuſtinuiſſe nouem.
Num mea theſſalico languent deuota ueneno
Corpora? num miſero carmen, & herba nocent?
Sagaq; phœnicea defixit nomina cera?
Et medium tenues in iecur urget acus?
Carmine læſa ceres ſteriles uaneſcit in herbas:
Deficiunt læſi carmine fontis aquæ.

I licibus glandes, cantataq; uitibus uua
  Decidit: & nullo poma mouente fluunt.
Quid uetat & neruos magicas torpere per artes?
  Forſitan impatiens ſit latus inde meum.
Huc pudor acceſſit: facti pudor ipſe nocebat:
  Illa fuit uitij cauſa ſecunda mei.
At qualem uidi, qualem tetigiq; puellam:
  Sic etiam tunica tangitur illa ſua.
Illius attactu Pylius iuuene ſcere poſſet:
  Tithonusq; annis fortior eſſe ſuis.
Haec mihi contigerat: ſed uir non contigit illi.
  Quas nunc concipiam per noua uota preces?
Credo etiam magnos, quo ſum tam turpiter uſus:
  Muneris oblati pœnituiſſe deos.
Optabam certe recipi: ſum nempe receptus:
  Oſcula ferre, tuli: proximus eſſe, fui.
Quid mihi fortunae tantum? quid regna ſine uſu?
  Quid niſi poſſedi diues auarus opes?
Sic aret medijs taciti uulgator in undis:
  Pomaq;, quae nullo tempore tangat, habet.
A tenera quiſquam ſic ſurgit mane puella:
  Protinus ut ſanctos poſſit adire deos.
Sed puto non blanda, non optima perdidit in me
  Oſcula: non omni ſollicitauit ope.
Illa graues potuit quercus, adamantaq; durum,
  Surdaq; blanditijs ſaxa mouere ſuis.
Digna mouere fuit certe diuosq;, uirosq;:
  Sed neq; tunc uixi: nec uir, ut ante, fui.
Quid iuuat, ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?
  Quid miſerum Thamyram picta tabella iuuat?

At quæ non tacita formaui gaudia mente?
Quos ego non finxi, diſpoſuíq; modos?
Noſtra tamen iacuere uelut præmortua membra
Turpiter heſterna languidiora roſa.
Quæ nunc ecce uigent intempeſtiua, ualentq;:
Nunc opus expoſcunt, militiamq; ſuam.
Quin iſtic pudibunda iace pars peſſima noſtri.
Sic ſim pollicitis captus, ut ante, tuis.
Tu dominum fallis: per te deprenſus inermis,
Triſtia cum magno damna pudore tuli.
Hanc etiam non eſt mea dedignata puella
Molliter admota ſollicitare manu.
Sed poſtq̃ nullas aſſurgere poſſe per artes,
Immemoremq; ſui procubuiſſe uidet:
Quid me ludis, ait? quis te male ſane iubebat
Inuitum noſtro ponere membra toro?
Aut te traiectis ææa uenefica lanis
Deuouet: aut alio laſſus amore uenis.
Nec mora: diſſilijt tunica uelata recincta:
Et decuit nudos proripuiſſe pedes.
Né ue ſuæ poſſent intactam ſcire miniſtræ:
Dedecus hoc ſumpta diſſimulauit aqua.

ELEGIA VII.

En quiſq̃ ingenuas etiamnum ſuſcipit artes?
Aut tenerum dotes carmen habere putat?
Ingenium quondam fuerat pretioſius auro:
At nunc barbaria eſt grandis, habere nihil.
Cum pulchre noſtri dominæ placuere libelli:

Quò licuit libris, non licet ire mihi.
Cum bene laudauit: laudato ianua clauſa eſt:
Turpiter huc illuc ingenioſus eo.
Ecce recens diues parto per uulnera cenſu
Præfertur nobis ſanguine factus eques.
Hunc potes amplecti formoſis ſtulta lacertis?
Huius in amplexu ſtulta iacere potes?
Si neſcis, caput hoc galeam portare ſolebat:
Enſe latus cinctum, quod tibi ſeruit, erat.
Læua manus, cui nunc ſerum male conuenit aurum:
Scuta tulit. dextram tange: cruenta fuit.
Qua perijt aliquis, potes hanc contingere dextram?
Heus ubi mollicies pectoris illa tui eſt?
Cerne cicatrices ueteris ueſtigia pugnæ:
Quæſitum eſt illi corpore, quidquid habet.
Forſitan & quoties hominem iugulauerit, ipſe
Indicet: hoc faſſas tangis auara manus?
Ille ego muſarum purus, Phœbiq; ſacerdos
Ad rigidas canto carmen inane fores.
Diſcite, qui ſapitis, non hæc, quæ ſcimus inertes:
Sed trepidas acies, & fera bella ſequi.
Proq; bono uerſu primum deducite pilum:
Hoc tibi, ſi uelles, poſſet Homere dari.
Iuppiter admonitus nihil eſſe potentius auro,
Corruptæ pretium uirginis ipſe fuit.
Dum merces aberat: durus pater, ipſa ſeuera,
Aerati poſtes, ferrea turris erat.
Sed poſtquam ſapiens in munera uenit adulter:
Præbuit ipſa ſinus: & dare iuſſa, dedit.
At cum regna ſenex cœli Saturnus haberet:

Omne lucrum tenebris alta premebat humus.
Aeraq;,& argentum,cum'q; auro pondera ferri
Manibus admorat: nullaq; maſſa fuit.
At meliora dabat,curuo ſine uomere fruges,
Pomaq;,& in quercu mella reperta caua.
Nec ualido quiſquam terram ſcindebat aratro:
Signabat nullo limite foſſor humum.
Nec freta demiſſo uerrebant eruta remo:
Vltima mortali tum uia littus erat.
Contra te ſolers hominum natura fuiſti,
Et nimium damnis ingenioſa tuis.
Quid tibi turritis incingere mœnibus urbes?
Quid tibi diſcordes addere in arma manus?
Quid tibi cum pelago? terra contenta fuiſſes.
Cur non & cœlum tertia regna petis?
Quà licet,affectas cœlum quoq;:templa Quirinus,
Liber,& Alcides,& modo Cæſar habent.
Eruimus terra ſolidum pro frugibus aurum:
Poſſidet inuentas ſanguine miles opes.
Curia pauperibus clauſa eſt:dat cenſus honores:
Inde grauis iudex,inde ſeuerus eques.
Omnia poſſideant:illis campus'q;,forum'q;
Seruiat:hi pacem,crudaq; bella gerant.
Tantum ne noſtros auidi lucrentur amores:
Et ſatis eſt,aliquam pauperis eſſe ſinant.
At nunc,exæquet tetricas licet illa ſabinas:
Imperat ut captæ,qui dare multa poteſt.
Me prohibet cuſtos:in me timet illa maritum:
Si dederim:tota cedet uterq; domo.
O,ſi neglecti quiſquam deus ultor amantis:

T am male quæſitas puluere mutet opes.

ELEGIA VIII.

m. Emnona ſi mater, mater plorauit Achillem:
Et tangunt magnas triſtia fata deas:
F lebilis indignos elegeïa ſolue capillos:
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.
I lle tui uates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo.
E cce puer Veneris fert euerſamq́; pharetram,
Et fractos arcus, & ſine luce facem.
A ſpice, demiſſis ut eat miſerabilis alis:
Pectoraq; infeſta tundat aperta manu.
E xcipiunt lachrymas ſparſi per colla capilli:
Oraq; ſingultu concutiente ſonant.
F ratris in Aeneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum caſtris pulcher Iule tuis.
N ec minus eſt confuſa Venus moriente Tibullo:
Quàm, iuueni rupit cum ferus inguen aper.
A t ſacri uates, & diuûm cura uocamur:
Sunt etiam qui nos numen habere putent.
S cilicet omne ſacrum mors importuna profanat:
Omnibus obſcuras inijcit illa manus.
Quid pater iſmario, quid mater profuit Orpheo?
Carmine quid uictas obſtupuiſſe feras?
E t Linon in ſyluis idem pater edidit altis:
Dicitur inuicta conticuiſſe lyra.
A ſpice Mæoniden, à quo ceu fonte perenni
Vatum pierijs ora rigantur aquis:

Hunc quoq; ſumma dies nigro ſummerſit auerno:
Effugiunt auidos carmina ſola rogos.
Durat opus uatum, troiani fama laboris,
Tardaq; nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemeſis longum, ſic Delia nomen habebunt:
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos ſacra iuuant? quid nunc ægyptia proſunt
Siſtra? quid in uacuo ſecubuiſſe toro?
Cum rapiant mala fata bonos: ignoſcite faſſo:
Sollicitor, nullos eſſe putare deos.
Viue pius: moriere tamen. cole ſacra: colentem
Mors tamen à templis in caua buſta trahet.
Carminibus confide bonis: iacet ecce Tibullus:
Vix manet è toto, parua quod urna capit.
Te'ne ſacer uates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus paſci nec timuere tuis?
Aurea ſanctorum potuiſſent templa deorum
Vrere, quæ tantum ſuſtinuere nefas.
Auertit uultus erycis quæ poſſidet arces:
Sunt quoq;, qui lachrymas continuiſſe negant.
Sed tamen hoc melius: quàm ſi phæacia tellus
Ignotum uili ſuppoſuiſſet humo.
Hic certe manibus fugientis preſſit ocellos
Mater: & in cineres ultima dona tulit.
Hic ſoror in partem miſera cum matre doloris
Venit inornatas dilacerata comas:
Cumq; tuis ſua iunxerunt Nemeſisq;, priorq;,
Oſcula: nec ſolos deſtituere rogos.
Delia diſcedens, Felicius, inquit, amata
Sum tibi: uixiſti, dum tuus ignis eram.

C ui Nemeſis quid ait tibi ſunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu.
S i tamen è nobis aliquid niſi nomen,& umbra
Reſtat:in elyſia ualle Tibullus erit.
O buius huic uenies edera iuuenilia cinctus
Tempora,cum Caluo docte Catulle tuo.
T u quoq;,ſi falſum eſt temerati crimen amici:
Sanguinis atq; animæ prodige Galle tuæ.
H is comes umbra tua eſt:ſiqua eſt modo corporis um-
Auxiſti numeros culte Tibulle pios. (bra:
O ſſa quieta precor tuta requieſcite in urna:
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

ELEGIA IX.

A Nnua uenerunt cerealis tempora ſacri:
Secubat in uacuo ſola puella toro.
F laua Ceres tenues ſpicis redimita capillos
Cur inhibes ſacris commoda noſtra tuis?
T e dea munificam gentes ubicunq; loquuntur:
Nec munus humanis inuidet ulla bonis.
A nte nec hirſuti torrebant farra coloni:
Nec notum terris area nomen erat.
S ed glandem quercus,oracula prima,ferebant.
Hæc cibus:& teneri ceſpitis herba torus.
P rima Ceres docuit turgeſcere ſemen in agris:
Falce coloratas ſubſecuit'q; comas.
P rima iugis tauros ſupponere colla coëgit:
Et ueterem curuo dente reuellit humum.

Hanc quiſquam lachrymis lætari credat amantum?
Et bene tormentis,ſecubituq́; coli?
Nec tamen eſt,quamuis agros amet illa feraces:
Ruſtica:nec uacuum pectus amoris habet.
Cretes erunt teſtes:nec fingunt omnia Cretes:
Cretes nutrito terra ſuperba Ioue.
Illic,ſydeream mundi qui temperat arcem:
Exiguus tenero lac bibit ore puer.
Magna fides teſti:teſtis laudatur alumno:
Faſſuram Cererem crimina nota puto.
Viderat Iaſium cretæa diua ſub Ida
Figentem certa terga ferina manu.
Vidit:&,ut teneræ flammam rapuere medullæ:
Hinc pudor,ex illa parte trahebat amor.
Victus amore pudor:ſulcos arere uideres:
Et ſatæ cum minima parte redire ſui.
Cum bene iactati pulſarant arua ligones:
Ruperat & duram uomer aduncus humum:
Seminaq́; in latos ierant æqualiter agros:
Irrita decepti uota colentis erant.
Diua potens frugum ſyluis errabat in altis.
Deciderant longæ ſpicea ſerta comæ.
Sola fuit Crete fœcundo fertilis anno:
Omnia,quà tulerat ſe dea,meſſis erant.
Ipſe locus nemorum canebat frugibus Ide:
Et ferus in ſylua farra metebat aper.
Optauit,Minos ſimiles ſibi legifer annos:
Optauit Cereris longus ut eſſet amor.
Qui tibi ſecubitus triſtes dea flaua fuiſſent:
Hos cogor ſacris nunc ego ferre tuis.

Cur ego ſum triſtis, cum ſit tibi nata reperta?
Regnaq; quàm Iuno, ſorte minora regat?
Feſta dies uenerem'q; uocat, cantus'q;, merum'q;.
Hæc decet ad domnos munera ferre deos.

ELEGIA X.

M Vlta diuq; tuli: uitijs patientia uicta eſt:
Cede fatigato pectore turpis amor.
Scilicet aſſerui iam me: fugiq; cathenas:
Et quæ non puduit ferre, tuliſſe pudet.
Vicimus: & domitum pedibus calcamus amorem:
Venerunt capiti cornua ſera meo.
Perfer: & obdura: dolor hic tibi proderit olim:
Sæpe tulit laſſis ſuccus amarus opem.
Ergo ego ſuſtinui foribus tam ſæpe repulſus
Ingenuum dura ponere corpus humo.
Ergo ego neſcio cui, quem tu complexa tenebas:
Excubui clauſam, ſeruus ut, ante domum.
Vidi ego cum foribus laſſus prodiret amator
Inualidum referens, emeritum'q; latus.
Hoc tamen eſt leuius, q̃ quod ſum uiſus ab illo:
Eueniat noſtris hoſtibus ille pudor.
Quando ego non fixus lateri ſpatiantis adhæſi?
Ipſe tuus cuſtos, ipſe uir, ipſe comes?
Scilicet & populo per me comitata placebas:
Cauſa fuit multis noſter amoris amor.
Turpia quid referam uanæ mendacia linguæ?
Et periuratos in mea damna deos?
Quid iuuenum tacitos inter conuiuia nutus?

Verbaq́; compoſitis diſſimulata notis?
Dicta erat ægra mihi: præceps, amensq́; cucurri:
Veni: riuali non erat ægra meo.
His & quæ taceo duraui ſæpe ferendis:
Quære alium, pro me qui uelit iſta pati.
Iam mea uotiua puppis redimita corona
Læta tumeſcentes æquoris audit aquas.
Deſine blanditias, & uerba potentia quondam
Perdere: non ego ſum ſtultus, ut ante fui.
Luctantur: pectusq́; leue in contraria ducunt,
Hac amor, hac odium: ſed puto uincet amor.
Odero, ſi potero: ſi non, inuitus amabo.
Nec iuga taurus amat: quæ tamen odit, habet.
Nequitiam fugio: fugientem forma reducit:
Auerſor morum crimina: corpus amo.
Sic ego nec ſine te, nec tecum uiuere poſſum:
Et uideor uoti neſcius eſſe mei.
Aut formoſa fores minus, aut minus improba, uellē:
Non facit ad mores tam bona forma malos.
Facta merent odium: facies exorat amorem:
Me miſerum, uitijs plus ualet illa ſuis.
Parce per ò lecti ſocialia iura, per omnes,
Qui dant fallendos ſe tibi ſæpe deos:
Perq́; tuam faciem, magni mihi numinis inſtar:
Perq́; tuos oculos, qui rapuere meos.
Quidquid eris, mea ſemper eris: tu ſelige tantum,
Me quoq; uelle, uelis, anne coactus amem.
Lintea dem potius: uentisq́; ferentibus utar:
Vt quãuis nolim, cogar amare tamen.

ELEGIA

ELEGIA XI.

Q Vis fuit ille dies, quo triſtia ſemper amanti
Omina non albæ concinuiſtis aues?
Quod'ue putem ſydus noſtris occurrere uotis?
Quos'ue deos in me bella mouere querar?
Quæ modo dicta mea eſt: quam cœpi ſolus amare:
Cum multis uereor ne ſit habenda mihi.
Fallimur? an noſtris innotuit illa libellis?
Sic eſt: ingenio proſtitit illa meo.
Et merito: quid enim formæ præconia feci?
Vendibilis culpa facta puella mea eſt.
Me lenone placet: duce me productus amator:
Ianua per noſtras eſt adaperta manus.
An proſint, dubium eſt: nocuerunt carmina certe:
Inuidiæ noſtris illa fuere bonis.
Cum Thebæ, cum Troia foret, cum Cæſaris acta:
Ingenium mouit ſola Corinna meum.
Aduerſis utinam tetigiſſem carmina muſis:
Phœbus & inceptum deſtituiſſet opus.
Nec tamen, ut teſtes mos eſt audire poëtas:
Malueram uerbis pondus abeſſe meis.
Per nos Scylla patri canos furata capillos,
Pube premit rabidos, inguinibusq; canes.
Nos pedibus pennas dedimus, nos crinibus angues:
Victor Abantiades alite fertur equo.
Idem per ſpatium Tityon porreximus ingens:
Et tria uipereo fecimus ora cani.
Fecimus Enceladum iaculantem mille lacertis:

Ambiguæ captos uirginis ore uiros.
Aeolios ithacis incluſimus utribus euros:
Proditor in medio Tantalus amne ſitit.
De Niobe ſilicem, de uirgine fecimus urſam:
Concinit odryſium cecropis ales Itym.
Iuppiter aut in aues, aut ſe transformat in aurum:
Aut ſecat impoſita uirgine taurus aquas.
Protea quid referam? Thebanaq; ſemina dentes?
Qui uomerent flammas ore, fuiſſe boues?
Flere genis electra, tuas auriga ſorores?
Quæq; rates fuerant, nunc maris eſſe deas?
Auerſumq; diem menſis furialibus Atrei?
Duraq; percuſſam ſaxa ſecuta lyram?
Exit in immenſum fœcunda licentia uatum:
Obligat hiſtorica nec ſua uerba fide.
Et mea debuerat falſò laudata uideri
Fœmina: credulitas nunc mihi ueſtra nocet.

ELEGIA XII.

Cum mihi pomiferis coniux foret orta Phaliſcis:
Mœnia contigimus uicta Camille tibi.
Caſta ſacerdotes Iunoni feſta parabant
Percelebres ludos, indigenamq; bouem.
Grande moræ pretium, ritus cognoſcere: quamuis
Difficilis cliuis huc uia præbet iter.
Stat uetus, & denſa prænubilus arbore lucus.
Aſpice: concedes numinis eſſe locum.
Accipit ara preces, uotiuaq; thura piorum:

Ara per antiquas facta ſine arte manus.
H ic ubi perſonuit ſolenni tibia cantu:
It per uelatas annua pompa uias.
D ucuntur niueæ populo plaudente iuuencæ:
Quas aluit campis herba phaliſca ſuis:
E t uituli non dum metuenda fronte minaces:
Et minor ex humli uictima porcus hara:
D uxq́; gregis, cornu per tempora dura recuruo,
Inuiſa eſt dominæ ſola capella deæ.
I llius indicio ſyluis inuenta ſub altis,
Dicitur inceptam deſtituiſſe fugam.
N unc quoq; per pueros iaculis inceſſitur index:
Et pretium authori uulneris, ipſa datur.
Quà uentura dea eſt: iuuenes, timidæq; puellæ
Præbuerant latas ueſte iacente uias.
V irginei crines auro, gemmáq; premuntur:
Et tegit auratos palla ſuperba pedes.
M ore patrum ſanctæ uelatæ ueſtibus albis
Tradita ſuppoſito uertice ſacra ferunt.
O re fauent populi tunc cum uenit aurea pompa:
Ipſa ſacerdotes ſubſequiturq́; ſuas.
A rgiua eſt pompæ facies. Agamemnone cæſo,
Et ſcelus, & patrias fugit Haleſus opes.
I amq́; pererratis profugus terraq́;, mariq́;,
Mœnia felici condidit alta manu.
I lle ſuos docuit Iunonia ſacra Phaliſcos.
Sint mihi, ſint populo ſemper amica ſuo.

ELEGIA XIII.

n On ego,ne pecces,cum ſis formoſa,recuſo:
Sed ne ſit miſero ſcire neceſſe mihi.
N ec te noſtra iubet fieri cenſura pudicam:
Sed tamen,ut tentes diſſimulare,rogat.
N on peccat,quæcunq; poteſt peccaſſe negare:
Solaq; famoſam culpa profeſſa facit.
Q uis furor eſt,quæ nocte latent,in luce fateri?
Et quæ clàm facias,facta referre palàm?
I gnoto meretrix corpus iunctura quiriti,
Oppoſita populum ſubmouet ante ſera.
T u tua proſtitues famæ peccata ſiniſtræ?
Commiſſi perages iudiciumq́; tui?
S it tibi mens melior:ſaltemq́; imitare pudicas:
Teq́; probam,quamuis non eris,eſſe putem.
Q uæ facis,hæc facito:tantum feciſſe negato:
Nec pudeat coràm uerba modeſta loqui.
E ſt qui nequitiam locus exigat:omnibus illum
Delicijs imple:ſit procul inde pudor.
H inc ſimul exieris:laſciua protinus omnis
Abſit:& in lecto crimina pone tuo.
I llic nec tunicam tibi ſit poſuiſſe pudori:
Nec femori impoſitum ſuſtinuiſſe femur.
I llic purpureis condatur lingua labellis:
Inq́; modos uenerem mille figuret amor.
I llic nec uoces,nec uerba iuuantia ceſſent:
Spondaq; laſciua mobilitate tremat.
I ndue cum tunicis metuentem crimina uultum:

Et pudor obſcœnum diffiteatur opus.

D *a populo,da uerba mihi:ſine,neſcius errem:*
Et liceat ſtultæ credulitate frui.

C *ur toties uideo mitti,recipiq; tabellas?*
Cur preſſus prior eſt,interiorq; torus?

C *ur plus,quàm ſomno,turbatos eſſe capillos:*
Collaq; conſpicio dentis habere notam?

T *antum non oculos crimen deducas ad ipſos:*
Si dubitas famæ parcere:parce mihi.

M *ens abit,& morior,quoties peccaſſe fateris:*
Perq; meos artus frigida gutta fluit.

T *unc amo:tunc odi fruſtra,quod amare neceſſe eſt:*
Tunc ego,ſed tecum,mortuus eſſe uelim.

N *il equidem inquiram:nec,quæ celare parabis,*
Inſequar:& falſi criminis inſtar erit.

S *i tamen in media deprenſa tenebere culpa:*
Et fuerint oculis probra uidenda meis:

Q *uæ bene uiſa mihi fuerint,bene uiſa negato:*
Concedent uerbis lumina noſtra tuis.

P *rona tibi uinci cupientem uincere palma eſt:*
Sit modo,non feci,dicere lingua memor.

C *um tibi contingat uerbis ſuperare duobus:*
Etſi non cauſa,iudice uince tuo.

ELEGIA XIIII.

Q *uære nouum uatem tenerorum mater amorũ:*
Traditur hæc elegis ultima meta meis:
Q *uos ego compoſui peligni ruris alumnus:*

ELEGIA XIII.

Non ego, ne pecces, cum ſis formoſa, recuſo:
Sed ne ſit miſero ſcire neceſſe mihi.
Nec te noſtra iubet fieri cenſura pudicam:
Sed tamen, ut tentes diſſimulare, rogat.
Non peccat, quæcunq; poteſt peccaſſe negare:
Solaq; famoſam culpa profeſſa facit.
Quis furor eſt, quæ nocte latent, in luce fateri?
Et quæ clàm facias, facta referre palàm?
Ignoto meretrix corpus iunctura quiriti,
Oppoſita populum ſubmouet ante ſera.
Tu tua proſtitues famæ peccata ſiniſtræ?
Commiſſi perages iudiciumq́; tui?
Sit tibi mens melior: ſaltemq́; imitare pudicas:
Teq́; probam, quamuis non eris, eſſe putem.
Quæ facis, hæc facito: tantum feciſſe negato:
Nec pudeat coràm uerba modeſta loqui.
Eſt qui nequitiam locus exigat: omnibus illum
Delicijs imple: ſit procul inde pudor.
Hinc ſimul exieris: laſciuia protinus omnis
Abſit: & in lecto crimina pone tuo.
Illic nec tunicam tibi ſit poſuiſſe pudori:
Nec femori impoſitum ſuſtinuiſſe femur.
Illic purpureis condatur lingua labellis:
Inq́; modos uenerem mille figuret amor.
Illic nec uoces, nec uerba iuuantia ceſſent:
Spondaq; laſciua mobilitate tremat.
Indue cum tunicis metuentem crimina uultum:

Et pudor obſcœnum diffiteatur opus.

D *a populo,da uerba mihi:ſine,neſcius errem:*

Et liceat ſtultæ credulitate frui.

C *ur toties uideo mitti,recipiq́; tabellas?*

Cur preſſus prior eſt,interiorq́; torus?

C *ur plus,quàm ſomno,turbatos eſſe capillos:*

Collaq; conſpicio dentis habere notam?

T *antum non oculos crimen deducas ad ipſos:*

Si dubitas famæ parcere:parce mihi.

M *ens abit,& morior,quoties peccaſſe fateris:*

Perq́; meos artus frigida gutta fluit.

T *unc amo:tunc odi fruſtra,quod amare neceſſe eſt:*

Tunc ego,ſed tecum,mortuus eſſe uelim.

N *il equidem inquiram:nec,quæ cælare parabis,*

Inſequar:& falſi criminis inſtar erit.

S *i tamen in media deprenſa tenebere culpa:*

Et fuerint oculis probra uidenda meis:

Q *uæ bene uiſa mihi fuerint,bene uiſa negato:*

Concedent uerbis lumina noſtra tuis.

P *rona tibi uinci cupientem uincere palma eſt:*

Sit modo,non feci,dicere lingua memor.

C *um tibi contingat uerbis ſuperare duobus:*

Etſi non cauſa,iudice uince tuo.

ELEGIA XIIII.

¶ *Være nouum uatem tenerorum mater amorū:*

Traditur hæc elegis ultima meta meis:

Q *uos ego compoſui peligni ruris alumnus:*

Nec me deliciæ dedecuere meæ:
S iquid id eſt,uſq; à proauis uetus ordinis hæres:
Non modo militiæ turbine factus eques.
M antua Virgilio gaudet,Verona Catullo:
Pelignæ dicar gloria gentis ego.
Q uem ſua libertas ad honeſta coëgerat arma:
Cum timuit ſocias anxia Roma manus.
A tq; aliquis ſpectans hoſpes,Sulmonis aquoſi
Mœnia:quæ campi iugera pauca tenent:
Q uæ tantum,dicet,potuiſtis ferre poëtam:
Q uantulacunq; eſtis:uos ego magna uoco.
C ulte puer,puerique parens mihi tempore longo,
Aurea de campo uellite ſigna meo.
C orniger increpuit thyrſo grauiore Lyæus:
Pulſanda eſt magnis area maior equis.
I mbelles elegi, genialis muſa, ualete,
Poſt mea manſurum fata ſuperſtes opus.

PVBLII OVIDII NASONIS SVLMONENSIS DE ARTE AMANDI LIBER PRIMVS.

NAZ. ... EMANUELE

IQVIS *in hoc artem populo non nouit amandi:*
Me legat: & lecto carmine, doctus amet.
Arte citæ, ueloq́; rates, remoq́; reguntur,
Arte leues currus: arte regendus amor.
Curribus Automedon lentis erat aptus habenis:
Tiphys in hæmonia puppe magiſter erat.
Me Venus artificem tenero præfecit amori:
Tiphys, & Automedon dicar amoris ego.
Ille quidem ferus eſt: & qui mihi ſæpe repugnat:
Sed puer eſt, ætas mollis & apta regi.
Phillyrides puerum cithara perfecit Achillem:
Atq; animos placida contudit arte feros.
Qui toties ſocios, toties perterruit hoſtes:
Creditur annoſum pertimuiſſe ſenem.
Quas Hector ſenſurus erat, poſcente magiſtro
Verberibus iuſſas præbuit ille manus.
Aeacidæ Chiron, ego ſum præceptor amoris.
Sæuus uterq; puer: natus uterq; dea.
Sed tamen & tauri ceruix oneratur aratro:
Frenaq; magnanimi dente teruntur equi.
Et mihi cedet amor: quamuis mea uulneret arcu
Pectora: iactatas excutiatq́; faces.

Quo me fixit amor, quo me uiolentius uſſit:
Hoc melior facti uulneris ultor ero.
Non ego Phœbe datas à te mihi mentior artes:
Nec nos aëriæ uoce monemur auis.
Non mihi ſunt uiſæ Clio, Cliúsq; ſorores,
Seruanti pecudes uallibus Aſcra tuis.
Vſus opus mouet hoc: uati parete perito:
Vera canam: cœptis mater amoris ades.
Eſte procul uittæ tenues, inſigne pudoris,
Quæq; tegis medios inſtita longa pedes.
Nos Venerem tutam, conceſſáq; furta canemus:
Inq; meo nullum carmine crimen erit.
Principio, quod amare uelis, reperire labora,
Qui noua nunc primum miles in arma uenis.
Proximus huic labor eſt, placidam exorare puellā:
Tertius, ut longo tempore duret amor.
Hic modus: hæc noſtro ſignabitur area curru:
Hæc erit admiſſa meta terenda rota.
Dum licet: & loris paſſim potes ire ſolutis:
Elige, cui dicas, tu mihi ſola places.
Hæc tibi non ueniet tenues delapſa per auras:
Quærenda eſt oculis apta puella tuis.
Scit bene uenator, ceruis ubi retia tendat:
Scit bene, qua frendens ualle moretur aper.
Aucupibus noti frutices: qui ſuſtinet hamos,
Nouit, quæ multo piſce natentur aquæ.
Tu quoq;, materiam longo qui quæris amori:
Ante frequens quo ſit diſce puella loco.
Non ego quærentem uentis dare uela iubebo:
Nec tibi, ut inuenias, longa terenda uia eſt.

Andromeden Perſeus nigris portarit ab indis:
Raptaq; ſit phrygio graia puella uiro.
Tot tibi nanq; dabit formoſas Roma puellas:
Hæc habet, ut dicas, quidquid in orbe fuit.
Gargara quot ſegetes, quot habet methymna racemos:
Aequore quot piſces, fronde teguntur aues:
Quot cælum ſtellas, tot habet tua Roma puellas:
Mater & Aeneæ conſtat in urbe ſui.
Seu caperis primis, & adhuc creſcentibus annis:
Ante oculos ueniet uera puella tuos.
Siue cupis iuuenem: iuuenes tibi mille placebunt:
Cogêris uoti neſcius eſſe tui.
Seu te forte iuuat ſera, & ſapientior ætas:
Hoc quoq; (crede mihi) crebrius agmen erit.
Tu modo pompeia lentus ſpatiare ſub umbra:
Cum ſol herculei terga leonis adit.
Aut, ubi muneribus nati ſua munera mater
Addidit, externo marmore diues opus.
Nec tibi uitetur quæ priſcis ſparſa tabellis
Porticus authoris Liuia nomen habet.
Quaq; parere necem miſeris patruelibus auſæ
Belides, & ſtricto ſtat ferus enſe pater.
Nec te prætereat Veneri ploratus Adonis:
Cultaq; iudæo ſeptima ſacra uiro.
Nec fuge niligenæ memphitica templa iuuencæ:
Multas illa facit, quod fuit ipſa Ioui.
Et fora conueniunt (quis credere poſſet?) amori:
Flammaq; in arguto ſæpe reperta foro,
Subdita qua Veneris facto de marmore templo
Appias expreſſis aëra pulſat aquis.

I llo ſæpe loco capitur conſultus amore:
Quiq; alijs cauit, non cauet ipſe ſibi.
I llo ſæpe loco deſunt ſua uerba diſerto:
Resq; nouæ ueniunt: cauſaq; agenda ſua eſt.
H unc Venus è templis, quæ ſunt confinia, ridet:
Qui modo patronus, nunc cupit eſſe cliens.
S ed tu præcipue curuis uenare theatris:
Hæc loca ſunt uotis fertiliora tuis.
I llic inuenies, quod ames: quod ludere poſſis:
Quodq; ſemel tangas: quodq; tenere uelis.
V t redit, itq; frequens longum formica per agmen:
Granifero ſolitum dum uehit ore cibum:
A ut ut apes ſaltusq; ſuos, & olentia nactæ
Paſcua, per flores, & thyma ſumma uolant.
S ic ruit ad celebres cultiſſima fœmina ludos:
Copia iudicium ſæpe morata meum eſt.
S pectatum ueniunt: ueniunt, ſpectentur ut ipſæ:
Ille locus caſti damna pudoris habet.
P rimus ſollicitos feciſti Romule ludos:
Cum iuuit uiduos rapta ſabina uiros.
T unc neq; marmoreo pendebant uela theatro:
Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.
I llic, quas tulerant nemoroſa palatia, frondes
Simpliciter poſitæ, ſcena ſine arte fuit.
I n gradibus ſedit populus de cæſpite factis,
Qualibet hirſutas fronde tegente comas.
R eſpiciunt, oculisq; notant ſibi quisq; puellam,
Quam uelit: & tacito pectore multa mouent.
D umq; rudem præbente modum tibicine thuſco,
Lydius æquatam ter pede pulſat humum:

In medio plauſu (plauſus tunc arte carebat)
Rex populo prædæ ſigna petenda dedit.
Protinus exiliunt, animum clamore fatentes:
Virginibus cupidas iniiciuntq́; manus.
Vt fugiunt aquilas, timidiſſima turba, columbæ:
Vtq́; fugit uiſos agna nouella lupos:
Sic illæ timuere uiros ſine lege ruentes:
Conſtitit in nulla, qui fuit ante, color.
Nam timor unus erat: facies non una timoris:
Pars laniat crines: pars ſine mente ſedet:
Altera mœſta ſilet: fruſtra uocat altera matrem:
Hæc queritur: ſtupet hæc: hæc fugit: illa manet.
Ducuntur raptæ, genialis præda, puellæ:
Et potuit multas ipſe decere pudor.
Si qua repugnabat nimium, comitemq́; negabat:
Sublatam cupido uir tulit ipſe ſinu.
Atq; ita, quid teneros lachrymis corrumpis ocellos?
Quod matri pater eſt, hoc tibi, dixit, ero.
Romule militibus ſciſti dare commoda ſolus:
Hæc mihi ſi dederis commoda, miles ero.
Scilicet ex illo ſolennia more theatra,
Nunc quoq; formoſis inſidioſa manent.
Nec te nobilium fugiat certamen equorum:
Multa capax populi commoda circus habet.
Nil opus eſt digitis, per quos arcana loquaris:
Nec tibi per nutus accipienda nota eſt.
Proximus à domina nullo prohibente ſedeto:
Iunge tuum lateri, quàm potes, uſq; latus.
Et bene, quod cogit, ſi nolit, linea iungi:
Qua tibi tangenda eſt lege puella loci.

Hic tibi quæratur ſocij ſermonis origo:
Et moueant primos publica uerba ſonos.
Cuius equi ueniant, facito ſtudioſe requiras:
Nec mora, quiſquis erit, cui fauet illa, faue.
At cum pompa frequens certantibus ibit ephebis:
Tu Veneri dominæ plaude fauente manu.
Vtq; fit, in gremium puluis ſi forte puellæ
Deciderit: digitis excutiendus erit.
Et, ſi nullus erit puluis, tamen excute nullum:
Quælibet officio cauſa ſit apta tuo.
Pallia ſi terræ nimium demiſſa iacebunt:
Collige: & in munda ſedulus effer humo.
Protinus officij pretium, patiente puella,
Contingent oculis crura uidenda tuis.
Reſpice præterea, poſt uos quicunq; ſedebit,
Ne premat oppoſito mollia terga genu.
Parua leues capiunt animos: fuit utile multis,
Puluinum facili compoſuiſſe manu.
Profuit & tenues uentos mouiſſe flabello:
Et caua ſub tenerum ſcamna dediſſe pedem.
Hos aditus circusq; nouo præbebit amori,
Sparſaq; ſollicito triſtis arena foro.
Illa ſæpe puer Veneris pugnauit arena:
Et qui ſpectauit uulnera, uulnus habet.
Dum loquitur: tangitq; manum: poſcitq; libellum:
Et quærit poſito pignore, uincat uter:
Saucius ingemuit: telumq; uolatile ſenſit:
Et pars ſpectati uulneris ipſe fuit.
Quid modo cum belli naualis imagine Cæſar
Perſidas induxit, cecropidaſq; rates?

Nempe ab utroq; mari iuuenes, ab utroq; puellæ
Venêre: atq; ingens orbis in urbe fuit.
Quis non inuenit, turba quod amaret in illa?
Eheu quàm multos aduena torſit amor.
Ecce parat Cæſar domito quod defuit orbi
Addere: nunc oriens ultime noſter eris.
Parthe, dabis pœnas: Craſſi gaudete ſepulti,
Signaq; barbaricas non bene paſſa manus.
Vltor adeſt: primiſq; ducem profitetur in annis:
Bellaq; non puero tractat agenda puer.
Parcite natales timidi numerare deorum:
Cæſaribus uirtus contigit ante diem.
Ingenium cœleſte ſuis uelocius annis
Surgit: & ignauæ fert male damna moræ.
Paruus erat: manibuſq; duos Tirynthius angues
Preſſit: & in cunis iam Ioue dignus erat.
Nunc quoq; qui puer es, quantus tunc Bacche fuiſti,
Cum timuit thyrſos India uicta tuos?
Auſpicijs, annisq; patris puer arma mouebis:
Et uinces annis, auſpicijsq; patris.
Tale rudimentum tanto ſub nomine debes
Nunc iuuenum princeps, deinde future ſenum.
Cum tibi ſint fratres: fratres ulciſcere læſos:
Cumq; pater tibi ſit: iura tuere patris.
Induit arma tibi genitor patriæq;, tuuſq;:
Hoſtis ab inuito regna parente rapit.
Tu pia tela feres: ſceleratas ille ſagittas:
Stabit pro ſignis iuſq;, piumq; tuis.
Vincuntur Parthi cauſa: uincantur & armis:
Eoas latio dux meus addat opes.

Marſq; pater, Cæſarq; pater, date numen eunti:
Nam deus è nobis alter es, alter eris:
Auguror en, uinces: uotiuaq; carmina reddam:
Et magno nobis ore ſonandus eris:
Conſiſtes: aciemq; meis hortabere uerbis:
O deſint animis ne mea uerba tuis.
Tergaq; Parthorum, romanaq; pectora dicam:
Telaq;, ab auerſo quæ iacit hoſtis equo.
Quid fugis, ut uincas? quid uictos Parthe relinquis?
Parthe malum iam nunc mars tuus omen habet.
Ergo erit illa dies: qua tu pulcherrime rerum
Quattuor in niueis aureus ibis equis:
Ibunt ante duces onerati colla cathenis:
Ne poſſint tuti, qua prius, eſſe fuga.
Spectabunt iuuenes læti, miſtæq; puellæ:
Diffundetq; animos omnibus illa dies.
Atq;, aliqua ex illis dum regum nomina quæret,
Quæ loca, qui montes, quæue ferantur aquæ:
Omnia reſponde: nec tantum ſiqua rogabit:
Et quæ neſcieris, ut bene nota refer.
Hic eſt Euphrates præcinctus arundine frontem:
Cui coma dependet cærula, Tigris erit.
Hos fac Armenios: hæc eſt Danaeïa Perſis:
Vrbs in Achemenijs uallibus illa fuit.
Ille, uel ille, duces: & erunt, quæ nomina dicas:
Si poteris, uere: ſi minus, apta tamen.
Dant etiam poſitis aditum conuiuia menſis:
Eſt aliquid præter uina, quod inde petas.
Sæpe illic poſitis, teneris adducta lacertis
Purpureus Bacchi cornua preſſit amor.

V inaq́ cum bibulas ſparſere Cupidinis alas:
Permanet:& capto ſtat grauis ille loco.
I lle quidem pennas uelociter excutit udas:
Sed tamen & ſpargi pectus amore nocet.
V ina parant animos: faciuntq́; caloribus aptos:
Cura fugit multo,diluiturq́; mero.
T unc ueniunt riſus:tum pauper cornua ſumit:
Tunc dolor,& curæ,rugaq́; frontis abit.
T unc aperit mentes,æuo rariſſima noſtro,
Simplicitas;artes excutiente deo.
I llic ſæpe animos iuuenum rapuere puellæ:
Et uenus in uinis ignis in igne fuit.
H ic tu fallaci nimium ne crede lucernæ:
Iudicio formæ noxq́;,merumq́; nocet.
L uce deas cœloq́; Paris ſpectauit aperto:
Cum dixit Veneri:uincis utranq; Venus.
N octe latent mendæ:uitioq́; ignoſcitur omni:
Horaq; formoſam quamlibet illa facit.
C onſule de gemmis,de tincta murice lana,
Conſule de facie,corporibusq́;,diem.
Quid tibi fœmineos cœtus uenatibus aptos
Enumerem?numero cedet arena meo.
Quid referam Baias?prætextaq; littora uelis?
Et,quæ de calido ſulfure fumat,aquam?
H inc aliquis uulnus referens in pectore,dixit,
Non hæc(ut fama eſt)unda ſalubris erat.
E cce ſuburbanæ templum nemorale Dianæ,
Partaq; per gladios regna nocente manu.
I lla quod eſt uirgo:quod tela Cupidinis odit:
Multa dedit populo uulnera:multa dabit.

H actenus unde legas quod ames:ubi retia tendas
Præcipit imparibus uecta Thaleia modis.
N unc tibi quæ placuit, quas ſit capienda per artes,
Dicere præcipuæ molior artis opus.
Quiſquis ubiq;,uiri dociles aduertite mentes:
Pollicitisq; fauens uulgus adeſte meis.
P rima tuæ menti ueniat fiducia,cunctas
Poſſe capi:capies:tu modo tende plagas.
V ere prius uolucres taceant,æſtate cicadæ:
Mænalius lepori det ſua terga canis:
F œmina quàm iuueni blande tentata repugnet:
Hæc quoq;,quam poteris credere nolle,uolet.
V tq; uiro furtiua uenus,ſic grata puellæ eſt:
Vir male diſſimulat:tectius illa cupit.
C onueniat maribus,ne quam nos ante rogemus:
Fœmina iam partes uicta rogantis agat.
M ollibus in pratis admugit fœmina tauro:
Fœmina cornipedi ſemper adhinnit equo.
P arcior in nobis,nec tam furioſa libido eſt:
Legitimum finem flamma uirilis habet.
B yblida quid referam?uetito quæ fratris amore
Arſit:& eſt laqueo fortiter ulta nefas.
M yrrha patrem,ſed non qua filia debet,amauit;
Et nunc obducto cortice preſſa latet.
I llius lachrymis,quas arbore fundit odora,
Vngimur:& dominæ nomina gutta tenet.
F orte ſub umbroſis nemoroſæ uallibus Idæ,
Candidus armenti gloria taurus erat,
S ignatus tenui media inter cornua nigro:
Vna fuit labes:cætera lactis erant.

Illum Cnoſſiadeſq́; Cydoniadeſq́; iuuencæ
Optarunt tergo ſuſtinuiſſe ſuo.
Paſiphaë fieri gaudebat adultera tauri:
Inuida formoſas oderat illa boues.
Nota cano: non hoc, quæ centum ſuſtinet urbes:
Quamuis ſit mendax: Creta negare poteſt.
Ipſa nouas frondes, & prata tenerrima, tauro
Fertur inaſſueta ſubſecuiſſe manu.
It comes armentis: nec ituram cura moratur
Coniugis: & Minos à boue uictus erat.
Quid tibi Paſiphaë pretioſas ſumere ueſtes?
Ille tuus nullas ſentit adulter opes.
Quid tibi cum ſpeculo montana armenta petenti?
Quid toties poſitas fingis inepta comas?
Crede tamen ſpeculo, quod te negat eſſe iuuencam
Quàm cuperes fronti cornua nata tuæ.
Siue placet Minos: nullus quæratur adulter:
Siue uirum mauis fallere: falle uiro.
In nemus, & ſaltus thalamo regina relicto
Fertur, ut aonio concita baccha deo.
Ah quoties uultu uaccam ſpectauit iniquo:
Et dixit: domino cur placet iſta meo?
Aſpice, ut ante ipſum teneris exultat in herbis:
Nec dubito, quin ſe ſtulta placere putet.
Dixit: & ingenti iandudum de grege duci
Iuſſit: & immeritam ſub iuga curua trahi:
Aut cadere ante aras, commentaq́; ſacra coëgit:
Et tenuit læta pellicis exta manu.
Pellicibus quoties placauit numina cæſis:
Atq́; ait exta tenens: ite, placete meo.

Et modo ſe fieri Europam, modo poſtulat Io:
Altera quod bos eſt: altera uecta boue.
Hanc tamen impleuit uacca deceptus acerna
Dux gregis: & partu proditus author erat.
Creſſa thyeſteo ſi ſe abſtinuiſſet amore:
(O quantum eſt, uni poſſe placere uiro)
Non medium rupiſſet iter: curruq; retorto
Auroram uerſis Phœbus adiſſet equis.
Filia purpureos Niſo furata capillos,
Puppe cadens celſa, facta refertur auis.
Altera Scylla maris monſtrum, medicamine Circes
Pube premit rabidos, inguinibusq; canes.
Qui Martem terris, Neptunum effugit in undis:
Coniugis Atrides uictima dira fuit.
Cui non defleta eſt ephyrææ flamma Creuſæ?
Et nece natorum ſanguinolenta parens?
Fleuit amynthorides per inania lumina Phœnix:
Hippolytum rapidi diripuiſtis equi.
Quid fodis immeritis Phineu ſua lumina natis?
Pœna reuerſura eſt in caput iſta tuum.
Omnia fœminea ſunt iſta libidine mota:
Acrior eſt noſtra: pluſq; furoris habet.
Ergo age ne dubita cunctas ſuperare puellas:
Vix erit e multis quæ neget una tibi.
Quæ dant, quæq; negant, gaudent tamen eſſe rogatæ.
Vt iam fallaris: tuta repulſa tua eſt.
Sed cur fallaris? cum ſit noua grata uoluptas?
Et capiant animos plus aliena ſuis?
Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris:
Vicinumq; pecus grandius uber habet.

S ed prius ancillam captatæ noſſe puellæ
Cura ſit: acceſſus molliet ipſa tuos.
P roxima conſilijs dominæ ſit ut illa, uideto:
Neúe parum tacitis conſcia fida iocis.
H anc tu pollicitis, hanc tu corrumpe rogando:
Quod petis, ex facili, ſi uolet illa, feres.
I lla leget tempus (medici quoq; tempora ſeruant)
Quo facilis dominæ mens ſit, & apta capi.
M ens erit apta capi tunc, cum lætiſſima rerum,
Vt ſeges in pingui luxuriabit humo.
P ectora dum gaudent: nec ſunt áſtricta dolore:
Ipſa patent: blanda tum ſubit arte Venus.
T unc cum triſtis erat, defenſa eſt Ilion armis:
Militibus grauidum læta recepit equum.
T um quoq; tentanda eſt: cum pellice læſa dolebit:
Tunc facies, operá ne ſit inulta tua.
H anc, matutinos pectens ancilla capillos
Incitet: & uelo remigis addat opem.
E t ſecum tenui ſuſpirans murmure dicat.
Vt puto, non poteris ipſa referre uicem.
T unc de te narret: tunc perſuadentia uerba
Addat: & inſano iuret amore mori.
S ed propera, ne uela cadant: iræq́; reſidant:
Vt fragilis glacies, interit ira mora.
Quæris, an hanc ipſam proſit uiolare miniſtram?
Talibus admiſſis alea grandis ineſt.
H æc ad concubitum fit ſedula, tardior illa:
Hæc dominæ munus temperat, illa ſibi.
C aſus in euentu eſt. licet hic indulgeat auſis:
Conſilium tamen eſt abſtinuiſſe meum.

N on ego per præceps,& acuta cacumina uadam:
 Nec iuuenum quiſquam me duce captus erit.
S i tamen illa tibi,dum dat,recipitq; tabellas:
 Corpore,non tantum ſedulitate,placet:
F ac domina potiare prius:comes illa ſequatur:
 Non tibi ab ancilla eſt incipienda uenus.
H oc unum moneo(ſiquid modo creditur arti)
 Nec mea dicta rapax per mare uentus agat:
A ut nunquam tentes:aut perfice.tollitur index:
 Cum ſemel in partem criminis illa uenit.
N on auis utiliter uiſcatis effugit alis:
 Non bene de laxis caſſibus exit aper.
S aucius arrepto piſcis retinetur ab hamo:
 Opprime tentatam:nec,niſi uictor,abi.
T um neq; te prodet communi noxia culpa:
 Factaq; erunt dominæ,dictaq; nota tibi.
S ed bene celetur:bene ſi celabitur index:
 Notitiæ ſuberit ſemper amica tuæ.
T empora qui Solis operoſa colentibus arua,
 Fallitur,& nautis aſpicienda putat.
N ec ſemper credenda ceres fallacibus aruis:
 Nec ſemper uiridi concaua puppis aquæ:
N ec teneras tutum eſt ſemper captare puellas:
 Sæpe dato melius tempore fiet idem.
S iue dies ſuberit natalis:ſiue calendæ,
 Quas Venerem Marti continuaſſe iuuat:
S iue erit ornatus,non ut fuit ante,ſigillis:
 Sed regum poſitas circus habebit opes:
D iffer opus:tunc triſtis hyems,tunc Pleiades inſtant:
 Tunc tener æquorea mergitur Hædus aqua:

Tunc bene deſinitur:tunc,ſiquis creditur alto,
Vix tenuit laceræ naufraga membra ratis.
Tunc licet incipias:qua flebilis Allia luce
Vulneribus latijs ſanguinolenta fuit:
Quáq; die redeunt rebus minus apta gerendis
Culta palæſtino ſeptima feſta uiro.
Magna ſuperſtitio tibi ſit natalis amicæ:
Quáq; aliquid dandum eſt,illa ſit atra dies.
Cum bene uitaris:tamen auferet:inuenit artem
Fœmina:qua cupidi carpat amantis opes.
Inſtitor ad dominam ueniet diſcinctus emacem:
Expediet merces teq; ſedente ſuas.
Quas illa,inſpicias,ſapere ut uideare,rogabit:
Oſcula deinde dabit:deinde rogabit,emas.
Hoc fore contentam multos iurabit in annos:
Nunc opus eſſe ſibi,nunc bene dicet emi.
Si non eſſe domi,quos des,cauſabere nummos:
Littera poſcetur:nec didiciſſe iuuat.
Quid,quaſi natali cum poſcit munera libo?
Et quoties opus eſt,naſcitur illa ſibi?
Quid cum mendaci damno mœſtiſſima plorat?
Elapſusq; caua fingitur aure lapis?
Multa rogant reddenda dari:data reddere nolunt:
Perdis:& in damno gratia nulla tuo eſt.
Non mihi,ſacrilegas meretricum ut perſequar artes,
Cum totidem linguis,ſint ſatis ora decem.
Cera uadum tentet raſis infuſa tabellis:
Cera tuæ primum conſcia mentis eat.
Blanditias ferat illa tuas,imitataq; amantum
Verba:nec exiguas,quiſquis es,adde preces.

Hectora donauit Priamo prece motus Achilles:
Flectitur iratus uoce rogante deus.
Promittas,facito:quid enim promittere lædit?
Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt.
Spes tenet in tempus,ſemel eſt ſi credita,longum:
Illa quidem fallax,ſed tamen apta dea eſt.
Si dederis quicquam,poteris ratione relinqui:
Præteritum tulerit:perdideritq́; nihil.
Et quæ non dederis,ſemper uideare daturus:
Sic dominum ſterilis ſæpe feſellit ager.
Sic,ne perdiderit,non ceſſat perdere luſor:
Et reuocat cupidas alea ſæpe manus.
Hoc opus,hic labor eſt:primum ſine munere iungi:
Si dederit gratis:quæ dedit,uſq; dabit.
Ergo eat,& blandis peraretur littera uerbis:
Exploretq́; animos:primaq; tentet iter.
Littera Cydippen pomo perlata feſellit:
Inſciaq; eſt uerbis capta puella ſuis.
Diſce bonas artes(moneo)romana iuuentus:
Non tantum trepidos ut tueare reos.
Quàm populus,iudexq́; grauis,lectusq́; ſenatus:
Tam dabit eloquio uicta puella manus.
Sed lateant uires:nec ſis in fronte diſertus:
Effugiant uoces uerba moleſta tuæ.
Quis,niſi mentis inops,teneræ declamat amicæ?
Sæpe ualens odij littera cauſa fuit.
Sit tibi credibilis ſermo,conſuetaq; uerba,
Blanda tamen,præſens ut uideare loqui.
Si non accipiet ſcriptum:illectumq́; remittet:
Lecturam ſpera:propoſitumq́; tene.

Tempore

T empore difficiles ueniunt ad aratra iuuenci:
Tempore lenta pati frena docentur equi:
F erreus aſſiduo conſumitur annulus uſu:
Interit aſſidua uomer aduncus humo.
Quid magis eſt durum ſaxo? quid mollius unda?
Dura tamen molli ſaxa cauantur aqua.
P enelopen ipſam, perſtes modo, tempore uinces:
Capta uides ſero Pergama, capta tamen.
L egerit, & nolit reſcribere: cogere noli:
Tu modo blanditias fac legat ipſa tuas.
Quæ uoluit legiſſe, uolet reſcribere lectis:
Per numeros ueniunt iſta, gradusq́; ſuos.
F orſitan & primo ueniet tibi littera triſtis:
Quæq; roget, ne ſe ſollicitare uelis.
Quod rogat illa, timet: quod nō rogat, optat, ut inſtes:
Inſequere: & uoti poſt modo compos eris.
I nterea ſiue illa toro reſupina feratur:
Lecticam dominæ diſſimulanter adi.
N eue aliquis uerbis odioſas afferat aures:
Quàm potes ambiguis callidus abde notis.
S eu pedibus uacuis illi ſpatioſa teretur
Porticus: hic ſocias tu quoq; iunge moras.
E t modo præcedas, facito: modo terga ſequaris:
Et modo feſtines: & modo lentus eas.
N ec tibi de medijs aliquam tranſire columnis
Sit pudor: aut lateri continuaſſe latus.
N ec ſine te curuo ſedeat ſpecioſa theatro.
Quod ſpectes, humeris afferet illa ſuis.
I llam reſpicias, illam mirere licebit:
Multa ſupercilio, multa loquare notis.

Et plaudas aliquo mimo ſaltante puellæ:
Et faueas illi, quiſquis agatur amans.
Cum ſurgit, ſurgas: donec ſedet illa, ſedeto:
Arbitrio dominæ tempora perde tuæ.
Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos:
Nec tua mordaci pumice crura teras.
Iſta iube faciant, quorum Cybeleïa mater
Concinitur phrygijs exululata modis.
Forma uiros neglecta decet. Minoida Theſeus
Abſtulit à nulla tempora comptus acu.
Hippolytum Phædra, nec erat bene cultus, amauit.
Cura deæ, ſyluis aptus Adonis erat.
Munditiæ placeant: fuſcentur corpora campo:
Sit bene conueniens, & ſine labe toga.
Linguaq; nec rigeat: careant rubigine dentes:
Nec uagus in laxa pes tibi pelle natet.
Nec male deformet rigidos tonſura capillos:
Sit coma, ſit docta barba reſecta manu.
Et nihil emineant, & ſint ſine ſordibus ungues:
Inq; caua nullus ſtet tibi nare pilus.
Nec male odorati ſit triſtis anhelitus oris:
Nec lædat nares uirq; paterq; gregis.
Cætera laſciuæ faciant, concede, puellæ:
Vel ſiquis male uir quærit habere uirum.
Ecce ſuum uatem Liber uocat: hic quoq; amantes
Adiuuat: & flammæ, qua calet ipſe, fauet.
Cnoſſis in ignotis amens errabat arenis:
Qua breuis æquoreis Dia feritur aquis:
Vtq; erat è ſomno, tunica uelata recincta,
Nuda pedem, croceas irreligata comas,

Theſea crudelem ſurdas clamabat ad undas,
Indigno teneras imbre rigante genas.
Clamabat, flebatq́; ſimul: ſed utrunq; decebat:
Nec facta eſt lachrymis turpior illa ſuis.
Iamq́; iterum tundens molliſſima pectora palmis,
Perfidus ille abijt: quid mihi fiet? ait.
Quid mihi fiet? ait: ſonuerunt cymbala toto
Littore: & attonita tympana pulſa manu.
Excidit illa metu: rupitq́; nouiſſima uerba:
Nullus in exanimi corpore ſanguis erat.
Ecce mimallonides ſparſis in terga capillis:
Ecce leues ſatyri, præuia turba dei:
Ebrius ecce ſenex pando Silenus aſello
Vix ſedet: & preſſas continet arte iubas.
Dum ſequitur bacchas: bacchæ fugiuntq́;, petuntq́;:
Quadrupedem ferula dum malus urget eques:
In caput aurito cecidit delapſus aſello.
Clamarunt ſatyri, ſurge age, ſurge pater.
Iam deus in curru, quem ſummum texerat uuis:
Tigribus adiunctis aurea lora dabat.
Et color, & Theſeus, & uox abiere puellæ:
Terq́; fugam petijt: terq́; retenta metu eſt.
Horruit, ut ſteriles, agitat quas uentus, ariſtæ:
Vt leuis in madida canna palude tremit.
Cui deus, En adſum tibi cura fidelior, inquit:
Pone metum: Bacchi Cnoſſias uxor eris.
Munus habe cœlum: cœlo ſpectabere ſydus:
Sæpe reges dubiam creſſa puella ratem.
Dixit: & è curru, ne tigres illa timeret:
Deſilit: impoſito ceſſit arena pede.

Implicitam'q; ſinu (neq; enim pugnare ualebat)
Abſtulit: ut facile eſt omnia poſſe deo.
Pars hymenaee canunt: pars altera euoe clamant:
Sic coeunt ſacro nupta, deus'q; toro.
Ergo, ubi contigerint poſiti tibi munera Bacchi:
Atq; erit in ſocij fœmina parte tori:
Nyctilium'q; patrem, nocturnaq; ſacra precare:
Ne iubeant capiti uina nocere tuo.
Hic tibi multa licet ſermone latentia ficto
Dicere: quæ dici ſentiat illa ſibi.
Blanditiasq; leues tenui perſcribere uino:
Vt dominam in menſa ſe legat illa tuam.
Atq; oculos oculis ſpectare fatentibus ignem.
Sæpe tacens uocem, uerbaq; uultus habet.
Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula; quaq; bibit parte puella, bibas.
Et quencunq; cibum digitis libauerit illa,
Tu pete: dum'q; petes, ſit tibi tacta manus.
Sint etiam tua uota, uiro placuiſſe puellæ:
Vtilior uotis factus amicus erit.
Huic, ſi forte bibas, ſortem concede priorem:
Huic detur capiti miſſa corona tuo.
Siue erit inferior, ſeu par, prior omnia ſumat:
Nec dubites illi uerba ſecunda loqui.
Tuta, frequens'q; uia eſt, per amici fallere nomen:
Tuta frequens'q; licet ſit uia: crimen habet.
Inde propinator nimium quoq; multa propinet:
Et ſibi mandatis plura uidenda putet.
Certa tibi à nobis dabitur menſura bibendi.
Officium præſtent mens'q;, pedes'q; ſuum.

Iurgia præcipue uino ſtimulata caueto:
Et nimium faciles ad fera bella manus.
Occidit Eurytion ſtulte data uina bibendo:
Aptior eſt dulci menſa merumq; ioco.
Si uox eſt, canta: ſi mollia brachia, ſalta:
Et, quacunq; potes dote placere, place.
Ebrietas ut uera nocet: ſic ficta iuuabit:
Fac titubet blæſo ſubdola lingua ſono:
Vt quidquid dicas, faciaſ ue proteruius æquo:
Credatur nimium cauſa fuiſſe merum.
Et bene dic dominæ, bene, cum quo dormiet illa:
Sed male ſit tacita mente precare uiro.
At, cum diſcedet menſa conuiua remota:
Ipſa tibi acceſſus turba, locumq; dabit.
Inſere te turbæ: leuiterq; admotus eunti
Velle latus digitis: & pede tange pedem.
Colloquij iam tempus adeſt: fuge ruſtice longe
Hinc pudor: audacem ſorſq;, Venuſq; iuuant.
Non tua ſub noſtras ueniet facundia leges:
Fac tantum cupias, ſponte diſertus eris.
Eſt & agendus amans, imitandaq; uulnera uerbis:
Hic tibi quæratur qualibet arte fides.
Nec credi labor eſt: ſibi quæq; uidetur amanda:
Peſſima ſit, nulli non ſua forma placet.
Sæpe tamen uere cœpit ſimulator amare:
Sæpe, quod incipiens finxerat eſſe: fuit.
Quo magis o faciles imitantibus eſte puellæ:
Fiet amor uerus, qui modo fictus erat.
Blanditijs animum furtim deprendere nunc ſit:
Vt pendens liquida ripa ſubitur aqua.

N ec faciem, nec te pigeat laudare capillos,
Et teretes digitos, exiguumq́; pedem.
D electant etiam caſtas præconia formæ:
Virginibus curæ eſt, grataq; forma ſua.
N am cur in phrygijs Iunonem, & Pallada ſyluis
Nunc quoq; iudicium non tenuiſſe pudet?
L audatas oſtendit auis iunonia pennas:
Si tacitus ſpectes, illa recondit opes.
Q uadrupedes, inter rapidi certamina curſus,
Depexæq; iubæ, plauſaq; colla iuuant.
N ec timide promitte: trahunt promiſſa puellas.
Polliciti teſtes quoslibet adde deos.
I uppiter ex alto periuria ridet amantum:
Et iubet æolios irrita ferre notos.
P er Styga Iunoni falſum iurare ſolebat
Iuppiter: exemplo nunc fauet ille ſuo.
E xpedit eſſe deos: &, ut expedit, eſſe putemus:
Dentur in antiquos thura, merumq́; focos.
N ec ſecura quies illos, ſimiliſq; ſopori
Detinet: innocui uiuite: numen adeſt.
R eddite depoſitum: pietas ſua fœdera ſeruet:
Fraus abſit: uacuas cædis habete manus.
L udite, ſi ſapitis, ſolas impune puellas.
Hac minus eſt una fraude pudenda fides.
F allite fallentes: ex magna parte profanum
Sunt genus: in laqueos, quos poſuere, cadant.
D icitur Aegyptus caruiſſe iuuantibus arua
Imbribus: atq; annis ſicca fuiſſe nouem:
C um Thraſius Buſirin adit: monſtratq́; piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iouem.

I lli Buſiris,fies Iouis hoſtia primus,
Inquit:& Aegypto tu dabis hoſpes aquam.
E t Phalaris tauro uiolenti membra Perilli
Torruit:infelix imbuit author opus.
I uſtus uterq; fuit.neq; enim lex æquior ulla eſt:
Quàm necis artifices arte perire ſua.
E rgo & periuras merito periuria fallant:
Exemplo doleat fœmina læſa ſuo.
E t lachrymæ proſunt:lachrymis adamãta mouebis:
Fac,madidas uideat,ſi potes,illa genas.
S i lachrymæ(neq; enim ueniũt in tempore ſemper)
Deficiunt:uda lumina tange manu.
Quis ſapiens blandis non miſceat oſcula uerbis?
Illa licet non det:non data ſume tamen.
P ugnabit primo fortaſſis:& improbe dicat:
Pugnando uinci ſe tamen illa uolet.
T antum ne noceant teneris male rapta labellis,
Ne'ue queri poſſit,dura fuiſſe,caue.
O ſcula qui ſumpſit:ſi non & cætera ſumpſit:
Hæc quoq;,quæ data ſunt,perdere dignus erat.
Quantum defuerat pleno poſt oſcula uoto?
Hei mihi,ruſticitas,non pudor ille fuit.
V im licet appellent:grata eſt uis illa puellis:
Quod iuuat,inuitæ ſæpe dediſſe uolunt.
Quæcunq; eſt Veneris ſubita uiolata rapina,
Gaudet:& improbitas muneris inſtar habet.
A t quæ,cum poſſet cogi,non tacta receſſit:
Vt ſimulet uultu gaudia:triſtis erit.
V im paſſa eſt Phœbe:uis eſt illata ſorori:
Et gratus raptis raptor uterq; fuit.

F abula nota quidem, ſed non indigna referri,
Scyrias hæmonio uicta puella uiro.
I am dea laudatæ dederat mala præmia formæ:
Colle ſub idæo uincere digna Venus:
I am nurus ad Priamum diuerſo uenerat orbe:
Grataq; in iliacis mœnibus uxor erat:
I urabant omnes in læſi uerba mariti:
Nam dolor, unius, publica, cauſa fuit.
T urpe, niſi hoc matris precibus tribuiſſet, Achilles
V eſte uirum longa diſſimulatus erat.
Quid facis Aeacide? non ſunt tua munera lanæ:
Tu titulos alia Palladis arte petas.
Quid tibi cum calathis? clypeo manus apta ferendo.
Penſa quid in dextra, qua cadet Hector, habes?
R eijce ſuccinctos operoſo ſtamine fuſos:
Quaſſanda eſt iſta pelias haſta manu.
F orte eras in thalamo uirgo regalis eodem:
Hæc illum ſtupro comperit eſſe uirum.
V iribus illa quidem uicta eſt (ita credere oportet)
Sed uoluit uinci uiribus illa tamen.
S æpe mane dixit, cum iam properaret Achilles:
Fortia nam poſita ſumpſerat arma colo.
V is ubi nunc illa eſt? quid blanda uoce moraris
Authorem ſtupri Deidameia tui?
S alicet, ut pudor eſt, quidam cœpiſſe priorem:
Sic alio gratum eſt incipiente pati.
A h nimia eſt propriæ iuueni fiducia formæ:
Expectet ſiquis, dum prior illa roget.
V ir prior accedat: uir uerba precantia dicat:
Excipiat blandas comiter illa preces.

V t potiare,roga:tantum cupit illa rogari:
Da cauſam uoti principiumq́; tui.
I uppiter ad ueteres ſupplex heroidas ibat:
Corripuit magnum nulla puella Iouem.
S i tamen à precibus tumidos accedere faſtus
Senſeris:incepto parce:referq́; pedem.
Q uod refugit,multæ cupiunt:odere,quod inſtat:
Lenius inſtando tædia tolle tui.
N ec ſpes eſt Veneris ſemper profitenda roganti:
Intret amicitiæ nomine tectus amor.
H oc aditu uidi tetricæ data uerba puellæ:
Qui fuerat cultor,factus amator erat.
C andidus in nauita turpis color:æquoris unda
Debet,& à radijs ſyderis eſſe niger.
T urpis in agricola:quia uomere ſemper adunco,
Et grauibus raſtris ſub Ioue uerſat humum.
E t tu,palladiæ petitur cui fama coronæ:
Candida ſi fuerint corpora:turpis eris.
P alleat omnis amans:color eſt hic aptus amanti:
Hoc decet:hoc multi non ualuiſſe putant.
P allidus in Lyricen ſyluis errabat Orion:
Pallidus in lenta Naide Daphnis erat.
A rguat & macies animum:nec turpe putaris,
Pileolum nitidis impoſuiſſe comis.
A ttenuant iuuenum uigilatæ corpora noctes:
Curaq;,&,in magno qui fit amore,dolor.
V t uoto potiare tuo,miſerabilis eſto:
Vt,qui te uideat,dicere poſſit,amas.
C onquerar,an moneam,miſtum fas eſſe,nefaſq́;?
Nomen amicitia eſt,nomen inane fides.

Hei mihi non tutum eſt,quod amas,laudare ſodali:
Cum tibi laudanti credidit:ipſe ſubit.
At non Actorides lectum temerauit Achillis.
Quantum ad Pirithoum,Phædra pudica fuit.
Hermionen Pylades,qua Pallada Phœbus,amauit:
Quodq́; tibi geminus Tyndari Caſtor,erat.
Si quis idem ſperat:laturas poma myricas
Speret:& e medio flumine mella petat.
Nil,niſi turpe,iuuat:curæ eſt ſua cuiq; uoluptas:
Hæc quoq; ab alterius grata dolore uenit.
Heu facinus,non eſt hoſtis metuendus amanti:
Quos credis fidos,effuge:tutus eris.
Cognatum,fratremq́;caue,fidumq́;ſodalem.
Præbebit ueros hæc tibi turba metus.
Finiturus eram:ſed ſunt diuerſa puellis
Pectora:mille animos excipe mille modis.
Nec tellus eadem parit omnia:uitibus illa
Conuenit,hæc oleis:hic bene farra uirent.
Pectoribus mores tot ſunt,quot in orbe figuræ:
Qui ſapit,innumeris moribus aptus erit.
Vtq́; leuis Proteus modo ſe tenuabat in undas:
Nunc leo,nunc arbor,nunc erat hirtus aper.
Hi iaculo piſces,illi capiuntur ab hamis:
Hos caua contento retia fune trahunt.
Nec tibi conueniet cunctos modus unus ad annos.
Longius inſidias cerua uidebit anus.
Si doctus uideare rudi,petulans ue pudenti:
Diffidet miſeræ protinus illa ſibi.
Inde fit,ut quæ ſe timuit committere honeſto:
Vilis in amplexus inferioris eat.

P ars ſuperat cœpti, pars eſt exhauſta, laboris:
Hic teneat noſtras anchora iacta rates.

PVBLII OVIDII NASONIS SVLMONENSIS DE ARTE AMANDI LIBER SECVNDVS.

Icite io Pæan: & io bis dicite Pæan:
d Decidit in caſſes præda petita meos.
Lætus amans donat uiridi mea carmina palma:
Præferor Aſcræo, Mæonioq; ſeni.
T alis ab armiferis Priameius hoſpes Amyclis
Candida cum rapta coniuge uela dabat.
T alis erat, qui te curru uictore ferebat,
Vecta peregrinis Hippodameia rotis.
Quid properas iuuenis? medijs tua pinus in undis
Nauigat: & longe, quem peto, portus abeſt.
N on ſatis inueniſſe tibi eſt me uate puellam:
Arte mea capta eſt: arte tenenda mea eſt.
N ec minor eſt uirtus, quàm quærere, parta tueri:
Caſus ineſt illic: hic erit artis opus.
N unc mihi, ſiquando, puer, & Cytherea, fauete:
Nunc Erato: nam tu nomen amoris habes.
M agna paro: quas poſſit amor remanere per artes
Dicere, tam uaſto peruagus orbe puer.
E t leuis eſt: & habet geminas, quibus euolet, alas:
Difficile eſt illis impoſuiſſe modum.
H oſpitis effugio præcluſerat omnia Minos:
Audacem pennis repperit ille uiam.
D ædalus ut clauſit conceptum crimine matris
Semibouemq; uirum, ſemiuirumq; bouem:

Sit modus exilio, dixit, iuſtiſſime Minos:
Accipiat cineres terra paterna meos.
Et, quoniam in patria fatis agitatus iniquis
Viuere non potui: da mihi poſſe mori.
Da reditum puero: ſenis eſt ſi gratia uilis:
Si non uis puero parcere: parce ſeni.
Dixerat hæc: ſed & hæc, & multo plura licebat
Dicere: & egreſſus non dabat ille uiro.
Quod ſimul ac ſenſit: nunc nunc ô Dædale, dixit,
Materiam, qua ſis ingenioſus, habes.
Poſſidet & terras, & poſſidet æquora Minos:
Nec tellus noſtræ, nec patet unda fugæ.
Reſtat iter cœli: cœlo tentabimus ire:
Da ueniam cœpto Iuppiter alte meo.
Non ego ſydereas affecto tangere ſedes.
Qua fugiam dominum nulla, niſi iſta uia eſt.
Per ſtyga detur iter: ſtygias tranſnabimus undas.
Sunt mihi naturæ iura nouanda meæ.
Ingenium mala ſæpe mouent: quis crederet unquã
Aërias hominem carpere poſſe uias?
Remigium uolucrum diſponit in ordine pennas:
Et leue per lini uincula nectit opus:
Imaq; pars ceris aſtringitur igne ſolutis:
Finitusq́; nouæ iam labor artis erat.
Tractabat ceramq́; puer, pennasq́; renidens,
Neſcius hæc humeris arma parata ſuis.
Cui pater, his (inquit) patria eſt adeunda carinis:
Hac nobis Minos effugiendus ope eſt.
Aëra non potuit Minos, alia omnia clauſit:
Quà licet, inuentis aëra rumpe meis.

Sed tibi non uirgo Tegeæa, comesq; Bootes,
Enſifer Orion, aſpiciendus erit:
Me pennis ſectare datis: ego præuius ibo:
Sit tibi cura ſequi: me duce tutus eris.
Nam ſiue ætherias uicino ſole per auras
Ibimus: impatiens cera caloris erit.
Siue humiles propiore freto iactabimus alas:
Mobilis æquoreis penna madeſcet aquis.
Inter utrunq; uola: uentos quoq; nate caueto:
Quaq; ferent auræ, uela ſecunda dato.
Dum monet: aptat opus puero: monſtratq; moueri:
Erudit infirmas ut ſua mater aues.
Inde ſuis factas humeris accommodat alas:
Perq; nouum timidus corpora librat iter.
Iamq; uolaturus paruo dedit oſcula nato:
Nec patriæ lachrymas continuere genæ.
Monte minor collis, campis erat altior æquis:
Hinc data ſunt miſeræ corpora bina fugæ.
Et mouet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas
Dædalus: & curſus ſuſtinet uſq; ſuos.
Iamq; nouum delectat iter: poſitoq; timore
Icarus audaci fortius arte uolat.
Hos aliquis, tremula dum captat arundine piſces:
Vidit: & inceptum dextra reliquit opus.
Iam Samos à læua fuerat, Naxosq; relictæ,
Et Paros, & clario Delos amata deo:
Dextra Lebynthos erat, ſyluaq; umbroſa Pachynne,
Cinctaq; piſcoſis Aſtypalæa uadis:
Cum puer incautis nimium temerarius annis
Altius egit iter: deſeruitq; patrem.

V incla labant: & cera deo propiore liqueſcit:
Nec tenues uenti brachia mota tenent.
T erritus a ſummo deſpexit in æquora cœlo:
Nox oculis pauido uenit oborta metu.
T abuerant ceræ: nudos quatit ille lacertos:
Et trepidat: nec, quo ſuſtineatur, habet.
D ecidit: atq; cadens, pater o pater auferor, inquit,
Clauſerunt uirides ora loquentis aquæ.
A t pater infelix, non iam pater, Icare, clamat,
Icare, clamat, ubi es? quo ue ſub axe uolas?
I care, clamabat: pennas aſpexit in undis:
Oſſa tegit tellus: æquora nomen habent.
N on potuit Minos hominis compeſcere pennas:
Ipſe deum uolucrem detinuiſſe paro.
F allitur, hæmonias ſiquis decurrit ad artes:
Datq; quod a teneri fronte reuellit equi.
N on facient, ut uiuat amor, medeides herbæ,
Miſtaq; cum magicis marſa uenena ſonis.
P haſias Aeſoniden, Circe tenuiſſet Vlyſſem:
Si modo ſeruari carmine poſſet amor.
N ec data profuerint pallentia philtra puellis:
Philtra nocent animis: uimq; furoris habent.
S it procul omne nefas: ut ameris, amabilis eſto:
Quod tibi non facies ſolaue forma dabit:
S it licet antiquo Nireus adamatus Homero,
Naïadumq; tener crimine raptus Hylas.
V t dominam teneas: nec te mirere relictum:
Ingenij dotes corporis adde bonis.
F orma bonum fragile eſt: q̃tumq; accedit ad annos,
Fit minor: & ſpatio carpitur ipſa ſuo.

N ec ſemper uiolæ, nec ſemper lilia florent:
Et riget amiſſa ſpina relicta roſa.
E t tibi iam uenient cani formoſe capilli:
Iam uenient rugæ, quæ tibi corpus arent.
I am molire animum, qui duret: & aſtrue formam:
Solus ad extremos permanet ille rogos.
N ec leuis ingenuas pectus coluiſſe per artes
Cura ſit: & linguas edidiciſſe duas.
N on formoſus erat, ſed erat facundus Vlyſſes:
Et tamen æquoreas torſit amore deas.
A h quoties illum doluit properare Calypſo:
Remigioq; aptas eſſe negauit aquas.
H æc Troiæ caſus iterumq; iterumq; rogabat:
Ille referre aliter ſæpe ſolebat idem.
L ittore conſtiterant: illic quoq; pulchra Calypſo
Exigit odryſii fata cruenta ducis.
I lle leui uirga (uirgam nam forte tenebat)
Q uod rogat, in ſpiſſo littore pingit opus.
H æc (inquit) Troia eſt (muros in littore fecit)
Hic tibi ſit Simois: hæc mea caſtra puta.
C ampus erat (campum fecit) quem cæde Dolonis
Sparſimus, hæmonios dum uigil optat equos.
I llic Sithonij fuerant tentoria Rheſi:
Hac ego ſum captis nocte reuerſus equis.
P luraq; pingebat: ſubitus cum pergama fluctus
Abſtulit, & Rheſi cum duce caſtra ſuo.
T um dea, Q uas, inquit, fidas tibi credis ituras
Perdiderint undæ nomina quanta uides?
E rgo age fallaci timide confide figuræ
Q uiſquis es: atq; aliquid corpore pluris habe.

D extera præcipue capit indulgentia mentes:
Aſperitas odium, ſæuaq; bella mouet.
O dimus accipitrem: quia uiuit ſemper in armis:
Et pauidum ſolitos in pecus ire lupos.
A t caret inſidijs hominum: quia mitis hirundo eſt:
Quasq; colat turres chaonis ales habet.
E ſte procul lites, & amaræ prælia linguæ:
Dulcibus eſt uerbis mollis alendus amor.
L ite fugant nuptæq; uiros, nuptasq; mariti:
Inq; uicem credunt rem ſibi ſemper agi.
H oc decet uxores: dos eſt uxoria lites:
Audiat optatos ſemper amica ſonos.
N on legis iuſſu lectum uenistis in unum:
Fungitur in uobis munere legis amor.
B landitias molles, aureſq; iuuantia uerba
Affer: ut aduentu læta ſit ipſa tuo.
N on ego diuitibus uenio præceptor amandi:
Nil opus eſt illi, qui dabit, arte mea.
S ecum habet ingenium, qui, cum libet, accipe dicit:
Cedimus, inuentis plus habet ille meis.
P auperibus uates ego ſum: quia pauper amaui:
Cum dare non poſſem munera: uerba dabam.
P auper amet caute: timeat male dicere pauper:
Multaq; diuitibus non patienda ferat.
M e iratum memini dominæ turbaſſe capillos:
Hæc mihi quàm multos abſtulit ira dies?
N ec puto, nec ſenſi tunicam laniaſſe: ſed ipſa
Dixerat: & pretio eſt illa redempta meo.
E t uos (ſi ſapitis) ueſtri peccata magiſtri
Effugite: & culpæ damna timete meæ.

P rælia cum Parthis, cum culta pax ſit amica,
Et iocus, & cauſas quidquid amoris habet.
S i nec blanda ſatis, nec erit tibi comis amica:
Perfer, & obdura: poſtmodo mitis erit.
F lectitur obſequio curuatus ab arbore ramus:
Franges: ſi uires experiere tuas.
O bſequio tranſnantur aquæ: nec uincere poſſis
Flumina: ſi contra, quàm rapit unda, nates.
O bſequium tigresq́; domat, tumidosq́; leones:
Ruſtica paulatim taurus aratra ſubit.
Quid fuit aſperius nonacrina Atalanta?
Succubuit meritis trux tamen illa uiri.
S æpe ſuos caſus, nec mitia facta puellæ
Fleſſe ſub arboribus Melaniona ferunt.
S æpe tulit iuſſo fallentia retia collo:
Sæpe fera toruos cuſpide fixit apros.
S enſit & Ilei contentum ſaucius arcum:
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.
N on te mænalias armatum ſcandere ſyluas:
Nec iubeo collo retia ferre tuo.
P ectora nec miſſis iubeo præbere ſagittis:
Artis erunt cautæ mollia iuſſa meæ.
C ede repugnanti: cedendo uictor abibis:
Fac modo quas partes illa iubebit, agas.
A rguit, arguito: quidquid probat illa, probato:
Quod dicit, dicas: quod negat illa, neges.
R iſerit: arride: ſi flerit, flere memento:
Imponat leges uultibus illa tuis.
S eu ludet numerosq́; manu iactabit eburnos:
Tu male iactato: tu bene iacta dato.

Seu iacies talos, uictam ne pœna ſequatur,
Damnoſi facito ſtent tibi ſæpe canes.
Siue latrocinij ſub imagine calculus ibit:
Fac pereat uitreo miles ab hoſte tuus.
Ipſe tene diſtincta tuis umbracula uirgis:
Ipſe fac in turba, quà uenit illa, locum.
Nec dubita tereti ſcamnum producere lecto:
Et tenero ſoleam deme, uel adde pedi.
Sæpe etiam dominæ, quamuis horrebis & ipſe,
Algentis manus eſt calfacienda ſinu.
Nec tibi turpe puta: quamuis ſit turpe, placebit:
Ingenua ſpeculum ſuſtinuiſſe manu.
Ille fatigatæ uincendo monſtra nouercæ,
Qui meruit cœlum, quod prior ipſe tulit:
Inter ioniacas calathum tenuiſſe puellas
Creditur: & lanas excoluiſſe rudes.
Paruit imperio dominæ tirynthius heros:
I nunc, & dubita ferre, quod ipſe tulit.
Iuſſus adeſſe foro, iuſſa maturius hora
Fac ſemper uenias: nec niſi ſerus abi.
Occurras aliquò tibi dixerit: omnia differ:
Curre: nec inceptum turba moretur iter.
Nocte domum repetens epulis perfuncta redibit:
Tunc quoq; pro ſeruo, ſi uocat illa, ueni.
Rure erit: & dicet uenias (amor odit inertes)
Si rota defuerit, tu pede carpe uiam.
Nec graue te tempus, ſitiens'ue canicula tardet:
Nec uia per iactas candida facta niues.
Militiæ ſpecies amor eſt: diſcedite ſegnes:
Non ſunt hæc timidis ſigna tuenda uiris.

N ox,& hyems,longæq́; uiæ,ſæuiq́; dolores
Mollibus his caſtris,& labor omnis ineſt.
S æpe feres imbrem cœleſti nube ſolutum:
Frigidus in nuda ſæpe iacebis humo.
C ynthius Admeti uaccas pauiſſe per æſtus
Fertur:& in parua delituiſſe caſa.
Q uod Phœbum decuit, quem non decet?exue faſtus,
Curam manſuri quiſquis amoris habes.
S i tibi per tutum,placidumq́; negabitur ire:
Atq; erit oppoſita ianua fulta ſera:
A t tu per præceps tecto delabere aperto:
Det quoq; furtiuas alta feneſtra uias.
L æta erit:ut cauſam tibi ſe ſciet eſſe pericli:
Hoc dominæ certi pignus amoris erit.
S æpe tua poteras Leandre carere puella:
Tranſnabas:animum noſſet ut illa tuum.
N ec pudor ancillas,ut quæq; erit ordine prima:
Nec tibi ſit ſeruos demeruiſſe pudor.
N omine quenq; ſuo(nulla eſt iactura) ſaluta:
Iunge tuis humiles ambitioſe manus.
S ed tamen & ſeruo(leuis eſt impenſa)roganti
Porrige fortunæ munera parua tuæ.
P orrige & ancillæ,qua pœnas luce pependit
Luſa maritali gallica ueſte manus.
F ac plebem(mihi crede)tuam ſit ſemper in illa
Ianitor,& thalami qui iacet ante fores.
N ec dominam iubeo precioſo munere dones:
Parua,ſed è paruis callidus apta,dato.
C um bene diues ager,cum rami pondere nutant:
Afferat in calatho ruſtica dona puer.

R ure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa
Illa:uel in ſacra ſint licet empta uia.
A fferat aut uuas,aut quas Amaryllis amabat:
At nunc caſtaneas,nunc amat illa nuces.
Q uin etiam turdóq; licet,miſſáq; corona
Te memorem dominæ teſtificere tuæ.
T urpiter his emitur ſpes mortis, & orba ſenectus:
Ah pereant,per quos munera crimen habent.
Q uid tibi præcipiam teneros quoq; mittere uerſus?
Hei mihi non multum carmen honoris habet.
C armina laudantur:ſed munera magna petuntur:
Dum modo ſit diues barbarus:ille placet.
A urea ſunt uere nunc ſæcula:plurimus auro
Venit honos:auro conciliatur amor.
I pſe licet uenias muſis comitatus Homere:
Si nihil attuleris,ibis Homere foras.
S unt tamen & doctæ,rariſſima turba,puellæ:
Altera,non doctæ ſed tamen eſſe uolunt.
V traq; laudetur per carmina:carmina lector
Commendet dulci qualiacunq; ſono.
H is ergo,atq; illis,uigilatum carmen in ipſas
Forſitan exigui muneris inſtar erit.
A t,quod eris per te facturus,& utile credis,
Id tua te facito ſemper amica roget.
L ibertas alicui fuerit promiſſa tuorum:
Hanc tamen a` domina fac petat ille tua.
S i pœnam ſeruo,ſi uincula ſæua remittis:
Quod facturus eras,debeat illa tibi.
V tilitas tua ſit:titulus donetur amicæ:
Perde nihil:partes illa petentis agat.

S ed tu, cuicunq; eſt retinendæ cura puellæ:
Attonitum forma fac putet eſſe ſua.
S iue erit in tyrijs: tyrios laudabis amictus:
Siue erit in cois: coa decere puta.
A urata eſt: ipſo tibi ſit pretioſior auro:
Gauſapa ſi ſumpſit: gauſapa ſumpta proba.
A ſtiterit tunicata: moues incendia, clama:
Sed timida caueat frigora uoce roga.
C ompoſitum diſcrimen erit: diſcrimina lauda:
Torſerit igne comam: torte capille places.
B rachia ſaltantis, uocem mirare canentis:
Et cum deſierit, uerba querentis habe.
I pſos concubitus, ipſum uenerere licebit,
Quod iuuat: & querula gaudia uoce notes.
S i fuerit torua uiolentior ipſa Meduſa:
Fiet amatori lenis, & æqua ſuo.
T antum ne pateas uerbis ſimulator in illis,
Effice: nec uultu deſtrue dicta tuo.
S i latet ars, prodeſt: affert deprenſa pudorem:
Atq; adimit merito tempus in omne fidem.
S æpe ſub autumnum, cum formoſiſſimus annus:
Plenaq; purpureo ſubrubet uua mero:
C ũ modo frigoribus premimur: modo ſoluimur æſtu:
Aëre non certo corpora langor habet.
I lla quidem ualeat: ſed ſi male firma cubabit:
Et uitium cœli ſenſerit ægra ſui:
T unc amor, & pietas tua ſit manifeſta puellæ:
Tunc ſere, quæ plena poſtmodo falce metas,
N ec tibi moroſi ueniant faſtidia morbi:
Per'q; tuas fiant, quæ ſinit illa, manus.

E t uideat flentem: nec tædeat oſcula ferre:
Et ſicco lachrymas combibat ore tuas.
M ulta uoue, ſed cuncta palàm: quotieſq; licebit,
Quæ referas illi, ſomnia læta uide.
E t ueniat, quæ luſtret anus lectumq;, locumq;:
Præferat & tremula ſulfur, & oua manu.
O mnibus his inerunt gratæ ueſtigia curæ:
In thalamos multis hæc uia fecit iter.
N e tamen officijs odium quæratur ab ægra:
Sit ſuus in blanda ſedulitate modus.
N e'ue cibos præbe: nec amari pocula ſucci
Porrige: riualis miſceat illa tuus.
S ed non, quo dederas à littore carbaſa, uento
Vtendum eſt, medio cum potiare freto.
D um nouus, errat amor: uires ſibi colligit uſu:
Si bene nutrieris, tempore firmus erit.
Q uem taurum metuis, uitulum mulcere ſolebas:
Sub qua nunc recubas arbore, uirga fuit.
N aſcitur exiguus, ſed opes acquirit eundo,
Quaq; uenit, multas accipit amnis aquas.
F ac tibi conſueſcat: nihil aſſuetudine maius:
Quam tu dum capias, tædia nulla fuge.
T e ſemper uideat: tibi ſemper præbeat aures:
Exhibeat uultus noxq;, dieſq; tuos.
C um tibi maior erit fiducia, poſſe requiri:
Tunc procul abſenti cura futurus eris.
D a requiem: requietus ager bene credita reddit:
Terraq; cœleſtes arida ſorbet aquas.
P hyllida Demophoon præſens moderatius uſſit:
Exarſit uelis acrius illa datis.

Penelopen abſens ſolers torquebat Vlyſſes.
Phyllacides aberat Laodameia tuus.
Sed mora tuta breuis:lenteſcunt tempore curæ:
Vaneſcitq; abſens,& nouus intrat amor.
Dum Menelaus abeſt:Helene,ne ſola iaceret,
Hoſpitis eſt tepido nocte recepta ſinu.
Quis ſtupor hic,Menelae fuit?tu ſolus abibas:
Iiſdem ſub tectis hoſpes,& uxor erant.
Accipitri timidas credis furioſe columbas:
Plenum montano credis ouile lupo.
Nil Helene peccat:nil hic committit adulter:
Quod tu,quod faceret quilibet:ille facit.
Cogis adulterium,dando tempuſq;,locumq;:
Quo,niſi conſilio eſt uſa puella tuo?
Quid faciat?uir abeſt:& adeſt non ruſticus hoſpes:
Et timet in uacuo ſola cubare toro.
Viderit Atrides:Helenen ego crimine ſoluo:
Vſa eſt humani commoditate uiri.
Sed neq; fuluus aper media tam ſæuus in ira eſt:
Fulmineo rapidos dum rotat ore canes:
Nec lea:cum catulis lactentibus ubera præbet:
Nec breuis ignaro uipera læſa pede:
Fœmina quàm ſocij deprenſa pellice lecti.
Ardet:& in uultu pignora mentis habet:
In ferrum,flammaſq; ruit:poſitoq; decore
Fertur,ut aonij cornibus icta dei.
Hoc bene compoſitos,hoc ſirmos rumpit amores:
Crimina ſunt cautis iſta timenda uiris.
Coniugis admiſſum,uiolataq; iura mariti
Barbara per natos Phaſias ulta ſuos.

A ltera dira parens (hæc eſt, quam cernis, hirundo.)
Aſpice, ſignatum ſanguine pectus habet.
H æc mea uos uni donat cenſura puellæ:
Di melius: uix hoc nupta tenere poteſt.
L udite: ſed furto cæletur culpa modeſto:
Gloria peccati nulla petenda tui eſt.
N ec dederis munus, cognoſſe quod altera poſſit:
Nec ſint nequitiæ tempora certa tuæ.
E t, ne te capiat latebris ſibi fœmina notis,
Non uno eſt ſemper conuenienda loco.
E t, quoties ſcribes, totas prius ipſe tabellas
Inſpice: plus multæ, quàm ſibi miſſa, legunt.
L æſa Venus iuſta arma mouet: telumq; remittit:
Et modo quæ queſta eſt ipſa, querare facit.
D um fuit Atrides una contentus: & illa
Caſta fuit: uitio eſt improba facta uiri.
A udierat, laurumq; manu, uittasq; ferentem
Pro nata Chryſen non ualuiſſe ſua.
A udierat Lyrneſi tuos abducta dolores:
Bellaq; per turpes longius iſſe moras.
H æc tantum audierat. Priameida uiderat ipſa:
Victor erat prædæ præda pudenda ſuæ.
I nde Thyeſtiaden animo, thalamoq; recepit:
Et male peccantem Tyndaris ulta uirum eſt.
Quæ bene cælaris, ſiqua tamen acta patebunt:
Illa licet pateant: tu tamen uſq; nega.
T u neq; ſubiectus, ſolito neq; blandior eſto:
Hæc animi multum ſigna nocentis habent.
S ed lateri nec parce tuo: pax omnis in illo eſt:
Concubitu prior eſt inficianda uenus.

S unt, qui præcipiant herbas ſaturea nocentes
Sumere: iudicijs iſta uenena meis.
A ut piper urticæ mordacis ſemine miſcent:
Tritaq; in annoſo flaua pyretra mero.
S ed dea non patitur ſic ad ſua gaudia cogi,
Colle ſub umbroſo quam tenet altus eryx.
C andidus Alcathoë qui mittitur urbe pelaſga
Bulbus: & ex horto quæ uenit herba ſalax,
O uaq; ſumantur: ſumantur hymettia mella:
Quasq; tulit folio pinus acuta nuces.
D octa quid ad magicas Erato conuerteris artes?
Interior curru meta terenda meo eſt.
Qui modo celabas monitu tua crimina noſtro,
Flecte iter: & monitu detege furta meo.
N ec leuitas culpanda mea eſt: non ſemper eodem
Impoſitos uento panda carina uehit.
N am modo threicio borea, modo currimus euro:
Sæpe tument zephyro lintea, ſæpe noto.
A ſpice, ut in curru modo det fluitantia rector
Lora: modo admiſſos arte retentet equos.
S unt quibus ingrate timida indulgentia ſeruit:
Et, ſi nulla ſubeſt æmula, languet amor.
L uxuriant animi rebus plerunq; ſecundis:
Nec facile eſt, æqua commoda mente pati.
V t leuis abſumptis paulatim uiribus ignis
Ipſe latet: ſummo candet in igne cinis:
S ed tamen extinctas admoto ſulfure flammas
Inuenit: & lumen, quod fuit ante, redit:
S ic, ubi pigra ſitu, ſecuraq; pectora torpent:
Acribus eſt ſtimulis eliciendus amor.

F ac timeat de te:tepidamq́; recalface mentem:
Palleat indicio criminis illa tui.
O, quantum,& quoties numero comprendere non eſt,
Felicem,de quo læſa puella dolet.
Quæ,ſimul inuitas crimen peruenit ad aures:
Excidit:& miſeræ uoxq́;,colorq́; fugit.
I lle ego ſim,cuius laniet furioſa capillos:
Ille ego ſim,teneras cui petat ungue genas:
Quem uideat lachrymans:quem toruis ſpectet ocellis:
Quo ſine non poſſit uiuere:poſſe uelit.
S i ſpatium quæras,breue ſit,quo læſa queratur:
Ne uires lentæ colligat ira mora.
C andida iandudum cingantur colla lacertis:
Inq́; tuo flens eſt accipienda ſinu.
O ſcula da flenti:Veneris da gaudia flenti:
Pax erit:hoc uno ſoluitur ira modo.
C um bene ſæuierit:cum certa uidebitur hoſtis:
Tunc pete concubitus fœdera:mitis erit.
I llic depoſitis habitat concordia telis:
Illo(crede mihi)gratia nata loco eſt.
Quæ modo pugnarunt,iungunt ſua roſtra columbæ:
Quarum blanditias,uerbaq; murmur habet.
P rima fuit rerum confuſa ſine ordine moles:
Vnaq; erat facies ſydera,terra,fretum.
Mox cœlũ impoſitũ eſt terris:humus æquore cincta eſt:
Inq́; ſuas partes ceſſit inane Chaos.
S ylua feras cepit,uolucres agitabilis aër:
In liquida piſces delituiſtis aqua.
T um genus humanum ſolis errabat in agris:
Hiſq́; meræ uires,& rude corpus erat.

S ylua domus fuerat,cibus herba,cubilia frondes:
Iamq; diu nulli cognitus alter erat.
B landa truces animos fertur molliſſe uoluptas.
Conſtiterant uno fœmina,uirq; toro:
Quid facerent,ipſi nullo didicere magiſtro:
Arte Venus nulla dulce peregit opus.
A les habet,quod amet:cum quo ſua gaudia iungat,
Inuenit in media fœmina piſcis aqua:
C erua parem ſequitur:ſerpens ſerpente tenetur:
Hæret adulterio cum cane nexa canis:
L æta ſalitur ouis:tauro quoq; læta iuuenca eſt:
Suſtinet immundum ſima capella marem:
I n furias aguntur equæ:ſpatioq; remoto
Per loca diuiduos amne ſequuntur equos.
E rgo age,& iratæ medicamina fortia præbe:
Illa feri requiem ſola doloris habent:
I lla Machaonis ſuperant medicamina ſuccos:
His,ubi peccaris:reſtituendus eris.
H æc ego cum canerem:ſubito manifeſtus Apollo
Mouit inauratæ pollice fila lyræ.
I n manibus laurus:ſacris inducta capillis
Laurus erat:uates ille uidendus adeſt.
I s mihi,laſciui,dixit,præceptor amoris,
Duc age diſcipulos ad mea templa tuos.
E ſt ubi diuerſum fama celebrata per orbem
Littera:cognoſci quæ ſibi quenq; iubet.
Qui ſibi notus erit,ſolus ſapienter amabit:
Atq; opus ad uires exiget omne ſuas.
C ui faciem natura dedit,ſpectetur ab illa:
Cui color eſt,humero ſæpe patente cubet.

Qui ſermone placet, taciturna ſilentia uitet:
Qui canit arte, canat: qui bibit arte, bibat.
Sed neq; declament medio ſermone diſerti:
Nec ſua ueſanus ſcripta poëta legat.
Sic monuit Phœbus: Phœbo parete monenti:
Certa dei ſacro eſt huius in ore fides.
Ad propiora uocor. quiſquis ſapienter amabit,
Vincet: & è noſtra, quod petet, arte feret.
Credita non ſemper ſulci cum fœnore reddunt,
Nec ſemper dubias adiuuat aura rates.
Quod iuuat, exiguum eſt: plus eſt, q̄d lædit amantes:
Proponant animo multa ferenda ſuo.
Quot lepores in atho, quot apes paſcuntur in hybla:
Cærula quot bacas Pallados arbor habet:
Littore quot conchæ: tot ſunt in amore dolores:
Quæ patimur, multo ſpicula felle madent.
Dicta erit iſſe foras, quam tu fortaſſe uidebis:
Iſſe foras, & te falſa uidere, puta.
Clauſa tibi fuerit promiſſa ianua nocte:
Perfer & immunda ponere corpus humo.
Forſitan & uultu mendax ancilla ſuperbo
Dicet: quid noſtras obſidet iſte fores?
Poſtibus, & duræ ſupplex blandire puellæ:
Et capiti demptas limine pone roſas.
Cum uolet, accedes: cum te uitabit, abibis.
Dedecet ingenuos tædia ferre ſui.
Effugere hinc non eſt quare tibi poſſit amica:
Dicere non omni tempore ſenſus abeſt.
Nec male dicta puta, nec uerbera ferre puellæ
Turpe: nec ad teneros oſcula ferre pedes.

Quid moror in paruis? animus maioribus inſtat:
Magna canam: toto pectore uulgus ades.
Ardua molimur: ſed nulla, niſi ardua uirtus:
Difficilis noſtra poſcitur arte labor.
Riualem patienter habe: uictoria tecum
Stabit: eris magni uictor in arce Iouis.
Hæc tibi non hominem, ſed quercus crede pelaſgas
Dicere: nil iſtis ars mea maius habet.
Innuet illa, feras: ſcribet, ne tange tabellas:
Vnde uolet, ueniat: quoq; libebit, eat.
Hoc in legitima præſtant uxore mariti:
Cum tener ad partes tu quoq; ſomne uenis.
Hac ego confiteor non ſum perfectus in arte:
Quid faciam? monitis ſum minor ipſe meis.
Méne palàm noſtræ det quiſquam ſigna puellæ?
Et patiar? nec me quolibet ira ferat?
Oſcula uir dederat (memini) ſuus: oſcula queſtus
Sum data: barbarie noſter abundat amor.
Non ſemel hoc uitium nocuit mihi: doctior ille eſt:
Quo ueniunt alij conciliante uiri.
Sed melius neſciſſe fuit: ſine, furta tegantur:
Ne fugiat uicto fiſſus ab ore pudor.
Quo magis ò iuuenes deprendere parcite ueſtras:
Peccant: peccantes uerba dediſſe putent.
Creſcit amor prenſis: ubi par fortuna duorum eſt,
In cauſam damni perſtat uterq; ſui.
Fabula narratur toto notiſſima cœlo,
Mulciberi capti Marsq;, Venusq; dolis.
Mars pater inſano Veneris turbatus amore,
De duce terribili factus amator erat.

Nec Venus oranti (nec enim dea mollior ulla eſt)
Ruſtica Gradiuo, difficiliſq; fuit.
Ah quoties laſciua pedem riſiſſe mariti
Dicitur, & duras igne, uel arte manus.
Marte palàm ſimul & Vulcanum imitata decebat:
Multaq; cum forma gratia miſta fuit.
Sed bene concubitus primò cælare ſolebant:
Plena uerecundi culpa pudoris erat.
Indicio Solis (quis Solem fallere poſſet?)
Cognita Vulcano coniugis acta ſuæ.
Quam mala Sol exempla moues: pete munus ab ipſa:
Et tibi, ſi taceas, quod dare poſſit, habet.
Mulciber obſcuros, lectum circáq; ſuperq;,
Diſponit laqueos: lumina fallit opus.
Fingit iter Lemnon: ueniunt ad fœdus amantes:
Impliciti laqueis nudus uterq; iacent.
Conuocat ille deos: præbent ſpectacula capti:
Vix lachrymas Venerem continuiſſe ferunt.
Non uultus texiſſe ſuos, non deniq; poſſunt
Partibus obſcœnis oppoſuiſſe manus.
Hic aliquis ridens, In me fortiſſime Mauors,
Si tibi ſunt oneri, uincula transfer, ait.
Vix precibus Neptune tuis captiua reſoluit
Corpora: Mars Creten occupat: illa Paphon.
Hoc tibi proficit Vulcane: quod ante tegebant,
Liberius faciunt, & pudor omnis abeſt.
Sæpe tamen demens ſtulte feciſſe fateris:
Teq; ferunt iræ pœnituiſſe tuæ.
Hoc uetui: uos ecce uetat deprenſa Dione
Inſidias illas, quas tulit ipſa, dare.

Nec uos riuali laqueos diſponite: nec uos
Excipite arcana uerba notata manu.
Iſta uiri captent, ſi iam captanda putabunt:
Quos facient iuſtos ignis, & unda uiros:
En iterum teſtor: nihil hic, niſi lege remiſſum:
Luditur in noſtris inſtita nulla iocis.
Quis Cereris ritus audet uulgare profanus?
Magnaq; threicia ſacra reperta Samo?
Eximia eſt uirtus præſtare ſilentia rebus:
Et contra grauis eſt culpa, tacenda loqui.
Quàm bene: quod fruſtra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.
Præcipue Cytherea iubet ſua ſacra taceri:
Admoneo, ueniat nequis ad illa loquax.
Condita ſi non ſunt Veneris myſteria ciſtis:
Nec caua ueſanis ictibus æra ſonant:
Attamen inter nos medio uerſantur in uſu:
Sic tamen inter nos, ut latuiſſe uelint.
Ipſa Venus pubem, quoties uelamina ponit:
Protegitur læua ſemireducta manu.
In medio, paſſimq; coit pecus: hoc quoq; uiſo
Auertit uultus ſæpe puella ſuos.
Conueniunt thalami furtis, & ianua noſtris:
Parsq; ſub iniecta ueſte pudenda latet.
Et ſi non tenebras, at quiddam nubis opacæ
Quærimus, atq; aliquid luce patente minus.
Tum quoq; cum ſolem nõdum prohibebat, & imbrẽ
Tegula: ſed quercus tecta, cibumq; dabat:
In nemore, atq; antris, nõ ſub Ioue iuncta uoluptas:
Tanta rudi populo cura pudoris erat.

At nunc nocturnis titulos imponimus actis:
Atq; emitur magno nil, niſi poſſe loqui.
Scilicet excuties omnes, ubi quæq; puella eſt:
Cuilibet ut dicas, hæc quoq; noſtra fuit:
Nec deſint, quas tu digitis oſtendere poſſis.
Vt quanque attigeris, fabula turpis erit.
Parua queror: fingunt quidam, quæ uera negarent:
Et nulli non ſe concubuiſſe ferunt.
Corpora ſi nequeunt, quæ poſſunt, nomina tangunt:
Famaq;, non facto crimine, crimen habet.
I nunc, claude fores cuſtos odioſe puellæ:
Et centum duris poſtibus adde ſeras.
Quid tuti ſupereſt, ubi nominis extat adulter?
Et credi, quod non contigit eſſe, cupit?
Nos etiam ueros parce profitemur amores:
Tectaq; ſunt ſolida myſtica furta fide.
Parcite præcipue uitia exprobrare puellis:
Vtile quæ multis diſſimulaſſe fuit.
Nec ſuus Andromedæ color eſt obiectus ab illo,
Mobilis in gemino cui pede penna fuit.
Omnibus Andromache uiſa eſt ſpatioſior æquo:
Vnus, qui modicam diceret, Hector erat.
Quod male fers, aſſueſce, feres bene: multa uetuſtas
Leniet: incipiens omnia ſentit amor.
Dum nouus in uiridi coaleſcit cortice ramus:
Concutiat tenerum quælibet aura: cadet.
Mox, etiam uentis, ſpatio durata, reſiſtet,
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes.
Eximit ipſa dies omnes de corpore mendas:
Quodq; fuit uitium, deſinit eſſe mora.

Ferre

F erre nouæ nares taurorum terga recuſant:
Aſſiduè domitas tempore fallit odor.
N ominibus mollire licet mala: fuſca uocetur
Nigrior, Illyricæ cui picæ ſanguis erit.
S i pæta eſt, Veneri ſimilis: ſi flaua, Mineruæ:
Sit gracilis, macie quæ male uiſa ſua eſt.
D ic agilem, quæcunq; breuis: quæ turgida, plenam:
Et lateat uitium proximitate boni.
N ec quotus annus eat, nec quo ſit nata require
Conſule: quæ rigidus munera cenſor habet.
P ræcipue ſi flore caret: meliusq́; peractum eſt
Tempus: & albentes iam ligat illa comas.
V tilis ò iuuenes aut hæc, aut ſerior ætas:
Iſte feret ſegetes: iſte ſerendus ager.
D um uires, anniq́; ſinunt, tolerate labores:
Iam ueniet tacito curua ſenecta pede.
A ut mare nauigijs, aut uomere findite terram:
Aut fera belligeras addite in arma manus:
A ut latus, & uires, operamq́; afferte puellis:
Hoc quoq; militia eſt: hoc quoq; facit opes.
A dde, quod eſt illis operum prudentia maior:
Solus &, artifices qui facit, uſus adeſt.
I llæ munditijs annorum damna rependunt:
Et faciunt cura, ne uideantur anus:
V tq́; uelis, uenerem iungunt per mille figuras:
Inuenit plures nulla tabella modos:
I llis ſentitur non irritata uoluptas:
Quod iuuat, ex æquo fœmina, uirq́; ferunt.
O di concubitus, qui non utrinq; reſoluunt:
Hoc eſt, cur pueri tangar amore minus.

O di quæ præbet, quia ſit præbere neceſſe:
Siccaq; de lana cogitat ipſa ſua.
Quæ datur officio, non eſt mihi grata uoluptas:
Officium faciat nulla puella mihi.
Me uoces audire iuuat ſua gaudia faſſis:
Vt'q; morer meme ſuſtineam'q; roget.
Aſpiciam dominæ uictos amentis ocellos:
Langueat: & tangi ſe uetet illa diu.
Hæc bona non primæ tribuit natura iuuentæ:
Quæ cito poſt ſeptem luſtra uenire ſolent.
Qui properant, noua muſta bibant: mihi fundat auitũ
Conſulibus priſcis condita teſta merum.
Nec platanus, niſi ſera, poteſt obſiſtere uentis:
Et lædunt nudos prata nouella pedes.
Scilicet Hermionen Helenæ præponere poſſes?
Et melior Gorge, quàm ſua mater, erat?
Ad uenerem quicunq; uoles attingere ſeram,
Si modo duraris, præmia digna feres.
Conſcius ecce duos accepit lectus amantes:
Ad thalami clauſas muſa reſiſte fores.
Sponte ſua ſine te celeberrima uerba loquentur:
Nec manus in lecto læua iacebit iners.
Inuenient digiti, quid agant in partibus illis,
In quibus occulte ſpicula tingit amor.
Fecit in Andromache prius hoc fortiſſimus Hector:
Non ſolum bellis utilis ille fuit.
Fecit & in capta Lyrneſide magnus Achilles:
Cum premeret mollem laſſus ab hoſte torum.
Illis te manibus tangi Briſei ſinebas:
Imbutæ phrygia quæ nece ſemper erant.

An fuit hoc ipſum, quod te laſciua iuuaret?
Ad tua uictrices membra uenire manus?
Crede mihi, ueneris non eſt properanda uoluptas,
Sed ſenſim tarda perficienda mora.
Cum loca reppereris, quæ tangi fœmina gaudet:
Non obſtet, tangas quo minus illa, pudor.
Aſpicies oculos tremulo fulgore micantes:
Vt ſol à liquida ſæpe refulget aqua.
Accedant queſtus: accedat amabile murmur,
Et dulces gemitus, aptaq; uerba ioco.
Sed neq; tu dominam uelis maioribus uſus
Deſine: nec curſus ante eat illa tuos.
Ad metam properate ſimul: tunc plena uoluptas:
Cum pariter uicti fœmina, uirq; iacent.
Hic tibi ſeruandus tenor eſt: cum libera dantur
Otia: furtiuum nec timor urget opus.
Cum mora non tuta eſt: totis incumbere remis
Vtile: & admiſſo ſubdere calcar equo.
Finis adeſt operi: palmam date grata iuuentus:
Sertaq; odoratæ myrtea ferte comæ.
Quantus apud Danaos Podalirius arte medendi,
Aeacides dextra, pectore Neſtor erat:
Quantus erat Calchas extis, Telamonius armis,
Automedon curru: tantus amator ego.
Me uatem celebrate uiri: mihi dicite laudes:
Cantetur toto nomen in orbe meum.
Arma dedi uobis: dederat Vulcanus Achilli:
Vincite muneribus, uicit ut ille, datis.
Sed quicunq; meo ſuperarit Amazona ferro,
Inſcribat ſpolijs, Naſo magiſter erat.

E cce rogant teneræ, ſibi dem præcepta, puellæ.
Vos eritis chartæ proxima cura meæ.

PVBLII OVIDII NASONIS SVLMONENSIS DE ARTE AMANDI LIBER TERTIVS.

A Rma dedi Danais in Amazonas: arma ſuperſunt,
Quæ tibi dem, & turba Pentheſilea tuæ.
I te in bella pares: uincant, quibus alma Dione
Fauerit, & toto qui uolat orbe puer.
N on erat armatis æquum concurrere nudas:
Sic etiam uobis uincere turpe uiri.
D ixerit è multis aliquis, Quid uirus in angues
Adijcis? & rapidis tradis ouile lupis?
P arcite paucorum diffundere crimen in omnes:
Spectetur meritis quæq; puella ſuis.
S i minor Atrides Helenen, Helenesq́; ſororem
Quo premat Atrides crimine maior habet:
S i ſcelere Oeclides talaoniæ Eriphyles
Viuus, & in uiuis ad ſtyga uenit equis:
E ſt pia Penelope luſtris errante duobus,
Et totidem, luſtris bella gerente uiro.
R eſpice Phyllaciden, & quæ comes iſſe marito
Fertur: & ante annos occubuiſſe ſuos.
F ata Pheretiadæ coniux pagaſæa redemit:
Proq́; uiri eſt uxor funere lata ſui.
A ccipe me Capaneu, cineres miſcebimus, inquit,
Iphias: in medios deſiluitq́; rogos.

I pſa quoq; & cultu eſt,& nomine fœmina uirtus:
Nec mirum,populo ſi fauet ipſa ſuo.
N on tamen hæ mentes uoſtra poſcuntur ab arte:
Conueniunt cymbæ uela minora meæ.
N il,niſi laſciui per me diſcuntur amores:
Fœmina præcipio quo ſit amanda modo.
F œmina nec flammas,nec ſæuos excutit arcus:
Parcius hæc uideo tela nocere uiris.
S æpe uiri fallunt,teneræ non ſæpe puellæ:
Paucaq;,ſi quæras,crimina fraudis habent.
P haſiadem matrem fallax dimiſit Iaſon:
Venit in æſonios altera nupta ſinus.
Q uantum ad te Theſeu uolucres Ariadna marinas
Pauit,in ignoto ſola relicta loco.
Q uære,nouem cur iſſe uices dicatur:& audi
Depoſitis ſyluas Phyllida fleſſe comis.
E t famam pietatis habet:tamen hoſpes & enſem
Præbuit,& cauſam mortis Eliſa tuæ.
Q uid uos perdiderit,dicam:neſciſtis amare:
Defuit ars uobis:arte perennat amor.
N unc quoq; neſcirent:ſed me Cytherea docere
Iuſſit:& ante oculos conſtitit ipſa meos.
T um mihi,Quid miſeræ,dixit,meruere puellæ?
Traditur armatis uulgus inerme uiris.
I llos artifices gemini fecere libelli:
Hæc quoq; pars monitis erudienda tuis.
P robra therapnææ qui dixerat ante maritæ:
Mox cecinit laudes proſperiore lyra.
S i bene te noſti,cultus ne læde puellas:
Gratia,dum uiuis,iſta petenda tibi eſt.

D ixit:& è myrto(myrto nam uincta capillos
Conſtiterat) folium,granaq; pauca dedit.
S enſimus acceptum numen quoq;:purius æther
Fulſit:& è toto pectore ceſſit onus.
D um facit ingenium:petite hinc præcepta puellæ;
Quas pudor,& leges,& ſua iura ſinunt.
V enturæ memores iam nunc eſtote ſenectæ:
Sic nullum uobis tempus abibit iners.
D um licet:& ueros etiam nunc editis annos:
Ludite:eunt anni more fluentis aquæ.
N ec quæ præterijt,rurſum reuocabitur unda:
Nec,quæ præterijt,hora redire poteſt.
V tendum eſt ætate:cito pede labitur ætas:
Nec bona tam ſequitur:quàm bona prima fuit.
H os ego,qui canent frutices,uiolaria uidi:
Hac mihi de ſpina grata corona data eſt.
T empus erit:quo tu,quæ nunc excludis amantes:
Frigida deſerta nocte iacebis anus.
N ec tua frangetur nocturna ianua rixa:
Sparſa nec inuenies limina mane roſa.
Q uàm cito(me miſerum)laxantur corpora rugis:
Et perit in nitido qui fuit ore color.
Q uaſq; fuiſſe tibi canas à uirgine iuras:
Sparguntur ſubito per caput omne comæ.
A nguibus exuitur tenui cum pelle uetuſtas:
Nec faciunt ceruos cornua iacta ſenes.
V eſtra ſine auxilio fugiunt bona:carpite florem:
Qui niſi carptus erit:turpiter ipſe cadet.
A dde,quod & partus faciunt breuiora iuuentæ
Tempora.continua meſſe ſeneſcit ager.

L atmius Endymion non eſt tibi Luna rubori:
Nec Cephalus roſeæ præda pudenda deæ.
V t taceam de te, quem nunc quoq; luget, Adoni:
Vnde habet Aenean, Harmonienq́; Venus?
I te per exemplum genus o mortale dearum:
Gaudia nec cupidis ueſtra negate uiris.
V t iam decipiant, quid perditis? omnia conſtant:
Mille licet ſumant: deperit inde nihil.
C onteritur ferrum: ſilices tenuantur ab uſu:
Sufficit, & damni pars caret illa metu.
Q uis uetet, appoſito lumen de lumine ſumi?
Q uis'ue cauum uaſtas in mare ſeruet aquas?
E t tamen ulla uiro mulier non expedit (inquit)
Q uid, niſi quam ſumes, dic mihi perdis aquam?
N ec uos proſtituit mea uox: ſed uana timere
Damna uetat: damnis munera ueſtra carent.
S ed me flaminibus uenti maioris iturum
Dum ſumus in portu prouehat aura leuis.
O rdiar à cultu: cultis bene liber ab uuis
Prouenit: & culto ſtat ſeges alta ſolo.
F orma dei munus: forma quota quæq; ſuperbit:
Pars ueſtrum tali munere magna caret.
C ura dabit faciem: facies neglecta peribit:
Idaliæ ſimilis ſit licet illa deæ.
C orpora ſi ueteres non ſic coluere puellæ:
Nec ueteres cultus ſic habuere uiri.
S i fuit Andromache tunicas induta ualentes:
Q uid mirum? duri militis uxor erat.
S cilicet Aiaci coniux ornata ueniret:
Cui tegmen ſeptem terga fuere boum.

S implicitas rudis ante fuit: nunc aurea Roma eſt:
Et magnas domiti poſſidet orbis opes.
A ſpice, quæ nunc ſunt capitolia, quæq; fuerunt:
Alterius dices illa fuiſſe Iouis.
C uria, conſilio quæ nunc digniſſima tanto eſt:
De ſtipula, Tatio regna tenente, fuit.
Q uæ nunc ſub Phœbo, ducibusq; palatia fulgent:
Q uid niſi araturis paſcua bubus erant?
P riſca iuuent alios: ego me nunc deniq; natum
Gratulor: hæc ætas moribus apta meis:
N on quia nunc terræ lentum ſubducitur aurum:
Lectaq; diuerſo littore concha uenit:
N on, quia decreſcunt effoſſo marmore montes:
Nec, quia cæruleæ mole fugantur aquæ:
S ed quia cultus adeſt: nec noſtros manſit in annos
Ruſticitas priſcis illa ſuperſtes auis.
V os quoq; non caris aures onerate lapillis:
Q uos legit in uiridi decolor Indus aqua.
N ec prodite graues inſuto ueſtibus auro:
Per quas nos petitis, ſæpe fugatis, opes.
M unditijs capimur. nec ſint ſine lege capilli:
Admotæ formam dantq;, negantq; manus.
N ec genus ornatus unum eſt: quod quanq; decebit,
Eligat: & ſpeculum conſulat ante ſuum.
L onga probat facies capitis diſcrimina puri:
Sic erat ornatis Laodameia comis.
E xiguum ſumma nodum ſibi fronte relinqui,
Vt pateant aures, ora rotunda uolunt:
A lterius crines humero iactentur utroq;:
Talis es aſſumpta Phœbe canore lyra.

A ltera ſuccinctæ religetur more Dianæ:
  Vt ſolet, attonitas cum petit illa feras.
H anc decet inflatos laxe iacuiſſe capillos:
  Illa ſit aſtrictis impedienda comis.
H anc decet ornari teſtudine cyllenea:
  Suſtineat ſimiles fluctibus illa ſinus.
S ed neq; ramoſa numerabis in ilice frondes:
  Nec quot apes hyblæ: nec quot in alpe feræ.
N ec mihi tot cultus numero comprendere fas eſt:
  Adijcit ornatus proxima quæq; dies.
E t neglecta decet multas coma. ſæpe iacere
  Heſternam credas: illa repexa modo eſt.
A rs caſum ſimulet: ſic capta uidit in urbe
  Alcides Iolen: hanc ego, dixit, amo.
T alem te Bacchus ſatyris clamantibus euæ
  Suſtulit in currus Cnoſſi relicta ſuos.
O quantum indulget ueſtro natura decori:
  Quarum ſunt multis damna pianda modis.
N os male detegimur: raptiq; ætate capilli,
  Vt borea frondes excutiente, cadunt.
F œmina caniciem germanis inficit herbis:
  Et melior uero quæritur arte color.
F œmina procedit denſiſſima crinibus emptis:
  Proq; ſuis alios efficit ære ſuos.
N ec pudor eſt emiſſe palàm: uenire uidemus
  Herculis ante oculos, uirgineumq; chorum:
Quid de ueſte loquar? non iam ſegmenta requiro:
  Nec quæ bis tyrio murice lana rubet.
C um tot prodierint pretio leuiore colores:
  Quis furor eſt, cenſus corpore ferre ſuos?

A eris ecce color,tum cum ſine nubibus aër:
Nec tepidus pluuias concitat auſter aquas.
E cce tibi ſimilis,qui quondam Phrixon,& Hellen
Diceris Inois eripuiſſe dolis.
H ic undas imitatur,habet quoq; nomen ab undis:
Crediderim nymphas hac ego ueſte tegi.
I lle crocum ſimulat: croceo uelatur amictu
Roſcida luciferos cum dea iungit equos.
H ic paphias myrtos:hic purpureos amethiſtos:
Albentes'ue roſas:threiciam'ue gruem.
N ec glandes Amarylli tuæ,nec amygdala deſunt:
Et ſua uelleribus nomina cera dedit.
Q uot noua terra parit flores:cum uere tepenti
Vitis agit gemmas:pigraq; fugit hyems:
L ana tot,aut plures ſuccos bibit:elige certos:
Nam non conueniens omnibus unus erit.
P ulla decet niueas:Briſeida pulla decebat:
Cum rapta eſt:pulla tum quoq; ueſte fuit.
A lba decent fuſcas:albis Cephei placebas:
Sic tibi ueſtitæ preſſa Seriphos erat.
Q uàm ſæpe admonui,ne trux caper iret in alas:
Ne'ue forent duris aſpera crura pilis.
S ed non caucaſea doceo de rupe puellas:
Quæq; bibunt undas Myſe Caice tuas.
Q uid,ſi præcipiam,ne fuſcet inertia dentes?
Oraq; ſuſcepta mane lauentur aqua?
S citis & inducta candorem quærere cera.
Sanguine quæ uero non rubet:arte rubet.
A rte,ſupercilij confinia nuda repletis:
Paruaq; ſynceras uelat aluta genas.

N ec pudor eſt, oculos tenui ſignare fauilla,
V el propè te nato lucide Cydne croco.
E ſt mihi, quo dixi ueſtræ medicamina formæ:
Paruus, ſed cura grande libellus opus.
H inc quoq; præſidium læſæ petitote puellæ:
Non eſt pro ueſtris ars mea rebus iners.
N on tamen expoſitas menſa deprendat amator
Pyxidas: ars faciem diſſimulata iuuet.
Q uem non offendat toto fex illita uultu:
Cum fluit in tepidos pondere lapſa ſinus?
O eſopa quid redolent, quamuis mittantur Athenis:
Demptus ab immundæ uellere ſuccus ouis?
N ec coràm mixtas ceruæ ſumpſiſſe medullas:
Nec coràm dentes defricuiſſe probem.
I ſta dabunt faciem, ſed erunt deformia uiſu:
Multaq;, dum fiunt turpia, facta placent.
Q uæ nunc nomen habent operoſi ſigna Myronis:
Pondus iners quondam, duraq; maſſa fuit.
A nnulus ut fiat, primo colliditur aurum:
Q uas geritis ueſtes, ſordida lana fuit.
C um fieret, lapis aſper erat: nunc nobile ſignum,
Nuda Venus madidas exprimit imbre comas.
T u faciem cura, dum te dormire putemus:
Aptius à ſumma conſpiciere manu.
C ur mihi nota tui cauſa eſt candoris in ore?
Claude fores thalami: quæ rude cogis opus.
M ulta uiros neſcire decet: pars maxima rerum
Offendit, ſi non interiora tegas.
A urea quæ pendent ornato ſigna theatro:
Inſpice quàm tenuis bractea ligna tegat.

S ed neq; ad illa licet populo,niſi facta,uenire:
Nec,niſi ſummotis forma paranda uiris.
A t non,pectendos coràm præbere capillos,
Vt iaceant fuſi per tua colla,ueto.
I llo præcipue,ne ſis moroſa,caueto
Tempore:nec lapſas ſæpe reſolue comas.
T uta ſit ornatrix:odi,quæ ſauciat ora
Vnguibus:& rapta brachia figit acu.
D euouet:& tangit dominæ caput illa:ſimul'q;
Plorat ad inuiſas ſanguinolenta comas.
Q uæ male crinita eſt,cuſtodem in limine ponat:
Ornetur'ue Bonæ ſemper in æde deæ.
D ictus eram ſubito cuidam ueniſſe puellæ:
Turbida peruerſas induit illa comas.
H oſtibus eueniat tam fœdi cauſa pudoris:
In'q; nurus parthas dedecus illud eat.
T urpe pecus mutilum:turpis ſine gramine campus:
Et ſine fronde frutex:& ſine crine caput.
N on mihi ueniſtis Semele,Lede'q; docendæ,
Per'q; fretum falſo Sidoni uecta boue,
A ut Helene:quam non ſtulte Menelae repoſcis:
Tu quoq; non ſtulte troice raptor habes.
T urba docenda uenit,turpes,pulchræ'q; puellæ:
Pluraq; ſunt ſemper deteriora bonis.
F ormoſæ minus artis opem,præceptaq; quærunt:
Eſt illis ſua dos forma ſine arte potens.
C um mare compoſitum eſt:ſecurus nauita ceſſat:
Cum tumet, auxilijs aſſidet ille ſuis.
R ara tamen menda facies caret:occule mendas:
Quá'q; potes,uitium corporis abde tui.

S i breuis es, ſedeas: ne ſtans uideare ſedere:
 Inq; tuo iaceas quantulacunq; toro.
H ic quoq;, ne poſſit fieri menſura cubantis:
 Iniecta lateant fac tibi ueſte pedes.
Q uæ nimis eſt gracilis: pleno uelamina filo
 Sumat: & ex humeris laxus amictus eat.
P allida purpureis tangat ſua corpora uirgis:
 Nigrior ad Pharij confuge piſcis opem.
P es malus in niuea ſemper celetur aluta:
 Arida nec uinclis crura reſolue tuis.
C onueniunt tenues ſcapulis Ameletides altis:
 Anguſtum circa faſcia pectus eat.
E xiguo ſignet geſtu quodcunq; loquatur,
 Cui digiti pingues, & ſcaber unguis erit.
C ui grauis oris odor, nunquam ieiuna loquatur:
 Et ſemper ſpatio diſtet ab ore uiri.
S i niger, aut ingens, aut non erit ordine natus
 Dens tibi: ridendo maxima damna feres.
Q uis credat? diſcunt etiam ridere puellæ:
 Quæritur atq; illis hac quoq; parte decor.
S int modici rictus: ſint paruæ utrinq; lacunæ:
 Et ſummos dentes ima labella tegant.
N ec ſua perpetuo contendant ilia riſu:
 Sed leue neſcio quid, fœmineumq; ſonent.
E ſt, quæ peruerſo diſtorqueat ora cachinno:
 Cum riſu læta eſt altera: flere putes.
I lla ſonat raucum quiddam: atq; inamabile ridet:
 Vt rudit à ſcabra turpis aſella mola.
Q uò non ars penetrat? diſcunt lachrymare decenter:
 Quóq; uolunt plorant tempore, quóq; modo.

Quid, cum legitima fraudatur littera uoce?
Blæſaq; fit iuſſo lingua coacta ſono?
In uitio decor eſt, quædam male reddere uerba.
Diſcunt poſſe minus, quàm potuere, loqui.
Omnibus his, quando proſunt, impendite curam.
Diſcite fœmineo corpora ferre gradu.
Eſt & in inceſſu pars non temnenda decoris:
Allicit ignotos illa, fugatq; uiros.
Hæc mouet arte latus: tunicisq; fluentibus auras
Excipit: extenſos fertq; ſuperba pedes.
Illa, uelùt coniux umbri rubicunda mariti
Ambulat: ingentes uarica fertq; gradus.
Sed ſit, ut in multis, modus hic quoq;: ruſticus alter
Motus in inceſſu, mollior alter erit.
Pars humeri tamen ima tui, pars ſumma lacerti
Nuda ſit, à læua conſpicienda manu.
Hoc uos præcipue niueæ decet: hoc ubi uidi,
Oſcula ferre humero, qua patet uſq;, libet.
Monſtra maris, Seirênes erant: quæ uoce canora
Quaslibet admiſſas detinuere rates.
His ſua Siſyphides auditis pene reſoluit
Corpora: nam ſocijs illita cera fuit.
Res eſt blanda canor: diſcant cantare puellæ:
Pro facie multis uox ſua lena fuit.
Et modo marmoreis referant audita theatris,
Et modo niliacis carmina luſa modis.
Nec plectrum dextra, citharam tenuiſſe ſiniſtra
Neſciat, arbitrio fœmina docta meo.
Saxa, ferasq; lyra mouit Rhodopeius Orpheus,
Tartareosq; lacus, tergeminumq; canem.

S axa tuo cantu uindex iuſtiſſime matris
Fecerunt muros officioſa nouos.
Q uamuis mutus erat, uoci fauiſſe putatur
Piſcis, arioniæ fabula nota lyræ.
D iſce etiam duplici genialia naulia palma
Vertere: conueniunt dulcibus illa iocis.
S it tibi Callimachi, ſit Coi nota poëtæ,
Sit quoq; uinoſi Teïa muſa ſenis.
N ota ſit & Sappho: quid enim laſciuius illa?
Cui'ue pater uafri luditur arte getæ.
E t teneri poſſis carmen legiſſe Properti:
Siue aliquid Galli, ſiue Tibulle tuum.
D ictaq; Varroni fuluis inſignia uillis
Vellera germanæ Phrixe querenda tuæ.
E t profugum Aenean, altæ primordia Romæ:
Q uo nullum Latio clarius extat opus.
F orſitan & noſtrum nomen miſcebitur iſtis:
Nec mea lethæis ſcripta dabuntur aquis.
A tq; aliquis dicet. noſtri lege culta magiſtri
Carmina: queis partes inſtruit ille duas.
D eq; tribus libris, titulus quos ſignat amorum:
Elige: quos docili molliter ore legas.
V el tibi compoſita cantetur epiſtola uoce:
Ignotum hoc alijs ille nouauit opus.
O ita Phœbe uelis, ita uos pia numina uatum,
Inſignis cornu Bacche, nouemq; deæ.
Q uis dubitet, quin ſcire uelim ſaltare puellam?
Vt moueat poſito brachia iuſſa mero?
A rtifices lateris, ſcenæ ſpectacula, amantur:
Tantum mobilitas illa decoris habet.

Parua monere pudet: talorum dicere iactus
Vt ſciat, & uires teſſera miſſa tuas.
Et modo tres iactet numeros: modo cogitet apte,
Quam ſubeat partem callida, quamq; uocet.
Cautaq; non ſtulte latronum prælia ludat:
Vnus cum gemino calculus hoſte perit.
Bellatorq; ſuo prenſus ſine compare pugnet:
Aemulus & cœptum ſæpe recurrat iter:
Reticuloq; pilæ leues fundantur aperto:
Nec, niſi quam tolles, ulla mouenda pila eſt.
Eſt genus in totidem tenui ratione redactum
Spicula: quot menſes lubricus annus habet.
Parua tabella capit ternos utrinq; lapillos:
In qua uiciſſe eſt, continuaſſe ſuos.
Mille facit eſſe iocos: turpe eſt neſcire puellam
Ludere: ludendo ſæpe paratur amor.
Sed minimus labor eſt ſapienter iactibus uti:
Maius opus, mores compoſuiſſe ſuos.
Tunc ſumus incauti: ſtudioq; aperimur ab ipſo:
Nudaq; per luſus pectora noſtra patent.
Ira ſubit, deforme malum, lucriq; cupido,
Iurgiaq;, & rixæ, ſollicitusq; dolor.
Crimina dicuntur: reſonat clamoribus æther:
Inuocat iratos & ſibi quiſq; deos.
Nulla fides tabulis, quæ non per uota petuntur:
Et lachrymis uidi ſæpe madere genas.
Iuppiter à uobis tam turpia crimina pellat,
In quibus eſt ulli cura placere uiro.
Hos ignaua iocos tribuit natura puellis:
Materia ludunt uberiore uiri.

Sunt illis,

Sunt illis celeresq́; pilæ, iaculumq́;, trochiq́;,
Armaq;, & in gyros ire coactus equus.
Nec uos campus habet, nec uos gelidiſſima uirgo:
Nec thuſcus placida deuehit amnis aqua.
At licet, & prodeſt pompeias ire per umbras:
Virginis ætherijs cum caput ardet equis.
Viſite laurigero ſacrata palatia Phœbo:
Ille paretonias merſit in alta rates.
Quæq́; ſoror, coniuxq́; ducis monimenta pararunt,
Naualiq́; gener cinctus honore caput.
Viſite thuricremas uaccæ memphitidos aras:
Viſite conſpicuis terna theatra locis.
Spectentur tepido maculatæ ſanguine arenæ,
Metaq; feruenti circumeunda rota.
Quod latet, ignotum eſt: ignoti nulla cupido:
Fructus abeſt, facies cum bona teſte caret.
Tu licet & Thamyram ſuperes, atq; Orphea cantu:
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.
Si Venerem cois nunquam pinxiſſet Apelles:
Merſa ſub æquoreis illa lateret aquis.
Quid petitur ſacris, niſi tantum fama, poëtis?
Hoc uotum noſtri ſumma laboris habet.
Cura ducum fuerant olim, regumq́; poëtæ:
Præmiaq; antiqui magna tulere chori:
Sanctaq; maieſtas, & erat uenerabile nomen
Vatibus: & largæ ſæpe dabantur opes.
Ennius emeruit calabris in montibus ortus
Contiguus poni Scipio magne tibi.
Nunc ederæ ſine honore iacent: operataq; doctis
Cura uigil muſis, nomen inertis habet.

S ed famæ inuigilare iuuat: quis noſſet Homerum,
Ilias æternum ſi latuiſſet opus?
Quis Danaën noſſet, ſi ſemper clauſa fuiſſet?
Inq́; ſua turri perlatuiſſet anus?
V tilis eſt uobis formoſæ cura puellæ:
Sæpe uagos extra limina ferre pedes.
A d multas lupa tendit oues, prædetur ut unam:
Et Iouis in multas deuolat ales aues.
S e quoq; det populo mulier formoſa uidendam:
Quem trahat, è multis forſitan unus erit.
O mnibus illa locis maneat ſtudioſa placendi:
Et curam tota mente decoris agit.
C aſus ubiq; ualet: ſemper tibi pendeat hamus:
Quo minime credis gurgite, piſcis erit:
S æpe canes fruſtra nemoroſis montibus errant:
Inq́; plagas nullo ceruus agente cadit.
Quid minus Andromede potuit ſperare reuincta,
Quàm lachrymas ulli poſſe placere ſuas?
F unere ſæpe uiri, uir quæritur: ire ſolutis
Crinibus, & fletus non tenuiſſe, decet.
S ed uitate uiros cultum, formamq́; profeſſos:
Quiq́; ſuas ponunt in ſtatione comas.
Quæ uobis dicunt, dixerunt mille puellis:
Errat, & in nulla ſede moratur amor.
F œmina quid faciet, cum uir ſit leuior ipſa?
Forſitan & plures poſſit habere uiros?
V ix mihi credetis: ſed credite: Troia maneret,
Præceptis Priami ſi foret uſa ſenis.
S unt qui mendaci ſpecie craſſantur amoris:
Perq́; aditus tales lucra pudenda petunt.

Nec coma uos fallat liquida nitidiſſima nardo:
Nec breuis in rugas cingula preſſa ſuas.
Nec toga decipiat filo tenuiſſima: nec ſi
Annulus in digitis alter, & alter erit.
Forſitan ex horum numero cultiſſimus ille,
Fur ſit: & uratur ueſtis amore tuæ.
Redde meum, clamant ſpoliatæ ſæpe puellæ:
Redde meum, toto uoce boante foro.
Has Venus è templis multo radiantibus auro
Læta uidet lites: appiadesq́; deæ.
Sunt quoq; non dubia quædam mala nomina famæ:
Deceptæ à multis crimen amantis habent.
Diſcite ab alterius ueſtris timuiſſe querelis:
Ianua fallaci ne ſit aperta uiro.
Parcite Cecropides iuranti credere Theſeo:
Quos faciet teſtes, fecit & ante, deos.
Et tibi Demophoon Theſei criminis hæres
Phyllide decepta nulla relicta fides.
Si bene promittent, totidem promittite uerbis:
Si dederint, & uos gaudia pacta date.
Illa poteſt uigiles flammas extinguere Veſtæ:
Et rapere è templis Inachi ſacra tuis:
Et dare miſta uiro tritis aconita cicutis:
Accepto uenerem munere ſiqua negat.
Fert animus propius conſiſtere: ſupprime habenas
Muſa: nec admiſſis excutiare rotis.
Verba uadum tentant abiegnis ſcripta tabellis:
Accipiat miſſas apta miniſtra notas.
Inſpice: dumq́; leges: ex ipſis collige uerbis:
Fingat: an ex animo, ſollicitusq́; roget.

Poſtq; breuem reſcribe morã: mora ſemper amantes
Incitat: exiguum ſi modo tempus habet.
Sed neq; te facilem iuueni promitte roganti:
Nec tamen edure, quod petit ille nega.
Fac timeat, ſperetq́; ſimul: quotieſq́; remittes,
Spes magis hinc ueniat certa, minorq́; metus.
Munda ſed è medio, conſuetaq; uerba puellæ
Scribite: ſermonis publica forma placet.
Ah quoties dubijs ſcriptis exarſit amator:
Et nocuit formæ barbara lingua bonæ.
Sed quoniam, quamuis uittæ careatis honore:
Eſt uobis ueſtros fallere cura uiros:
Ancillæ puerıq; manus ferat arte tabellas:
Pignora nec iuueni credite ueſtra nouo.
Vidi ego pallentes iſto terrore puellas
Seruitium miſeras tempus in omne pati.
Perfidus ille quidem, qui talia pignora ſeruat:
Sed tamen ætnæi fulminis inſtar habet.
Iudice me fraus eſt conceſſa, repellere fraudem:
Armaq; in armatos ſumere, iura ſinunt.
Ducere conſueſcat multas manus una figuras:
Ah pereant, per quos iſta monenda mihi.
Nec, niſi deletis, tutum eſt reſcribere ceris:
Me teneat geminas una tabella manus.
Fœmina dicatur ſcribentis ſemper amator:
Illa ſit in ueſtris, qui fuit ille, notis.
Si licet à paruis animum ad maiora referre:
Plenaq; curuato pandere uela ſinu:
Pertinet ad faciem rapidos compeſcere mores:
Candida pax homines, trux decet ira feras.

Ora tument ira: nigreſcunt ſanguine uenæ:
Lumina gorgoneo ſæuius angue micant.
I procul hinc, dixit, non es mihi tibia tanti:
Vt uidit uultus Pallas in amne ſuos.
Vos quoq; ſi media ſpeculum ſpectetis in ira,
Cognoſcat faciem uix ſatis ulla ſuam.
Nec minus in uultu damnoſa ſuperbia ueſtro:
Comibus eſt oculis alliciendus amor.
Odimus immodicos (experto credite) faſtus:
Sæpe tacens odij ſemina uultus habet.
Spectantem ſpecta: ridenti mollia ride:
Innuet, acceptas tu quoq; redde notas.
Sic ubi prælufit: rudibus puer ille relictis
Spicula de pharetra promit acuta ſua.
Odimus & mœſtas: Tecmeſſam diligat aiax:
Nos hilarem populum fœmina læta capit.
Nunquã ego te Andromache, nec te Tecmeſſa rogarẽ:
Vt mea, de uobis altera, amica foret.
Credere uix uideor, cum cogar credere partu:
Vos ego cum ueſtris concubuiſſe uiris.
Scilicet Aiaci mulier mœſtiſſima dixit,
Lux mea, quæq; ſolent uerba iuuare uiros.
Quid uetat à magnis ad res exempla minores
Sumere? nec nomen pertimuiſſe ducis?
Dux bonus huic centum commiſit iure regendos:
Huic equites, illi ſigna tuenda dedit.
Vos quoq; de nobis, quem quiſq; erit aptus in uſum,
Inſpicite: & certo ponite quenq; loco.
Munera det diues: ius qui profitebitur, adſit:
Facundus cauſam ſæpe clientis agat:

C armina qui facimus, mittamus carmina tantum:
Nam chorus ante alios aptus amare ſumus.
N os facimus placitæ late præconia formæ:
Nomen habet Nemeſis: Cynthia nomen habet.
V eſper, & eoæ nouere Lycorida terræ:
Et multi, quæ ſit noſtra Corinna, rogant.
A dde quod inſidiæ ſacris à uatibus abſunt:
Et facit ad mores ars quoq; noſtra bonos.
N ec nos ambitio, nec nos amor urget habendi:
Contempto colitur lectus, & umbra foro.
S ed facile hæremus: ualidoq; perurimur æſtu:
Et nimium certa ſcimus amare fide.
S cilicet ingenium placida mollitur ab arte:
Et ſtudio mores conuenienter eunt.
V atibus aonijs faciles eſtote puellæ:
Numen ineſt illis: Pierideſq; fauent.
E ſt deus in nobis: ſunt & commercia cœli:
Sedibus ætherijs ſpiritus ille uenit.
A doctis pretium ſcelus eſt ſperare poëtis:
Me miſerum, ſcelus hoc nulla puella timet.
D iſſimulate tamen: nec prima fronte rapaces
Eſte: nouus uiſo caſſe reſiſtet amans.
S ed neq; rector equum, qui nuper ſenſit habenas,
Comparibus frenis, artificemq;, reget.
N ec, ſtabiles animos annis, uiridemq; iuuentam
Vt capias, idem limes agendus erit.
H ic rudis, & caſtris nunc primum notus amoris,
Qui tetigit thalamos præda nouella tuos:
T e ſolam norit: tibi ſemper inhæreat uni:
Cingenda eſt altis ſepibus iſta ſeges.

Effuge riualem: uinces, dum ſola tenebis:
Non bene cum ſocijs regna, Venusq; manent.
Ille uetus miles ſenſim, & ſapienter amabit:
Multaq; tironi non patienda feret:
Nec franget poſtes: nec ſæuis ignibus uret:
Nec dominæ teneras appetet ungue genas:
Nec ſcindet tunicas'ue ſuas, tunicas'ue puellæ:
Nec raptus flendi cauſa capillus erit.
Iſta decent pueros ætate & amore calentes:
Hic fera compoſita uulnera mente feret:
Ignibus hic lentis uretur, ut humida teda,
Vt modo montanis ſylua reciſa iugis.
Certior hic amor eſt, breuis & fœcundior ille:
Quæ fugiunt, celeri carpite poma manu.
Omnia tradantur: portas reſerabimus hoſti:
Vt ſit in infida proditione fides.
Quod datur ex facili, longum male nutrit amorem:
Miſcenda eſt lætis rara repulſa iocis.
Ante fores iaceant: crudelis ianua clament:
Multaq; ſummiſſe, multa minanter agant.
Dulcia non ferimus: ſucco renouamur amaro:
Sæpe perit uentis obruta cymba ſuis.
Hoc eſt, uxores quod non patiatur amari:
Conueniunt illas, cum uolüere, uiri.
Claude fores: duro dicat tibi ianitor ore,
Non potes: excluſum te quoq; tanget amor.
Ponite iam gladios hebetes: pugnetur acutis:
Nec dubito, telis quin petar ipſe meis.
Dum cadat in laqueos, captus quoq; nuper amator
Solum ſe thalamos ſperet habere tuos.

Poſtmodo riualem, partitaq; fœdera lecti
Sentiat: has artes tolle: ſeneſcit amor.
Tunc bene fortis equus reſerato carcere currit:
Cum, quos prætereat, quoſ ue ſequatur, habet.
Quoſlibet extinctos iniuria ſuſcitat ignes:
En ego confiteor: non niſi læſus amo.
Cauſa tamen nimium ne ſit manifeſta doloris:
Pluraq; ſollicitus, quàm ſciat, eſſe putet:
Incitet & ficti triſtis cuſtodia ſerui:
Et nimium duri cura moleſta uiri.
Quæ uenit ex tuto, minus eſt accepta uoluptas.
Vt ſis liberior Thaide: finge metus.
Cum melius foribus poſſis, admitte feneſtra:
Inq́; tuo uultu ſigna timentis habe.
Callida proſiliat, dicatq́; ancilla, perimus.
Tu iuuenem trepidum quolibet abde loco.
Sed miſcenda tamen Venus eſt ſecura timori:
Ne tanti noctes non putet eſſe tuas.
Qua uafer eludi poſſit ratione maritus:
Quaq́; uigil cuſtos: prætériturus eram.
Nupta uirum timeat: rata ſit cuſtodia nuptæ:
Hoc decet: hoc leges, iusq́;, pudorq́; iubent.
Te quoq; ſeruari, modo quam uindicta redemit:
Quis ferat? ut fallas, ad mea ſacra ueni.
Tot licet obſeruent, adſit modo certa uoluntas:
Quot fuerant Argo lumina: uerba dabis.
Scilicet obſtabit cuſtos, ne ſcribere poſſis?
Sumendæ detur cum tibi tempus aquæ?
Conſcia cum poſſit ſcriptas portare tabellas:
Quas tegit in medio faſcia lata ſinu?

Cum poſſit ſolea chartas cælare ligatas?
Et uincto blandas ſub pede ferre notas?
Cauerit hæc cuſtos: pro charta conſcia tergum
Præbeat: inq; ſuo corpore uerba ferat.
Tuta quoq; eſt, fallitq; oculos è lacte recenti
Littera: carbonis puluere tange, leges.
Fallet & humiduli quæ fiet acumine lini:
Et feret occultas pura tabella notas.
Adfuit Acryſio ſeruandæ cura puellæ:
Hunc tamen illa ſuo crimine fecit auum.
Quid faciet cuſtos? cum ſint tot in urbe theatra:
Cum ſpectet iunctos illa libenter equos:
Cum ſedeat phariæ ſacris operata iuuencæ:
Quoq; ſui comites ire uetantur, eat:
Cum fugiet à templis oculos bona diua uirorum:
Præter quos, ſi quos, illa uenire iubet:
Cum, cuſtode foris tunicam ſeruante puellæ,
Cælent furtiuos balnea multa iocos:
Cum, quoties opus eſt, fallax ægrotet amica:
Et cælet lecto quemlibet ægra ſuo:
Nomine cum doceat quid agatur, adultera clauis:
Quasq; petet, non det ianua ſola uias.
Fallitur & multo cuſtodis cura lyæo:
Illa uel hiſpano lecta ſit una iugo.
Sunt quoq; quæ faciunt altos medicamina ſomnos:
Victaq; lethæa lumina nocte premant.
Nec male delicijs odioſum conſcia tardis
Detinet: & longa iungitur illa mora.
Quid iuuat ambages, præceptaq; parua monere?
Cum minimo cuſtos munere poſſit emi?

M unera (crede mihi) capiunt hominesq́;, deosq́;:
  Placatur donis Iuppiter ipſe datis.
Q uid faciat ſapiens? ſtultus quoq; munere gaudet:
  Ipſe uir accepto munere mutus erit.
S ed ſemel eſt cuſtos longum redimendus in æuum:
  Sæpe dabit, dederit quas ſemel ille, manus.
Q ueſtus eram (memini) metuendos eſſe ſodales:
  Non tangit ſolos iſta querela uiros.
C redula ſi fueris, aliæ tua gaudia carpent:
  Et lepus hic alijs exagitatus erit.
H æc quoq;, quæ præbet lectum ſtudioſa, locumq́;:
  (Crede mihi) mecum non ſemel illa fuit.
N ec nimium uobis formoſa ancilla miniſtret:
  Sæpe uicem dominæ præſtitit illa mihi.
Q uò feror inſanus? quid aperto pectore in hoſtem
  Mittor? & indicio prodor ab ipſe meo?
N on auis aucupibus monſtrat, qua parte petatur:
  Non docet infeſtos currere cerua canes.
V iderit utilitas: ego cœpta fideliter edam:
  Lemniadum gladios in mea fata dabo.
E fficite, & facile eſt, ut nos credamus amari:
  Prona uenit cupidis in ſua uota fides.
S pectet amabilius iuuenem, & ſuſpiret ab imo
  Fœmina: tam ſerò cur ueniat q; roget.
A ccedant lachrymæ, dolor & de pellice fictus:
  Et laniet digitis illius ora ſuis.
I andudum perſuaſus erit: miſerebitur ultro:
  Et dicet, cura carpitur ipſa mei.
P ræcipue ſi cultus erit: ſpeculoq́; placebit:
  Poſſe ſua tangi credet amore deas.

S ed te, quæcunq; eſt, moderatè iniuria turbet,
Nec ſis audita pellice mentis inops:
N ec cito credideris. quantum cito credere lædat,
Exemplum uobis non leue Procris erit.
E ſt propè purpureos colles florentis Hymetti
Fons ſacer: & uiridi cæſpite mollis humus.
S ylua nemus non alta facit: tegit arbutus herbam:
Roſmaris, & laurus, nigraq; myrtus olent.
N ec denſum folijs buxum, fragilesq́; myricæ,
Nec tenues cytiſi, cultaq; pinus abeſt.
L enibus impulſæ zephyris, auráq; ſalubri,
Tot generum frondes, herbaq; ſumma tremit.
G rata quies Cephalo: famulis, canibusq́; relictis
Laſſus in hac iuuenis ſæpe reſedit humo.
Q uæq́; meos releues æſtus, cantare ſolebat,
Accipienda ſinu mobilis aura ueni.
C oniugis ad timidas aliquis male ſedulus aures
Auditos memori detulit ore ſonos.
P rocris ut accepit nomen, quaſi pellicis, auræ:
Excidit: & ſubito muta dolore fuit.
P alluit, ut ſeræ, lectis de uite racemis,
Palleſcunt frondes: quas noua læſit hyems:
Q uæq́; ſuos curuant matura cydonia ramos:
Cornaq; adhuc noſtris non ſatis apta cibis.
V tq́; animus redijt: tenues à pectore ueſtes
Rumpit: & indignas ſauciat ungue genas.
N ec mora: per medias paſſis furibunda capillis
Euolat, ut thyrſo concita baccha, uias.
V t propè peruentum eſt: comites in ualle reliquit:
Ipſa nemus tacito clàm pede fortis init.

Quid tibi mentis erat, cum ſic male ſana lateres
Procri? quis attoniti pectoris ardor erat?
Iam iam uenturam, quæcunq; erat aura, putabas
Scilicet: atq; oculis probra uidenda tuis.
Nunc ueniſſe piget (neq; enim deprendere uelles)
Nunc iuuat: incertus pectora uerſat amor.
Credere quæ iubeant, locus eſt, & nomen, & index,
Et quia mens ſemper, quod timet, eſſe putat.
Vidit ut oppreſſam ueſtigia corporis herbam:
Pulſantur trepidi corde micante ſinus.
Iamq; dies medius tenues contraxerat umbras:
Inq; pari ſpatio ueſper & ortus erant:
Ecce redit Cephalus proles Cyllenia ſyluis:
Oraq; fontana feruida ſpargit aqua.
Anxia Procri lates: ſolitas iacet ille per herbas
Et zephyri molles, auraq; (dixit) ades.
Vt patuit miſeræ iucundus nominis error:
Et mens, & rediit uerus in ora color.
Surgit: & oppoſitas agitato corpore frondes
Mouit, in amplexus uxor itura uiri.
Ille feram ſonuiſſe ratus, iuueniliter arcum
Corripit: in dextra tela fuere manu.
Quid facis infelix? non eſt fera: ſupprime tela:
Me miſerum iaculo fixa puella tuo eſt.
Hei mihi conclamat fixiſti pectus amicum:
Hic locus à Cephalo uulnera ſemper habet.
Ante diem morior, ſed nulla pellice læſa:
Hoc faciet poſitam te mihi terra leuem.
Nomine ſuſpectam iam ſpiritus exit in auram:
Iam morior: chara lumina conde manu.

Dixit: & incauto paulatim pectore lapſus
Excipitur miſeri ſpiritus ore uiri.
Ille ſinu dominæ morientia corpora mæſto
Suſtinet: & lachrymis uulnera ſæua lauat.
Sed repetamus iter: nudis mihi rebus agendum eſt:
Vt tangat portus feſſa carina ſuos.
Scilicet expectas, ut te in conuiuia ducam:
Et quæris monitus hac quoq; parte meos.
Sera ueni: poſitaq; decens incede lucerna:
Grata mora uenies: maxima lena mora eſt.
Et, ſi turpis eris, formoſa uidebere potis:
Et latebras uitijs nox dabit ipſa tuis.
Carpe cibos digitis: eſt quidam geſtus edendi:
Ora nec immunda tota perunge manu.
Neue domi præſume dapes: ſed deſine citra
Quàm cupias, paulo quàm potes eſſe minus.
Priamides Helenen auide ſi ſpectet edentem:
Oderit: & dicat, ſtulta rapina mea eſt.
Aptius eſt, deceatq; magis potare puellas:
Cum Veneris puero non male bacche facis.
Hoc quoq;, quàm patiẽs caput eſt: animusq;, pedesq;
Conſtent: nec, quæ ſint ſingula, bina uide.
Turpe iacens mulier multo madefacta lyæo:
Digna eſt concubitus quoslibet illa pati.
Nec ſomno tutum eſt poſita ſuccumbere menſa:
Per ſomnos fieri multa pudenda ſolent.
Vlteriora pudet docuiſſe: ſed alma Dione,
Præcipue noſtrum eſt, quod pudet, inquit, opus.
Nota ſibi ſit quæq;: modos à corpore certos
Sumite: non omnes una figura decet.

Quæ facie præſignis erit, reſupina iaceto:
Spectetur tergo, cui ſua terga placent.
Melanion humeris Atalantæ crura ferebat:
Si bona ſunt, hoc ſunt aſpicienda modo.
Parua uehatur equo: quod erat longiſſima, nunquam
Thebais hectoreo nupta reſedit equo.
Strata premat genibus paulum ceruice reflexa
Fœmina per longum conſpicienda latus.
Cui femur eſt iuuenile, carent quoq; cætera menda:
Semper in obliquo fuſa ſit illa toro.
Nec tibi turpe puta crinem, ut Phylleïa mater,
Soluere: & effuſis colla reflecte comis.
Tu quoq;, cui rugis uterum lucina notauit:
Vt celer auerſis utere Parthus equis.
Mille modi ueneris: ſimplex, minimiq; laboris:
Cum iacet in dextrum ſemiſupina latus.
Sed neq; phœbei tripodes, nec corniger Hammon,
Vera magis uobis, quàm mea muſa canet.
Si qua fides arti, quam longo fecimus uſu:
Credite: præſtabunt carmina noſtra fidem.
Sentiat ex imis uenerem reſoluta medullis
Fœmina: & ex æquo res iuuet iſta duos.
Nec blandæ uoces, iucundaq; murmura ceſſent:
Nec taceant medijs improba uerba iocis.
Tu quoq;, cui ueneris ſenſum natura negauit:
Dulcia mendaci gaudia finge ſono.
Infelix, cui torpet hebes locus ille, puella:
Quo pariter debent fœmina, uirq; frui.
Tantum, cum finges, ne ſis manifeſta, caueto:
Effice per motum, luminaq; ipſa fidem.

Quod iuuat: & uoces, & anhelitus arguat oris:
Ah pudet: arcanas pars habet iſta notas.
G *audia poſt ueneris quæ poſcit munus amantem:*
Illa ſuas nolit pondus habere preces.
N *ec lucem in thalamos totis admitte feneſtris:*
Aptius in ueſtro corpore multa latent.
L *uſus habet finem: cycnis diſcedere tempus:*
Duxerunt collo qui iuga noſtra ſuo.
V *t quondam iuuenes, ita nunc mea turba puellæ*
Inſcribant ſpolijs, Naſo magiſter erat.

PVBLII OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS LIBER PRIMVS.

*L*egerat huius amor titulum, nomenq; libelli:
Bella mihi (uideo) bella parantur, ait.
*P*arce tuum uatem ſceleris damnare Cupido:
Tradita qui toties te duce ſigna tuli.
*N*on ego Tydides: à quo tua ſaucia mater
In liquidum rediẏt æthera Martis equis.
*S*æpe tepent aliẏ iuuenes: ego ſemper amaui:
Et ſi, quid faciam nunc quoq; quæris: amo.
*Q*uin etiam docui, qua poſſes arte parari:
Et quæ nunc ratio eſt: impetus ante fuit.
*N*ec te blande puer, nec noſtras prodimus artes:
Nec noua præteritum muſa retexit opus.
*S*i quis amat quod amare iuuat, feliciter ardet:
Gaudeat: & uento nauiget ille ſuo.
*A*t, ſi quis male fert indignæ regna puellæ:
Ne pereat, noſtræ ſentiat artis opem.
*C*ur aliquis laqueo collum nodatus amator,
À trabe ſublimi triſte pependit onus?
*C*ur aliquis rigido fodiat ſua pectora ferro?
Inuidiam cædis pacis amator habes.
*Q*ui, niſi deſierit, miſero periturus amore eſt:
Deſinat: & nulli funeris author eris.
*E*t puer es: nec te quicquam, niſi ludere, oportet:
Lude: decent annos mollia regna tuos.

Nam poteras uti nudis ad bella ſagittis:
Sed tua mortifero uulnere tela carent.
Vitricus & gladijs, & acuta dimicet haſta:
Et uictor multa cæde cruentus eat.
Tu cole maternas, tutò quibus utimur, artes:
Et quarum uitio nulla fit orba parens.
Effice, nocturna frangatur ianua rixa:
Et tegat ornatas multa corona fores.
Fac coëant furtim iuuenes, timidæq; puellæ:
Verbaq; dent cauto qualibet arte uiro.
Et modo blanditias, rigido modo iurgia poſti
Dicat, & excluſus flebile cantet, amans.
His lachrymis contentus eris ſine crimine mortis:
Non tua fax auidos digna ſubire rogos.
Hæc ego: mouit amor gemmatas aureus alas:
Et mihi, propoſitum perfice, dixit, opus.
Ad mea decepti iuuenes præcepta uenite:
Quos ſuus ex omni parte fefellit amor.
Diſcite ſanari, per quem didiciſtis amare:
Vna manus uobis uulnus, opemq; feret.
Terra ſalutiferas herbas, eademq; nocentes
Nutrit: & urticæ proxima ſæpe roſa eſt.
Vulnus achilleo quæ quondam fecerat hoſti,
Vulneris auxilium pelias haſta tulit.
Sed quæcunq; uiris, uobis quoq; dicta puellæ
Credite: diuerſis partibus arma damus.
E quibus ad ueſtros ſiquid non pertinet uſus:
Attamen exemplo multa docere poteſt.
Vtile propoſitum eſt, ſæuas extinguere flammas:
Nec ſeruum uitijs pectus habere tuum.

V ixiſſet Phyllis,ſi me foret uſa magiſtro:
Et per quod nouies,ſæpius iſſet iter.
N ec moriens Dido ſumma uidiſſet ab arce
Dardanias uento uela dediſſe rates.
N ec dolor armaſſet contra ſua uiſcera matrem:
Quæ ſocij damno ſanguinis ulta uirum eſt.
A rte mea Tereus,quamuis Philomela placeret:
Per facinus fieri non meruiſſet auis.
D a mihi Paſiphaën:iam tauri ponet amorem:
Da Phædram:Phædræ turpis abibit amor.
R edde Parim nobis:Helenen Menelaus habebit:
Nec manibus Danaûm pergama uicta cadent.
I mpia ſi noſtros legiſſet Scylla libellos:
Hæſiſſet capiti purpura Niſe tuo.
M e duce damnoſas homines compeſcite curas:
Rectaq; cum ſocijs me duce nauis eat.
N aſo legendus erat tunc,cum didiciſtis amare:
Idem nunc uobis Naſo legendus erit.
P ublicus aſſertor uitijs ſuppreſſa leuabo
Pectora:uindictæ quiſq; fauete ſuæ.
T e precor incipiens,adſit tua laurea nobis,
Carminis,& medicæ Phœbe repertor opis.
T u pariter uati,pariter ſuccurre medenti:
Vtraq; tutelæ ſubdita cura tuæ eſt.
D um licet:& modici tangunt præcordia motus:
Si piget:in primo limine ſiſte pedem.
O pprime,dum noua ſunt,ſubiti mala ſemina morbi:
Et tuus incipiens ire reſiſtat equus.
N am mora dat uires:teneras mora percoquit uuas:
Et ualidas ſegetes,quæ fuit herba,facit.

Quæ præbet latas arbor ſpatiantibus umbras:
  Quo poſita eſt primum tempore, uirga fuit.
T unc poterat manibus ſumma tellure reuelli:
  Nunc ſtat in immenſum uiribus acta ſuis.
Quale ſit id, quod amas, celeri circunſpice mente:
  Et tua læſuro ſubtrahe colla iugo.
P rincipijs obſta: ſero medicina paratur:
  Cum mala per longas conualuere moras.
S ed propera: nec te uenturas differ in horas:
  Qui non eſt hodie, cras minus aptus erit.
V erba dat omnis amor: reperitq; alimēta morando:
  Optima uindictæ proxima quæq; dies.
F lumina pauca uides magnis de fontibus orta:
  Plurima collectis multiplicantur aquis.
S i cito ſenſiſſes, quantum peccare parares:
  Non tegeres uultus cortice myrrha tuos.
V idi ego, quod fuerat primo ſanabile uulnus:
  Dilatum, longæ damna tuliſſe moræ.
S ed, quia delectat ueneris decerpere flores:
  Dicimus aſſidue. cras quoq; fiet idem.
I nterea tacitæ ſerpunt in uiſcera flammæ:
  Et mala radices altius arbor agit.
S i tamen auxilij perierunt tempora primi:
  Et uetus in capto pectore ſedit amor:
M aius opus ſupereſt: ſed non, quia ſerior ægro
  Aduocor: ille mihi deſtituendus erit.
Qua læſus fuerat, partem Pæantius heros
  Debuerat celeri præſecuiſſe manu.
P oſt tamen hic multos ſanatus creditur annos
  Supremam bellis impoſuiſſe manum.

Qui modo naſcentes properabam pellere morbos:
Admoueo tardam nunc quoq; lentus opem.
Aut noua,ſi poſſis,ſedare incendia tentes:
Aut ubi per uires procubuere ſuas.
Dum furor in curſu eſt:currenti cede furori:
Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus,ab obliquo qui cum diſcedere poſſit:
Pugnat in aduerſas ire natator aquas.
Impatiens animus,nec adhuc tractabilis arte,
Reſpuit,atq; odio uerba mouentis habet.
Aggrediar melius tum,cum ſua uulnera tangi
Iam ſinet:& ueris uocibus aptus erit.
Quis matrem, niſi mentis inops,in funere nati
Flere uetet?non hoc illa monenda loco eſt.
Cum dederit lachrymas:animũq; expleuerit ægrũ:
Ille dolor uerbis emoderandus erit.
Temporibus medicina ualet: data tempore proſunt:
Et data non apto tempore,uina nocent.
Quin etiam accendas uitia,irriteſq; uetando:
Temporibus ſi non aggrediare ſuis.
Ergo,ubi uiſus eris noſtra medicabilis arte:
Fac monitis fugias otia prima meis.
Hæc,ut ames,faciunt:hæc,ut fecere,tuentur:
Hæc ſunt iucundi cauſa,cibuſq; mali.
Otia ſi tollas: periere Cupidinis arcus:
Contemptæq; iacent,& ſine luce faces.
Quàm platanus riuo gaudet, quàm populus unda,
Et quàm limoſa canna paluſtris humo:
Tam Venus otia amat. qui finem quæris amoris,
(Cedit amor rebus)res age:tutus eris.

L angor,& immodici ſub nullo uindice ſomni,
Aleaq;,& multo tempora quaſſa mero,
E ripiunt omnes animo ſine uulnere uires:
Affluit incautis inſidioſus amor.
D eſidiam puer ille ſequi ſolet:odit agentes:
Da uacuæ menti,quo teneatur,opus.
S unt fora,ſunt leges,ſunt,quos tuearis,amici:
Vade per urbanæ ſplendida caſtra togæ.
V el tu ſanguinei iuuenilia munera Martis
Suſcipe:deliciæ iam tibi terga dabunt.
E cce fugax Parthus,magni noua cauſa triumphi,
Iam uidet in campis Cæſaris arma ſuis.
V ince cupidineas pariter,parthaſq; ſagittas:
Et refer ad patrios bina trophæa deos.
V t ſemel ætola Venus eſt à cuſpide læſa:
Mandat amatori bella gerenda ſuo.
Q uæritur,Aegiſthus qua re ſit factus adulter:
In promptu cauſa eſt:deſidioſus erat.
P ugnabant alij tardis apud Ilion armis:
Q uò tulerat uires Græcia tota ſuas.
S iue operam bellis uellet dare,nulla gerebàt:
Siue foro,uacuum litibus Argos erat.
Q uod potuit,fecit:ne nil ageretur,amauit.
Sic uenit ille puer:ſic puer ille manet.
R ura quoq; oblectant animos,ſtudiumq; colendi:
Q uælibet huic curæ cædere cura poteſt.
C olla iube domitos oneri ſupponere tauros:
Sauciet ut duram uomer aduncus humum.
O brue uerſata cerealia ſemina terra:
Q uæ tibi cum multo fœnore reddat ager.

A ſpice curuatos pomorum pondere ramos:
  Vt ſua,quod peperit:uix ferat arbor onus.
A ſpice labentes iucundo murmure riuos:
  Aſpice tondentes fertile gramen oues.
E cce petunt rupes,præruptaq; ſaxa capellæ:
  Iam referunt hœdis ubera plena ſuis.
P aſtor inæquali modulatur arundine carmen:
  Nec deſunt comites,ſedula turba,canes.
P arte ſonant alia ſyluæ mugitibus altæ:
  Et queritur uitulum mater abeſſe ſuum.
Quid cum ſuppoſitos fugiunt examina fumos:
  Vt releuent dempti uimina curua faui?
P oma dat autumnus:formoſa eſt meſſibus æſtas:
  Ver præbet flores:igne leuatur hyems.
T emporibus certis maturas ruſticus uuas
  Colligit:& nudo ſub pede muſta fluunt:
T emporibus certis deſectas alligat herbas:
  Et tonſam raro pectine uerrit humum.
I pſe potes riguis plantas deponere in hortis:
  Ipſe potes riuos ducere lenis aquæ.
V enerit inſitio:fac,ramum ramus adoptet:
  Stet'q; peregrinis arbor operta comis.
C um ſemel hæc animum cœpit mulcere uoluptas.
  Debilibus pennis irritus exit amor.
V el tu uenandi ſtudium cole:ſæpe receſſit
  Turpiter à Phœbi uicta ſorore Venus.
N unc leporem pronum catulo ſectare ſagaci:
  Nunc tua frondoſis retia tende iugis.
A ut pauidos terre uaria formidine ceruos:
  Aut cadat aduerſa cuſpide foſſus aper.

N octe fatigatum ſomnus,non cura puellæ
Excipit:& pingui membra quiete leuat.
L enius eſt ſtudium,ſtudium tamen,alite capta,
Aut lino,aut calamis,præmia parua ſequi.
V el,quæ piſcis edax auido male deuoret ore:
Abdere ſupremis æra recurua cibis.
A ut his,aut alijs, donec dediſcis amare:
Ipſe tibi furtim decipiendus eris.
T u tantum,quamuis firmis retinebere uinclis:
I procul:& longas carpere perge uias.
F lebis:& occurret deſertæ nomen amicæ:
Stabit & in media pes tibi ſæpe uia.
S ed quanto minus ire uoles,magis ire memento:
Perfer:& inuitos currere coge pedes.
N ec pluuias opta:nec te peregrina morentur
Sabbata,nec damnis Allia nota ſuis.
N ec quot tranſieris,ſed quot tibi,quære,ſuperſint
Millia:nec,maneas ut propè,finge moras.
T empora nec numera,nec crebro reſpice Romam:
Sed fuge:tutus adhuc Parthus ab hoſte fuga eſt.
D ura aliquis præcepta uocet mea:dura fatemur
Eſſe:ſed,ut ualeas,multa dolenda feres.
S æpe bibi ſuccos,quamuis inuitus,amaros
Aeger:& oranti menſa negata mihi eſt.
V t corpus redimas:ferrum patiaris,& ignes:
Arida nec ſitiens ora lauabis aqua.
V t ualeas animo,quicquam tolerare negabis?
At pretium pars hæc corpore maius habet.
S ed tamen eſt artis triſtiſſima ianua noſtræ:
Et labor eſt unus tempora prima pati.

A ſpicis, ut prenſos urant iuga prima iuuencos?
Et noua uelocem angula lædat equum?
F orſitan à laribus patrijs exire pigebit:
Sed tamen exibis: deinde redire uoles:
N ec te lar patrius, ſed amor reuocabit amicæ,
Prætendens culpæ ſplendida uerba tuæ.
C um ſemel exieris, centum ſolatia curæ
Et rus, & comites, & uia longa dabunt.
N ec ſatis eſſe putes diſcedere: lentus abeſto:
Dum perdat uires, ſitq; ſine igne cinis.
Q uod niſi firmata properaris mente reuerti:
Inferet arma tibi ſæua rebellis amor.
Q uidquid eras, fueris, ſitiens, auidusq; redibis.
Et ſpatium damno ceſſerit omne tuo.
V iderit, hæmoniæ ſiquis mala pabula terræ,
Et magicas artes poſſe iuuare putat.
I ſta ueneficij uetus eſt uia: noſter Apollo
Innocuam ſacro carmine monſtrat opem.
M e duce non tumulo prodire iubebitur umbra:
Non anus infami carmine rumpet humum:
N on ſeges ex alijs alios tranſibit in agros:
Nec ſubito Phœbi pallidus orbis erit.
V t ſolet, æquoreas ibit Tyberinus in undas:
Vt ſolet, in niueis Luna uehetur equis.
N ulla recantatas deponent pectora curas:
Nec fugiet uiuo ſulfure uictus amor.
Q uid te phaſiacæ iuuerunt gramina terræ:
Cum cuperes patria Colchi manere domo?
Q uid tibi profuerunt Circe perſeides herbæ?
Cum tibi neritias abſtulit aura rates?

O mnia feciſti,ne callidus hoſpes abiret:
Ille dedit certæ lintea plena fugæ.
O mnia feciſti,ne te ferus ureret ignis:
Longus & inuito pectore ſedit amor.
V ertere quæ poteras homines in mille figuras:
Non poteras animi uertere iura tui.
D iceris his etiam,cum iam diſcedere uellet:
Dulichium uerbis detinuiſſe ducem.
N on ego,quod primo(memini)ſperare ſolebam:
Iam precor:ut coniux tu meus eſſe uelis.
E t tamen,ut coniux eſſem tua,digna uidebar:
Quod dea,quod magni filia Solis eram.
N e properes,oro:ſpatium pro munere poſco:
Quid minus optari per mea uota poteſt?
E t freta mota uides:& debes illa timere:
Vtilior uelis poſtmodo uentus erit.
Quæ tibi cauſa fugæ?non hic noua Troia reſurgit:
Non aliquis ſocios rurſus ad arma uocat.
H ic amor,hic pax eſt, in qua male uulneror una:
Tutaq; ſub regno terra futura tuo eſt.
I lla loquebatur:nauem ſoluebat Vlyſſes:
Irrita cum uelis uerba tulere noti.
A rdet,& aſſuetas Circe decurrit ad artes:
Nec tamen eſt illis attenuatus amor.
E rgo quiſquis opem noſtra tibi poſcis ab arte:
Deme ueneficijs,carminibusq; fidem.
S i te cauſa potens domina retinebit in urbe:
Accipe,conſilium quod ſit in urbe meum.
O ptimus ille fuit uindex,lædentia pectus
Vincula qui rupit:dedoluitq; ſemel.

S ed, cui tantum animi eſt, illum mirabor & ipſe:
Et dicam, monitis non eget iſte meis.
T u mihi, qui, quod amas, ægre dediſcis amare:
Nec potes, & uelles poſſe: docendus eris.
S æpe refer tecum ſceleratæ facta puellæ:
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
I llud, & illud habet: nec ea contenta rapina eſt:
Sub titulum noſtros miſit auara lares.
S ic mihi iurauit: ſic me iurata fefellit:
Ante ſuas quoties paſſa iacere fores.
D iligit ipſa alios: à me faſtidit amari:
Inſtitor heu noctes, quas mihi non dat, habet.
H æc tibi per totos marceſcant omnia ſenſus:
Hæc refer: hinc odij ſemina quære tui.
A tq; utinam poſſes etiam facundus in illis
Eſſe: dole tantum: ſponte diſertus eris.
H æſerat in quadam nuper mea cura puella:
Conueniens animo non erat illa meo.
C urabar proprijs æger Podalirius herbis:
Et (fateor) medicus turpiter æger eram.
P rofuit, aſſidue uitijs inſiſtere amicæ.
Id'q; mihi factum ſæpe ſalubre fuit.
Q uàm mala, dicebam, noſtræ ſunt crura puellæ:
Nec tamen, ut uerum confiteamur, erant.
B rachia quàm non ſunt noſtræ formoſa puellæ:
Nec tamen, ut uerum confiteamur, erant.
Q uã breuis eſt: & erat: quàm multũ poſcit amantem:
Hinc odio uenit maxima cauſa meo.
E t mala ſunt uicina bonis: errore ſub illo
Pro uitio uirtus crimina ſæpe tulit.

Quàm potes in peius, dotes deflecte puellæ:
Iudiciumq́; breui limite falle tuum.
Turgida, ſi plena eſt, ſi fuſca eſt, nigra uocetur:
In gracili, macies crimen habere poteſt.
Et poterit dici petulans, quæ ruſtica non eſt:
Et poterit dici ruſtica, ſiqua proba eſt.
Quin etiam, quacunq; caret tua dote puella:
Hanc moueat, blandis uſq; precare ſonis.
Exige, quod cantet, ſiqua eſt ſine uoce puella:
Fac ſaltet, neſcit ſiqua mouere pedem.
Barbara ſermone eſt: fac tecum multa loquatur.
Non didicit chordas tangere: poſce lyram.
Durius incedit: fac ut ambulet: omne papillæ
Pectus habent: uitium faſcia nulla tegit.
Si male dentata eſt, narra quod rideat illa.
Mollibus eſt oculis: quod fleat illa, refer.
Proderit & ſubito, cum ſe non finxerit ulli:
Ad dominam celeres mane tuliſſe gradus.
Auferimur cultu: gemmis, auroq́; teguntur
Omnia: pars minima eſt ipſa puella ſui.
Sæpe, ubi ſit, quod ames, inter tam multa requiras
Decipit hac oculos ægide diues amor.
Improuiſus ades: deprendes tutus inermem:
Infelix uitijs excidet ipſa ſuis.
Non tamen huic nimium præcepto credere tutum eſt:
Fallit enim multos forma ſine arte decens.
Tum quoq;, compoſitis ſua cum linit ora uenenis:
Ad dominæ uultus, nec pudor obſtet, eas.
Pyxidas inuenies, & rerum mille colores:
Et flere in tepidos æſopa lapſa ſinus.

Illa tuas redolent Phineu medicamina menſas.
Non ſemel hinc ſtomacho nauſea facta meo.
Nunc tibi, quæ medio ueneris præſtemus in uſu:
Eloquar: ex omni eſt parte fugandus amor.
Multa quidem ex illis pudor eſt mihi dicere: ſed tu
Ingenio uerbis concipe plura meis.
Nuper enim noſtros quidam carpſere libellos:
Quorum cenſura muſa proterua mea eſt.
Dummodo ſic placeam: dum toto canter in orbe:
Quàm uolet, impugnet unus, & alter opus.
Ingenium magni liuor detrectat Homeri:
Quiſquis es, ex illo Zoile nomen habes.
Et tua ſacrilegæ laniarunt carmina linguæ:
Pertulit huc uictos quo duce Troia deos.
Summa petit liuor: perflant altiſſima uenti:
Summa petunt dextra fulmina miſſa Iouis.
At tu, quicunq; es, quem noſtra licentia lædit:
Si ſapis, ad numeros exige quæq; ſuos.
Fortia mæonio gaudent pede bella referri:
Delicijs illic quis locus eſſe poteſt?
Grande ſonant tragici: tragicos decet ira cothurnos:
Verſibus è medijs ſoccus habendus erit.
Liber in aduerſos hoſtes ſtringatur iambus:
Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem.
Blanda pharetratos elegeïa cantet amores:
Et leuis arbitrio ludat amica ſuo.
Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles:
Cydippe non eſt oris Homere tui.
Quis feret Andromaches peragentem Thaida partes?
Peccat, in Andromache Thaida quiſquis agit.

H ortor &, ut pariter binas habeatis amicas:
Fortior eſt, plures ſiquis habere poteſt.
S ecta bipartito cum mens diſcurrit utroq;:
Alterius uires ſubtrahit alter amor.
G randia per multos tenuantur flumina riuos:
Sectaq; ſubducto ſtipite flamma perit.
N on ſatis una tenet ceratas anchora puppes:
Nec ſatis eſt liquidis unicus hamus aquis.
Q ui ſibi iam pridem ſolatia bina parauit:
Iam pridem ſumma uictor in arce fuit.
A t tibi, qui fueras dominæ male creditus uni:
Nunc ſaltem nouus eſt inueniendus amor.
P aſiphaës Minos in Progride perdidit ignes:
Ceſſit ab Idæa coniuge uicta prior.
A mphilochi frater ne Phagida ſemper amaret,
Callirhoë fecit parte recepta tori.
E t paris Oenonen ſummos tenuiſſet in annos:
Si non Oebalia pellice læſa foret.
C oniugis Odryſio placuiſſet forma tyranno:
Sed melior clauſæ forma ſororis erat.
Q uid moror exemplis, quorum me turba fatigat?
Succeſſore nouo uincitur omnis amor.
P arcius è multis mater deſyderat unum:
Q uàm, quæ flens clamat, Tu mihi ſolus eras.
E t, ne forte putes noua me tibi condere iura:
(Atq; utinam inuenti gloria noſtra foret)
V idit id Atrides (quid enim non ille uideret,
Cuius in arbitrio Græcia tota fuit?)
M arte ſuo captam Chryſeida uictor amabat:
At ſenior ſtulte flebat ubiq; parens:

Quid lachrymas odioſe ſenex? bene contigit illi:
Officio natam lædis inepte tuo.
Quam poſtquam reddi Calchas ope tutus Achillis
Iuſſerat: & patria eſt illa recepta domo:
Atrides ait, eſt illius proxima forma:
Et, ſi prima ſinat littera, nomen idem.
Hanc mihi, ſi ſapiat, per ſe concedat Achilles:
Sin minus, imperium ſentiet ille meum.
Quod ſiquis ueſtrum factum hoc accuſat Achiui:
Eſt aliqiud ualida ſceptra tenere manu.
Nam, ſi rex ego ſum, nec mecum dormiat illa:
In mea Therſites regna licebit eat.
Dixit: & hanc habuit ſolatia magna prioris:
Et prior eſt cura cura repulſa noua.
Ergo aſſume nouas authore Agamemnone flammas:
Vt tuus in biuio detineatur amor.
Quæris, ubi inuenias? artes tu perlege noſtras:
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod, ſiquid præcepta ualent mea: ſiquid Apollo
Vtile mortales edocet ore meo:
Quamuis infelix media torreberis Aetna:
Frigdior dominæ fac uideare tuæ.
Et ſanum ſimula: nec, ſiquid forte dolebis,
Sentiat: & ride, cum tibi flendus eris.
Non ego te iubeo medias abrumpere flammas:
Non ſunt imperij tam fera iuſſa mei.
Quod non eſt, ſimula: poſitosq; imitare furores:
Sic facies uere, quod meditatus eris.
Sæpe ego, ne biberem, uolui dormire uideri:
Dum uideor, ſomno lumina uicta dedi.

N am poteras uti nudis ad bella ſagittis:
Sed tua mortifero uulnere tela carent.
V itricus & gladijs,& acuta dimicet haſta:
Et uictor multa cæde cruentus eat.
T u cole maternas,tuto quibus utimur;artes:
Et quarum uitio nulla fit orba parens.
E ffice,nocturna frangatur ianua rixa:
Et tegat ornatas multa corona fores.
F ac coëant furtim iuuenes,timidæq; puellæ:
Verbaq; dent cauto qualibet arte uiro.
E t modo blanditias,rigido modo iurgia poſti
Dicat,& excluſus flebile cantet,amans.
H is lachrymis contentus eris ſine crimine mortis:
Non tua fax auidos digna ſubire rogos.
H æc ego:mouit amor gemmatas aureus alas:
Et mihi, propoſitum perfice, dixit, opus.
A d mea decepti iuuenes præcepta uenite:
Quos ſuus ex omni parte fefellit amor.
D iſcite ſanari,per quem didiciſtis amare:
Vna manus uobis uulnus,opemq; feret.
T erra ſalutiferas herbas,eademq; nocentes
Nutrit:& urticæ proxima ſæpe roſa eſt.
V ulnus achilleo quæ quondam fecerat hoſti,
Vulneris auxilium pelias haſta tulit.
S ed quæcunq; uiris,uobis quoq; dicta puellæ
Credite:diuerſis partibus arma damus.
E quibus ad ueſtros ſiquid non pertinet uſus:
Attamen exemplo multa docere poteſt.
V tile propoſitum eſt,ſæuas extinguere flammas:
Nec ſeruum uitijs pectus habere tuum.

Vixiſſet Phyllis, ſi me foret uſa magiſtro:
Et per quod nouies, ſæpius iſſet iter.
Nec moriens Dido ſumma uidiſſet ab arce
Dardanias uento uela dediſſe rates.
Nec dolor armaſſet contra ſua uiſcera matrem:
Quæ ſocij damno ſanguinis ulta uirum eſt.
Arte mea Tereus, quamuis Philomela placeret:
Per facinus fieri non meruiſſet auis.
Da mihi Paſiphaën: iam tauri ponet amorem:
Da Phædram: Phædræ turpis abibit amor.
Redde Parim nobis: Helenen Menelaus habebit:
Nec manibus Danaûm pergama uicta cadent.
Impia ſi noſtros legiſſet Scylla libellos:
Hæſiſſet capiti purpura Niſe tuo.
Me duce damnoſas homines compeſcite curas:
Rectaq; cum ſocijs me duce nauis eat.
Naſo legendus erat tunc, cum didiciſtis amare:
Idem nunc uobis Naſo legendus erit.
Publicus aſſertor uitijs ſuppreſſa leuabo
Pectora: uindictæ quiſq; fauete ſuæ.
Te precor incipiens, adſit tua laurea nobis,
Carminis, & medicæ Phœbe repertor opis.
Tu pariter uati, pariter ſuccurre medenti:
Vtraq; tutelæ ſubdita cura tuæ eſt.
Dum licet: & modici tangunt præcordia motus:
Si piget: in primo limine ſiſte pedem.
Opprime, dum noua ſunt, ſubiti mala ſemina morbi:
Et tuus incipiens ire reſiſtat equus.
Nam mora dat uires: teneras mora percoquit uuas:
Et ualidas ſegetes, quæ fuit herba, facit.

Quæ præbet latas arbor ſpatiantibus umbras:
Quo poſita eſt primum tempore, uirga fuit.
Tunc poterat manibus ſumma tellure reuelli:
Nunc ſtat in immenſum uiribus acta ſuis.
Quale ſit id, quod amas, celeri circunſpice mente:
Et tua læſuro ſubtrahe colla iugo.
Principijs obſta: ſero medicina paratur:
Cum mala per longas conualuere moras.
Sed propera: nec te uenturas differ in horas:
Qui non eſt hodie, cras minus aptus erit.
Verba dat omnis amor: reperitq; alimēta morando:
Optima uindictæ proxima quæq; dies.
Flumina pauca uides magnis de fontibus orta:
Plurima collectis multiplicantur aquis.
Si cito ſenſiſſes, quantum peccare parares:
Non tegeres uultus cortice myrrha tuos.
Vidi ego, quod fuerat primo ſanabile uulnus:
Dilatum, longæ damna tuliſſe moræ.
Sed, quia delectat ueneris decerpere flores:
Dicimus aſſidue. cras quoq; fiet idem.
Interea tacitæ ſerpunt in uiſcera flammæ:
Et mala radices altius arbor agit.
Si tamen auxilij perierunt tempora primi:
Et uetus in capto pectore ſedit amor:
Maius opus ſupereſt: ſed non, quia ſerior ægro
Aduocor: ille mihi deſtituendus erit.
Qua læſus fuerat, partem Pæantius heros
Debuerat celeri præſecuiſſe manu.
Poſt tamen hic multos ſanatus creditur annos
Supremam bellis impoſuiſſe manum.

Qui modo naſcentes properabam pellere morbos:
Admoueo tardam nunc quoq; lentus opem.
Aut noua, ſi poſſis, ſedare incendia tentes:
Aut ubi per uires procubuere ſuas.
Dum furor in curſu eſt: currenti cede furori:
Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus, ab obliquo qui cum diſcedere poſſit:
Pugnat in aduerſas ire natator aquas.
Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte,
Reſpuit, atq; odio uerba mouentis habet.
Aggrediar melius tum, cum ſua uulnera tangi
Iam ſinet: & ueris uocibus aptus erit.
Quis matrem, niſi mentis inops, in funere nati
Flere uetet? non hoc illa monenda loco eſt.
Cum dederit lachrymas: animũq; expleuerit ægrũ:
Ille dolor uerbis emoderandus erit.
Temporibus medicina ualet: data tempore proſunt:
Et data non apto tempore, uina nocent.
Quin etiam accendas uitia, irriteſq; uetando:
Temporibus ſi non aggrediare ſuis.
Ergo, ubi uiſus eris noſtra medicabilis arte:
Fac monitis fugias otia prima meis.
Hæc, ut ames, faciunt: hæc, ut fecere, tuentur:
Hæc ſunt iucundi cauſa, cibuſq; mali.
Otia ſi tollas: periere Cupidinis arcus:
Contemptæq; iacent, & ſine luce faces.
Quàm platanus riuo gaudet, quàm populus unda,
Et quàm limoſa canna paluſtris humo:
Tam Venus otia amat. qui finem quæris amoris,
(Cedit amor rebus) res age: tutus eris.

L angor,& immodici ſub nullo uindice ſomni,
Aleaq;,& multo tempora quaſſa mero,
E ripiunt omnes animo ſine uulnere uires:
Affluit incautis inſidioſus amor.
D eſidiam puer ille ſequi ſolet: odit agentes:
Da uacuæ menti,quo teneatur,opus.
S unt fora,ſunt leges,ſunt,quos tuearis,amici:
V ade per urbanæ ſplendida caſtra togæ.
V el tu ſanguinei iuuenilia munera Martis
Suſcipe:deliciæ iam tibi terga dabunt.
E cce fugax Parthus,magni noua cauſa triumphi,
Iam uidet in campis Cæſaris arma ſuis.
V ince cupidineas pariter,parthaſq; ſagittas:
Et refer ad patrios bina trophæa deos.
V t ſemel ætola Venus eſt à cuſpide læſa:
Mandat amatori bella gerenda ſuo.
Q uæritur, Aegiſthus qua re ſit factus adulter:
In promptu cauſa eſt:deſidioſus erat.
P ugnabant alij tardis apud Ilion armis:
Q uò tulerat uires Græcia tota ſuas.
S iue operam bellis uellet dare,nulla gerebat:
Siue foro,uacuum litibus Argos erat.
Q uod potuit,fecit;ne nil ageretur,amauit.
Sic uenit ille puer:ſic puer ille manet.
R ura quoq; oblectant animos,ſtudiumq; colendi:
Q uælibet huic curæ cædere cura poteſt.
C olla iube domitos oneri ſupponere tauros:
Sauciet ut duram uomer aduncus humum.
O brue uerſata cerealia ſemina terra:
Q uæ tibi cum multo fœnore reddat ager.

A ſpice curuatos pomorum pondere ramos:
Vt ſua, quod peperit: uix ferat arbor onus.
A ſpice labentes iucundo murmure riuos:
Aſpice tondentes fertile gramen oues.
E cce petunt rupes, præruptaq; ſaxa capellæ:
Iam referunt hœdis ubera plena ſuis.
P aſtor inæquali modulatur arundine carmen:
Nec deſunt comites, ſedula turba, canes.
P arte ſonant alia ſyluæ mugitibus altæ:
Et queritur uitulum mater abeſſe ſuum.
Quid cum ſuppoſitos fugiunt examina fumos:
Vt releuent dempti uimina curua faui?
P oma dat autumnus: formoſa eſt meſſibus æſtas:
Ver præbet flores: igne leuatur hyems.
T emporibus certis maturas ruſticus uuas
Colligit: & nudo ſub pede muſta fluunt:
T emporibus certis deſectas alligat herbas:
Et tonſam raro pectine uerrit humum.
I pſe potes riguis plantas deponere in hortis:
Ipſe potes riuos ducere lenis aquæ.
V enerit inſitio: fac, ramum ramus adoptet:
Stetq; peregrinis arbor operta comis.
C um ſemel hæc animum cœpit mulcere uoluptas.
Debilibus pennis irritus exit amor.
V el tu uenandi ſtudium cole: ſæpe receſſit
Turpiter à Phœbi uicta ſorore Venus.
N unc leporem pronum catulo ſectare ſagaci:
Nunc tua frondoſis retia tende iugis.
A ut pauidos terre uaria formidine ceruos:
Aut cadat aduerſa cuſpide foſſus aper.

N octe fatigatum ſomnus,non cura puellæ
  Excipit:& pingui membra quiete leuat.
L entius eſt ſtudium,ſtudium tamen,alite capta,
  Aut lino,aut calamis,præmia parua ſequi.
V el,quæ piſcis edax auido male deuoret ore:
  Abdere ſupremis æra recurua cibis.
A ut his,aut alijs, donec dediſcis amare:
  Ipſe tibi furtim decipiendus eris.
T u tantum,quamuis firmis retinebere uinclis:
  I procul:& longas carpere perge uias.
F lebis:& occurret deſertæ nomen amicæ:
  Stabit & in media pes tibi ſæpe uia.
S ed quanto minus ire uoles,magis ire memento:
  Perfer:& inuitos currere coge pedes.
N ec pluuias opta:nec te peregrina morentur
  Sabbata,nec damnis Allia nota ſuis.
N ec quot tranſieris,ſed quot tibi,quære,ſuperſint
  Millia:nec,maneas ut propè,finge moras.
T empora nec numera,nec crebro reſpice Romam:
  Sed fuge:tutus adhuc Parthus ab hoſte fuga eſt.
D ura aliquis præcepta uocet mea:dura fatemur
  Eſſe:ſed,ut ualeas,multa dolenda feres.
S æpe bibi ſuccos,quamuis inuitus,amaros
  Aeger:& oranti menſa negata mihi eſt.
V t corpus redimas:ferrum patiaris,& ignes:
  Arida nec ſitiens ora lauabis aqua.
V t ualeas animo,quicquam tolerare negabis?
  At pretium pars hæc corpore maius habet.
S ed tamen eſt artis triſtiſſima ianua noſtræ:
  Et labor eſt unus tempora prima pati.

A ſpicis, ut prenſos urant iuga prima iuuencos?
Et noua uelocem cingula lædat equum?
F orſitan à laribus patrijs exire pigebit:
Sed tamen exibis: deinde redire uoles:
N ec te lar patrius, ſed amor reuocabit amicæ,
Prætendens culpæ ſplendida uerba tuæ.
C um ſemel exieris, centum ſolatia curæ
Et rus, & comites, & uia longa dabunt.
N ec ſatis eſſe putes diſcedere: lentus abeſto:
Dum perdat uires, ſit'q; ſine igne cinis.
Q uod niſi firmata properaris mente reuerti:
Inferet arma tibi ſæua rebellis amor.
Q uidquid eras, fueris, ſitiens, auidus'q; redibis.
Et ſpatium damno ceſſerit omne tuo.
V iderit, hæmoniæ ſiquis mala pabula terræ,
Et magicas artes poſſe iuuare putat.
I ſta ueneficij uetus eſt uia: noſter Apollo
Innocuam ſacro carmine monſtrat opem.
M e duce non tumulo prodire iubebitur umbra:
Non anus infami carmine rumpet humum:
N on ſeges ex alijs alios tranſibit in agros:
Nec ſubito Phœbi pallidus orbis erit.
V t ſolet, æquoreas ibit Tyberinus in undas:
Vt ſolet, in niueis Luna uehetur equis.
N ulla recantatas deponent pectora curas:
Nec fugiet uiuo ſulfure uictus amor.
Q uid te phaſiacæ iuuerunt gramina terræ:
Cum cuperes patria Colchi manere domo?
Q uid tibi profuerunt Circæ perſeides herbæ?
Cum tibi neritias abſtulit aura rates?

O mnia feciſti, ne callidus hoſpes abiret:
Ille dedit certæ lintea plena fugæ.
O mnia feciſti, ne te ferus ureret ignis:
Longus & inuito pectore ſedit amor.
V ertere quæ poteras homines in mille figuras:
Non poteras animi uertere iura tui.
D iceris his etiam, cum iam diſcedere uellet:
Dulichium uerbis detinuiſſe ducem.
N on ego, quod primo (memini) ſperare ſolebam:
Iam precor: ut coniux tu meus eſſe uelis.
E t tamen, ut coniux eſſem tua, digna uidebar:
Quod dea, quod magni filia Solis eram.
N e properes, oro: ſpatium pro munere poſco:
Quid minus optari per mea uota poteſt?
E t freta mota uides: & debes illa timere:
Vtilior uelis poſtmodo uentus erit.
Quæ tibi cauſa fugæ? non hic noua Troia reſurgit:
Non aliquis ſocios rurſus ad arma uocat.
H ic amor, hic pax eſt, in qua male uulneror una:
Tutaq; ſub regno terra futura tuo eſt.
I lla loquebatur: nauem ſoluebat Vlyſſes:
Irrita cum uelis uerba tulere noti.
A rdet, & aſſuetas Circe decurrit ad artes:
Nec tamen eſt illis attenuatus amor.
E rgo quiſquis opem noſtra tibi poſcis ab arte:
Deme ueneficijs, carminibuſq; fidem.
S i te cauſa potens domina retinebit in urbe:
Accipe, conſilium quod ſit in urbe meum.
O ptimus ille fuit uindex, lædentia pectus
Vincula qui rupit: dedoluitq; ſemel.

S ed,cui tantum animi eſt,illum mirabor & ipſe:
Et dicam,monitis non eget iſte meis.
T u mihi,qui,quod amas,ægre dediſcis amare:
Nec potes,& uelles poſſe:docendus eris.
S æpe refer tecum ſceleratæ facta puellæ:
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
I llud,& illud habet:nec ea contenta rapina eſt:
Sub titulum noſtros miſit auara lares.
S ic mihi iurauit:ſic me iurata fefellit:
Ante ſuas quoties paſſa iacere fores.
D iligit ipſa alios:à me faſtidit amari:
Inſtitor heu noctes,quas mihi non dat,habet.
H æc tibi per totos marceſcant omnia ſenſus:
Hæc refer:hinc odij ſemina quære tui.
A tq; utinam poſſes etiam facundus in illis
Eſſe:dole tantum:ſponte diſertus eris.
H æſerat in quadam nuper mea cura puella:
Conueniens animo non erat illa meo.
C urabar proprijs æger Podalirius herbis:
Et(fateor)medicus turpiter æger eram.
P rofuit,aſſidue uitijs inſiſtere amicæ.
Id'q; mihi factum ſæpe ſalubre fuit.
Quàm mala,dicebam,noſtræ ſunt crura puellæ:
Nec tamen,ut uerum confiteamur,erant.
B rachia quàm non ſunt noſtræ formoſa puellæ!
Nec tamen,ut uerum confiteamur,erant.
Quã breuis eſt:& erat:quàm multũ poſcit amantem!
Hinc odio uenit maxima cauſa meo.
E t mala ſunt uicina bonis:errore ſub illo
Pro uitio uirtus crimina ſæpe tulit.

Quàm potes in peius, dotes deflecte puellæ:
Iudiciumq́; breui limite falle tuum.
Turgida, ſi plena eſt, ſi fuſca eſt, nigra uocetur:
In gracili, macies crimen habere poteſt.
Et poterit dici petulans, quæ ruſtica non eſt:
Et poterit dici ruſtica, ſiqua proba eſt.
Quin etiam, quacunq; caret tua dote puella:
Hanc moueat, blandis uſq; precare ſonis.
Exige, quod cantet, ſiqua eſt ſine uoce puella:
Fac ſaltet, neſcit ſiqua mouere pedem.
Barbara ſermone eſt: fac tecum multa loquatur.
Non didicit chordas tangere: poſce lyram.
Durius incedit: fac ut ambulet: omne papillæ
Pectus habent: uitium faſcia nulla tegat.
Si male dentata eſt, narra quod rideat illa.
Mollibus eſt oculis: quod fleat illa, refer.
Proderit & ſubito, cum ſe non finxerit ulli:
Ad dominam celeres mane tuliſſe gradus.
Auferimur cultu: gemmis, auróq; teguntur
Omnia: pars minima eſt ipſa puella ſui.
Sæpe, ubi ſit, quod ames, inter tam multa requiras
Decipit hac oculos ægide diues amor.
Improuiſus ades: deprendes tutus inermem:
Infelix uitijs excidet ipſa ſuis.
Non tamen huic nimium præcepto credere tutum eſt:
Fallit enim multos forma ſine arte decens.
Tum quoq;, compoſitis ſua cum linit ora uenenis:
Ad dominæ uultus, nec pudor obſtet, eas.
Pyxidas inuenies, & rerum mille colores:
Et flere in tepidos æſopa lapſa ſinus.

Illa tuas redolent Phineu medicamina menſas.
Non ſemel hinc ſtomacho nauſea facta meo.
Nunc tibi, quæ medio ueneris præſtemus in uſu:
Eloquar: ex omni eſt parte fugandus amor.
Multa quidem ex illis pudor eſt mihi dicere: ſed tu
Ingenio uerbis concipe plura meis.
Nuper enim noſtros quidam carpſere libellos:
Quorum cenſura muſa proterua mea eſt.
Dummodo ſic placeam: dum toto canter in orbe:
Quàm uolet, impugnet unus, & alter opus.
Ingenium magni liuor detrectat Homeri:
Quiſquis es, ex illo Zoile nomen habes.
Et tua ſacrilegæ laniarunt carmina linguæ:
Pertulit huc uictos quo duce Troia deos.
Summa petit liuor: perflant altiſſima uenti:
Summa petunt dextra fulmina miſſa Iouis.
At tu, quicunq; es, quem noſtra licentia lædit:
Si ſapis, ad numeros exige quæq; ſuos.
Fortia mæonio gaudent pede bella referri:
Delicijs illic quis locus eſſe poteſt?
Grande ſonant tragici: tragicos decet ira cothurnos:
Verſibus è medijs ſoccus habendus erit.
Liber in aduerſos hoſtes ſtringatur iambus:
Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem.
Blanda pharetratos elegeïa cantet amores:
Et leuis arbitrio ludat amica ſuo.
Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles:
Cydippe non eſt oris Homere tui.
Quis feret Andromaches peragentem Thaida partes?
Peccat, in Andromache Thaida quiſquis agat.

Thais in arte mea eſt: laſciuia libera noſtra eſt:
Nil mihi cum uitta eſt: Thais in arte mea eſt.
Si mea materiæ reſpondet muſa iocoſæ:
Vicimus: & falſi criminis acta rea eſt.
Rumpere liuor edax: magnum iam nomen habemus:
Maius erit: tantum, quo pede cœpit, eat.
Sed nimium properas: uiuam modo, plura dolebis:
Et capient anni carmina multa mei.
Nam iuuat, & ſtudium famæ mihi creſcit honore:
Principio cliui noſter anhelat equus.
Tantum ſe nobis elegi debere fatentur:
Quantum Virgilio nobile debet opus.

PVBLII OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS LIBER SECVNDVS.

h *Actenus inuidiæ reſpondimus: attrahe lora*
Fortius: & gyro curre poëta tuo.
Ergo ubi concubitus, et opus iuuenile petetur:
Et propè promiſſæ tempora noctis erunt:
Gaudia ne dominæ, pleno ſi corpore ſumes,
Te capiant: ineas quamlibet ante uelim.
Quamlibet inuenias: in qua tua prima uoluptas
Deſinat: à prima proxima ſegnis erit.
Suſtenta te uenus gratiſſima: frigore ſoles,
Sole iuuant umbræ: grata fit unda ſiti.
Et pudet, & dicam, ueneris quoq; iunge figuram,
Qua minime iungi quamq; decere putes.
Nec labor efficere eſt: raro tibi uera fatentur:
Et nihil eſt, quod ſe dedecuiſſe putent.

Tunc etiam iubeo totas aperire feneſtras:
Turpiaq; admiſſo membra notare die.
At, ſimul ad metas uenit finita uoluptas:
Laſſaq; cum tota corpora mente iacent:
Dum piget: & nullam malles tetigiſſe puellam:
Tacturuſq; tibi non uideare diu:
Tunc animo ſigna, quæcunq; in corpore menda eſt:
Luminaq; in uitijs illius uſq; tene.
Forſitan hæc aliquis (nam ſunt quoq;) parua uocabit:
Sed, quæ non proſunt ſingula, multa iuuant.
Parua necat morſu ſpatioſum uipera taurum:
A cane non magno ſæpe tenetur aper.
Tu tantum numero pugna: præceptaq; in unum
Contrahe: de multis grandis aceruus erit.
Sed quoniam totidem mores, totidemq; figuræ:
Non ſunt iudicijs omnia danda meis.
Quo tua non poſſunt offendi pectora facto:
Forſitan hoc alio iudice crimen erit.
Ille quod obſcœnas in aperto corpore partes
Viderat: in curſu qui fuit, hæſit amor.
Ille quod, à Veneris rebus ſurgente puella,
Vidit in immundo ſigna pudenda toro.
Luditis ô ſiquos potuerunt iſta mouere:
Afflarant tepidæ pectora ueſtra faces.
Attrahat ille puer contentos fortius arcus:
Saucia maiorem turba petetis opem.
Quid qui clàm latuit reddente obſcœna puella?
Et uidit, quæ mos ipſe uidere uetat?
Di melius, q̃ nos moneamus talia quenquam:
Vt proſint, non ſunt expedienda tamen.

H ortor & ,ut pariter binas habeatis amicas:
Fortior eſt,plures ſiquis habere poteſt.
S ecta bipartito cum mens diſcurrit utroq;:
Alterius uires ſubtrahit alter amor.
G randia per multos tenuantur flumina riuos:
Sectaq; ſubducto ſtipite flamma perit.
N on ſatis una tenet ceratas anchora puppes:
Nec ſatis eſt liquidis unicus hamus aquis.
Q ui ſibi iam pridem ſolatia bina parauit:
Iam pridem ſumma uictor in arce fuit.
A t tibi,qui fueras dominæ male creditus uni:
Nunc ſaltem nouus eſt inueniendus amor.
P aſiphaës Minos in Progride perdidit ignes:
Ceſſit ab Idæa coniuge uicta prior.
A mphilochi frater ne Phagida ſemper amaret,
Callirhoë fecit parte recepta tori.
E t paris Oenonen ſummos tenuiſſet in annos:
Si non Oebalia pellice læſa foret.
C oniugis Odryſio placuiſſet forma tyranno:
Sed melior clauſæ forma ſororis erat.
Q uid moror exemplis,quorum me turba fatigat?
Succeſſore nouo uincitur omnis amor.
P arcius è multis mater deſyderat unum:
Q uàm,quæ flens clamat,Tu mihi ſolus eras.
E t,ne forte putes noua me tibi condere iura:
(Atq; utinam inuenti gloria noſtra foret)
V idit id Atrides(quid enim non ille uideret,
Cuius in arbitrio Græcia tota fuit?)
M arte ſuo captam Chryſeida uictor amabat:
At ſenior ſtulte flebat ubiq; parens:

Quid

Quid lachrymas odioſe ſenex? bene contigit illi:
Officio natam lædis inepte tuo.
Quam poſtquam reddi Calchas ope tutus Achillis
Iuſſerat: & patria eſt illa recepta domo:
Atrides ait, eſt illius proxima forma:
Et, ſi prima ſinat littera, nomen idem.
Hanc mihi, ſi ſapiat, per ſe concedat Achilles:
Sin minus, imperium ſentiet ille meum.
Quod ſiquis ueſtrum factum hoc accuſat Achiui:
Eſt aliqiud ualida ſceptra tenere manu.
Nam, ſi rex ego ſum, nec mecum dormiat illa:
In mea Therſites regna licebit eat.
Dixit: & hanc habuit ſolatia magna prioris:
Et prior eſt cura cura repulſa noua.
Ergo aſſume nouas authore Agamemnone flammas:
Vt tuus in biuio detineatur amor.
Quæris, ubi inuenias? artes tu perlege noſtras:
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod, ſiquid præcepta ualent mea: ſiquid Apollo
Vtile mortales edocet ore meo:
Quamuis infelix media torreberis Aetna:
Frigidior dominæ fac uideare tuæ.
Et ſanum ſimula: nec, ſiquid forte dolebis,
Sentiat: & ride, cum tibi flendus eris.
Non ego te iubeo medias abrumpere flammas:
Non ſunt imperij tam fera iuſſa mei.
Quod non eſt, ſimula: poſitoſq; imitare furores:
Sic facies uere, quod meditatus eris.
Sæpe ego, ne biberem, uolui dormire uideri:
Dum uideor, ſomno lumina uicta dedi.

D eceptum riſi: qui ſe ſimularat amare:
In laqueos auceps deciderat'q; ſuos.
I ntrat amor mentes uſu: dediſcitur uſu:
Qui poterit ſanum fingere, ſanus erit.
D ixerit, ut uenias pacta tibi nocte: uenito.
Veneris: & fuerit ianua clauſa: feres.
N ec dic blanditias, nec dic conuitia poſti:
Nec latus in duro limine pone tuum.
P oſtera lux aderit: careant tua uerba querelis:
Et nulla in uultu ſigna dolentis habe.
I am ponet faſtus, cum te languere uidebit:
Hoc etiam noſtra munus ab arte feres.
T e quoq; fallet amor, dum ſit tibi finis amandi:
Propoſitis frenis ſæpe repugnat equus.
V tilitas lateat: quod non profitebere, fiet:
Quæ nimis apparent retia, uitat auis.
N ec tibi tam placeat, ut te contemnere poſſit:
Sume animos: animis cedat ut illa tuis.
I anua forte patet: quamuis reuocabere, tranſi.
Eſt data nox: dubita nocte uenire data.
P oſſe pati, facile eſt: tibi ni patientia deſit,
Protinus ex facili gaudia ferre licet.
E t quiſq̃ præcepta poteſt mea dura uocare?
En etiam partes conciliantis ago.
N am, quoniam uariant animi: uariabimus artes:
Mille mali ſpecies, mille ſalutis erunt.
C orpora uix ferro quædam ſanantur acuto:
Auxilium multis ſuccus, & herba fuit.
M ollior es: nec abire potes: uinctus'q; teneris:
Et tua ſæuus amor ſub pede colla premit:

D eſine luctari: referent tua carbaſa uenti:
Quáq; uocant fluctus, hac tibi remus eat.
E xplenda eſt ſitis iſta tibi, qua perditus ardes:
Cedimus: è medio iam licet amne bibas.
S ed bibe plus etiam, quàm quod præcordia poſcunt:
Gutture fac pleno ſumpta redundet aqua.
V tere & uſq; tua nullo prohibente puella:
Illa tibi noctes auferat, illa dies.
T ædia quære mali: faciunt & tædia finem:
Iam quoq;, cum credes poſſe carere, mane.
D um bene te cumules: & copia tollat amorem:
Et faſtidita non libet eſſe domo.
F it quoq; longus amor: quem diffidentia nutrit:
Hunc ſi tu quæris ponere: pone metum.
Qui timet, ut ſua ſit, ne quis ſibi ſubtrahat illam:
Ille machaonia uix ope ſanus erit.
P lus amat è natis mater plerunq; duobus,
Pro cuius reditu, quod gerit arma, timet.
E ſt propè collinam templum uenerabile portam:
Impoſuit templo nomina celſus Eryx.
E ſt illic lethæus amor: qui pectora ſanat:
Inq́; ſuas gelidam lampadas addit aquam.
I llic & iuuenes uotis obliuia poſcunt,
Et ſiqua eſt duro capta puella uiro.
H ic mihi ſic dixit: dubito, uerus'ne Cupido,
An ſomnus fuerit: ſed puto ſomnus erat.
O, qui ſollicitos modo das, modo demis amores:
Adijce præceptis hæc quoq; Naſo tuis.
A d mala quiſq; animum referat ſua: ponet amorem:
Omnibus illa deus plus'ue minus'ue dedit.

Qui puteal, Ianumq́; timet, celeresq́; calendas:
Torqueat hunc aëris mutua ſumma ſui.
C ui durus pater eſt: ut uoto cætera cedant:
Huic pater ante oculos durus habendus erit.
H ic male dotata pauper cum coniuge uiuit:
V xorem fato credat obeſſe ſuo.
E ſt tibi rure bono generoſæ fertilis uuæ
Vinea: ne naſcens uſta ſit uua, time.
I lle habet in reditu nauem: mare ſemper iniquum
Cogitet, & damno littora ſæua ſuo.
F ilius hunc miles, hunc filia nubilis angat:
Et quis non cauſas mille doloris habet?
V t poſſes odiſſe tuam Pari, funera fratrum
Debueras oculis ſubſtituiſſe tuis.
P lura loquebatur placidum puerilis imago:
Deſtituit ſomnus: ſi modo ſomnus erat.
Q uid faciam? media nauem Palinurus in unda
Deſerit: ignotas cogor inire uias.
Q uiſquis amas (loca ſola nocent) loca ſola caueto:
Quo fugis? in populo tutior eſſe potes.
N am tibi ſecretos augent ſecreta furores:
Eſt opus auxilio: turba futura tibi eſt.
T riſtis eris, ſi ſolus eris: dominæq́; relictæ
Ante oculos facies ſtabit ut ipſa tuos.
T riſtior idcirco nox eſt, quàm tempora Phœbi:
Quæ releuet luctus, turba ſodalis abeſt.
N ec fuge colloquium: nec ſit tua ianua clauſa:
Nec tenebris luctus flebilis abde tuos.
S emper habe Pyladen aliquem, qui curet Oreſtem:
Hic quoq; amicitiæ non leuis uſus erit.

Quid niſi ſecretæ læſerunt Phyllida ſyluæ?
Certa necis cauſa eſt: incomitata fuit.
Ibat, ut ædonio referens trieterica Baccho
Ire ſolet fuſis barbara turba comis:
Et modo, quà poterat, latum ſpectabat in æquor:
Nunc in arenoſa laſſa iacebat humo.
Perfide Demophoon, ſurdas clamabat ad undas:
Ruptaq; ſingultu uerba loquentis erant.
Limes erat tenuis longa ſubnubilus umbra:
Qua tulit ipſa ſuos ad mare ſæpe pedes.
Nona terebatur miſeræ uia: uiderit, inquit:
Et ſpectat zonam pallida facta ſuam.
Aſpicit & ramos: dubitat, refugitq;, quod audet:
Et timet: & digitos ad ſua colla refert.
Sithoni tunc certe uellem ne ſola fuiſſes:
Non fleſſet poſitis Phyllida ſylua comis.
Phyllidis exemplo nimium ſecreta cauete
Læſe uir à domna, læſa puella uiro.
Præſtiterat iuuenis quidquid mea muſa iubebat:
Inq; ſuæ portu penè ſalutis erat.
Decidit, ut cupidos inter deuenit amantes:
Et, quæ deciderant tela, reſumpſit amor.
Siquis amas, nec uis: facito contagia uites:
Hæc etiam pecori ſæpe nocere ſolent.
Dum ſpectant læſos oculi, læduntur & ipſi:
Multaq; corporibus tranſitione nocent.
In loca nonnunquam ſiccis arentia glebis,
De propè currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus, ſi non ab amante recedas:
Turbaq; in hoc omnes ingenioſa ſumus.

Alter item iam ſanus erat: uicinia læſit:
Occurſum dominæ non tulit ille ſuæ.
Vulnus in antiquum redijt male firma cicatrix:
Succeſſumq́; artes non habuere meæ.
Proximus à tectis ignis defenditur ægre:
Vtile, finitimis abſtinuiſſe locis.
Nec, quæ ferre ſolet ſpatiantem porticus illam:
Te ferat: officium ne'ue colatur idem.
Quid iuuat admonitu tepidam recaleſcere mentem?
Alter, ſi poſſis, orbis habendus erit.
Non facile eſuriens poſita retinebere menſa:
Et multum ſaliens incitat unda ſitim.
Non facile eſt taurum uiſa retinere iuuenca:
Fortis equus uiſæ ſemper adhinnit equæ.
Hæc ubi præſtiteris: ut tandem littora tangas,
Non ipſam ſatis eſt deſerüiſſe tibi.
Et ſoror, & mater ualeant, & conſcia nutrix,
Et quiſquis dominæ pars erit ulla tuæ.
Nec ueniat ſeruus: nec flens ancillula fictum
Suppliciter dominæ nomine dicat, aue.
Nec, ſi ſcire uoles, quid agat tamen illa rogabis:
Perfer: erit lucro lingua retenta tuo.
Tu quoq;, qui cauſam finito reddis amori:
Deq́; tua domina multa querenda refers:
Parce queri: melius ſic ulciſcêre tacendo:
Vt deſyderijs effluat illa tuis.
Et malim taceas, quàm te deſiſſe loquaris.
Qui nimium multis, non amo, dicit: amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis,
Quàm ſubito: lente deſine: tutus eris.

F lumine perpetuo torrens ſolet altius ire:
Sed tamen hæc breuis eſt, illa perennis aqua.
F allat: & in tenues euanidus exeat auras,
Perq́; gradus molles emoriatur amor.
S ed modo dilectam ſcelus eſt odiſſe puellam:
Exitus ingenijs conuenit iſte feris.
N ec curandus adeſt, odio qui finit amorem:
Aut amat, aut ægre deſinit eſſe miſer.
T urpe uir, & mulier iuncti modo, protinus hoſtes:
Non illas lites Appias ipſa probat.
S æpe reas faciunt, & amant. ubi nulla ſimultas
Incidit, admonitu liber oberrat amor.
F orte aderat iuuenis: dominam lectica tenebat:
Horrebant ſæuis omnia uerba minis.
I amq́; uadaturus, lectica prodeat (inquit)
Prodierat: uiſa coniuge mutus erat.
E t manus, & manibus duplices cecidere tabellæ:
Venit in amplexus: atq́; ita, uincis, ait.
T utius eſt, aptumq́; magis, diſcedere pace:
Quàm petere à thalamis litigioſa fora.
M unera, quæ dederas, habeat ſine lite iubeto:
Eſſe ſolent magno damna minora bono.
Quod ſi uos aliquis caſus conducat in unum:
Mente memor tota, quæ damus arma, tene.
H ic opus eſt armis: hic ô fortiſſime pugna:
Vincenda eſt telo Pentheſilea tuo.
N unc tibi riualis, nunc durum limen amicæ,
Nunc ſubeant medijs irrita uerba deis.
N ec compone comas, cum ſis uenturus ad illam:
Nec togæ ſit laxo conſpicienda ſinu.

N ulla ſit:ut placeas alienæ cura puellæ:
Iam fac,ut è multis una ſit illa tibi.
S ed quid præcipue ueſtris conatibus obſtit,
Eloquar,exemplo quenq; docente ſuo.
D eſinimus tarde:quia nos ſperamus amari:
Dum ſibi quiſq; placet,credula turba ſumus.
A t tu nec uoces(quid enim fallacius illis?)
Crede,nec æternos pondus habere deos.
N é ue puellarum lachrymis moueare,caueto:
Vt flerent,oculos erudiere ſuos.
A rtibus innumeris mens oppugnatur amantum,
Vt lapis æquoreus undiq; pulſus aquis.
N ec cauſas aperi,quare diuortia malis:
Nec dic quid doleas:clàm tamen uſq; dole.
N ec peccata refer,ne diluat:ipſe cauebis,
Vt melior cauſa cauſa ſit illa tua.
Q ui ſilet,eſt firmus:qui dicit multa puellæ
Probra,ſatisfieri poſtulat ille ſibi.
N on ego dulichias furiali more ſagittas,
Nec raptas auſim tinguere in amne faces:
N ec nos purpureas pueri reſecabimus alas:
Nec ſacer arte mea laxior arcus erit:
C onſilium eſt,quodcunq; cano:parete canenti:
Vt'q; facis,cœptis Phœbe ſaluber ades.
P hœbus adeſt:ſonuere lyræ:ſonuere pharetræ:
Signa deum noſco per ſua:Phœbus adeſt.
C onfer amyclæis medicatum uellus ahenis
Muricæ cum tyrio:turpius illud erit.
V os quoq; formoſis ueſtras conferte puellas:
Incipiet dominæ quenq; pudere ſuæ.

V traq; formoſæ Paridi potuere uideri:
Sed ſibi collatam uincit utranq; Venus.
N ec ſolam faciem, mores quoq; confer, & artes:
Tantum iudicio ne tuus obſit amor.
E xiguum eſt, quod deinde canam: ſed profuit illud
Exiguum multis: in quibus ipſe fui.
S cripta caue relegas blandæ ſeruata puellæ:
Conſtantes animos ſcripta relecta mouent.
O mnia pone feros (quamuis inuitus) in ignes:
Et dic, ardoris ſit rogus iſte mei.
T heſtias abſentem ſuccendit ſtipite natum:
Tu timide flammis perfide uerba dabis.
S i potes, & ceras remoue: quid imagine muta
Carperis? hoc periit Laodamеia modo.
E t loca ſæpe nocent: fugito loca conſcia ueſtri
Concubitus: cauſas illa doloris habent.
H ic fuit: hic cubuit: thalamo dormiuimus illo:
Hic mihi laſciua gaudia nocte dedit.
A dmonitu recreatur amor: uulnuſq; nouatum
Scinditur: infirmis culpa puſilla nocet.
V t pene extinctum cinerem ſi ſulfure tangas,
Viuet: & ex minimo maximus ignis erit.
S ic, niſi uitaris quidquid reuocabit amorem:
Flamma redardeſcet, quæ modo nulla fuit.
A rgolicæ cuperent fugiſſe capharea puppes,
Teq; ſenex luctus ignibus ulte tuos.
P rætérita cautus ripheide nauita gaudet:
Tu loca, quæ nimium grata fuere, caue.
H æc tibi ſint Syrtes: hæc acroceraunia uita:
Hic uomit epotas dira Charybdis aquas.

S unt,quæ non poſſunt aliquo cogente iuberi:
Sæpe tamen caſu facta iuuare ſolent.
P erdat opes Phædra:parces Neptune nepoti:
Nec faciet pauidos taurus auitus equos.
G noſida feciſſes inopem:ſapienter amaſſet:
Diuitiis alitur luxurioſus amor.
C ur nemo eſt,Hecalen:nulla eſt,quæ cœperit Irum?
Nempe quod alter egens,altera pauper erat.
N on habet,unde ſuum paupertas paſcat amorem:
Non tamen hoc tanti eſt,pauper ut eſſe uelis.
A t tanti tibi ſit non indulgere theatris:
Dum bene de uacuo pectore cedat amor.
E neruant animos citharæ,cantusq́;,lyræq́;,
Et uox,& numeris brachia mota ſuis.
I llic aſſidue ficti ſaltantur amantes.
Quid caueas,actor,quid iuuet,arte docet.
E loquar inuitus:teneros ne tange poëtas:
Summoueo dotes impius ipſe meas.
C allimachum fugito:non eſt inimicus amori:
Et cum Callimacho tu quoq; coë noces.
M e certe Sappho meliorem fecit amicæ:
Nec rigidos mores Teïa muſa dedit.
C armina quis potuit tuto legiſſe Tibulli?
Vel tua,cuius opus Cynthia ſola fuit?
Quis potuit lecto durus diſcedere Gallo?
Et mea neſcio quid carmina tale ſonant.
Quod,niſi dux operis uatem fruſtratur Apollo:
Aemulus eſt noſtri maxima cauſa mali.
A t tu riualem noli tibi fingere quenquam:
Inq́; ſuo ſolam crede iacere toro.

A crius Hermionen ideo dilexit Oreſtes:
Eſſe quod alterius cœperat illa uiri.
Quid Menelaë doles?ibas ſine coniuge Creten:
Et poteras nupta lætus abeſſe tua.
V t Paris hanc rapuit:tum demum uxore carere
Non potes:alterius creuit amore tuus.
H oc & in abducta Bryſeide flebat Achilles:
Illam Pliſthenio gaudia ferre uiro.
N ec fruſtra flebat:facit(mihi credite)Atrides:
Quod ſi non faceret:turpiter eſſet iners.
C erte ego feciſſem:nec ſum ſapientior illo:
Inuidiæ fructus maximus ille fuit.
N am,ſibi quod nunquam tactam Bryſeida iurat
Per ſceptrum:ſceptrum non putat eſſe deos.
D i faciant,poſſis dominæ tranſire relictæ
Limina:propoſito ſufficiantq; pedes.
E t poteris:modo uelle tene:nunc fortiter ire,
Nunc opus eſt celeri ſubdere calcar equo.
I llo Lotophagos,illo Serenas in antro
Eſſe puta:remis adijce uela tuis.
H unc quoq;,quo quondam nimium riuale dolebas:
Vellem deſineres hoſtis habere loco.
A ut certe,quamuis odio remanente ſaluta:
Oſcula cum poteris iam dare:ſanus eris.
E cce cibos etiam,medicinæ fungar ut omni
Munere,quos fugias,quos'ue ſequare,dabo,
D aunius an libycis bulbus tibi miſſus ab oris,
An ueniat Megaris,noxius omnis erit.
N ec minus erucas aptum eſt uitare ſalaces,
Et quidquid ueneri corpora noſtra parat.

V*tilius ſumas acuentes lumina rutas.*
Et quidquid ueneri corpora noſtra negat.
Q*uid tibi præcipiam de bacchi munere, quæris?*
Spe breuius monitus experiere meos.
V*ina parant animos ueneri, niſi plurima ſumas:*
Vt ſtupeant multo corda ſepulta mero.
N*utritur uento, uento reſtinguitur ignis:*
Lenis alit flammas, grandior aura necat.
A*ut nulla ebrietas, aut tanta ſit: ut tibi curas*
Eripiat: ſiqua eſt inter utrunq;, nocet.
H*oc opus exegi: feſſæ date ſerta carinæ:*
Contigimus portum, quò mihi curſus erat.
P*oſtmodo reddatis ſacro pia uota poëtæ,*
Carmine ſanati fœmina, uirq́; meo.

ISCITE *quæ faciem commendet cu-*
ra puellæ:
d *Et quo ſit uobis cura tuenda modo.*
Cultus humum quondam cerealia pen
dere iuſſit
Munera: mordaces interiere rubi.
C *ultus & in pomis ſuccos emendat acerbos:*
Fiſſaq; adoptiuas accipit arbor opes.
C *ulta placent: auro ſublimia tecta linuntur:*
Nigra ſub impoſito marmore terra latet.
V *ellera ſæpe eadem tyrio medicantur aheno:*
Sectile delicijs India præbet ebur.
F *orſitan antiquæ Tatio ſub rege Sabinæ*
Maluerint, quàm ſe, rura paterna coli.
C *um matrona premens altum rubicunda ſedile,*
Aſſiduo durum pollice nebat opus.
I *pſaq; claudebat, quos filia pauerat, agnos:*
Ipſa dabat uirgas, cæſaq; ligna foco.
A *t ueſtræ teneras matres peperere puellas.*
Vultis inaurata corpora ueſte tegi:
V *ultis odoratos poſitu uariare capillos:*
Conſpicuam gemmis uultis habere manum:
I *nduitis collo lapides oriente petitos:*
Et quantos onus eſt aure tuliſſe duos.
N *ec tamen indignum, ſi uobis cura placendi:*
Cum comptos habeant ſæcula noſtra uiros.
F *œminea ueſtri potiuntur lege mariti:*
Et uix ad cultus nupta quod addat, habet.

P er ſe quæq; paret, & quos uenetur amores
Refert: munditia crimina nulla meret.
R ure latent: finguntq; comas: licet arduus illas
Cælet athos: cultus altus habebit athos.
E ſt etiam placuiſſe ſibi quæcunq; uoluptas:
Virginibus cordi grataq; forma ſua eſt.
L audatas homini uolucris iunonia pennas
Explicat: & forma muta ſuperbit auis.
S ic potius nos tanget amor, quàm fortibus herbis:
Quas maga terribili ſubſecat arte manus.
N ec uos graminibus, nec miſto credite ſucco:
Nec tentate nocens uirus amantis equæ.
N ec mediæ marſis finduntur cantibus angues:
Nec redit in fontes unda ſupina ſuos.
E t quamuis aliquis temeſæa remouerit æra:
Nunquam Luna ſuis excutietur equis.
P rima ſit in uobis morum tutela: puellæ
Ingenio facile conciliante placent.
C ertus amor morum eſt: formam populabitur ætas:
Et placitus rugis uultus aratus erit.
T empus erit, quo uos ſpeculum uidiſſe pigebit:
Et ueniet rugis altera cauſa dolor.
S ufficit, & longum probitas perdurat in æuum:
Perq; ſuos annos hinc bene pendet amor.
D ic age, cum teneros ſomnus dimiſerit artus:
Candida quo poſſint ora nitere modo.
O rdea, quæ libyci ratibus miſere coloni:
Exue de palea, tegminibusq; ſuis.
P ar erui menſura, decem madefiat ab ouis:
Sed cumulent libras ordea nuda duas.

Haec ubi uentoſas fuerint ſiccata per auras:
Lenta iube ſcabra frangat aſella mola.
Et quæ prima cadent uiuaci cornua ceruo
Contere:in hæc ſolida ſexta face aſſis eat.
Nanq; ubi puluereæ fuerint confuſa farinæ:
Protinus in mundis omnia cerne cauis.
Adÿce Narciſi bis ſex ſine cortice bulbos:
Strenua quos puro marmore dextra terat.
Sextantemq́; trahat gumi cum ſemine thuſco:
Huc nouies tanto plus tibi mellis eat.
Quæcunq; afficiet tali medicamine uultum:
Fulgebit ſpeculo leuior illa ſuo.
Nec tu pallentes dubita nudare lupinos:
**Et ſimul inſtantis corpora finge feræ.*
Utraq; ſex habeant æquo diſcrimine libras:
Vtraq; da nigris comminuenda molis.
Nec ceruſa tibi nec nitri ſpuma rubentis
Deſit,& illyrica quæ uenit iris humo.
Da ualidis iuuenum pariter ſubigenda lacertis.
Sed iuſtum tritis uncia pondus erit.
Addita da querulo uolucrum medicamina nido:
Ore fugant maculas:Halcyonea uocant.
Pondere ſi quæris quo ſim contentus in illis:
Quod trahit in partes uncia ſexta duas.
Ut coëant:apteq́; lini per corpora poſſint:
Adÿce de flauis attica mella fauis.
Quamuis thura deos,irataq; numina placent:
Non tamen accenſis omnia danda focis.
Thus ubi miſcueris radenti corpora nitro:
Ponderibus iuſtis fac ſit utrunq; trahens.

Parte minus quarta direptum cortice gumi
Et modicum è myrrhis pinguibus adde cibum.
Hæc ubi contereris: per denſa foramina cerne:
Puluis ab infuſo melle premendus erit.
Profuit & marathos bene olentibus addere myrrhis:
Quinq; parent marathi ſcrupula, myrrha nouem.
Arentisq́; roſæ quantum manus una prehendat:
Cumq́; amoniaco maſcula thura ſale.
Hordea quem faciunt illis infunde cremorem.
Aequent expenſas cum ſale thura roſas.
Tempore ſit paruo mulier licet illita uultum:
Hærebit toto nullus in ore color.
Vidi quæ gelida madefacta papauera lympha
Contereret: teneris illineretq́; genis.

NVX.

NVX EGO iuncta uiæ, cum ſim ſine crimine uitæ:
À populo ſaxis prætereunte petor.
Obruere iſta ſolet manifeſtos pœna nocentes:
Publica cum lentam non capit ira moram.
Nil ego peccaui: niſi ſi peccare uidetur,
Annua cultori poma referre ſuo.
At prius arboribus, tunc cum meliora fuerunt
Tempora: certamen fertilitatis erat.
Tunc domini memores ſertis ornare ſolebant
Agricolæ fructu proueniente deos.
Sæpe tuas igitur Liber miratus es uuas:
Mirata eſt oleas ſæpe Minerua ſuas.
Pomaq; læſiſſent matrem: niſi ſubdita ramo

Longa

Longa laboranti furca tuliſſet opem.
Quin etiam exemplo pariebat fœmina noſtro:
Nullaq; non illo tempore mater erat.
At poſtquam platanis ſteriles præbētibus umbras
Vberior quauis arbore uenit honor:
Nos quoq; fructiferæ (ſi nux modo ponor in illis)
Cœpimus in patulas luxuriare comas.
Nunc neq; continuos naſcuntur poma per annos:
Vuaq; læſa domum, læſaq; bacca uenit.
Nunc uterus uitio eſt, quæ uult formoſa uideri:
Raraq; in hoc æuo eſt: quæ uelit eſſe parens.
Certe ego, ſi nunquam peperiſſem, tutior eſſem.
Iſta Clytemneſtra digna querela fuit.
Si ſciat hoc uitis, naſcentes ſupprimet uuas:
Orbaq;, ſi ſciat hoc, Palladis arbor erit.
Hoc in notitiam ueniat maloq;, pyroq;:
Deſtituent ſyluas utraq; poma ſuas.
Quæq; ſibi uario diſtinguit poma colore
Audiat hoc cæraſus: ſtipes inanis erit.
Non equidem inuideo: nunquam tamen ulla feritur:
Quæ ſterilis, ſola eſt conſpicienda coma.
Cernite ſynceros omnes ex ordine truncos:
Qui modo nil quare percutiantur habent.
At mihi ſæua nocent mutilatis uulnera ramis:
Nudaq; detecto cortice ligna patent.
Non odium facit hoc: ſed ſpes inducta rapinæ.
Suſtineant aliæ poma: querentur idem.
Sic reus ille fere eſt, de quo uictoria lucro
Eſſe poteſt. inopis uindice facta carent.
Sic timet inſidias, qui ſe ſcit ferre uiator,
Cur timeat: tutū carpit inanis iter. ZZ

Sic ego ſola petor: ſoli quia cauſa petendi eſt:
  Frondibus intactis cætera turba uiret.
Nam quod habent frutices aliquādo proxima noſtris
  Fragmina: quod læſo uimine multa iacent:
Non iſtis ſua facta nocent: uicinia damno eſt:
  Excipiunt ictu ſaxa repulſa meo.
Id'q; fide careat: ſi non, quæ longius abſunt,
  Natiuum retinent inuiolata decus.
Ergo, ſi ſapiant, & mentem uerba ſequantur:
  Deuoueant umbras proxima quæq; meas.
Quàm miſerum eſt, odium damnis accedere noſtris,
  Me'q; ream nimiæ proximitatis agi.
Sed puto magna mei eſt operoſo cura colono:
  Inueniat, dederit quid mihi, præter humum.
Sponte mea facilis contempto naſcor in agro:
  Pars'q; loci, quo ſto, publica pene` uia eſt.
Me, ſata ne lædam: quoniam ſata lædere dicor:
  Imus in extremo margine fundus habet.
Non mihi falx nimias ſaturnia deputat umbras:
  Duratam renouat non mihi foſſor humum.
Sole licet ſicca'q; ſiti peritura laborem:
  Irriguæ dabitur non mihi ſulcus aquæ.
At cum maturas fiſſo noua cortice rimas
  Nux agit: ad partes pertica ſæua uenit.
Pertica dat plenis immitia uulnera ramis:
  Ne poſſim lapidum uerbera ſola queri.
Poma cadunt menſis non interdicta ſecundis:
  Et condit lectas parca colona nuces.
Has puer aut certo rectas diuerberat ictu:
  Aut pronas digito bis'ue ſemel ue petit.
Quattuor in nucibus non amplius alea tota eſt:

Cum ſibi ſuppoſitis additur una tribus.
P er tabulæ cliuum labi iubet alter:& optat
Tangat ut é multis quælibet una ſuam.
E ſt etiam,par ſit numerus qui dicat,an impar:
Vt diuinatas auferat augur opes.
F it quoq; de creta qualem cœleſte figura
Sydus,& in græcis littera quarta gerit.
H æc ubi diſtincta eſt gradibus:quæ conſtitit intus:
Quot tetigit uirga,tot capit ipſa nuces.
V as quoq; ſæpe cauum ſpatio diſtante locatur:
In quod miſſa leui nux cadat una manu.
F elix,ſecreto quæ nata eſt arbor in agro:
Et ſoli domino ferre tributa poteſt.
N on hominum ſtrepitus audit,non illa rotarum:
Non à uicina puluerulenta uia eſt.
I lla ſuo,quæcunq; tulit,dare dona colono,
Et plenos fructus annumerare,poteſt.
A t mihi maturos nunquam licet edere fœtus:
Ante diemq́; meæ decutiuntur opes.
L amina mollis adhuc:tenero eſt in lacte qđ intra eſt:
Nec mala ſunt ulli noſtra futura bono:
I am tamen inuenio,qui me iaculentur:& ictu
Præfeſtinato munus inane petant.
S i fiat rapti,fiat menſura relicti:
Maiorem domini parte uiator habet.
S æpe aliquis,folijs ubi nuda cacumina uidit:
Eſſe putat boreæ triſte furentis opus.
A eſtibus hic,hic me ſpoliatam frigore credit:
Eſt quoq;,qui crimen grandinis eſſe putet.
A t mihi nec grando duris inuiſa colonis,
Nec uẽtus dãno,ſol'ue,gelu'ue fuit.

F ructus obeſt: peperiſſe nocet: nocet eſſe feracem:
Quæq; fuit multis, eſt mihi præda malo.
P ræda malo Polydore fuit tibi: præda nefandæ
Coniugis aonium miſit ad arma uirum.
H eſperij regis pomaria tuta fuiſſent:
Vna ſed immenſas arbor habebat opes.
A t rubus, & ſentes tantummodo lædere natæ,
Spinaq; uindicta cætera tuta ſua eſt.
M e, quia non noceo: nec aduncis uindicor hamis:
Miſſa petunt auida ſaxa proterua manu.
Q uid, ſi non aptas ſolem fugientibus umbras,
Finditur icario cum cane terra: darem?
Q uid, niſi ſuffugium nimbos uitantibus eſſem?
Non expectata cum uenit imber aqua?
O mnia cum faciam: cum præſtem ſedula cunctis
Officium: ſaxis officioſa petor.
H æc mihi perpeſſæ, domini patienda querela eſt.
Cauſabor, quare ſit lapidoſus ager.
D umq; repurgat humum: collectaq; ſaxa remittit:
Semper habent in me tela parata uiæ.
E rgo inuiſa alijs, uni mihi frigora proſunt:
Illo me tutam tempore præſtat hyems.
N uda quidem tunc ſum: nudam tamen expedit eſſe:
Nec ſpolium de me, quod petat hoſtis, habet.
A t ſimul induimus noſtris ſua munera ramis:
Saxa nouos fructus grandine plura petunt.
F orſitan hoc aliquis dicat: Quæ publica tangunt,
Carpere conceſſum eſt: hoc uia iuris habet.
S i licet hoc: oleas diſtringite: cædite meſſes:
Improbe uicinum carpe uiator olus.
I ntret & urbanas eadem petulantia portas:

Sitq; tuis muris Romule iuris idem.
Quilibet argentum prima de fronte tabernæ
Tollat:& ad gemmas quilibet alter eat.
Auferat hic aurum,peregrinos ille lapillos:
Et quaſcunq; poteſt tangere,tollat opes.
Sed neq; tolluntur:nec,dum regit omnia Cæſar:
Incolumis tanto præſide raptor erit.
At non ille deus pacem intra mœnia tantum,
Auxilium toto ſparſit in orbe ſuum.
Quid tamen hoc prodeſt?media ſi luce,palamq;
Verberor?& tutam non licet eſſe nucem?
Ergo nec nidos folijs hærere,nec ullam
Sedibus in noſtris ſtare uidetis auem.
At lapis,in ramo ſedit quicunq; bifurco:
Hæret:& ut capta uictor in arce manet.
Cætera ſæpe tamen potuere admiſſa negari:
Et crimen uox eſt inficiata ſuum.
Noſtra notat fuſco digitos iniuria ſucco,
Cortice contactis inficiente manus.
Ille cruor meus eſt:illo maculata cruore
Non profectura dextra lauatur aqua.
O ego,cum longæ uenerunt tædia uitæ:
Optaui quoties arida facta mori.
Optaui quoties aut cæco turbine uerti:
Aut ualido miſſi fulminis igne peti.
Atq; utinam ſubitæ raperent mea poma procellæ:
Vel poſſem fructus excutere ipſa meos.
Sic,ubi detracta eſt à te tibi cauſa pericli:
Quod ſupereſt,tutum pontice caſtor habes.
Quid mihi tunc animi eſt:cum ſumit tela uiator?
Atq; oculis plagæ deſtinat ante locũ?

Nec uitare licet moto fera uerbera trunco:
Quem ſub humo radix, uinclaq; curua tenent.
C orpora præbemus plagis: ut ſæpe ſagittis,
Cum populus manicas depoſuiſſe uetat:
V t'ue grauem patiens ubi tolli uacca ſecurim,
Aut ſtringi cultros in ſua colla uidet.
S æpe meas frondes uento tremuiſſe putaſtis:
Sed metus in nobis cauſa tremoris erat.
S i merui, uideor'q; nocens: excidite ferro:
Noſtraq; fumoſis urite membra focis.
S i merui, uideor'q; nocens: imponite flammæ:
Et liceat miſeræ dedecus eſſe ſemel.
S i nec cur urar, nec cur excidar habetis:
Parcite: ſic cœptum perficiatis iter.

SOMNIVM.

n Ox erat: & ſomnus laſſos ſummiſit ocellos:
Terruerant animum talia uiſa meum.
Colle ſub aprico celeberrimus ilice lucus
Stabat: & in ramis multa latebat auis.
A rea gramineo ſuberat uiridiſſima prato
Humida de guttis lene ſonantis aquæ.
I pſe ſub arboreis uitabam frondibus æſtum:
Fronde ſub arborea ſed tamen æſtus erat.
E cce petens uariis immuſtas floribus herbas
Conſtitit ante oculos candida uacca meos.
C andidior niuibus, tunc cum cecidere recentes:
In liquidas non dum quas mora uertit aquas.
C andidior, quod adhuc ſpumis ſtridentibus albet,
Et modo ſiccatam, lacte, reliquit ouem.
T aurus erat comes huic, feliciter ille maritus:

Cumq́; ſua teneram coniuge preſſit humum.
Dum iacet: & lente reuocatas ruminat herbas:
Atq; iterum paſto paſcitur ante cibo:
Viſus erat, ſomno uires adimente ferendi,
Cornigerum terræ depoſuiſſe caput.
Huc leuibus pennis cornix delapſa per auras
Venit: & in uiridi garrula ſedit humo.
Terq́; bouis niueæ petulanti pectora roſtro
Fodit: & albentes abſtulit ore iubas.
Illa locum, taurumq́; diu cunctata reliquit:
Sed niger in uaccæ pectore liuor erat.
Vtq́; procul uidit carpentes pabula tauros:
(Carpebant tauri pabula læta procul)
Illic ſe rapuit: gregibuſq́; immiſcuit illis:
Et petijt herbæ fertilioris opem.
Dic age nocturnæ quicunq; es imaginis augur,
Siquid habent ueri, uiſa quid iſta ferant.
Sic ego: nocturnæ ſic dixit imaginis augur
Expendens animo ſingula dicta ſuo.
Quem tu mobilibus folijs uitare uolebas,
Sed male uitabas, æſtus amoris erat.
Vacca puella tua eſt: aptus color ille puellæ eſt:
Tu uir, & in uacca compare taurus eras.
Pectora quod roſtro cornix fodiebat acuto:
Ingenium dominæ lene mouebat anus.
Quod cunctata diu taurum ſua uacca reliquit:
Frigidus in uiduo deſtituere toro.
Liuor, & aduerſo maculæ ſub pectore nigræ,
Pectus adulterij labe carere negant.
Dixerat interpres: gelido mihi ſanguis ab ore
Fugit: et ante oculos nox ſtetit alta meos.

P Arue Pulex,& amara lues inimica puellis,
Carmine quo fungar in tua facta ferox?
Tu lacerras corpus tenerum duriſſime morſu.
Cuius cum fuerit plena cruore cutis:
E mittis maculas nigro de corpore fuſcas:
Leuia membra quibus commaculata rigent.
C umq; tuum lateri roſtrum defigis acutum:
Cogitur è ſomno ſurgere uirgo grani.
P erq; ſinus erras:tibi peruia cætera membra:
Is,quocunq; placet:nil tibi ſæue latet.
A h piget,& dicam:cum ſtrata puella recumbit:
Tu femur auellis:cruraq; aperta ſubis.
A uſus es interdum per membra libidinis ire:
Et turbare locos gaudia nata ſuis.
A h peream,niſi iam cupiam fieri meus hoſtis:
Promptior ut fieret ad mea uota uia.
S i ſineret natura mihi,quo uerterer in te:
Et quod ſum natus,poſſe redire daret:
V el ſi carminibus poſſem mutarier ullis,
Carminibus fierem ad mea uota pulex.
A ut medicaminibus,ſi plus medicamina poſſunt:
Vellem naturæ iura nouare meæ.
C armina Medeæ,uel quid medicamina Circes
Contulerint:res eſt notificata ſatis.
H is ego mutatus,ſi ſic mutabilis eſſem:
Hærerem tunicæ margine uirgineæ.
I nde means per crura meæ ſub ueſte puellæ

Ad loca, quæ uellem, me cito ſurriperem.
C um'q; illa dudum lædens nil ipſe cubarem:
Donec de pulice rurſus homo fierem.
S ed ſi forte nouis uirgo perterrita monſtris
Exciret famulos ad mea uincla ſuos:
A ut tentata meis precibus ſuccumberet illa:
Aut mox ex homine uerterer in pulicem.
R urſus mutatus, fundens'q; precamina mille,
Afferrem cunctos in mea uota deos:
D um bona, uel precibus, uel ui, ſperata tenerem:
Et iam nil mallet, quàm ſibi me ſocium.

PHILOMELA.

Vlas amica ueni noctis ſolatia præſtans:
Inter aues etenim nulla tibi ſimilis.
Tu Philomela potes uocum diſcrimina mille,
Mille potes uarios ipſa referre modos.
N am, quamuis aliæ uolucres modulamina tentent:
Nulla poteſt modulis æquiualere tuis.
I nſuper eſt auium, ſpatijs garrire diurnis.
Tu cantare ſimul nocte, die'q; potes.
P arus enim quamuis per noctem tinninet omnem:
At ſua uox nulli iure placere poteſt.
D ulce Palara ſonat, quam dicunt nomine Droſtam:
Sed fugiente die nempe quieta ſilet.
E t Merulus modulans tam pulchris concinit odis:
Nocte ruente tamen carmina nulla canit.
V ere calente nouos componit Acredula cantus

Matutinali tempore tunc minurans.

D *um turdus trucilat: ſturnus tunc piſitat ore.*

Sed quod mane canunt, ueſpere non recolunt.

C *acabat hinc perdix: hinc grattat improbus anſer:*

Et caſtus turtur atq; columba gemunt.

P *lauſitat arborea clamans de fronde palumbes:*

In fluuijſq; natans ſorte tetrinit anas.

G *rus gruit, inq; glomis cycni propè flumina drenſant:*

Accipiter pipat, miluus hianſq; lipit.

C *ucurrire ſolet gallus: gallina gracillat.*

Pupillat pauo: trinſat hirundo uaga.

D *um clangunt aquilæ: uultur pulpare probatur:*

Et crocitat coruus: graculus at frigulat.

G *lotorat immenſo de turre Ciconia roſtro.*

Peſſimus at paſſer triſtia flendo pipit.

P *ſittacus humanas depromit uoce loquelas:*

Atq; ſuo domino χαῖρε ualeq; ſonet.

P *ica loquax uarias modulatur gutture uoces:*

Scurriliter ſtrepitu quidquid & audit ait.

E *t cuculi cuculant: fritinnit rauca cicada:*

Bombilat, ore legens munera mellis, apes.

B *ubulat horrendum ferali carmine Bubo,*

Humano generi triſtia fata ferens.

S *trix nocturna ſonans, & ueſpertilio ſtridunt:*

Noctua lucifuga cucubat in tenebris.

A *ſt ululant ululæ lugubri uoce canentes:*

Inq; paludiferis butio bibit aquis.

R *egulus, atq; merops, & rubro pectore progne*

Conſimili modulo zinzilulare ſciunt.

S cribere me uoces auium Philomela coëgit:
Quæ cantu cunctas exuperat uolucres.
S ed iam quadrupedum fari diſcrimina uocum
Nemine cogente nunc ego ſponte ſequar.
T igrides indomitæ rancant:rugiuntq; Leones.
Panther caurit amans:Pardus hiando felit.
D um Lynces orcando fremunt : Vrſus ferus uncat.
Aſt Lupus ipſe ululat:frendet agreſtis Aper.
E t Barrus barrit:Cerui glocitant & Onagri:
Aſt taurus mugit:& celer hinnit equus.
Q uirritat uerres:tardus rudit,oncat aſellus.
Blactrat hinc aries:& pia balat ouis.
S ordida Sus paſcens ruris per gramina grunnit.
At mutire Capris hircæ petulcæ ſoles.
R ite canis latrat:fallax Vulpecula gannit.
Glaucitat & Catulus:at Lepores uagiunt.
M us auidus mintrat:uelox Muſtellaq; drintrit.
Et Grillus grillat:deſticat inde ſorex.
E cce uenenoſus ſerpendo ſibilat anguis:
Garrula limoſis Rana coaxat aquis.
H as uolucrum uoces deſcripſi,quadrupedumq;:
Quas natura illis grata parens tribuit.
S ed cunctas ſpecies animantum nemo notauit.
Atq; ſonos ideo dicere quis poterit?
C uncta ſuo domino depromunt munera laudum:
Seu ſemper ſileant,ſiue ſonare queant.

VLYSSES PENELOPE. EPI. I.

Ertulit ad miſerum tandē tua caſus Vlyſſem
P Penelope chartis uerba notata pijs.
Agnoui charamq; manū, gemmasq; fideles:
Solamen longis illa fuere malis.
A rguis ut lentum, mallem quoq; forſitan eſſe:
Quàm tibi quæq; tuli dicere, quæq; feram.
N on hoc obiecat mihi Græcia: cum mea fictus
Detinuit patrio littore uela furor.
S ed thalamis nec uelle tuis, nec poſſe carere:
Cauſaq; fingendæ tu mihi mentis eras.
N il tibi reſcribam curas, properemq; uenire.
Dum propero: aduerſi uela tulere noti.
N on me Troia tenet grais odioſa puellis:
Iam cinis, & tantum flebile Troia ſolum.
D eiphobusq; iacet: iacet Aſius: & iacet Hector:
Et quicunq; tui cauſa timoris erant.
E uaſi & Thracum cæſo duce prælia Rheſo,
In mea captiuis caſtra reuectus equis.
T utus & è media phrygiæ Tritonidos arce
Fatalis palmæ pignora capta tuli.
N ec timui commiſſus equo: male ſedula quamuis
Clamabat uates: urite Troes equum:
V rite: mendaci cælantur robore Achiui:
Et Phrygas in miſeros ultima bella ferunt.
P erdiderat tumuli ſupremum munus Achilles:
Sed Thetidi eſt humeris redditus ille meis.

Nec laudem Danai tanto renuere labori:
Erepti pretium corporis arma tuli.
Quid refert? pelago ſunt obruta: non mihi claſſes,
Non ſocij ſuperant: omnia pontus habet.
Solus adhuc mecum, qui me tot caſibus unus
Durauit: patiens ad mala perſtat amor.
Illum non auidis canibus Nereïa uirgo
Fregit, non tumidis torta Charybdis aquis,
Non ferus Antiphates, nec in uno corpore diſcors
Parthenope blandis inſidioſa modis.
Non quod colchiacas artes tentauerit herbis,
Non quod ſolennes altera diua toros.
Vtraq; ſe nobis mortalia demere fila
Spondebat: ſtygias utraq; poſſe uias:
Te tamen hac etiam ſpreta mercede petiui,
Paſſurus terra tot mala, totq́; mari.
Sed tu fœmineo nunc forſan nomine tacta
Non ſecura leges cætera uerba mea.
Quæq; mihi Circe, quæ ſit mihi cauſa Calypſo:
Iandudum ignoto ſollicitere metu.
Certe ego cum Antinoum, Polybumq́;, Medôtaq; legi:
Heu toto ſanguis corpore nullus erat.
Tot iuuenes inter, tot uina liquentia ſemper?
Hei mihi quid credam? pignore caſta manes.
Cur ue placent ulli, ſi ſunt in fletibus ora?
Deperit & lachrymis non decor iſte tibi?
Pacta quoq; es thalamo: niſi mendax tela moretur:
Et cœptum reuocas pallida ſemper opus.
Ars pia: ſed quoties oculos fruſtrabere lana,
Succeſſum toties ars dabit iſta tibi.

A h melius Polypheme tuo ſuperatus in antro
Finiſſem ingratos ad mala tanta dies.
T hreicio melius cecidiſſem milite uictus:
Iſmaron errantes cum tenuere rates.
C rudelem'ue illo ſatiaſſem tempore ditem:
Quo redij ſtygijs fata moratus aquis.
V idi ubi, nequicquam quod me tua littera cælat:
Soſpes digreſſo quæ mihi mater erat.
R ettulit illa domus eadem mala: meq; querentem
Fugit, ab amplexu ter reſoluta meo.
P hylaciden uidi: contemptis ſortibus ille
Primus in hectoreas intulit arma domos.
F elix laudata cum coniuge: læta per umbras
Illa ſuum forte ſit comitata uirum.
N ec dum illi Lacheſis dictos numerauerat annos:
Sed iuuat ante ſuum ſic cecidiſſe diem.
V idi, nec lachrymas oculi tenuere cadentes:
Deformem Atriden (hei mihi) cæde noua.
I llum Troia uirum non læſerat: ille furentem
Nauplion, euboicos tranſierat q; ſinus.
Quid refert? animam per uulnera mille profudit
Iam reduci ſoluens debita uota Ioui.
T yndaris has illi lætas pro fœdere pœnas
Struxerat, externos ipſa ſecuta uiros.
A h mihi quid prodeſt captiuas teucridas inter
Cum ſtaret coniux Hectoris, atq; ſoror:
D efectis Hecubam potius legiſſe ſub annis:
Ne tibi ſuſpectus pellicis eſſet amor.
P rima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit, non membris ipſa reperta ſuis.

L atratu miſeras finiuit mœſta querelas:
Et ſtetit in rabidam protinus acta canem.
P rodigio tali placidum Thetis abſtulit æquor:
Aeolus infuſis incubuitq; notis.
P eruagus hinc toto non felix differor orbe:
Et, quacunq; uocat fluctus & aura, feror.
S ed ſi Tireſias tam læti prouidus augur:
Quàm uerax uates in mala noſtra fuit.
E t terra, & pelago quidquid mihi triſte canebat
Emenſus, fatu iam meliore uagor.
I am mihi neſcio quo comitem ſe in littore iungit
Pallas: & hoſpitibus per loca tuta trahit.
N unc primum Pallas uerſæ poſt funera Troiæ
Viſa mihi: medium temporis ira tulit.
Quidquid Oilides commiſerat, omnibus unus
Peccauit: Danais omnibus ira nocens.
N ec te Tydide, cujus modo nouerat arma:
Eximit: errato ſu quoq; ab orbe uenis.
N on Telamone ſatum capta de coniuge Teucrum:
Non ipſum, pro quo mille fuere rates.
F elix Pliſtenides: quacunq; in ſorte fuiſti:
Coniuge cum chara, non grauis illa fuit.
S eu uenti fecere moras, ſiue æquora uobis:
Ad nulla eſt ueſter damna retentus amor.
O ſcula nec uenti certe tenuere, nec undæ:
Promptaq; in amplexus brachia ſemper erant.
S ic utinam errarem: faceres tu mollia coniux
Aequora: te ſocia nil mihi triſte foret.
N unc quoq; Telemacho tecum mihi ſoſpite tecto
Omnia ſunt animo iam leuiora mala.

Quem tamen infeſtas rurſus queror ire per undas
Herculeam Sparten, neſtoreamq́; Pylon.
Ingrata eſt pietas, cui tanta pericula ſubſunt:
Nam male commiſſus fluctibus ipſe fuit.
Sed labor in fine eſt, occurſum in littore uates
Dixit: in amplexus chare ferere tuos.
Noſcendus ſoli ueniam tibi: tu preme ſolers
Lætitiam: & tacito gaudia conde ſinu.
Non ui certandum: nec aperta in bella ruendum:
Sic cecinit laurus ille monere ſuas.
Forſitan ante dapes, interq́; uacantia uina
Vltoris pharetris utile tempus erit.
Et modo deſpectum ſubito mirentur Vlyſſem:
Heu precor, ut properet ille uenire dies:
Antiqui renouet qui lætus fœdera lecti:
Et tandem incipias coniuge chara frui.

DEMOPHOON PHYLLIDI. EPI. II.

Phyllidi Demophoon patria dimittit ab urbe:
Et patriam meminit muneris eſſe tui:
Nec face Demophoon alia nec coniuge captus,
Sed tam non felix, quàm tibi notus erat.
Theſea, quo ſocero nequicquam Phylli timebas:
Impulerit'q; ignes forſitan ille tuos:
Turpe pati nobis, regno ferus expulit hoſpes:
Hunc illi finem longa ſenecta dedit.
Qui modo peltiferas fudit Mæotidas armis,
Alcide magni non minor eſſe comes.
Qui ſocerum Minoa graui ſibi fecit ab hoſte
Mirantem monſtri cornua uicta ſui.

A rguor exilij, quem credis, cauſa fuiſſe:
Nec tacitum frater, nec ſinit eſſe reum.
D um thalamos (inquit) dilectæ Phyllidos urges:
Et tuus externo ceſſat in igne furor:
F luxere interea pede tempora lapſa fugaci:
Præuenit'q; tuas flebilis hora moras.
F orſitan aut non dum factis occurrere rebus,
Aut poteras factis utilis eſſe tamen:
Cum potiora tibi Rhodopeīa regna fuere:
Quæ'q; magis regnis chara puella fuit.
I ntonat his Athamas: eadem mox obijcit Aethra
Infelix functæ iam prope ſortis anus.
E t quod non condant nati ſua lumina palmæ,
Feciſſe hic noſtras arguit uſq; moras.
N on equidem infitior: multum clamauit uterq;,
Staret threicijs cum mihi puppis aquis.
P oſcunt Demophoon (quid ceſſas) carbaſa uenti:
Demophoon patrios reſpice iure deos.
R eſpice: & exemplum, qua gaudes, Phyllida ſume:
Sic amat, ut terra nolit abire ſua.
V t'q; redire uelis, non ut comitetur euntem,
Te rogat: & præfert barbara regna tuis.
M e tamen hæc inter tacitum conuitia ſæpe
Aduerſis memeni uota tuliſſe notis.
Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo,
Gauiſum in fluctus æquora meta truces.
N ec metuam hoc ipſo corám genitore fateri:
Libertas meritis eſt mihi facta tuis.
D ices non duro dilectam Phyllida liqui
Pectore: nec præceps uela ferenda dedi.

E t fleui:& flentem ſolando ſæpe,remanſi:
Cum ſtaret curſus iam mihi certa dies.
D eniq; threicia ueni rate:non dare Phyllis
Quam potuit:iuſſit tardius ire ratem.
I gnoſce & faſſo:memor es Minoidos ipſe:
Antiquus nec dum pectore ceſſit amor.
E t quoties oculis circundat ſydera,dixit,
Quæ fulget cœlo,noſtra puella fuit.
I llum dilecta Bacchus ſibi cedere iuſſit
Coniuge: deſertæ crimen at ille ſubit.
E xemplóq; patris periurus dicor & ipſe:
Nec quæris cauſas Sithoni dura moræ.
N ec ſatis ampla putas redituri pignora,ſi me
Non amor alterius,non amor ullus habet.
N ullá ne fama tibi turbatos Phylli penates
Theſeos,& miſeræ rettulit acta domus?
N on laqueos audis chari me flere parentis?
Flebilior laqueis hei mihi cauſa ſubeſt.
N on fratrem Hippolytum?cecidit miſerabilis ille
Præceps attonitis per freta raptus equis.
N on tamen excuſo reditus:licet undiq; fata
Accumulent cauſas:tempora parua peto.
T heſea,quod ſupereſt,patrem tumulabimus ante:
Succedat tumulo non ſine honore decens.
D a ſpatium,ueniámq; peto:non perfidus abſum:
Nec mihi iam terra tutior ulla tua eſt.
Quidquid mite fuit poſt diruta pergama: quidquid
Aut bella,aut pelagi detinuere moræ:
S ola fuit Thracæ patria quoq; iactor in illa:
Auxilium ſupereſt caſibus una meis.

Si modo mens eadem: nec quod ſit iam mihi diues
Regia cecropia non minor arce mouet.
Nec patris offendunt caſus, nec crimina matris,
Nec iam non felix omine Demophoon.
Quid ſi phœbeam peterem te coniuge Troiam?
Perq; annos ſequerer bella gerenda decem?
Penelopen audis: toto laudatur in orbe
Exemplum fidi non leue facta tori.
Illa pia (ſic rumor ait) mendacia telæ
Struxit: & inſtantes diſtulit arte toros.
Cum properata palàm reuocaret ſtamina noctis:
Atq; iterum in lanas omne rediret opus.
At tua ne fugiant ſpreti connubia Thraces
Phylli times: ulli nubere dura potes?
Eſtq; tibi pectus cuiuſquam accedere tedas?
Obſtat perfidiæ nec metus iſte tuæ?
O tibi quantus erit facti rubor: ah tibi quantus
Tum dolor, aſpicies cum mea uela procul.
Damnabiſq; tuos ſerò temeraria queſtus.
Demophoon, dices, hei mihi fidus erat.
Demophoon redit huc: & ſæuos forſitan euros
Paſſus, & hybernas dum quoq; currit aquas.
Ah cur neſcio quam properauimus hei mihi culpam:
Rupi, quam ruptam ſum mihi queſta, fidem.
Sic tamen ah potius ſic perſtes: quàm mihi de te
Vlterior tangat pectora Phylli dolor.
Quos tibi (me miſerum) laqueos? quæ fata minaris?
Et nimis audaces gens habet iſta deos.
Parce precor: famamq; domus mihi crimen habentis

Perfidiæ, gemina ne preme dura nota.

E xcuſet patrem fatis in parte relicta
Gnoſis: non merui, cur ferar ipſe nocens.

N unc uenti mea uerba ferant, qui uela tulerunt:
Eſt animus reditus: ſed pia cauſa tenet.

PARIS OENONE.

Q Væ ſatis apta tibi tam iuſte nympha querenti
Reſcribam, fateor, quærere uerba manum.

Quærit: nec ſubeunt: ſentit ſua crimina tantum:
Soluere quæ ſentit, non ſinit alter amor.

S i leuat hic iras, ipſo me iudice damnor:
Quid refert? cauſa tu meliore cares.

D amnatumq; tibi non ſub ſua iura Cupido
Retrahit: alterius ſic quoq; præda ſumus.

P rima meis tu pacta toris: ſoſſusq; iuuentam
Te primum accepta eſt coniuge noſter amor.

N on dum tantus eram: quo me genitore ſuperbum
Arguis, hoc dominus tunc retinendus eram.

N on ego Deiphobum ſperabam, aut Hectora fratrē:
Cum paſtos agerem te comitante greges.

R eginamq; Hecuben niſi matris nomine noram:
Et fueras illi digna manere nurus.

S ed non eſt rationis amor: te conſule nympha:
Læſa es: & læſam ſcribis amare tamen.

C umq; petant Satyri connubia: cum tua Panes:
Deiectæ memor es tu tamen uſq; facis.

A dde quod hic fatis amor eſt adiutus: & illum
Præſcia uenturi uiderat ante ſoror.

N on dum Tyndaridos nomen mihi ſederat aure:
Nec cecinit graios illa uocare uiros.
O mnia uera uides: ſuperant mea uulnera tantum:
Vtq; tuam ſupplex poſcere cogor opem.
T e penes arbitrium noſtræ uitæq; necisq;:
Victuri iam nunc pectora ſume tibi.
F leui, ſi memini, tamen hac in uoce canentis:
Et mala dixiſti ſint precor iſta procul.
N ec ſic fata ferant, tulerint ſic cætera quamuis:
Vt poſſim Oenone perdere læſa Parim.
T ot ſuperare metus qui me, nec credere cogit,
(Ignoſcas) idem te quoq; fallit amor.
I mperat ille deus: cum uult, in cornua tauri,
Cum uult, in pennas deſtruit ille Iouem.
N on foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris, heu flammis nata puella meis:
S i ſua non cycno mutaſſet Iuppiter ora:
Fluxerat in Danaës aureus ante ſinus:
P iniferamq; Idem falſus luſtrauerat ales:
Inter agenoreas conſtiteratq; boues.
V ictorem Alciden dominæ quis penſa tenere
Crederet? at lanas nere coëgit amor.
Dicitur & croceæ ſediſſe in ueſte puellæ:
Illa Cleonæo tecta leone fuit.
T e memini Phœbum Oenone (mea crimina dico)
Fugiſſe: & noſtros præpoſuiſſe toros.
N on ego præſtabam Phœbo: ſed tela Cupido
His in te uoluit legibus ire ſua.
C onſuluere tamen digna tua pellice damna:

Quam tibi prætulimus, nata puella Ioue eſt.
S ed quod nata Ioue eſt, minimum me tangit in illa:
:Quod non eſt facies pulchrior ulla, nocet.
A tq; utinam formæ iudex incallidus eſſem
Creditus idæis Pegaſi nympha iugis.
N on mihi Iunonis, nec obeſſet Pallados ira:
Laudata eſt oculis quod Cytherea meis.
D iuidit hæc alijs flammas celeresq́;.paresq́;:
V t libitum eſt, nati temperat ipſa faces.
N on tamen eualuit uitare domeſtica tela:
Quos alijs arcus & ſibi dura tulit.
D eprenſa coniux illa in Mauorte dolebat:
Teſtibus hic diuis cum Ioue queſtus erat.
I am dolet & Mauors, terras ultróq; reliquit:
Prætulit Anchiſen hic abitura ſuum.
A nchiſen propter uoluit formoſa uideri.
Viſaq; poſt latam iacuit ulta deam.
Quid mirum eſt potuiſſe Pari ſuccurrere amori:
Immunis ſub quo non fuit ipſe Paris?
Quam læſus Menelaus amat, non læſus amaui.
Adijce non læſo quod comes ipſa fuit.
E t magnos uideo cogi mihi rapta tumultus:
Armatæq; petunt pergama mille rates.
N on uereor belli ne non ſit cauſa probanda.
Eſt illi facies digna mouere duces.
S i mihi nulla fides: armatos reſpice Atridas.
Quam ſibi ſic repetunt, ſic metuenda mihi eſt.
Quod ſi uertendæ ſpem mentis concipis huius:
Cur ceſſant herbæ? carmina cur'ue tua?

C um te nec Phœbi ſolertior artibus ulla eſt:
Phœbeæq; Hecates ſomnia uera uides.
T ecum ſyderibus tecum deducere Lunam,
Nubibus & memini ſurripuiſſe diem.
P aſcebam tauros:interq; armenta leones
Obſtupui placidos uocibus ire tuis.
Quid retro Xanthum,retro Simoënta uocatum
Adijciam curſus non tenuiſſe ſuos?
I pſe pater,ſeu rem natæ male tutus haberet,
Cantatas quoties reſtitit inter aquas.
N unc locus Oenone eſt,nunc illas tende:parauit
Siue tuos ignes pellere,ſiue meos.

Aa Bb aa bb cc dd ee ff gg hh ii kK ll mm nn oo pp qq rr ss tt uu xx yy zz AA

Omnes ſunt quaterniones præter Bb,& ii, & AA duerniones.

VENETIIS IN AEDIBVS HAEREDVM ALDI, ET ANDREAE SOCERI, MENSE IANVARIO. M. D. XXXIII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AL DVS

[illegible]

SANTIN
Restauro
74

Digitized by Google